

Година XXX
Петак, 6. фебруара 2026. године

Број/Broj
9

Година XXX
Петак, 6. februara/veljače 2026. godine

ISSN 1512-7508 - српски језик
ISSN 1512-7486 - босански језик
ISSN 1512-7494 - хрватски језик

**ПРЕДСЈЕДНИШТВО
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

335

На основу члана 18. став (4) Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2025. годину ("Службени гласник БиХ", број 70/25) и члана 5. став (1) Правилника о додјели средстава интервентне текуће резерве за 2025. годину, број 01-50-1-3020-4/25 од 3. децембра 2025. године, те Одлуке о критеријима за додјелу средстава интервентне текуће резерве за 2025. годину, број 02-16-1-3198-1/25 од 15. децембра 2025. године, члан Предсједништва Босне и Херцеговине, др Денис Бећировић доноси

**ОДЛУКУ
О КОРИШТЕЊУ СРЕДСТАВА ИНТЕРВЕНТНЕ
ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ**

Члан 1.

(Предмет одлуке)

Одобравају се средства за кориштење интервентне текуће резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2025. годину, у износу од 6.000,00 КМ Удружењу "Жене са Уне", као вид финансијске подршке у раду Сигурне куће у Бихаћу.

Члан 2.

(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове одлуке задужен је Секретаријат Предсједништва Босне и Херцеговине, а уплату ће извршити на жиро рачун Удружења "Жене са Уне", из Бихаћа.

Члан 3.

(Извјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се Удружење "Жене са Уне", да достави извјештај о намјенском утрошку додијељених средстава.

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02-16-1-3238-40/25

18. децембра 2025. године

Сарајево

Члан Предсједништва БиХ

Др Денис Бећировић, с. р.

Na osnovu člana 18. stav (4) Zakona o Budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2025. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 70/25) i člana 5. stav (1) Pravilnika o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve za 2025. godinu, broj 01-50-1-3020-4/25 od 3. decembra 2025. godine, te Odluke o kriterijima za dodjelu sredstava interventne tekuće rezerve za 2025. godinu, broj 02-16-1-3198-1/25 od 15. decembra 2025. godine, član Predsjedništva Bosne i Hercegovine dr. Denis Bećirović donosi

**ODLUKU
O KORIŠTENJU SREDSTAVA INTERVENTNE
TEKUĆE REZERVE**

Član 1.

(Predmet odluke)

Odobravaju se sredstva za korištenje interventne tekuće rezerve Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2025. godinu, u iznosu od 6.000,00 KM Udruženju "Žene sa Une", kao vid finansijske podrške u radu Sigurne kuće u Bihacu.

Član 2.

(Nadležnost za realizaciju)

Za realizaciju ove odluke zadužen je Sekretarijat Predsjedništva Bosne i Hercegovine, a uplatu će izvršiti na žiro račun Udruženja "Žene sa Une", iz Bihaća.

Član 3.

(Izvještaj o namjenskom utrošku sredstava)

Obavezuje se Udruženje "Žene sa Une", da dostavi izvještaj o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava.

Član 4.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-16-1-3238-40/25

18. decembra 2025. godine

Sarajevo

Član Predsjedništva BiH
Dr. Denis Bećirović, s. r.

Na temelju članka 18. stavka (4) Zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2025. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 70/25) i članka 5. stavka (1) Pravilnika o dodjeli sredstava interventne tekuće pričuve za 2025. godinu, broj 01-50-1-3020-4/25 od 3. prosinca 2025. godine, te Odluke o kriterijima za dodjelu sredstava interventne tekuće pričuve za 2025. godinu, broj 02-16-1-3198-1/25 od 15. prosinca 2025. godine, član Predsjedništva Bosne i Hercegovine dr. Denis Bećirović donosi

ODLUKU

O KORIŠTENJU SREDSTAVA INTERVENTNE
TEKUĆE PRIČUVE

Članak 1.

(Predmet odluke)

Odobravaju se sredstva za korištenje interventne tekuće pričuve Proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2025. godinu, u iznosu od 6.000,00 KM Udruzi "Žene sa Une", kao vid finansijske potpore u radu Sigurne kuće u Bihaću.

Članak 2.

(Nadležnost za realiziranje)

Za realiziranje ove odluke zaduženo je Tajništvo Predsjedništva Bosne i Hercegovine, a uplatu će izvršiti na žiro račun Udruge "Žene sa Une", iz Bihaća.

Članak 3.

(Izvjješće o namjenskom utrošku sredstava)

Obavezuje se Udruga "Žene sa Une", da dostavi izvješće o namjenskom utrošku dodijeljenih sredstava.

Članak 4.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-16-1-3238-40/25

18. prosinca 2025. godine

Sarajevo

Član Predsjedništva BiH
Dr. Denis Bećirović, v. r.

336

На основу члана 32. став (1) тачка и) Пословника о раду Председништва Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 10/13, 32/13, 22/14 и 54/24), Председништво Босне и Херцеговине на 175. ванредној сједници, одржаној 27. јануара 2026. године, усвојило је

ЗАКЉУЧАК

1. Председништво БиХ оцјењује да тренутно финансијско стање у Јавном радиотелевизијском сервису Босне и Херцеговине (БХРТ) представља пријетњу његовом опстанку. Критична финансијска ситуација је последица кршења Закона о Јавном радиотелевизијском сервису Босне и Херцеговине и других повезаних закона од стране Јавног радиотелевизијског сервиса Републике Српске (РТРС).
2. Председништво БиХ позива Савјет министара БиХ да хитно обезбједи досљедно провођење Закона о јавном радиотелевизијском систему Босне и Херцеговине, посебно у дијелу расподеле наплаћене РТВ таксе у складу са Законом.
3. Председништво БиХ позива надлежне институције Босне и Херцеговине, да без одлагања, приступе предузимању свих потребних мјера из своје надлежности, како би се обезбједила принудна наплата дуга у износу од 103,5 милиона КМ у корист БХРТ-а.
4. Председништво БиХ позива Савјет министара БиХ, Парламентарну скупштину БиХ и све друге надлежне институције да донесу хитне мјере којима ће се из одговарајућих расположивих средстава обезбједити интервентна средства како би се спријечио престанак рада БХРТ-а и обезбједио наставак континуираног функционисања.
5. Председништво БиХ захтијева од надлежних институција да хитно осигурају средства за остваривање пуних права из рада и по основу рада запосленика Јавног радиотелевизијског сервиса Босне и Херцеговине, у складу са законима и другим прописима.
6. Закључак ступа на снагу даном доношења и биће објављен у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01-50-1-236-3/26

27. јануара 2026. године

Sarajevo

Председавајући

Жељко Комшић, с. р.

На основу члана 32. став (1) тачка и) Пословника о раду Председништва Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 10/13, 32/13, 22/14 и 54/24), Председништво Босне и Херцеговине, на 175. ванредној сједници, одржаној 27. јануара 2026. године, усвојило је

ZAKLJUČAK

1. Predsjedništvo BiH ocjenjuje da trenutno finansijsko stanje u Javnom radio televizijskom servisu Bosne i Hercegovine (BHRT) predstavlja prijetnju njegovom opstanku. Kritična finansijska situacija je posljedica kršenja Zakona o Javnom radio televizijskom servisu Bosne i Hercegovine i drugih povezanih zakona od strane Javnog radio televizijskog servisa Republike Srpske (RTRS).
2. Predsjedništvo BiH poziva Vijeće ministara BiH da hitno osigura dosljedno provođenje Zakona o javnom radio televizijskom sistemu Bosne i Hercegovine, posebno u dijelu raspodjele naplaćene RTV takse u skladu sa Zakonom.
3. Predsjedništvo BiH poziva nadležne institucije Bosne i Hercegovine, da bez odlaganja, pristupe preduzimanju

svih potrebnih mjera iz svoje nadležnosti, kako bi se osigurala prinudna naplata duga u iznosu od 103,5 miliona KM u korist BHRT-a.

4. Predsjedništvo BiH poziva Vijeće ministara BiH, Parlamentarnu skupštinu BiH i sve druge nadležne institucije da donesu hitne mjere kojima će se iz odgovarajućih raspoloživih sredstava osigurati interventna sredstva kako bi se spriječio prestanak rada BHRT-a i osigurao nastavak kontinuiranog funkcioniranja.
5. Predsjedništvo BiH zahtijeva od nadležnih institucija da hitno osiguraju sredstva za ostvarivanje punih prava iz rada i po osnovu rada zaposlenika Javnog radio televizijskog servisa Bosne i Hercegovine, u skladu sa zakonima i drugim propisima.
6. Zaključak stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljen u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-50-1-236-3/26

27. januara 2026. godine

Sарајево

Predsjedavajući
Željko Komšić, s. r.

Na temelju članka 32. stavak (1) točka i) Poslovnika o radu Predsjedništva Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 10/13, 32/13, 22/14 i 54/24), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, na 175. izvanrednoj sjednici, održanoj 27. siječnja 2026. godine, usvojilo je

ZAKLJUČAK

1. Predsjedništvo BiH ocjenjuje da trenutačno financijsko stanje u Javnom radio televizijskom servisu Bosne i Hercegovine (BHRT) predstavlja prijetnju njegovom opstanku. Kritična financijska situacija je posljedica kršenja Zakona o Javnom radiotelevizijskom servisu Bosne i Hercegovine i drugih povezanih zakona od strane Javnog radio televizijskog servisa Republike Srpske (RTRS).
2. Predsjedništvo BiH poziva Vijeće ministara BiH da žurno osigura dosljednu provedbu Zakona o javnom radiotelevizijskom sustavu Bosne i Hercegovine, posebice u dijelu raspodjele naplaćene RTV takse sukladno sa Zakonom.
3. Predsjedništvo BiH poziva nadležne institucije Bosne i Hercegovine, da bez odlaganja, pristupe poduzimanju svih potrebnih mjera iz svoje nadležnosti, kako bi se osigurala prinudna naplata duga u iznosu od 103,5 milijuna KM u korist BHRT-a.
4. Predsjedništvo BiH poziva Vijeće ministara BiH, Parlamentarnu skupštinu BiH i sve druge nadležne institucije da donesu žurne mjere kojima će se iz odgovarajućih raspoloživih sredstava osigurati interventna sredstva kako bi se spriječio prestanak rada BHRT-a i osigurao nastavak kontinuiranog funkcioniranja.
5. Predsjedništvo BiH zahtijeva od nadležnih institucija da žurno osiguraju sredstva za ostvarivanje punih prava iz rada i po temelju rada uposlenika Javnog radiotelevizijskog servisa Bosne i Hercegovine, sukladno sa zakonima i drugim propisima.
6. Zaključak stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljen u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-50-1-236-3/26

27. siječnja 2026. godine

Sарајево

Predsjedatelj
Željko Komšić, v. r.

САВЈЕТ МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

337

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), а у вези са чланом 8. став (2) тачка е), чл. 12. 1 16. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13, 38/22 и 44/25), члана 10. Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2025. годину ("Службени гласник БиХ", број 70/25) и Упутства о начину планирања, одобравања и реализовања вишегодишњих пројеката у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 77/21, 24/24 и 33/25), Савјет министара Босне и Херцеговине, на 98. сједници одржаној 29.12.2025. године, донио је

ОДЛУКУ

О ИЗМЈЕНИ И ДОПУНИ ОДЛУКЕ О ВИШЕГОДИШЊЕМ ПРОЈЕКТУ НАБАВКЕ ХЕЛИКОПТЕРА ЗА МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ И ОРУЖАНЕ СНАГЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Члан 1.

У Одлуци о вишегодишњем пројекту набавке хеликоптера за Министарство одбране и Оружане снаге Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 2/18, 5/19, 34/19, 10/20, 45/23 и 2/25), у члану 1. ставу (2) број "2027" замјењује се бројем "2032".

Члан 2.

У члану 2. ставу (1) иза тачке г) додају се тач. х) и и), које гласе:

- "х) Средства у износу 20.000.000,00 KM биће осигурана реструктурисањем одобреног буџета за 2025. годину, са буџетске позиције 611100 - бруто плате и накнаде плата.
- и) Средства из тачке х) овог члана у укупном износу 20.000.000,00 KM ће се алоцирати на пројектни код 0106240 - "ВП набавка хеликоптера за МО и ОС БиХ", економски код 821300 - Набавка опреме."

Члан 3.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 217/25

29. децембра 2025. године
Сарајево

Председавајућа
Савјета министара БиХ
Борјана Кришто, с. р.

На основу члана 17. Закона о Вјећу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), а у вези са чланом 8. став (2) тачка е), чл. 12. и 16. Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13, 38/22 и 44/25), члана 10. Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2025. годину ("Службени гласник БиХ", број 70/25) и Упутства о начину планирања, одобравања и реализирања вишегодишњих пројеката у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 77/21, 24/24 и 33/25), Вјеће министара Босне и Херцеговине, на 98. сједници одржаној 29.12.2025. године, донјело је

ODLUKU
O IZMJENI I DOPUNI ODLUKE O VIŠEGODIŠNJEM
PROJEKTU NABAVKE HELIKOPTERA ZA
MINISTARSTVO ODBRANE I ORUŽANE SNAGE
BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Odluci o višegodišnjem projektu nabavke helikoptera za Ministarstvo odbrane i Oružane snage Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 2/18, 5/19, 34/19, 10/20, 45/23 i 2/25), u članu 1. stav (2) broj "2027" zamjenjuje se brojem "2032".

Član 2.

U članu 2. stav (1) iza tačke g) dodaju se tač. h) i i) koje glase:

- "h) Sredstva u iznosu 20.000.000,00 KM bit će osigurana prestrukturiranjem odobrenog budžeta za 2025. godinu, sa budžetske pozicije 611100 - bruto plaće i naknade plaća.
- i) Sredstva iz tačke h) ovog člana u ukupnom iznosu 20.000.000,00 KM će se alocirati na projektni kod 0106240 - "VP nabavka helikoptera za MO i OS BiH", ekonomski kod 821300 - Nabavka opreme."

Član 3.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 217/25
 29. decembra 2025. godine
 Sarajevo

Predsjedavajuća
 Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto, s. r.

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), a u vezi s člankom 8. stavak (2) tačka e), čl. 12. i 16. Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13, 38/22 i 44/25), članka 10. Zakona o Proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2025. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 70/25) i Naputka o načinu planiranja, odobravanja i realiziranja višegodišnjih projekata u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 77/21, 24/24 i 33/25), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 98. sjednici održanoj 29.12.2025. godine, donijelo je

ODLUKU
O IZMJENI I DOPUNI ODLUKE O VIŠEGODIŠNJEM
PROJEKTU NABAVE HELIKOPTERA ZA
MINISTARSTVO OBRANE I ORUŽANE SNAGE
BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.

U Odluci o višegodišnjem projektu nabave helikoptera za Ministarstvo obrane i Oružane snage Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 2/18, 5/19, 34/19, 10/20, 45/23 i 2/25), u članku 1. stavak (2) broj "2027" zamjenjuje se brojem "2032".

Članak 2.

U članku 2. stavak (1) iza tačke g) dodaju se tač. h) i i) koje glase:

- "h) Sredstva u iznosu 20.000.000,00 KM bit će osigurana prestrukturiranjem odobrenog proračuna za 2025. godinu, s proračunske pozicije 611100 - bruto plaće i naknade plaća.

- i) Sredstva iz tačke h) ovog članka u ukupnom iznosu 20.000.000,00 KM će se alocirati na projektni kod 0106240 - "VP nabava helikoptera za MO i OS BiH", ekonomski kod 821300 - Nabava opreme."

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 217/25
 29. prosinca 2025. godine
 Sarajevo

Predsjedateljica
 Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto, v. r.

338

Na osnovu člana 17. Zakona o Savjetu ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), a u vezi sa članom 8. stav (2) tačka e) Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13, 38/22 i 44/25) i člana 3. stav (5) Uputstva o načinu planiranja, odobravanja i realizovanja višegodišnjih projekata u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 77/21, 24/24 i 33/25), Savjet ministara Bosne i Hercegovine, na 98. sjednici održanoj 29.12.2025. godine, donio je

ODLUKU
O ODOBRAVANJU VIŠEGODIŠNJEG PROJEKTA
OBEZBJEĐENJE NABAVKE NOVE TERENCE
UNIFORME ORUŽANIH SNAGA
BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

(Predmet Odluke)

Ovom odlukom odobrava se višegodišnji projekat Obezbeđenje nabavke nove теренске униформе Оружаних снага Босне и Херцеговине а који ће се уврстити у Програм вишegodišnjih projekata за период 2025.-2028. године, процијенене вриједности 8.600.000 КМ.

Члан 2.

(Извор финансирања и динамика реализације)

- (1) Средства за реализацију пројекта из члана 1. ове одлуке обезбиједиће се из буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине према следећој динамици:
 - а) у 2025. години у износу од 3.000.000 КМ прeструктурирањем буџета Министарства одбране Босне и Херцеговине за 2025. годину са економске категорије 611100 - бруто плате и накнаде;
 - б) у 2026. години у износу од 3.600.000 КМ;
 - ц) у 2027. години у износу од 1.000.000 КМ;
 - д) у 2028. години у износу од 1.000.000 КМ;
- (2) Средства ће се обезбиједити из буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине и донираних средстава за вријеме реализације пројекта.
- (3) Износ средстава за предметну намјену за године имплементирања ове одлуке биће коначно утврђен у оквиру Закона о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине.

Члан 3.

(Намјена средстава)

Средства из члана 1. ове одлуке намијењена су за набавку нове теренске униформе за припаднике Оружаних снага Босне и Херцеговине.

Члан 4.

(Евидентирање вишегодишњег пројекта)

- (1) Средства из члана 2. ове одлуке евидентираће се на посебном пројектном коду Министарства одбране Босне и Херцеговине на економској позицији 613400 - набавка материјала.
- (2) Пројекат ће се реализовати у складу са динамиком одобрених средстава по годинама.

Члан 5.

(Ажурирање прегледа вишегодишњих пројеката)

- (1) Министарство одбране Босне и Херцеговине ће на основу ове одлуке с Министарством финансија и трезора Босне и Херцеговине за сваку годину вршити ажурирање Прегледа вишегодишњих пројеката у буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине.
- (2) Праћење реализације овог вишегодишњег пројекта вршит ће се преко посебно отвореног пројектног кода у Информационом систему финансијског управљања (ИСФУ).

Члан 6.

(Извјештавање)

Задужује се Министарство одбране Босне и Херцеговине да коначни извјештај о реализацији пројекта достави Савјету министара Босне и Херцеговине најкасније 30 дана након завршетка пројекта, а Министарству финансија и трезора уз годишњи извјештај о извршењу буџета.

Члан 7.

(Овласт за извршење)

За реализацију ове одлуке задужују се Министарство одбране Босне и Херцеговине Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине.

Члан 8.

(Ступање на снагу)

Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 219/25

Предсједавајућа

29. децембра 2025. године

Савјета министара БиХ

Сарајево

Борјана Кришто, с. р.

На основу члана 17. Закона о Вјећу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), а у вези са чланом 8. став (2) тачка е) Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13, 38/22 и 44/25) и члана 3. став (5) Упутства о начину планирања, одобравања и реализирања вишегодишњих пројеката у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 77/21, 24/24 и 33/25), Вјеће министара Босне и Херцеговине, на 98. сједници одржаној 29.12.2025. године, донijело је

ODLUKU

**O DOBRAVANJU VIŠEGODIŠNJEG PROJEKTA
OSIGURANJE NABAVKE NOVE TERENSKЕ
UNIFORME ORUŽANIH SNAGA
BOSNE I HERCEGOVINE**

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Ovom odlukom odobrava se Višegodišnji projekat Osiguranje nabavke nove terenske uniforme Oružanih snaga Bosne i Hercegovine a koji će se uvrstiti u Program višegodišnjih projekata za period 2025.-2028. godine, procijenjene vrijednosti 8.600.000 KM.

Члан 2.

(Извор финансирања и динамика реализације)

- (1) Sredstva za realizaciju projekta iz člana 1. ove odluke osigurat će se iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine prema sljedećoj dinamici:
 - a) u 2025. godini u iznosu od 3.000.000 KM prestrukturiranjem budžeta Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine za 2025. godinu sa ekonomske kategorije 611100 - bruto plaće i naknade;
 - b) u 2026. godini u iznosu od 3.600.000 KM;
 - c) u 2027. godini u iznosu od 1.000.000 KM;
 - d) u 2028. godini u iznosu od 1.000.000 KM;
- (2) Sredstva će se osigurati iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine i doniranih sredstava za vrijeme realizacije projekta.
- (3) Iznos sredstava za predmetnu namjenu za godine implementiranja ove odluke bit će konačno utvrđen u okviru zakona o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine.

Члан 3.

(Намјена средстава)

Sredstva iz člana 1. ove odluke namijenjena su za nabavku nove terenske uniforme za pripadnike Oružanih snaga Bosne i Hercegovine.

Члан 4.

(Евидентирање вишегодишњег пројекта)

- (1) Sredstva iz člana 2. ove odluke evidentirat će se na posebnom projektnom kodu Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine na ekonomskoj poziciji 613400 - nabavka materijala.
- (2) Projekat će se realizirati u skladu sa dinamikom odobrenih sredstava po godinama.

Члан 5.

(Ажурирање прегледа вишегодишњих пројеката)

- (1) Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine će na osnovu ove odluke s Ministarstvom finansija i trezora Bosne i Hercegovine za svaku godinu vršiti ažuriranje Pregleda višegodišnjih projekata u budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine.
- (2) Praćenje realizacije ovog višegodišnjeg projekta vršit će se preko posebno otvorenog projektnog koda u Informacijskom sistemu finansijskog upravljanja (ISFU).

Član 6.
(Izvještavanje)

Zadužuje se Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine da konačni izvještaj o realizaciji projekta dostavi Vijeću ministara Bosne i Hercegovine najkasnije 30 dana nakon završetka projekta, a Ministarstvu finansija i trezora uz godišnji izvještaj o izvršenju budžeta.

Član 7.
(Ovlast za izvršenje)

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine i Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

Član 8.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 219/25
29. decembra 2025. godine
Sarajevo

Predsjedavajuća
Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto, s. r.

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08), a u vezi s člankom 8. stavkom (2) točkom e) Zakona o financiranju institucija Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13, 38/22 i 44/25) i članka 3. stavak (5) Naputka o načinu planiranja, odobravanja i realiziranja višegodišnjih projekata u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 77/21, 24/24 i 33/25), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 98. sjednici održanoj 29.12. 2025. godine, donijelo je

ODLUKU
O ODOBRAVANJU VIŠEGODIŠNJEG PROJEKTA
OSIGURANJE NABAVE NOVE TERENSKJE ODORE
ORUŽANIH SNAGA BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Ovom odlukom odobrava se višegodišnji projekt Osiguranje nabave nove terenske odore Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, a koji će se uvrstiti u Program višegodišnjih projekata za razdoblje 2025.-2028. godine, procijenjene vrijednosti 8.600.000 KM.

Članak 2.

(Izvor financiranja i dinamika realizacije)

- (1) Sredstva za realizaciju projekta iz članka 1. ove odluke osigurat će se iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine prema sljedećoj dinamici:
 - a) u 2025. godini u iznosu od 3.000.000 KM prestrukturiranjem proračuna Ministarstva obrane Bosne i Hercegovine za 2025. godine s ekonomske kategorije 611100 - bruto plaće i naknade;
 - b) u 2026. godini u iznosu od 3.600.000 KM;
 - c) u 2027. godini u iznosu od 1.000.000 KM;
 - d) u 2028. godini u iznosu od 1.000.000 KM;
- (2) Sredstva će se osigurati iz proračuna institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine i doniranih sredstava za vrijeme realizacije projekta.

- (3) Iznos sredstava za predmetnu namjenu za godinu implementiranja ove odluke bit će konačno utvrđen u okviru zakona o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine.

Članak 3.
(Namjena sredstava)

Sredstva iz članka 1. ove odluke namijenjena su za nabavu nove terenske odore za pripadnike Oružanih snaga Bosne i Hercegovine.

Članak 4.
(Evidentiranje višegodišnjeg projekta)

- (1) Sredstva iz članka 2. ove odluke evidentirat će se na posebnom projektnom kodu Ministarstva obrane Bosne i Hercegovine na ekonomskoj poziciji 613400 - nabava materijala.
- (2) Projekt će se realizirati sukladno dinamici odobrenih sredstava po godinama.

Članak 5.

(Ažuriranje pregleda višegodišnjih projekata)

- (1) Ministarstvo obrane Bosne i Hercegovine će na temelju ove odluke s Ministarstvom financija i trezora Bosne i Hercegovine za svaku godinu vršiti ažuriranje Pregleda višegodišnjih projekata u proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine.
- (2) Praćenje realizacije ovog višegodišnjeg projekta vršit će se preko posebno otvorenog projektnog koda u Informacijskom sustavu finansijskog upravljanja (ISFU).

Članak 6.

(Izvještavanje)

Zadužuje se Ministarstvo obrane Bosne i Hercegovine da konačno izvješće o realizaciji projekta dostavi Vijeću ministara Bosne i Hercegovine najkasnije 30 dana nakon završetka projekta, a Ministarstvu financija i trezora uz godišnje izvješće o izvršenju proračuna.

Članak 7.

(Ovlast za izvršenje)

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Ministarstvo obrane Bosne i Hercegovine i Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine.

Članak 8.

(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 219/25
29. prosinca 2025. godine
Sarajevo

Predsjedateljica
Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto, v. r.

339

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), а у вези са Закључком Савјета министара Босне и Херцеговине с 92. сједнице, одржане 4.11.2025. године, Савјет министара Босне и Херцеговине на 99. сједници, одржаној 15.1.2026. године, донио је

ОДЛУКУ**О ПРОДУЖЕЊУ РОКА ПРОВОЂЕЊА
СТРАТЕШКОГ ЦИЉА 1.2.А РЕВИДИРАНЕ
ДРЖАВНЕ СТРАТЕГИЈЕ ЗА РАД НА ПРЕДМЕТИМА
РАТНИХ ЗЛОЧИНА**

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

- (1) Овом одлуком продужава се рок провођења стратешког циља 1.2.а Ревидиране државне стратегије за рад на предметима ратних злочина.
- (2) У Ревидираној државној стратегији за рад на предметима ратних злочина, у стратешком циљу 1.2.а, ријечи: "Процесуирати најсложеније и најприоритетније предмете ратних злочина пред Судом Босне и Херцеговине и Тужилаштвом Босне и Херцеговине, а остале предмете пред правосудним органима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, све до краја 2025. године" замјењују се ријечима: "Процесуирати најсложеније и најприоритетније предмете ратних злочина пред Судом Босне и Херцеговине и Тужилаштвом Босне и Херцеговине, а остале предмете пред правосудним органима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, све до краја 2028. године".

Члан 2.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 11/26

Предсједавајућа

15. јануара 2026. године

Савјета министара БиХ

Сарајево

Борјана Кришто, с. р.

На основу члана 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), а у вези са Закључком Вijeћа министара Босне и Херцеговине с 92. сједнице, одржане 4.11.2025. године, Вijeће министара Босне и Херцеговине на 99. сједници, одржаној 15.1.2026. године, донијело је

ОДЛУКУ**О ПРОДУЖЕЊУ РОКА ПРОВОЂЕЊА СТРАТЕШКОГ
ЦИЉА 1.2.А РЕВИДИРАНЕ ДРЖАВНЕ СТРАТЕГИЈЕ ЗА
РАД НА ПРЕДМЕТИМА РАТНИХ ЗЛОЧИНА**

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

- (1) Овом одлуком продужава се рок провођења стратешког циља 1.2.а Ревидиране државне стратегије за рад на предметима ратних злочина.
- (2) У Ревидираној државној стратегији за рад на предметима ратних злочина, у стратешком циљу 1.2.а, ријечи: "Процесуирати најсложеније и најприоритетније предмете ратних злочина пред Судом Босне и Херцеговине и Тужилаштвом Босне и Херцеговине, а остале предмете пред правосудним органима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, све до краја 2025. године" замјењују се ријечима: "Процесуирати најсложеније и најприоритетније предмете ратних злочина пред Судом Босне и Херцеговине и Тужилаштвом Босне и Херцеговине, а остале предмете пред правосудним органима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, све до краја 2028. године".

Члан 2.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 11/26

Предсједавајућа

15. јануара 2026. године

Вijeћа министара БиХ

Сарајево

Борјана Кришто, с. р.

На основу чланка 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), а у вези са Закључком Вijeћа министара Босне и Херцеговине с 92. сједнице, одржане 4.11.2025. године, Вijeће министара Босне и Херцеговине на 99. сједници, одржаној 15.1.2026. године, донијело је

ОДЛУКУ**О ПРОДУЖЕЊУ РОКА ПРОВЕДБЕ СТРАТЕШКОГ
ЦИЉА 1.2.А РЕВИДИРАНЕ ДРЖАВНЕ СТРАТЕГИЈЕ ЗА
РАД НА ПРЕДМЕТИМА РАТНИХ ЗЛОЧИНА**

Чланак 1.

(Предмет Одлуке)

- (1) Овом одлуком продужава се рок provedбе стратешког циља 1.2.а Ревидиране државне стратегије за рад на предметима ратних злочина.
- (2) У Ревидираној државној стратегији за рад на предметима ратних злочина, у стратешком циљу 1.2.а, ријечи: "Процесуирати најсложеније и најприоритетније предмете ратних злочина пред Судом Босне и Херцеговине и Тужителством Босне и Херцеговине, а остале предмете пред правосудним тијелима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, све до краја 2025. године" замјењују се ријечима: "Процесуирати најсложеније и најприоритетније предмете ратних злочина пред Судом Босне и Херцеговине и Тужителством Босне и Херцеговине, а остале предмете пред правосудним тијелима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, све до краја 2028. године".

Чланак 2.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 11/26

Предсједатељка

15. сijeчња 2026. године

Вijeћа министара БиХ

Сарајево

Борјана Кришто, в. р.**340**

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), члана 4. став (3) и члана 5. став (2) Одлуке о установљењу Државне награде за спорт Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 2/09) и члана 7. и члана 8. става (2) Ближих критеријума за додјелу Државне награде за спорт Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 87/15), на приједлог Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине, Савјет министара Босне и Херцеговине, на 98. сједници, одржаној 15.01.2026. године, донио је

ОДЛУКУ
О ДОДЈЕЛИ ДРЖАВНЕ НАГРАДЕ ЗА СПОРТ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2025. ГОДИНУ

Члан 1.

(Предмет)

Овом одлуком додјељује се Државна награда за спорт Босне и Херцеговине за 2025. годину (у даљњем тексту: Награда за спорт), као највеће признање које Босна и Херцеговина додјељује за изузетан допринос у развоју спорта и афирмацију Босне и Херцеговине.

Члан 2.

(Додјела награде за спорт)

- (1) Награда за спорт додјељује се **Лејли Њемчевић**.
- (2) Лејла (Харис) Њемчевић, рођена је 19.6.1994. године у Удинама. Током своје спортске каријере постигла је најбоље резултате у бициклистичким спортовима за своју земљу. Освајач је многобројних медаља као што су најбоља бициклисткиња Свијета у дисциплини маратон 2022. године, најбоља бициклисткиња свијета у дисциплини маратон 2023. године, укупна побједница Свјетског купа 2022. године, укупна побједница Свјетског купа 2023. године, 15 медаља са Свјетског купа, пет пута узастопна балканска првакиња, 40 побједа на УЦИ - Свјетско бициклистичко такмичење, 21 пут државна првакиња Босне и Херцеговине, амбасадорка Међународног Олимпијског комитета.

У сезонама 2023. и 2024. постала је званична најбоља бициклисткиња свијета. У 2025. години освојила је друго мјесто на Свјетском купу у Италији те сезону завршава као 4. бициклисткиња свијета.

Члан 3.

(Висина новчаног дијела награде за спорт)

- (1) Награда за спорт додјељује се у висини од 10.000,00 КМ.
- (2) Средства за додјелу новчаног дијела Награде за спорт из става (1) овог члана обезбијеђена су у буџету Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине за 2025. годину, на позицији 614200 - грантови појединцима.

Члан 4.

(Реализација)

За реализацију ове одлуке задужују се Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине и Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине.

Члан 5.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 12/26
15. јануара 2026. године
Сарајево

Предсједавајућа
Савјета министара БиХ
Борјана Кришто, с. р.

На основу члана 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), члана 4. став (3) и члана 5. став (2) Одлуке о установљенју Државне награде за спорт Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 2/09) и члана 7. и члана 8. став (2) Ближих критерија за додјелу Државне награде за спорт Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 87/15), на приједлог Министарства цивилних послова Босне и

Херцеговине, Вijeће министара Босне и Херцеговине, на 98. сједници, одржаној 15.01.2026. године, донijело је

ОДЛУКУ
О ДОДЈЕЛИ ДРЖАВНЕ НАГРАДЕ ЗА СПОРТ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2025. ГОДИНУ

Члан 1.

(Предмет)

Овом одлуком додјељује се Државна награда за спорт Босне и Херцеговине за 2025. годину (у даљњем тексту: Награда за спорт), као највеће признање које Босна и Херцеговина додјељује за изузетан допринос у развоју спорта и афирмацију Босне и Херцеговине.

Члан 2.

(Додјела награде за спорт)

- (1) Награда за спорт додјељује се **Лејли Њемчевић**.
- (2) Лејла (Haris) Njemčević, рођена је 19. 6. 1994. године у Udinama. Током своје sportsке каријере postigla је najbolje rezultate у biciklističkim sportovima за своју zemlju. Osvajač је mnogobrojnih medalja као што су najbolja biciklistkinja svijeta у disciplina maraton 2022. године, najbolja biciklistkinja svijeta у disciplina maraton 2023. године, ukupna pobjednica Svjetskog купа 2022. године, ukupna pobjednica Svjetskog купа 2023. године, 15 medalja са Svjetskog купа, pet puta uzastopna balkanska prvakinja, 40 pobjeda на UCI - Svjetskim biciklističkim takmičenjima, 21 put државна prvakinja Bosne и Hercegovine, ambasadorica Међународног olimpijskog комитета.

У сезонама 2023. и 2024. postala је званична najbolja biciklistkinja svijeta. У 2025. години osvojila је друго mjesto на Svjetskom купу у Italiji те сезону завршава као 4. biciklistkinja svijeta.

Члан 3.

(Visina novčanog dijela nagrade за спорт)

- (1) Награда за спорт додјељује се у visini од 10.000,00 КМ.
- (2) Средства за додјелу novčanog dijela Nagrade за спорт из stava (1) овог члана osigurana су у budžetu Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине за 2025. годину, на poziciji 614200 - grantovi pojedincima.

Члан 4.

(Realizacija)

За реализацију ове одлуке задужују се Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине и Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине.

Члан 5.

(Stupanje на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном donošenja и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 12/26
15. јануара 2026. године
Sarajevo

Предсједavajuћа
Vijeća министара БиХ
Borjana Krišto, s. r.

На temelju чланка 17. Закона о Вijeћу министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08), чланка 4. stavka (3) и чланка 5. stavka (2) Одлуке о установљенју Државне награде за спорт Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 2/09) и чланка 7. и чланка 8. stavka (2) Ближих критерија за додјелу Државне награде за спорт Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 87/15), на приједлог Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине, Вijeће министара Босне и

Hercegovine, na 98. sjednici, održanoj 15.1.2026. godine, donijelo je

ODLUKU O DODJELI DRŽAVNE NAGRADE ZA SPORT BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2025. GODINU

Članak 1.

(Predmet)

Ovom Odlukom dodjeljuje se Državna nagrada za sport Bosne i Hercegovine za 2025. godinu (u daljnjem tekstu: Nagrada za sport), kao najveće priznanje koje Bosna i Hercegovina dodjeljuje za izuzetan doprinos u razvoju sporta i afirmaciju Bosne i Hercegovine.

Članak 2.

(Dodjela nagrade za sport)

- (1) Nagrada za sport dodjeljuje se **Lejli Njemčević**.
- (2) Lejla (Haris) Njemčević, rođena je 19. 6. 1994. godine u Udinama. Tijekom svoje sportske karijere postigla je najbolje rezultate u biciklističkim sportovima za svoju zemlju. Osvajač je mnogobrojnih medalja kao što su najbolja biciklistkinja svijeta u disciplina maraton 2022. godine, najbolja biciklistkinja svijeta u disciplina maraton 2023. godine, ukupna pobjednica Svjetskog kupa 2022. godine, ukupna pobjednica Svjetskog kupa 2023. godine, 15 medalja sa Svjetskog kupa, pet puta uzastopna balkanska prvakinja, 40 pobjeda na UCI - Svjetskim biciklističkim natjecanjima, 21 put državna prvakinja Bosne i Hercegovine, veleposlanica Međunarodnog olimpijskog odbora.

U sezonama 2023. i 2024. postala je službena najbolja biciklistkinja svijeta. U 2025. godini osvojila je drugo mjesto na Svjetskom kupu u Italiji te sezonu završava kao 4. biciklistkinja svijeta.

Članak 3.

(Visina novčanog dijela nagrade za sport)

- (1) Nagrada za sport dodjeljuje se u visini od 10.000,00 KM.
- (2) Sredstva za dodjelu novčanog dijela Nagrade za sport iz stavka (1) ovog članka osigurana su u proračunu Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine za 2025. godinu, na poziciji 614200 - grantovi pojedincima.

Članak 4.

(Realizacija)

Za realizaciju ove Odluke zadužuju se Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine i Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine.

Članak 5.

(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 12/26

15. siječnja 2026. godine
Sarajevo

Predsjedateljica

Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto, v. r.

341

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08) и члана 5. Меморандума о разумијевању између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Словеније, Савјет министара Босне и Херцеговине, на 99. сједници, одржаној 15.1.2026. године, донио је

ОДЛУКУ

О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ПРОДУЖЕЊЕ ПРИМЈЕНЕ МЕМОРАНДУМА О РАЗУМИЈЕВАЊУ ИЗМЕЂУ САВЈЕТА МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СЛОВЕНИЈЕ

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом одлуком даје се сагласност на продужење примјене Меморандума о разумијевању између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Словеније (у даљњем тексту: Меморандум), који је потписан у Сарајеву, 11.12.1998. године.

Члан 2.

(Трајање Меморандума)

- (1) Примјена Меморандума се продужава на период од двије године, који почиње тећи на дан пријема последње писане обавијести дипломатским путем, којом једна страна обавјештава другу страну о испуњењу унутрашњих правних услова предвиђених за његово продужење.
- (2) Ова одлука је саставни дио Меморандума.

Члан 3.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 13/26

15. јануара 2026. године
Сарајево

Председавајућа

Савјета министара БиХ
Борјана Кришто, с. р.

ОДЛУКУ

О ДАВАНЈУ САГЛАСНОСТИ НА ПРОДУЖЕЊЕ ПРИМЈЕНЕ МЕМОРАНДУМА О РАЗУМИЈЕВАНЈУ ИЗМЕЂУ ВИЈЕЋА МИНИСТАРА БОСНЕ И HERCEGOVINE I VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Члан 1.

(Предмет Одлуке)

Овом одлуком даје се сагласност на продужење примјене Меморандума о разумијевању између Вijeća министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Словеније (у даљњем тексту: Меморандум), који је потписан у Сарајеву, 11.12.1998. године.

Члан 2.

(Трајање Меморандума)

- (1) Примјена Меморандума се продужава на период од двије године, који почиње тећи на дан пријема последње писане обавијести дипломатским путем, којом једна страна обавјештава другу страну о испуњењу унутрашњих правних услова предвиђених за његово продужење.
- (2) Ова одлука је саставни дио Меморандума.

Члан 3.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 13/26
15. janaura 2026. godine
Sarajevo

Predsjedavajuća
Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto, s. r.

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) i članka 5. Memoranduma o razumijevanju između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Slovenije, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 99. sjednici, održanoj 15.1.2026. godine, donijelo je

ODLUKU

**O DAVANJU SUGLASNOSTI NA PRODUŽENJE
PRIMJENE MEMORANDUMA O RAZUMIJEVANJU
IZMEĐU VIJEĆA MINISTARA BOSNE I
HERCEGOVINE I VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE**

Чланак 1.

(Predmet Odluke)

Ovom odlukom daje se suglasnost na produženje primjene Memoranduma o razumijevanju između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Slovenije (u daljnjem tekstu: Memorandum), koji je potpisan u Sarajevu, 11.12.1998. godine.

Чланак 2.

(Trajanje Memoranduma)

(1) Primjena Memoranduma se produžava na razdoblje od dvije godine, koje počinje teći na dan zaprimanja posljednje pisane obavijesti diplomatskim putem, kojom jedna strana obavještava drugu stranu o ispunjenju unutarnjih pravnih uvjeta predviđenih za njegovo produženje.

(2) Ova odluka je sastavni dio Memoranduma.

Чланак 3.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 13/26
15. siječnja 2026. godine
Sarajevo

Predsjedateljica
Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto, v. r.

342

На основу члана 17. Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08) и члана 7. става (7) Правилника о категоризацији и спортиста на нивоу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 52/16 и 87/16), Савјет министара Босне и Херцеговине, на приједлог Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине, на наставку 98. сједнице, одржане 15.1.2026. године, донио је

ОДЛУКУ

**О ВИСИНИ ЈЕДНОКРАТНЕ НОВЧАНЕ НАГРАДЕ ЗА
ЗАСЛУЖНОГ СПОРТИСТУ БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ И ВРХУНСКОГ СПОРТИСТУ
МЕЂУНАРОДНОГ РАЗРЕДА ЗА 2025. ГОДИНУ**

Члан 1.

(Предмет)

Овом одлуком одређује се висина једнократне новчане награде за заслужног спортисту Босне и Херцеговине и врхунског спортисту међународног разреда за 2025. годину, у оквиру Гранта за додјелу новчаних награда за заслужне и врхунске спортисте међународног разреда у износу од 100.000,00 КМ.

Члан 2.

(Право на једнократну новчану награду)

Категорисани спортиста остварује право на једнократну новчану награду под условима утврђеним посебним рјешењем Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине о категоризацији, и то:

- заслужни спортиста остварује право на једнократну новчану награду на годишњем нивоу након што испуни услове за одлазак у пензију у складу с одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању,
- врхунски спортиста међународног разреда остварује право на једнократну новчану награду, која се исплаћује у првој наредној години након оствареног резултата који је био основ за категоризацију. Висина једнократне новчане награде зависи од постигнутог резултата на такмичењима на којима је спортиста учествовао. Врхунски спортиста међународног разреда може уживати наведено право само ако се активно бави спортом у наведеном периоду.

Члан 3.

(Једнократна новчана награда)

- Заслужним спортистима Босне и Херцеговине у 2025. години утврђује се једнократна новчана награда за освојено I-III мјесто на Олимпијским играма, освојено I-III мјесто на свјетском првенству, освојено I-III мјесто на европском првенству и освојено I-III мјесто на Параолимпијским играма, у укупном износу од 27.600,00 КМ, како слиједи:

а)	Фикрет Чаушевић	2.600,00 КМ,
б)	Есад Дурмишевић	2.600,00 КМ,
ц)	Неаад Салкић	2.600,00 КМ,
д)	Ејуб Мехмедовић	2.600,00 КМ,
е)	Зикрет Махмић	2.600,00 КМ,
ф)	Јасмин Мркоња	2.400,00 КМ,
г)	Рефија Окић	2.300,00 КМ,
х)	Сенад Мердановић	2.200,00 КМ,
и)	Златко Сарачевић	2.200,00 КМ,
ј)	Мехмед Чолић	1.950,00 КМ,
к)	Мирза Хрустемовић	1.850,00 КМ,
л)	Ђурђица Шишул	1.700,00 КМ.

- (2) Врхунским спортистима међународног разреда у 2025. години, утврђује се једнократна новчана награда за остварен значајан спортски резултат на званичним међународним такмичењима, односно за испуњену "А" норму или остварен пласман за учествовање на Олимпијским играма; испуњену норму или остварен пласман за учествовање на Параолимпијским играма; испуњену норму или остварен пласман за учествовање на Специјалној олимпијади; остварен пласман на свјетско првенство, у укупном износу од 72.400,00 КМ, како слиједи:

а)	Елвеклина Музаферија	1.600,00 КМ,
б)	Страхиња Ерић	1.600,00 КМ,
в)	Емир Локмић	1.600,00 КМ,
г)	Анур Мехић	1.600,00 КМ,
д)	Марко Шљивић	1.600,00 КМ,
е)	Лариса Џерић	1.400,00 КМ,
ж)	Александра Самарџић	1.400,00 КМ,
з)	Јозо Калдрмић	1.400,00 КМ,
и)	Вернес Турсум	1.400,00 КМ,
ј)	Аднан Манко	1.400,00 КМ,
к)	Сабина Харачић	1.400,00 КМ,
л)	Димитрије Савић	1.400,00 КМ,
м)	Сабахудин Делалић	1.400,00 КМ,
н)	Џевад Хамзић	1.400,00 КМ,
о)	Сафет Алибашић	1.400,00 КМ,
п)	Армин Шехић	1.400,00 КМ,
р)	Един Ђино	1.400,00 КМ,
с)	Низам Чанчар	1.400,00 КМ,
т)	Стеван Црнобрња	1.400,00 КМ,
у)	Мирзет Дуран	1.400,00 КМ,
в)	Тони Милетић	1.400,00 КМ,
з)	Матија Короман	1.400,00 КМ,
аа)	Ермин Јусуфовић	1.400,00 КМ,
бб)	Исмет Годињак	1.400,00 КМ,
цц)	Нецад Хусић	1.400,00 КМ,
дд)	Џејла Макаш	1.400,00 КМ,
ее)	Фарах Онешћук	1.400,00 КМ,
фф)	Вук Илић	1.400,00 КМ,
гг)	Алма Турсуновић	1.400,00 КМ,
хх)	Ервин Бејдић	1.400,00 КМ,
ии)	Исмаил Барлов	1.400,00 КМ,
јј)	Енсар Дураковић	1.400,00 КМ,
кк)	Николина Драгољевић	1.400,00 КМ,
лл)	Исмаил Зулфић	1.400,00 КМ,
мм)	Расим Реџић	1.400,00 КМ,
нн)	Асим Медић	1.400,00 КМ,
оо)	Елвис Шерифовић	1.400,00 КМ,
пп)	Есма Алић	1.400,00 КМ,
рр)	Мирза Николајев	1.400,00 КМ,
сс)	Бењамин Хусић	1.400,00 КМ,
тт)	Жељка Шандрек	1.400,00 КМ,
уу)	Мухамед Ђонко	1.400,00 КМ,
вв)	Ибрахим Ђонко	1.400,00 КМ,
зз)	Тарик Омерагић	1.400,00 КМ,
ааа)	Ерол Нући	1.400,00 КМ,
ббб)	Ејла Макаш	1.400,00 КМ,
ццц)	Закира Пушина	1.400,00 КМ,
ддд)	Корина Џидић	1.400,00 КМ,
еее)	Јохана Елизабет Клигер	1.400,00 КМ,
ффф)	Рино Врљић	1.400,00 КМ,
ггг)	Никола Лубура	1.400,00 КМ.

- (3) Једнократна новчана накнада одређена је на основу постигнутих резултата на такмичењима на којима је спортиста учествовао.

Члан 4.

(Средства за исплату једнократне новчане награде)

Средства за исплату једнократне новчане награде из члана 3. ове одлуке, обезбијеђена су у буџету Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине за 2024. годину на позицији - 614200 - грантови појединцима - Грант за додјелу новчаних награда за заслужне и врхунске спортисте међународног разреда.

Члан 5.

(Реализација одлуке)

За реализацију ове одлуке задужују се Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине.

Члан 6.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 14/26

15. јануара 2026. године
Сарајево

Председавајућа

Савјета министара БиХ
Борјана Кришто, с. р.

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) i člana 7. stava (7) Pravilnika o kategorizaciji sportista na nivou Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 52/16 i 87/16), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine, na nastavku 98. sjednice, održane 15.1.2026. godine, donijelo je

ODLUKU

O VISINI JEDNOKRATNE NOVČANE NAGRADE ZA ZASLUŽNOG SPORTISTU BOSNE I HERCEGOVINE I VRHUNSKOG SPORTISTU MEĐUNARODNOG RAZREDA ZA 2025. GODINU

Члан 1.

(Predmet)

Ovom odlukom određuje se visina једнократне новчане награде за заслужног спортисту Босне и Херцеговине и врхунског спортисту међународног разреда за 2025. годину, у оквиру Гранта за додјелу новчаних награда за заслужне и врхунске спортисте међународног разреда у износу од 100.000,00 КМ.

Члан 2.

(Pravo na једнократну новчану награду)

Kategorizirani sportista ostvaruje pravo na једнократну новчану награду, под условима утврђеним посебним рјешењем Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине о категоризацији и то:

- zaslužni sportista ostvaruje pravo na једнократну новчану награду на годишњем nivou, nakon što ispuni uslove за odlazak u пензију, у складу с одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању,
- vrhunski sportista међународног разреда, ostvaruje pravo на једнократну новчану награду, која се исплаћује у првој наредној години након оствареног резултата који је био основ за категоризацију. Visina једнократне новчане награде зависи од постигнутог резултата на такмичењима на којима је sportista учествовао. Vrhunski sportista међународног разреда може uživati наведено право samo ako се активно бави спортом у наведеном периоду.

Члан 3.

(Једнократна новчана награда)

- Zaslužnim sportistima Bosne i Hercegovine u 2025. godini utvrđuje se једнократна новчана награда за освојено I-III mјесто на Олимпијским играма, освојено I-III mјесто на свјетском првенству, освојено I-III mјесто на европском првенству и освојено I-III mјесто на

Paraolimpijskim igrama, u ukupnom iznosu od 27.600,00 KM, kako slijedi:

a)	Fikret Čaušević	2.600,00 KM,
b)	Esad Durmišević	2.600,00 KM,
c)	Nedžad Salkić	2.600,00 KM,
d)	Ejub Mehmedović	2.600,00 KM,
e)	Zikret Mahmić	2.600,00 KM,
f)	Jasmin Mrkonja	2.400,00 KM,
g)	Refija Okić	2.300,00 KM,
h)	Senad Merdanović	2.200,00 KM,
i)	Zlatko Saračević	2.200,00 KM,
j)	Mehmed Čolić	1.950,00 KM,
k)	Mirza Hrustemović	1.850,00 KM,
l)	Đurđica Šišul	1.700,00 KM.

- (2) Vrhunskim sportistima međunarodnog razreda u 2025. godini, utvrđuje se jednokratna novčana nagrada za ostvaren značajan sportski rezultat na zvaničnim međunarodnim takmičenjima, odnosno za ispunjenu "A" normu ili ostvaren plasman za učestvovanje na Olimpijskim igrama; ispunjenu normu ili ostvaren plasman za učestvovanje na Paraolimpijskim igrama; ispunjenu normu ili ostvaren plasman za učestvovanje na Specijalnoj olimpijadi; ostvaren plasman na svjetsko prvenstvo, u ukupnom iznosu od 72.400,00 KM, kako slijedi:

a)	Elvedina Muzaferija	1.600,00 KM,
b)	Strahinja Erić	1.600,00 KM,
c)	Emir Lokmić	1.600,00 KM,
d)	Anur Mehić	1.600,00 KM,
e)	Marko Šljivić	1.600,00 KM,
f)	Larisa Cerić	1.400,00 KM,
g)	Aleksandra Samardžić	1.400,00 KM,
h)	Jozo Kaldrndžić	1.400,00 KM,
i)	Vernes Tursum	1.400,00 KM,
j)	Adnan Manko	1.400,00 KM,
k)	Sabina Haračić	1.400,00 KM,
l)	Dimitrije Savić	1.400,00 KM,
m)	Sabahudin Delalić	1.400,00 KM,
n)	Dževad Hamzić	1.400,00 KM,
o)	Safet Alibašić	1.400,00 KM,
p)	Armin Šehić	1.400,00 KM,
r)	Edin Dino	1.400,00 KM,
s)	Nizam Čančar	1.400,00 KM,
t)	Stevan Crnobrnja	1.400,00 KM,
u)	Mirzet Duran	1.400,00 KM,
v)	Toni Milić	1.400,00 KM,
z)	Matija Koroman	1.400,00 KM,
aa)	Ermin Jusufović	1.400,00 KM,
bb)	Ismet Godinjak	1.400,00 KM,
cc)	Nedžad Husić	1.400,00 KM,
dd)	Džejla Makaš	1.400,00 KM,
ee)	Farah Oneščuk	1.400,00 KM,
ff)	Vuk Ilić	1.400,00 KM,
gg)	Alma Tursunović	1.400,00 KM,
hh)	Ervin Bejdić	1.400,00 KM,
ii)	Ismail Barlov	1.400,00 KM,
jj)	Ensar Duraković	1.400,00 KM,
kk)	Nikolina Dragoljević	1.400,00 KM,
ll)	Ismail Zulfic	1.400,00 KM,
mm)	Rasim Redžić	1.400,00 KM,
nn)	Asim Medić	1.400,00 KM,
oo)	Elvis Šerifović	1.400,00 KM,
pp)	Esma Alić	1.400,00 KM,
rr)	Mirza Nikolajev	1.400,00 KM,
ss)	Benjamin Husić	1.400,00 KM,
tt)	Željka Šandrak	1.400,00 KM,
uu)	Muhamed Đonko	1.400,00 KM,
vv)	Ibrahim Đonko	1.400,00 KM,
zz)	Tarik Omeragić	1.400,00 KM,
aaa)	Erol Nući	1.400,00 KM,
bbb)	Ejla Makaš	1.400,00 KM,
ccc)	Zakira Pušina	1.400,00 KM,
ddd)	Korina Džidić	1.400,00 KM,
eee)	Johanna Elisabeth Klinger	1.400,00 KM,
fff)	Rino Vrljić	1.400,00 KM,

ggg) Nikola Lubura 1.400,00 KM,

- (3) Jednokratna novčana naknada određena je na osnovu postignutih rezultata na takmičenjima na kojima je sportista učestvovao.

Član 4.

(Sredstva za isplatu jednokratne novčane nagrade)

Sredstva za isplatu jednokratne novčane nagrade iz člana 3. ove odluke, osigurana su u budžetu Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine za 2025. godinu na poziciji - 614200 - Grantovi pojedincima - Grant za dodjelu novčanih nagrada za zaslužne i vrhunske sportiste međunarodnog razreda.

Član 5.

(Realizacija odluke)

Za realizaciju ove odluke zadužuju se Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine i Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

Član 6.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 14/26

15. januara 2026. godine
Sarajevo

Predsjedavajuća

Vijeća ministara BiH
Bojana Krišto, s. r.

Na temelju članka 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) i članka 7. stavak (7) Pravilnika o kategorizaciji sportaša na razini Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 52/16 i 87/16), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine, na nastavku 98. sjednice, održane 15.1.2026. godine, donijelo je

ODLUKU

O VISINI JEDNOKRATNE NOVČANE NAGRADE ZA ZASLUŽNOG SPORTAŠA BOSNE I HERCEGOVINE I VRHUNSKOG SPORTAŠA MEĐUNARODNOG RAZREDA ZA 2025. GODINU

Članak 1.

(Predmet)

Ovom Odlukom određuje se visina jednokratne novčane nagrade za zaslužnog sportaša Bosne i Hercegovine i vrhunskog sportaša međunarodnog razreda za 2025. godinu, u okviru Granta za dodjelu novčanih nagrada za zaslužne i vrhunske sportaše međunarodnog razreda u iznosu od 100.000,00 KM.

Članak 2.

(Pravo na jednokratnu novčanu nagradu)

Kategorizirani sportaš ostvaruje pravo na jednokratnu novčanu nagradu pod uvjetima utvrđenim posebnim rješenjem Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine o kategorizaciji, i to:

- zaslužni sportaš ostvaruje pravo na jednokratnu novčanu nagradu na godišnjoj razini nakon što ispunji uvjete za odlazak u mirovinu sukladno odredbama Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju,
- vrhunski sportaš međunarodnog razreda ostvaruje pravo na jednokratnu novčanu nagradu, koja se isplaćuje u prvoj narednoj godini nakon ostvarenog rezultata koji je bio temelj za kategorizaciju. Visina

једнократне новчане награде ови о постигнутом резултату на натјецанјима на којима је спорташ судјеловао. Врхунски спорташ међународног разреда може уживати наведено право само ако се активно бави спортом у наведеном раздобљу.

Чланак 3.

(Једнократна новчана награда)

- (1) Заслужним спорташима Босне и Херцеговине у 2025. години утврђује се једнократна новчана награда за освојено I-III мјесто на Олимпијским играма, освојено I-III мјесто на свјетском првенству, освојено I-III мјесто на европском првенству и освојено I-III мјесто на Параолимпијским играма, у укупном износу од 27.600,00 КМ, како сlijеди:

a)	Fikret Čaušević	2.600,00 КМ,
b)	Esad Durmišević	2.600,00 КМ,
c)	Nedžad Salkić	2.600,00 КМ,
d)	Ejub Mehmedović	2.600,00 КМ,
e)	Zikret Mahmić	2.600,00 КМ,
f)	Jasmin Mrkonja	2.400,00 КМ,
g)	Refija Okić	2.300,00 КМ,
h)	Senad Merdanović	2.200,00 КМ,
i)	Zlatko Saračević	2.200,00 КМ,
j)	Mehmed Čolić	1.950,00 КМ,
k)	Mirza Hrustemović	1.850,00 КМ,
l)	Đurđica Šišul	1.700,00 КМ,

- (2) Врхунским спорташима међународног разреда у 2025. години, утврђује се једнократна новчана награда за остварен значајан спортски резултат на службеним међународним натјецанјима, односно за испунјену "А" норму или остварен пласман за судјеловање на Олимпијским играма; испунјену норму или остварен пласман за судјеловање на Параолимпијским играма; испунјену норму или остварен пласман за судјеловање на Специјалној олимпијад; остварен пласман на свјетско првенство, у укупном износу од 72.400,00 КМ, како сlijеди:

a)	Elvedina Muzaferija	1.600,00 КМ,
b)	Strahinja Erić	1.600,00 КМ,
c)	Emir Lokmić	1.600,00 КМ,
d)	Anur Mehić	1.600,00 КМ,
e)	Marko Šljivjić	1.600,00 КМ,
f)	Larisa Cerić	1.400,00 КМ,
g)	Aleksandra Samardžić	1.400,00 КМ,
h)	Jozo Kaldrmdžić	1.400,00 КМ,
i)	Vernes Tursum	1.400,00 КМ,
j)	Adnan Manko	1.400,00 КМ,
k)	Sabina Haračić	1.400,00 КМ,
l)	Dimitrije Savić	1.400,00 КМ,
m)	Sabahudin Delalić	1.400,00 КМ,
n)	Dževad Hamzić	1.400,00 КМ,
o)	Safet Alibašić	1.400,00 КМ,
p)	Armin Šehić	1.400,00 КМ,
r)	Edin Đino	1.400,00 КМ,
s)	Nizam Čančar	1.400,00 КМ,
t)	Stevan Crnobrnja	1.400,00 КМ,
u)	Mirzet Duran	1.400,00 КМ,
v)	Toni Miletić	1.400,00 КМ,
z)	Matija Koroman	1.400,00 КМ,
aa)	Ermin Jusufović	1.400,00 КМ,
bb)	Ismet Godinjak	1.400,00 КМ,
cc)	Nedžad Husić	1.400,00 КМ,
dd)	Džejla Makaš	1.400,00 КМ,
ee)	Farah Oneščuk	1.400,00 КМ,
ff)	Vuk Ilić	1.400,00 КМ,
gg)	Alma Tursunović	1.400,00 КМ,
hh)	Ervin Bejdić	1.400,00 КМ,
ii)	Ismail Barlov	1.400,00 КМ,
jj)	Ensar Duraković	1.400,00 КМ,
kk)	Nikolina Dragoljević	1.400,00 КМ,
ll)	Ismail Zulfić	1.400,00 КМ,
mm)	Rasim Redžić	1.400,00 КМ,

nn)	Asim Medić	1.400,00 КМ,
oo)	Elvis Šerifović	1.400,00 КМ,
pp)	Esma Alić	1.400,00 КМ,
rr)	Mirza Nikolajev	1.400,00 КМ,
ss)	Benjamin Husić	1.400,00 КМ,
tt)	Željka Šandrk	1.400,00 КМ,
uu)	Muhamed Đonko	1.400,00 КМ,
vv)	Ibrahim Đonko	1.400,00 КМ,
zz)	Tarik Omeragić	1.400,00 КМ,
aaa)	Erol Nući	1.400,00 КМ,
bbb)	Ejla Makaš	1.400,00 КМ,
ccc)	Zakira Pušina	1.400,00 КМ,
ddd)	Korina Džidić	1.400,00 КМ,
eee)	Johanna Elisabeth Klinger	1.400,00 КМ,
fff)	Rino Vrljić	1.400,00 КМ,
ggg)	Nikola Lubura	1.400,00 КМ.

- (3) Једнократна новчана накнада одређена је на основу постигнутих резултата на натјецанјима на којима је спорташ судјеловао.

Чланак 4.

(Средства за исплату једнократне новчане награде)

Средства за исплату једнократне новчане награде из члана 3. ове Одлуке осигурана су у прорачуну Министарства цивилних послова Босне и Херцеговине за 2025. годину на позицији - 614200 - Грантови појединцима - Грант за додјелу новчаних награда за заслужне и врхунске спорташе међународног разреда.

Чланак 5.

(Реализација Одлуке)

За реализацију ове Одлуке задужују се Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине и Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине.

Чланак 6.

(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

VM број 14/26

15. сiječnja 2026. године
Сарајево

Предсједатељница

Вијећа министара БиХ
Борјана Кришто, в. р.

МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА ПРАВА И ИЗБЈЕГЛИЦЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ 343

На основу члана 61. став (2) Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02 и 102/09) и члана 24. Закона о забрани дискриминације ("Службени гласник БиХ", бр. 59/09 и 66/16), министар за људска права и избјеглице доноси

ОДЛУКУ

О УСВАЈАЊУ РЕВИДИРАНОГ ЕТИЧКОГ КОДЕКСА ИСТРАЖИВАЊА СА ДЈЕЦОМ И О ДЈЕЦИ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Члан 1.

(Усвајање Етичког кодекса)

Овом Одлуком усваја се ревидирани Етички кодекс истраживања са дјецом и о дјечи у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Етички кодекс).

Члан 2.

(Примјена Етичког кодекса)

- (1) Етички кодекс утврђен овом Одлуком представља интегрални документ принципа и препорука намијењен појединцима, скупинама, институцијама и органима за етички прихватљив приступ истраживањима која спроводе, а у којима су дјеца активни учесници.

- (2) Сви истраживачи су дужни да поштују Етички кодекс полазећи од основног принципа "најбољи интерес дјетета", односно онога што је најбоље за дијете и његове родитеље/старатеље.

Члан 3.

(Саставни дио Одлуке)

Саставни дио ове Одлуке је Етички кодекс.

Члан 4.

(Прелазне одредбе)

Даном ступања на снагу ове Одлуке престаје да важи Одлука о усвајању Етичког кодекса истраживања са дјецом и о дјечи у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ" број 59/13).

Члан 5.

(Ступање на снагу)

Одлука и Етички кодекс ступају на снагу даном објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 01-37-1-52-2/26

08. јануара 2026. године

Министар

Сарајево

Др Севлид Хуртић, с. р.

**ЕТИЧКИ КОДЕКС
ИСТРАЖИВАЊА СА ДЈЕЦОМ И О ДЈЕЦИ
У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ
ДРУГО, РЕВИДИРАНО ИЗДАЊЕ**

Сарајево, 2025.

Пројекат имплементира

Ворлд Висион БХ Фондација

Булевар Ивице Осима 9

71000 Сарајево, БиХ

Партнер у реализацији

Удружење Наша дјеца

Бехиета Мутевелића 73

71000 Сарајево, БиХ

Придружени партнер

Министарство за људска права и избјеглице

Финансира

Европска унија

Назив публикације: Етички кодекс истраживања са дјецом и о дјечи у Босни и Херцеговини

Пројекат: Повезивање тачака 2.0 - Унапређење учешћа дјече у доношењу одлука за побољшање права дјетета и демократије у БиХ

Аутор: проф. др Елмедин Муратбеговић, Универзитет у Сарајеву

Ова публикација је финансирана од стране Европске Уније. За њен садржај искључиву одговорност сноси Ворлд Висион БХ Фондација и Удружење Наша дјеца Сарајево и он не одражава нужно ставове Европске Уније

ПРЕДГОВОР ДРУГОМ, РЕВИДИРАНОМ ИЗДАЊУ

У времену када се све више пажње посвећује правима дјече и њиховој заштити, посебно у контексту научно-истраживачког рада, Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине препознаје важност постојања јасних, свеобухватних и примјењивих етичких стандарда. Етички кодекс истраживања са дјецом и о дјечи у Босни и Херцеговини, чије друго, ревидирано издање имате пред собом, представља темељни документ који осигурава да се истраживања која укључују дјecu проводе у складу са највишим етичким и правним принципима.

Ова допуњена и унапријеђена верзија Кодекса је настала уз обимне консултације са представницима

релевантних институција, академском заједницом, представницима организација цивилног друштва и - што је посебно важно - дјецом и младима, током имплементације пројекта "Повезивање тачака 2.0 - Унапређење учешћа дјече у доношењу одлука за побољшање права дјетета и демократије у БиХ", који финансира Европска унија, а имплементирају World Vision БХ Фондација и Удружење "Наша дјеца" Сарајево, у сарадњи са Министарством за људска права и избјеглице БиХ.

Ревидирани Кодекс не само да прецизније дефинише улоге и одговорности истраживача, родитеља/старатеља и институција, већ уводи и иновативне приступе у заштити дјече, укључујући и анекс са дјечијом верзијом Кодекса – документом који су креирала сама дјеца. Тиме се додатно оснажује њихова улога као активних учесника у истраживачком процесу.

Сврха овог Кодекса је да осигура да се истраживања са дјецом и о дјечи спроводе на начин који поштује њихово достојанство, права и добробит, те да се у сваком тренутку води рачуна о најбољем интересу дјетета. Његова примјена захтијева активну и одговорну укљученост свих актера – од истраживача, преко надлежних институција, организација цивилног друштва, родитеља и, наравно, саме дјече.

Само заједничким дјеловањем можемо осигурати да истраживања доприносе развоју знања и пракси које унапређују положај дјече у друштву, а да при томе не нарушавају њихова права, сигурност и интегритет. Овај Кодекс је наш заједнички алат и обавеза у том процесу.

Министарство за људска права и избјеглице БиХ ће, у складу са својом надлежношћу, осигурати његову доступност свим релевантним актерима путем дигиталне платформе и јавних ресурса. Вјерујемо да ће овај Кодекс допринијети стварању сигурнијег, праведнијег и етички одговорнијег окружења за истраживања са дјецом и о дјечи у нашој земљи.

У име Министарства, захваљујем свим појединцима и институцијама који су допринијели овом важном процесу.

Кемо Сарач

Помоћник министра за људска права и избјеглице

САДРЖАЈ

УВОД

ДИО И - ОПШЕ ОДРЕДБЕ

1.1. Основна питања и примјена Етичког кодекса

1.2. Дефинисање статуса дјетета, родитеља/старатеља и истраживача

1.3. Примјена етичких принципа

ДИО ИИ - ПРОВОЂЕЊЕ ИСТРАЖИВАЊА

2.1 Претпоставке за провођење истраживања

2.2 Истраживање (са дјецом и о дјечи)

ДИО ИИИ – ОСТАЛА ПИТАЊА И ЈАВНОСТ ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

3.1. Доступност података из истраживања

3.2. Кориштење података проистеклих из истраживања

3.3. Заштита личних података у контексту примјене Етичког кодекса

3.4. Објава Етичког кодекса

3.5. Однос са осталим струковним Етичким кодексима у Босни и Херцеговини

Литература

УВОД

Стална потреба за истраживањем новог, с једне стране, те императив за заштиту дјетета од било које врсте

злоупотребе, с друге стране, разлози су због којих је неопходно развити деонтологијске етичке стандарде истраживања која се односе на дјецу уопште. Темелј за доношење овог Кодекса јесте Конвенција УН-а о правима дјетета (1989.). Но, велик број других међународних докумената и препорука Уједињених народа, Савјет Европе и Европске уније надахнуо је поједина рјешења и одредио стандарде које Кодекс слиједи. У оквиру овог Етичког кодекса, практично се директно примјењују стандарди утврђени у оквиру Устава Босне и Херцеговине, члана II) Људска права и основне слободе, а који су утемељени на међународним стандардима за заштиту дјете утврђених, прије свега, УН Конвенцијом о правима дјетета (из 1989.), али и другим УН и европским конвенцијама и протоколима које је ратификовала Босна и Херцеговина, а које се односе на заштиту и права дјете.

Полазимо од тога да је Уставом Босне и Херцеговине, у оквиру члана II) Људска права и основне слободе, у тачки 3.ф.), посебно истакнуто поштовање права на приватни породични живот, те дом и преписку закона, да на основу наведеног, било која активност која укључује дијете и његову породицу мора укључивати утврђене међународне и домаће стандарде у погледу заштите људских права и основних слобода дјете. Етички кодекс узима у обзир и различите законске прописе у Босни и Херцеговини, чије се норме тичу правног субјективитета дјете, као категорије узорка истраживања. Овдје се првенствено мисли на законе којима се уређује питање заштите и прикупљања података, као и питање приступа информацијама: Закон о слободи приступа информацијама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 28/00, 45/06, 102/09, 62/11, 100/13); Закон о слободи приступа информацијама ФБиХ ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 32/01 и 48/11); Закон о слободом приступа информацијама од јавног значаја РС ("Службени гласник РС", бр. 20/01, 120/04, 54/07, 104/09, 36/10 и 105/21); Закон о заштити личних података БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 32/01, 49/06, 76/11, 89/11, 12/25); Закон о заштити тајних података БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 54/05, 12/09); Закон о статистици БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 57/02, 26/04 и 42/04); Закон о статистици ФБиХ ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 63/03 и 9/09); Закон о статистици РС ("Службени гласник РС", бр. 85/03). У погледу потребе укључивања података из одређених области које се односе на дјецу и дјечија права, потребно је узети у обзир и законе који регулишу питања заштите дјете (социјална, здравствена, образовна и др.), види Анекс I.

Овако концептиран кодекс етичких принципа и норми засигурно ће представљати интегрални документ за све појединце и институције које се непосредно баве истраживањима у која су, на било који начин, укључена дјета. Етички кодекс полази од основног принципа "најбољег интереса дјетета" (Конвенција о правима дјетета, члан 3.), његове добробити, односно онога што је најбоље за дијете, његову породицу, а самим тим и цјелокупну друштвену заједницу. Етички кодекс истраживања са дјецом и о дјецу у Босни и Херцеговини садржи следеће дијелове.

ДИО I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

1.1. Основна питања и примјена Етичког кодекса

- (1) Етичким кодексом се уређују права и обавезе, те одговорности истраживача.

- (2) У складу са одредбама УН Конвенције о правима дјетета, овај Етички кодекс се односи на особе млађе од 18 година.
- (3) Етички кодекс се примјењује на све врсте истраживања у којима су активни учесници дјета, или која се односе на дјецу, у оквиру:
 - a. образовних установа,
 - b. спортских клубова,
 - c. културно-умјетничких друштава
 - d. домова за дјецу и сл...
- (4) Основна питања која се уређују овим Кодексом тичу се питања статуса дјете учесника квантитативних, квалитативних, интервенцијских и online истраживања у подручју друштвених и хуманистичких наука - психологије, социологије, педагогије, едукацијско-реhabилитацијских наука, криминологије, журналистике, социјалних дјелатности, сигурносних и одбрамбених наука, права, економије, политологије, информацијско-комуникацијске науке, филозофије, филологије, антропологије, етнологије те интердисциплинарних друштвених и интердисциплинарних хуманистичких наука а која на непосредан или посредан начин могу утицати на интегритет дјетета и његов најбољи интерес.
- (5) Етички кодекс штити и унапријеђује статус дјете у свим фазама њиховог учествовања у истраживању у погледу обавезе поштовања права дјетета из Конвенције о правима дјетета те поступања у случају кршења тих права.
- (6) Етички кодекс узима у обзир и поштује права и дужности одраслих особа одговорних за добробит и заштиту најбољег интереса дјетета - родитеља/старатеља и стручњака у установама које се брину о дјецу (дјечјим вртићима, школама, домовима за дјецу).
- (7) Етичким кодексом се регулишу и права и дужности те одговорности истраживача са сарадницима који проводе истраживање или у њему на било који начин учествују, као и права и дужности родитеља/старатеља.
- (8) Приликом истраживања потребно је поштовати договорене вриједности, начела и стандарде како би се постигао задовољавајући ниво етичности.
- (9) Етички кодекс треба бити консултован у случајевима примјене било ког закона у БиХ, односно било којег струковног кодекса у случајевима истраживања која се баве питањима која су од интереса за дјецу.
- (10) Етички кодекс треба послужити као основа за проширење свих струковних кодекса у складу са захтјевима из овог Етичког кодекса.

1.2. Дефинисање статуса дјетета, родитеља/старатеља и истраживача

- (1) Дијете у смислу овог Етичког кодекса је особа која није навршила 18 година живота.
- (2) Основно питање које се уређује овим Етичким кодексом јесте статус дјете учесника у различитим истраживањима, која на непосредан или посредан начин могу утицати на интегритет личности дјетета.
- (3) Етички кодекс дефинише примјену захтјева из УН Конвенције о правима дјетета, те осигурања одговарајуће заштите права дјетета као што су:

- (a) право недискриминације дјете (чл. 2.);
 - (b) заштита најбољег интереса дјетета (чл. 3.);
 - (c) право дјетета на изражавање властитог мишљења у стварима које га се тичу, те његово уважавање у складу с доби и зрелости дјетета (чл. 12.);
 - (d) право на слободу изражавања (чл. 13.);
 - (e) право на слободу мисли и савјести (чл. 14.);
 - (f) право на заштиту приватности, преписке, угледа и части (чл. 16.);
 - (g) право на приступ обавијестима и материјалима ради промоције дјететове добробити и здравља (чл. 17.);
- (4) Статус дјетета се утврђује:
- (a) поштујући право дјетета на пристанак на учествовање у истраживању, право на изношење својих мишљења и ставова у истраживању право на евалуацију истраживања и право на одустајање у било којем тренутку од учествовања у истраживању осигуравајући чување идентитета дјетета, његове породице и скупине којој припада.
 - (b) осигуравајући анонимност учествовања у истраживању, повјерљивост и тајност прикупљених података.
 - (c) поштујући доб и зрелост дјетета као критерији за учествовање у истраживању, односно за давање информисаног пристанка на учествовање у истраживању.
 - (d) заштитом добробити и оснаживањем дјетета у свим фазама истраживања те осигуравање психосоцијалне подршке дјетету којој учествовање у истраживању изазове неугодне осјећаје попут немира, нелагоде, забринутости, тјескобе, страха и боли, као и дјетету за коју се током истраживања добију неочекивана сазнања да им је угрожена добробит изван самог контекста истраживања.
 - (e) заштитом посебно рањивих скупина дјете.
 - (f) прецизирањем услова за омогућавање увида у резултате истраживања ако се ради о студији случаја или информирање о резултатима истраживања ако се резултати анализирају на нивоу групе.
- (5) Статус истраживача и њихових сарадника је Етичким кодексом прецизиран на начин да су дефинисана:
- (a) њихова права и обавезе.
 - (b) њихова одговорност за добробит дјетета.
 - (c) њихова одговорност за насталу штету.
 - (d) начини саопштавања резултата истраживања учесницима истраживања, родитељима/старатељима, стручњацима у установама у којима је проведено истраживање те стручној и широј јавности.
- (6) Етички кодекс дефинише статус родитеља/старатеља, с обзиром да се и на њих, као учеснике процеса истраживања, односе стандарди утврђени овим кодексом, тако да се опише начин:
- (a) информисања родитеља/старатеља о истраживању у које се дијете планира укључити.
 - (b) тражења пристанка родитеља/старатеља на учествовање дјетета у истраживању.
 - (c) на који се може приволити родитељ/старатељ за учествовање дјетета у истраживању у којем је нужна употреба или/и обрада личних података.
 - (d) обавјештавање родитеља/старатеља о резултатима истраживања.
- ### 1.3. Примјена етичких принципа
- (1) Етички принципи утврђени овим Етичким кодексом су принципи које истраживачи морају усвојити као властите професионалне принципе и лични критериј понашања.
- (2) Етички кодекс садржи етичка начела којих се истраживачи морају придржавати за вријеме:
- обављања припреме за истраживање;
 - обављања самог истраживања;
 - након обављеног истраживања у фази обраде података као и
 - у фази израде извјештаја или публикација произашлих из истраживања и сл.
- (3) Као императив остварења етичких идеала кроз истраживања о дјетету и са дјецом, потребно је диференцирати и у потпуности поштовати све принципе који су неопходни за заштиту права дјетета.
- #### 1.3.1. Принцип поштивања људских права, слобода и достојанства лица
- (1) Истраживачи, ангажовани у истраживању о дјетету, морају уважавати достојанство и људске вриједности свих учесника у истраживању, посвећујући пажњу свим релевантним изворима који могу угрозити права дјетета.
- (2) Посебна пажња се посвећује поштивању културалних и индивидуалних различитости међу актерима истраживања (старосна, полна, расна, национална, вјерска и социо-економска разлика, као и неједнакости у развоју, сексуалној оријентацији и полном идентитету испитаника).
- (3) У истраживањима је неопходно гарантовати елиминацију свих облика предрасуда или стереотипа унутар планираних истраживања.
- #### 1.3.2. Принципи заштите добробити учесника у истраживању
- (1) Ангажовани истраживачи морају бити свјесни одговорности коју имају у вези са дјецом, учесницима у истраживању и њиховим породицама, што значи да морају водити рачуна да се испитаници на било који начин, физички или психички, не угрозе, те да поступци истраживања морају бити прилагођени доби и зрелости дјетета.
- (2) У свом наступању, истраживач перманентно мора штитити права свих особа с којима контактира.
- (3) Етичке дилеме или проблеме, настале у самој припреми или у току истраживања, истраживач рјешава на одговарајући начин, осигуравши у највишој мјери све учеснике у истраживању.
- (4) У планирању истраживања, истраживач треба предвидјети евентуалне негативне реакције учесника у истраживачком поступку као и начине како ће пружити подршку испитаницима ако се то догоди.
- (5) Истраживач води рачуна да током истраживања обезбједи тјелесну, емоционалну и опћу психолошку сигурност дјете.

1.3.3. Принцип одговорности у случајевима моралних дилема

- (1) Свако истраживање се проводи у складу с релевантним професионалним обавезама и стандардима.
- (2) Истраживач води рачуна о научној и стручној одговорности према учесницима истраживања, као и јавности, те одговорности према струковној асоцијацији којој истраживање припада.
- (3) При истраживању, истраживач сарађује и савјетује се са осталим стручњацима и сродним институцијама, како би се истраживање што професионалније обавило.
- (4) Истраживач је дужан савјетовати и упућивати остале колеге на етичке стандарде из овог Етичког кодекса, у погледу поступања и положаја учесника у истраживањима.
- (5) Претпоставка за провођење непосредног истраживања са дјецом јесте познавање психолошких и тјелесних развојних процеса. Прије истраживања, у подручјима изван психологије, истраживач је дужан савјетовати се са стручњацима који се баве емоционалним, когнитивним, понашајним, тјелесним и социјалним аспектима људског развоја.
- (6) Истраживања са дјецом као учесницима, проводе се само у ситуацијама када се значајне спознаје о доброби дјетета не могу стећи на други начин.

1.3.4. Принцип заштите интегритета резултата истраживања и истраживача

- (1) Професионална ангажованост у истраживању о дјечи, изискује поштивање одређених стандарда који су афирмативни и који промовишу објективност, тачност и истинитост у истраживачком процесу, а утемељени су на утврђеним научним и професионалним достигнућима.
- (2) Истраживачи не смију примјењивати:
 - a. методолошке поступке сумњивог квалитета,
 - b. непримјерене поступке анализе и синтезе података,
 - c. непрофесионалне и научно неутемељене начине интерпретације података добијених истраживањем.
- (3) Намјера истраживача мора бити јасна и објективно могућа током цијелог истраживачког поступка, а њихови циљеви морају остати јавни и отворени, остајући досљедни у одржању обећања датих испитаницима на почетку истраживања.
- (4) Студенти као и истраживачи - почетници могу обављати истраживања са дјецом искључиво под водством (менторством) искусних истраживача (наставника или других особа са истраживачким искуством) и то мора бити наведено у захтјеву.

ДИО II - ПРОВОЂЕЊЕ ИСТРАЖИВАЊА**2.1 Претпоставке за провођење истраживања**

- (1) Истраживање се мора темељити на утврђеним научним и професионалним достигнућима дисциплина које се баве дјецом.
- (2) Претпоставка за провођење непосредног истраживања у којем учествују дјеца је познавање психолошких и тјелесних развојних процеса.
- (3) Истраживачи који у свом стручном образовању нису стекли знања о развоју дјетета, у процесу планирања и

припреме истраживања, обавезни су се савјетовати са стручњацима за когнитивни, емоционални и социјални развој дјетета, и ту чињеницу навести у захтјеву за истраживање,

- (4) Поступци истраживања морају бити прилагођени доби, способностима и зрелости дјетета.
- (5) Истраживачи су обавезни придржавати се одредаба овог Етичког кодекса као минималног стандарда и у случајевима када се истраживање с дјецом или о дјечи проводи као дио опсежнијег међународног истраживања или као дио активности неке међународне организације.

2.1.1. Прелиминарне припреме истраживача - услови за истраживање

- (1) Истраживања с дјецом, као учесницима у истраживању, проводе се само у случајевима када се до планираних спознаја не може доћи на други начин, а истраживање има за циљ допринијети знатно бољем научном разумијевању истраживаних тема, те може допринијети коначном постизању резултата који могу користити дјеци.
- (2) Истраживачки поступци, као и цјелокупан методолошки инструментариј, треба прилагодити узрасту дјетета.
- (3) Амбијент и цјелокупне околности у којима се одвија истраживање, подразумијевају обезбјеђивање тјелесне, емоционалне и уопће психолошке сигурности дјече.
- (4) Истраживач подузима све разумне мјере како би избјегао евентуалне проблеме менталног или физичког угрожавања испитаника, дјетета или његових најближих.
- (5) Кад се истраживање проводи у установама које се брину о дјечи, истраживач је обавезан сарађивати са стручњацима у тим установама како би истраживачке поступке прилагодио најбољем интересу дјетета, примјенио начело најмањег ремећења редовитих активности дјече и осигурао, ако се за то покаже потреба, пружање непосредне стручне подршке и помоћи дјечи током и након истраживања.
- (6) Истраживачи који у своја истраживања укључују дјецу с тешкоћама, требају се придржавати посебних смјерница за планирање и provedбу истраживања у којима учествују дјеца с тешкоћама.

2.1.2. Сагласност за обављање истраживања

- (1) Истраживач је дужан од надлежних министарстава/одјељења за образовање ентитета или кантона, односно Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине добити дозволу за провођење истраживања (у даљем тексту Надлежне институције).
- (2) Истраживач подноси Захтјев за истраживање институцији из претходног става користећи образац који је израдила надлежна институција у којој аплицира и који се налази на веб страници те институције.
- (3) Надлежне институције из става (1) овог члана дужне су формирати посебна Етичка тијела за контролу овог процеса.
- (4) Надлежна институција не може дати сагласност за истраживање без претходно прибављеног позитивног мишљења надлежног Етичког тијела.

- (5) Етичка тијела формирају се при Надлежним институцијама, било да се ради о: министарствима, заводима, институтима, одјелима или другим педагошким институцијама у Босни и Херцеговини.
- (6) Етичка тијела су састављена од професионалаца из реда упосленика надлежних институција уз могућност ангажовања стручних сарадника за специфична истраживања које чланови запослени у надлежним институцијама, тематски, нису у стању потпуно обухватити.
- (7) Број чланова, састав тијела те остала права и обавезе утврђују надлежне институције, посебним актом.
- (8) Етичко тијело може:
 - a. Дати позитивно мишљење,
 - b. Вратити на допуну и дораду,
 - c. Дати негативно мишљење.

2.1.3. Изузеци при давању сагласности за истраживање

- (1) У случајевима медицинских истраживања са дјецом која се обављају у склопу наставних процеса, истраживачких или научних пројеката, истраживач је дужан, поред позитивног мишљења етичког тијела надлежне здравствене установе, прибавити и позитивно мишљење Етичког тијела надлежне институције описаног у претходном члану овог Кодекса.
- (2) За свако мултидисциплинарно истраживање, Етичко тијело процјењује компетентност истраживача за провођење истраживања.

2.1.4 Евиденција

Надлежне институције воде евиденцију о поднесеним, одобреним и одбијеним захтјевима.

2.1.5 Прелиминарна питања истраживачима

- (1) Етичко тијело мора посветити посебну пажњу следећим питањима:
 - (a) Да ли планирани методолошки инструментариј задовољава потребе истраживања и да ли је прилагођен дјеци?
 - (b) Да ли ће учесници осјећати било какву врсту нелагоде у вези са питањима које планирате поставити?
 - (c) Да ли је могуће свим учесницима објаснити сврху истраживања?
 - (d) Колико је, заиста, неопходно учешће дјце у том истраживању?
 - (e) Може ли се до тражених резултата доћи кроз истраживање са узорком одраслих особа?
 - (f) Да ли је истраживачима разумљиво питање на које траже одговор?
 - (g) Да ли је било којим дијелом истраживања, могуће злоупотријебити повјерење испитаника?
 - (h) Шта ће подузети у случајевима када примијете емоционалне, тјелесне или понашајне реакције на садржај истраживања код дјетета испитаника?
 - (i) Да ли ће учесници добити све информације на крају истраживања, како би се психолошки растеретили?
 - (j) Да ли то истраживање може изазвати генерално негативан став дјце или родитеља/старатеља, јавности и сл.?
 - (k) Да ли су исти поступак истраживања тестирали на неком контролном узорку?

- (2) Надлежна институција, у обрасцу за издавање сагласности, утврђује обавезу истраживачима за подношење Извјештаја о проведеном истраживању.

2.1.6 Сагласност родитеља/старатеља

- (1) Након добијања сагласности Надлежне институције, истраживач је дужан прибавити додатне сагласности за свако дијете које намјерава укључити у истраживање.
- (2) Ради се о сагласности родитеља/старатеља и самом пристанку дјетета.
- (3) Дијете, односно његов родитељ/ старатељ, даје свој пристанак тек након што добије информације о:
 - a. самој сврси истраживања
 - b. користи од тог истраживања,
 - c. могућим ризицима,
 - d. врсти и трајању истраживања,
 - e. методама заштите приватности учесника и повјерљивости података,
 - f. посљедицама које истраживање може изазвати по учеснике истраживања,
 - g. добровољном пристајању и одустајању од истраживања.
- (4) Образац за сагласност родитеља/старатеља и пристанак дјетета, креира Надлежна институција.
- (5) Образац мора садржавати и дио који се односи на кратак опис истраживања које намјеравају обавити с дјецом.
- (6) У случају заједничке родитељске/старатељске бриге за дијете довољно је добити пристанак једног родитеља/старатеља.
- (7) Валидним пристанком сматра се и родитељева/старатељева е-порука, СМС-порука или друга потврдна радња послана особи задуженој за организацију истраживања у установи у којој се истраживање проводи.

2.1.7 Пристанак дјетета

- (1) За дијете узраста до четрнаест (14) година писмену сагласност прво даје родитељ/старатељ.
- (2) Након добијеног родитељског /старатељског пристанка за дјцу узраста до четрнаест (14) година потребно је затражити и пристанак дјетета.
- (3) Дијете свој пристанак на учешће у истраживању даје у правилу писмено на посебном образцу, описаном у претходном члану овог Кодекса.
- (4) Уколико се ради о дјеци узраста од навршених четрнаест (14) до осамнаест (18) година, довољна је сагласност дјетета, уз обавезно достављање писмене обавијести родитељу/старатељу о садржају и циљу истраживања.

2.1.8 Изузеци у вези сагласности за истраживање

- (1) Када је ријеч о истраживањима којима се испитује посебно осјетљива тема или у којима се дјеца излажу високим нивоима ризика и нелагоде, Етичко тијело у свом мишљењу може сугерисати Надлежној установи која то наводи у тексту сагласности да је у том истраживању пристанак родитеља/старатеља потребан и за дјцу старију од четрнаест (14) година.
- (2) У случајевима дјце с тешкоћама у развоју која не могу самостално формирати и изражавати ставове и мишљења, неопходна је писмена сагласност родитеља/старатеља и асистента у настави.

- (3) Особе које дају пристанак за учешће у истраживању могу га у свако доба, без штетних последица по њих, као и без посебног образложења, повући и одустати од даљег истраживања.
- (4) За дјecu која су смјештена у установама социјалне заштите, истраживач мора добити сагласност надлежног ресорног ентитетског, односно кантоналног министарства и одговарајућег одјела у Брчко Дистрикту.
- (5) У истраживањима која не осигуравају пуну анонимност података и у којима је нужна употреба или/и обрада личних података обавезна је сагласност родитеља/старатеља за њихову употребу, а након тога и пристанак дјетета. Поменуте сагласности, како она од родитеља/старатеља и као и сам пристанак дјетета добијају се у оквиру процеса прикупљања сагласности.
- (6) За истраживања која се проводе као саставни дио редовног одгојно-образовног процеса у школи и не излазе изван оквира дјететових уобичајених искустава у одгојно-образовним установама у правилу није потребно тражити сагласност родитеља/старатеља.
- (7) Пристанак није потребно тражити ни за истраживања која се проводе анонимно у природним условима методом опажања и у којима било какав ризик за дјecu није ни на који начин повезан с истраживањем.

2.2 Истраживање (са дјецом и о дјечи)

2.2.1. Поступак у току истраживања

- (1) Истраживач је, у току истраживања, дужан одговорити на сва питања која имају учесници а везано је за саму методологију истраживања.
- (2) Примјена било којег инструмента у истраживању подразумијева претходно детаљно објашњење његове намјене и сврхе, те пристанак испитаника.
- (3) Посебну пажњу истраживач мора посветити ситуацијама у којима може примјетити:
 - (a) било какве здравствене проблеме или проблеме когнитивног, емоционалног, социјалног и понашајног функционисања дјетета, обавезан је о томе упознати родитеља/старатеља дјетета, а затим и одговарајућег стручњака, како би се дјетету благовремено обезбиједила неопходна помоћ.
 - (b) да је поступак прикупљања података на било који начин узнемирио или повриједио дијете и/или њему блиске особе, мора подузети непосредне и/или накнадне мјере ради умањења негативних учинака истраживања, односно осигурати психосоцијалне подршке и других облика помоћи, зависно од специфичних потреба дјетета учесника у истраживању.
 - (c) да уколико непосредне мјере којима се настоје умањити негативни учинци истраживања не дају резултате, тј. не отклоне последице, истраживање треба прекинути.
 - (d) да уколико у поступку прикупљања података или након завршетка тог поступка истраживач дође до неочекиваног сазнања да је угрожена добробит дјетета учесника у истраживању или да дијете учесник у истраживању угрожава добробит друге особе, обавезан је подузети мјере

којима ће заштитити добробит угрожене особе. Те мјере укључују брижљиво осмишљено саопштавање неочекиваног сазнања дјетету учеснику у истраживању и другим релевантним особама те осигуравање одговарајуће стручне помоћи.

2.2.2. Поступак након обављеног истраживања

- (1) Непосредно након завршетка поступка прикупљања података истраживач је обавезан учесницима у истраживању разјаснити све евентуалне нејасноће и неспоразуме те одговорити на сва њихова питања.
- (2) Након завршетка поступка прикупљања података истраживач је обавезан похранити податке тако да осигура њихову тајност.
- (3) Податке који нису анонимни потребно је у најкраћем року псеудонимизирати како би се заштитила приватност учесника, а личне податке који омогућавају идентификацију дјете учесника у истраживању одмах уништити.
- (4) Похрањени подаци, независно од нивоа анонимности, чувају се само онолико дуго колико је потребно за сврхе у које су прикупљени или у складу с утврђеним правилима о ревизији, архивирању или задржавању података. О томе је потребно информисати учеснике у истраживању.
- (5) Истраживач је дужан извјестити учеснике у истраживању о резултатима истог, на начин који је примјерен доби и зрелости учесника.
- (6) Информисање о резултатима истраживања се врши у складу са научним начелима, пажљиво узимајући у обзир потребу објективне, добронамјерне и ваљане процјене резултата истраживања.
- (7) Пожељно је да информисање о резултатима истраживања буде проведено тако да омогући и активну партиципацију дјете, родитеља/старатеља и стручних радника.

2.2.3 Извјештај о проведеном истраживању и пратеће публикације

- (1) Истраживач је обавезан доставити Надлежној институцији "Извјештај о проведеном истраживању", написан на једном од језика конститутивних народа у Босни и Херцеговини.
- (2) Под појмом "Извјештај о проведеном истраживању" подразумијева се сам текст Извјештаја, али и све видове публикација које ће произаћи из наведеног истраживања.
- (3) Извјештај из става (1) подноси се у пет (5) штампаних примјерака Надлежној институцији најкасније тридесет дана од дана завршетка истраживања.
- (4) Електронску форму (ПДФ форму) објављене Публикације произашле из истраживања истраживачи су дужни доставити најкасније 30 дана од дана објављивања и то на електронску адресу Надлежне институције.
- (5) Надлежне институције, прослијеђују електронске верзије Публикација (ПДФ формат) на електронску адресу Министарства за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине.
- (6) Министарство за људска права и избјеглице БиХ ће на посебној електронској платформи архивирати све публикације произашле из истраживања са дјецом или о дјечи у БиХ, формиравши посебну електронску

библиотеку публикација које су настале према критеријима овог Етичког кодекса.

- (7) Министарство за људска права и избјеглице БиХ ће омогућити на својој веб страници приступ електронској архиви достављених публикација, насталих према критеријима овог Етичког кодекса.

ДИО III – ОСТАЛА ПИТАЊА И ЈАВНОСТ ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

3.1. Доступност података из истраживања

- (1) Истраживачи су дужни подузети све мјере заштите тајности података о дјети која су учествовала у истраживању и њиховим изјавама.
- (2) Тајност података се односи на чињенице које упућују на идентитет дјетета.
- (3) У било којем случају није дозвољено откривати идентитет учесника у истраживању, нити у неформалном разговору, нити у службеним извјештајима о пројекту, било пред стручним, заинтересованим или незаинтересованим особама.
- (4) Није допуштено откривати идентитет учесника у истраживању у писменим, али ни у усменим извјештајима, као ни у формалним или неформалним расправама пред другим истраживачима, стручним или осталим особама.
- (5) Изнимно, ако у току прикупљања или обраде података истраживач уочи тешкоће или проблеме који представљају озбиљан ризик за живот, здравље и добробит дјетета или друге особе, обавезан је своја запажања пренијети стручњацима за рјешавање проблема те врсте ради осигуравања неопходне помоћи дјетету.
- (6) Кад је то потребно, истраживач ће учеснике истраживања прије него што дају пристанак обавијестити о могућности да њихов идентитет постане доступан и другим особама, што се нарочито односи на упознавање учесника у истраживању с могућношћу доласка до неочекиваних сазнања о животној угрожености и/или угрожености индивидуалне добробити самог дјетета учесника у истраживању или особе која је у блиском односу с дјететом.

3.2. Кориштење података проистеклих из истраживања

- (1) Информације произашле из истраживања, које су доступне кроз извјештаје или друге облике публикација насталих на основу истраживања проведених по критеријима и захтјевима овог Етичког кодекса, су слободне за кориштење као секундарни податак свим заинтересованим истраживачима.
- (2) Прикривање резултата истраживања није допуштено. Изнимно, истраживач може учеснике у истраживању упозорити на то да се поједини резултати истраживања не могу објавити прије завршетка цијелог поступка истраживања, што је посебно оправдано у лонгитудиналним и интервенцијским истраживањима.

3.3. Заштита личних података у контексту примјене Етичког кодекса

- (1) Заштита личних података једно је од средишњих питања научно-истраживачке етике те једно од темељних људских права. Као такво, уско је повезано с аутономијом и људским достојанством које сви истраживачи који раде с дјецом морају поштовати.

- (2) Иако је одређена обрада личних података правно допуштена, то не значи нужно да је и етички оправдана.

- (3) Етички захтјеви надилазе правне захтјеве те траже виши ниво промишљања о ризицима који се могу појавити у вези с обрадом личних података у научном истраживању, а нарочито у случајевима гдје су у фокусу истраживања дјеца.

- (4) Водитељ обраде, односно водитељ истраживања мора у сваком тренутку моћи доказати усклађеност с етичким и правним захтјевима заштите личних података дјетета (начело поузданости), у оквиру сваког истраживања које укључује било какву обраду личних података без обзира на методу којом се истраживач користи.

3.4. Објава Етичког кодекса

- (1) Етички кодекс објављује се у Службеном гласнику Босне и Херцеговине.
- (2) Етички кодекс је потребно истаћи на веб страници Министарства за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине и веб страницама Надлежних институција.

3.5. Однос са осталим струковним Етичким кодексима у Босни и Херцеговини

- (1) Одредбе овог Етичког кодекса су основа за усклађивање осталих струковних етичких кодекса који се примјењују у Босни и Херцеговини.
- (2) Етички кодекс респектује одредбе струковних кодекса различитих професија у Босни и Херцеговини, користећи њихове стручне термине и процедуре, које се аутоматски сматрају и одредбама овог Кодекса.

Literatura

Ajduković, M., Kolesarić, V. (2020). Etički kodeks istraživanja s djecom. Zagreb: Vijeće za djecu Vlade Republike Hrvatske.

Bertram, T., Pascal, C., Lyndon, H., Formosinho, J., Gaywood, D., Gray, C., ... Whalley, M. (2024). EECERA ethical code for early childhood researchers. *European Early Childhood Education Research Journal*, 33(1), 4–18.

Cowie, H., Huser, C., Myers, C. (2014). The use of participatory methods in researching the experiences of children and young people. *Croatian Journal of Education*: 16(2), 51-66.

Ferdousi, N. (2015). Children as Research Subjects: The Ethical Issues. *Bangladesh Journal of Bioethics*, 6(1), 6–10.

Helseth S, Slettebø Å. Research Involving Children: some ethical issues. *Nursing Ethics*. 2004;11(3):298-299.

Hersh, M., Elley S. (2019). Expertise and strategies used by autistics to overcome barriers to participation. Right and Participation. Abstract book of 12th Autism_Europe International Congress (p. 42), France: Nice.

Muratbegovic, E. & Šućur – Janjetović, V. (2013). Etički kodeks istraživanja sa djecom i o djeci u Bosni i Hercegovini, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH.

The British Psychological Society (2014). Code of Human Research Ethics. Leicester: The British Psychological Society.

Na osnovu člana 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09) i člana 24. Zakona o zabrani diskriminacije ("Službeni glasnik BiH" br. 59/09 i 66/16), ministar za ljudska prava i izbjeglice donosi

ODLUKU
O USVAJANJU REVIDIRANOG ETIČKOG KODEKSA
ISTRAŽIVANJA SA DJECOM I O DJECI
U BOSNI I HERCEGOVINI

Član 1.

(Usvajanje Etičkog kodeksa)

Ovom Odlukom usvaja se revidirani Etički kodeks istraživanja sa djecom i o djeci u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Etički kodeks).

Član 2.

(Primjena Etičkog kodeksa)

- (1) Etički kodeks utvrđen ovom Odlukom predstavlja integralni dokument principa i preporuka namijenjen pojedincima, skupinama, institucijama i organima za etički prihvatljiv pristup istraživanjima koja provode, a u kojima su djeca aktivni učesnici.
- (2) Svi istraživači su dužni da poštuju Etički kodeks polazeći od osnovnog načela "najbolji interes djeteta", odnosno onoga stoje najbolje za dijete i njegove roditelje/staratelje.

Član 3.

(Sastavni dio Odluke)

Sastavni dio ove Odluke je Etički kodeks.

Član 4.

(Prolazne odredbe)

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje da važi Odluka o usvajanju Etičkog kodeksa istraživanja sa djecom i o djeci u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 59/13).

Član 5.

(Stupanje na snagu)

Odluka i Etički kodeks stupaju na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-37-1-52-1/26

08. januara 2026. godine

Sarajevo

Ministar

Dr. Sevlid Hurtić, s. r.

ETIČKI KODEKS
ISTRAŽIVANJA SA DJECOM I O DJECI
U BOSNI I HERCEGOVINI
DRUGO, REVIDIRANO IZDANJE

Sarajevo, 2025.

Projekat implementira

World Vision BH Fondacija

Bulevar Ivice Osima 9

71000 Sarajevo, BiH

Partner u realizaciji

Udruženje Naša djeca

Behdžeta Mutevelića 73

71000 Sarajevo, BiH

Pridruženi partner

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice

Finansira

Evropska unija

Naziv publikacije: Etički kodeks istraživanja sa djecom i o djeci u Bosni i Hercegovini

Projekat: Povezivanje tačaka 2.0 - Unapređenje učešća djece u donošenju odluka za poboljšanje prava djeteta i demokratije u BiH

Autor: prof. dr Elmedin Muratbegović, Univerzitet u Sarajevu

Ova publikacija je finansirana od strane Evropske Unije. Za njen sadržaj isključivu odgovornost snosi World Vision BH

Fondacija i Udruženje Naša djeca Sarajevo i on ne odražava nužno stavove Evropske Unije

PREDGOVOR DRUGOM, REVIDIRANOM IZDANJU

U vremenu kada se sve više pažnje posvećuje pravima djece i njihovoj zaštiti, posebno u kontekstu naučno-istraživačkog rada, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine prepoznaje važnost postojanja jasnih, sveobuhvatnih i primjenjivih etičkih standarda. Etički kodeks istraživanja sa djecom i o djeci u Bosni i Hercegovini, čije drugo, revidirano izdanje imate pred sobom, predstavlja temeljni dokument koji osigurava da se istraživanja koja uključuju djecu provode u skladu s najvišim etičkim i pravnim principima.

Ova dopunjena i unaprijeđena verzija Kodeksa je nastala uz obimne konsultacije sa predstavnicima relevantnih institucija, akademskom zajednicom, predstavnicima organizacija civilnog društva i - što je posebno važno - djecom i mladima, tokom implementacije projekta "Povezivanje tačaka 2.0 - Unapređenje učešća djece u donošenju odluka za poboljšanje prava djeteta i demokratije u BiH", koji finansira Evropska unija, a implementiraju World Vision BH Fondacija i Udruženje "Naša djeca" Sarajevo, u saradnji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH.

Revidirani Kodeks ne samo da preciznije definiše uloge i odgovornosti istraživača, roditelja/staratelja i institucija, već uvodi i inovativne pristupe u zaštiti djece, uključujući i aneks sa dječijom verzijom Kodeksa - dokumentom koji su kreirala sama djeca. Time se dodatno osnažuje njihova uloga kao aktivnih učesnika u istraživačkom procesu.

Svrha ovog Kodeksa je da osigura da se istraživanja sa djecom i o djeci provode na način koji poštuje njihovo dostojanstvo, prava i dobrobit, te da se u svakom trenutku vodi računa o najboljem interesu djeteta. Njegova primjena zahtijeva aktivnu i odgovornu uključenost svih aktera - od istraživača, preko nadležnih institucija, organizacija civilnog društva, roditelja i, naravno, same djece.

Samo zajedničkim djelovanjem možemo osigurati da istraživanja doprinose razvoju znanja i praksi koje unapređuju položaj djece u društvu, a da pri tome ne narušavaju njihova prava, sigurnost i integritet. Ovaj Kodeks je naš zajednički alat i obaveza u tom procesu.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH će, u skladu sa svojom nadležnošću, osigurati njegovu dostupnost svim relevantnim akterima putem digitalne platforme i javnih resursa. Vjerujemo da će ovaj Kodeks doprinijeti stvaranju sigurnijeg, pravednijeg i etički odgovornijeg okruženja za istraživanja sa djecom i o djeci u našoj zemlji.

U ime Ministarstva, zahvaljujem svim pojedincima i institucijama koji su doprinijeli ovom važnom procesu.

Kemo Sarač

Pomoćnik ministra za ljudska prava i izbjeglice

SADRŽAJ

UVOD

DIO I - OPŠTE ODREDBE

1.1. Osnovna pitanja i primjena Etičkog kodeksa

1.2. Definisanje statusa djeteta, roditelja/staratelja i istraživača

1.3. Primjena etičkih principa

DIO II - PROVOĐENJE ISTRAŽIVANJA

2.1. Pretpostavke za provođenje istraživanja

2.2. Istraživanje (sa djecom i o djeci)

DIO III - OSTALA PITANJA I JAVNOST ETIČKOG

KODEKSA

- 3.1. Dostupnost podataka iz istraživanja
- 3.2. Korištenje podataka proisteklih iz istraživanja
- 3.3. Zaštita ličnih podataka u kontekstu primjene Etičkog kodeksa
- 3.4. Objava Etičkog kodeksa
- 3.5. Odnos sa ostalim strukovnim Etičkim kodeksima u Bosni i Hercegovini

Literatura

UVOD

Stalna potreba za istraživanjem novog, s jedne strane, te imperativ za zaštitu djeteta od bilo koje vrste zloupotrebe, s druge strane, razlozi su zbog kojih je neophodno razviti deontologijske etičke standarde istraživanja koja se odnose na djecu uopće. Temelj za donošenje ovog Kodeksa jest Konvencija UN-a o pravima djeteta (1989.). No, velik broj drugih međunarodnih dokumenata i preporuka Ujedinjenih naroda, Vijeća Evrope i Evropske unije nadahnuo je pojedina rješenja i odredio standarde koje Kodeks slijedi. U okviru ovog Etičkog kodeksa, praktično se direktno primjenjuju standardi utvrđeni u okviru Ustava Bosne i Hercegovine, člana II) Ljudska prava i osnovne slobode, a koji su utemeljeni na međunarodnim standardima za zaštitu djece utvrđenih, prije svega, UN Konvencijom o pravima djeteta (iz 1989.), ali i drugim UN i evropskim konvencijama i protokolima koje je ratifikovala Bosna i Hercegovina, a koje se odnose na zaštitu i prava djece.

Polazimo od toga da je Ustavom Bosne i Hercegovine, u okviru člana II) Ljudska prava i osnovne slobode, u tački 3.f.), posebno istaknuto poštivanje prava na privatni porodični život, te dom i prepisku zakona, da na osnovu navedenog, bilo koja aktivnost koja uključuje dijete i njegovu porodicu mora uključivati utvrđene međunarodne i domaće standarde u pogledu zaštite ljudskih prava i osnovnih sloboda djece. Etički kodeks uzima u obzir i različite zakonske propise u Bosni i Hercegovini, čije se norme tiču pravnog subjektiviteta djece, kao kategorije uzorka istraživanja. Ovdje se prvenstveno misli na zakone kojima se uređuje pitanje zaštite i prikupljanja podataka, kao i pitanje pristupa informacijama: Zakon o slobodi pristupa informacijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 28/00, 45/06, 102/09, 62/11, 100/13); Zakon o slobodi pristupa informacijama FBiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 32/01 i 48/11); Zakon o slobodom pristupu informacijama od javnog značaja RS ("Službeni glasnik RS", br. 20/01, 120/04, 54/07, 104/09, 36/10 i 105/21); Zakon o zaštiti ličnih podataka BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 32/01, 49/06, 76/11, 89/11, 12/25); Zakon o zaštiti tajnih podataka BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 54/05, 12/09); Zakon o statistici BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 57/02, 26/04 i 42/04); Zakon o statistici FBiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 63/03 i 9/09); Zakon o statistici RS ("Službeni glasnik RS", br. 85/03). U pogledu potrebe uključivanja podataka iz određenih oblasti koje se odnose na djecu i dječija prava, potrebno je uzeti u obzir i zakone koji regulišu pitanja zaštite djece (socijalna, zdravstvena, obrazovna i dr.), vidi Aneks 1.

Okavokoncipiran kodeks etičkih principa i normi zasigurno će predstavljati integralni dokument za sve pojedince i institucije koje se neposredno bave istraživanjima u koja su, na bilo koji način, uključena djeca. Etički kodeks polazi od osnovnog principa "najboljeg interesa djeteta" (Konvencija o pravima djeteta, član 3.), njegove dobrobiti, odnosno onoga što je najbolje za dijete, njegovu porodicu, a samim tim i

cjelokupnu društvenu zajednicu. Etički kodeks istraživanja sa djecom i o djeci u Bosni i Hercegovini sadrži sljedeće dijelove.

DIO I - OPŠTE ODREDBE

1.1. Osnovna pitanja i primjena Etičkog kodeksa

- (1) Etičkim kodeksom se uređuju prava i obaveze, te odgovornosti istraživača.
- (2) U skladu sa odredbama UN Konvencije o pravima djeteta, ovaj Etički kodeks se odnosi na osobe mlađe od 18 godina.
- (3) Etički kodeks se primjenjuje na sve vrste istraživanja u kojima su aktivni učesnici djeca, ili koja se odnose na djecu, u okviru:
 - a. obrazovnih ustanova,
 - b. sportskih klubova,
 - c. kulturno-umjetničkih društava
 - d. domova za djecu i sl...
- (4) Osnovna pitanja koja se uređuju ovim Kodeksom tiču se pitanja statusa djece učesnika kvantitativnih, kvalitativnih, intervencijskih i online istraživanja u području društvenih i humanističkih nauka - psihologije, sociologije, pedagogije, edukacijsko-rehabilitacijskih nauka, kriminologije, žurnalistike, socijalnih djelatnosti, sigurnosnih i odbrambenih nauka, prava, ekonomije, politologije, informacijsko-komunikacijske nauke, filozofije, filologije, antropologije, etnologije te interdisciplinarnih društvenih i interdisciplinarnih humanističkih nauka a koja na neposredan ili posredan način mogu uticati na integritet djeteta i njegov najbolji interes.
- (5) Etički kodeks štiti i unaprjeđuje status djece u svim fazama njihova učestvovanja u istraživanju u pogledu obaveze poštovanja prava djeteta iz Konvencije o pravima djeteta te postupanja u slučaju kršenja tih prava.
- (6) Etički kodeks uzima u obzir i poštuje prava i dužnosti odraslih osoba odgovornih za dobrobit i zaštitu najboljeg interesa djeteta - roditelja/staratelja i stručnjaka u ustanovama koje se brinu o djeci (dječjim vrtićima, školama, domovima za djecu).
- (7) Etičkim kodeksom se regulišu i prava i dužnosti te odgovornosti istraživača sa saradnicima koji provode istraživanje ili u njemu na bilo koji način učestvuju, kao i prava i dužnosti roditelja/staratelja.
- (8) Prilikom istraživanja potrebno je poštovati dogovorene vrijednosti, načela i standarde kako bi se postigao zadovoljavajući nivo etičnosti.
- (9) Etički kodeks treba biti konsultovan u slučajevima primjene bilo kog zakona u BiH, odnosno bilo kojeg strukovnog kodeksa u slučajevima istraživanja koja se bave pitanjima koja su od interesa za djecu.
- (10) Etički kodeks treba poslužiti kao osnova za proširenje svih strukovnih kodeksa u skladu sa zahtjevima iz ovog Etičkog kodeksa.

1.2. Definisanje statusa djeteta, roditelja/staratelja i istraživača

- (1) Dijete u smislu ovog Etičkog kodeksa je osoba koja nije navršila 18 godina života.
- (2) Osnovno pitanje koje se uređuje ovim Etičkim kodeksom jeste status djece učesnika u različitim istraživanjima, koja na neposredan ili posredan način mogu uticati na integritet ličnosti djeteta.

- (3) Etički kodeks definiše primjenu zahtjeva iz UN Konvencije o pravima djeteta, te osiguranja odgovarajuće zaštite prava djeteta kao što su:
- (a) pravo nediskriminacije djece (čl. 2.);
 - (b) zaštita najboljeg interesa djeteta (čl. 3.);
 - (c) pravo djeteta na izražavanje vlastitog mišljenja u stvarima koje ga se tiču, te njegovo uvažavanje u skladu s dobi i zrelosti djeteta (čl. 12.);
 - (d) pravo na slobodu izražavanja (čl. 13.);
 - (e) pravo na slobodu misli i savjesti (čl. 14.);
 - (f) pravo na zaštitu privatnosti, prepiske, ugleda i časti (čl. 16.);
 - (g) pravo na pristup obavijestima i materijalima radi promocije djetetove dobrobiti i zdravlja (čl. 17.).
- (4) Status djeteta se utvrđuje:
- (a) poštujući pravo djeteta na pristanak na učestvovanje u istraživanju, pravo na iznošenje svojih mišljenja i stavova u istraživanju pravo na evaluaciju istraživanja i pravo na odustajanje u bilo kojem trenutku od učestvovanja u istraživanju osiguravajući čuvanje identiteta djeteta, njegove porodice i skupine kojoj pripada.
 - (b) osiguravajući anonimnost učestvovanja u istraživanju, povjerljivost i tajnost prikupljenih podataka.
 - (c) poštujući dob i zrelost djeteta kao kriteriji za učestvovanje u istraživanju, odnosno za davanje informiranog pristanka na učestvovanje u istraživanju.
 - (d) zaštitom dobrobiti i osnaživanjem djeteta u svim fazama istraživanja te osiguravanje psihosocijalne podrške djeci kojoj učestvovanje u istraživanju izazove neugodne osjećaje poput nemira, nelagode, zabrinutosti, tjeskobe, straha i boli, kao i djeci za koju se tokom istraživanja dobiju neočekivana saznanja da im je ugrožena dobrobit izvan samog konteksta istraživanja.
 - (e) zaštitom posebno ranjivih skupina djece.
 - (f) preciziranjem uslova za omogućavanje uvida u rezultate istraživanja ako se radi o studiji slučaja ili informiranje o rezultatima istraživanja ako se rezultati analiziraju na nivou grupe.
- (5) Status istraživača i njihovih saradnika je Etičkim kodeksom preciziran na način da su definisane:
- (a) njihova prava i obaveze.
 - (b) njihova odgovornost za dobrobit djeteta.
 - (c) njihova odgovornost za nastalu štetu.
 - (d) načini saopštavanja rezultata istraživanja učesnicima istraživanja, roditeljima/ starateljima, stručnjacima u ustanovama u kojima je provedeno istraživanje te stručnoj i široj javnosti.
- (6) Etički kodeks definiše status roditelja/staratelja, s obzirom da se i na njih, kao učesnike procesa istraživanja, odnose standardi utvrđeni ovim kodeksom, tako da se opiše način:
- (a) informisanja roditelja/staratelja o istraživanju u koje se dijete planira uključiti.
 - (b) traženja pristanka roditelja/staratelja na učestvovanje djeteta u istraživanju.
 - (c) na koji se može privoliti roditelj/staratelj za učestvovanje djeteta u istraživanju u kojem je nužna upotreba ili/i obrada ličnih podataka.

- (d) obavještanje roditelja/staratelja o rezultatima istraživanja.

1.3. Primjena etičkih principa

- (1) Etički principi utvrđeni ovim Etičkim kodeksom su principi koje istraživači moraju usvojiti kao vlastite profesionalne principe i lični kriterij ponašanja.
- (2) Etički kodeks sadrži etička načela kojih se istraživači moraju pridržavati za vrijeme:
- obavljanja pripreme za istraživanje;
 - obavljanja samog istraživanja;
 - nakon obavljenog istraživanja u fazi obrade podataka kao i
 - u fazi izrade izvještaja ili publikacija proizašlih iz istraživanja i sl.
- (3) Kao imperativ ostvarenja etičkih ideala kroz istraživanja o djeci i sa djecom, potrebno je diferencirati i u potpunosti poštovati sve principe koji su neophodni za zaštitu prava djeteta.

1.3.1. Princip poštivanja ljudskih prava, sloboda i dostojanstva lica

- (1) Istraživači, angažovani u istraživanju o djeci, moraju uvažavati dostojanstvo i ljudske vrijednosti svih učesnika u istraživanju, posvećujući pažnju svim relevantnim izvorima koji mogu ugroziti prava djeteta.
- (2) Posebna pažnja se posvećuje poštivanju kulturalnih i individualnih različitosti među akterima istraživanja (dobna, spolna, rasna, nacionalna, vjerska i socio-ekonomska razlika, kao i nejednakosti u razvoju, seksualnoj orijentaciji i spolnom identitetu ispitanika).
- (3) U istraživanjima je neophodno garantovati eliminaciju svih oblika predrasuda ili stereotipa unutar planiranih istraživanja.

1.3.2. Princip zaštite dobrobiti učesnika u istraživanju

- (1) Angažovani istraživači moraju biti svjesni odgovornosti koju imaju u vezi sa djecom, učesnicima u istraživanju i njihovim porodicama, što znači da moraju voditi računa da se ispitanici na bilo koji način, fizički ili psihički, ne ugroze, te da postupci istraživanja moraju biti prilagođeni dobi i zrelosti djeteta.
- (2) U svom nastupanju, istraživač permanentno mora štititi prava svih osoba s kojima kontaktira.
- (3) Etičke dileme ili probleme, nastale u samoj pripremi ili u toku istraživanja, istraživač rješava na odgovarajući način, osiguravši u najvišoj mjeri sve učesnike u istraživanju.
- (4) U planiranju istraživanja, istraživač treba predvidjeti eventualne negativne reakcije učesnika u istraživačkom postupku kao i načine kako će pružiti podršku ispitanicima ako se to dogodi.
- (5) Istraživač vodi računa da tokom istraživanja obezbijedi tjelesnu, emocionalnu i opću psihološku sigurnost djece.

1.3.3. Princip odgovornosti u slučajevima moralnih dilema

- (1) Svako istraživanje se provodi u skladu s relevantnim profesionalnim obavezama i standardima.
- (2) Istraživač vodi računa o naučnoj i stručnoj odgovornosti prema učesnicima istraživanja, kao i javnosti, te odgovornosti prema strukovnoj asocijaciji kojoj istraživanje pripada.
- (3) Pri istraživanju, istraživač sarađuje i savjetuje se sa ostalim stručnjacima i srodnim institucijama, kako bi se istraživanje što profesionalnije obavilo.

- (4) Истраживач је дужан саветовати и упућивати остале колеге на етичке стандарде из овог Етичког кодекса, у погледу поступања и положаја учесника у истраживањима.
- (5) Претпоставка за provođenje непосредног истраживања са djecom jeste poznavanje psiholoških i tjelesnih razvojnih procesa. Prije istraživanja, u područjima izvan psihologije, istraživač je dužan savjetovati se sa stručnjacima koji se bave emocionalnim, kognitivnim, ponašajnim, tjelesnim i socijalnim aspektima ljudskog razvoja.
- (6) Истраживања са djecom као учесnicima, provode se samo u situacijama kada se značajne spoznaje o dobrobiti djeteta ne mogu steći na drugi način.

1.3.4. Princip zaštite integriteta rezultata istraživanja i istraživača

- (1) Profesionalna angažovanost u istraživanju o djeci, iziskuje poštivanje određenih standarda koji su afirmativni i koji promovišu objektivnost, tačnost i istinitost u istraživačkom procesu, a utemeljeni su na utvrđenim naučnim i profesionalnim dostignućima.
- (2) Истраживачи не смiju примjenjivati:
 - a. metodološke postupke sumnjivog kvaliteta,
 - b. neprimjerene postupke analize i sinteze podataka,
 - c. neprofesionalne i naučno neutemeljene načine interpretacije podataka dobijenih istraživanjem.
- (3) Namjera istraživača mora biti jasna i objektivno moguća tokom cijelog istraživačkog postupka, a njihovi ciljevi moraju ostati javni i otvoreni, ostajući dosljedni u održanju obećanja datih ispitanicima na početku istraživanja.
- (4) Студенти као и истраживачи - почетници могу обављати истраживања са djecom искључиво под водstvom (mentorstvom) iskusnih istraživača (nastavnika ili drugih osoba sa istraživačkim iskustvom) i to mora biti navedeno u zahtjevu.

DIO II - PROVOĐENJE ISTRAŽIVANJA

2.1 Претпоставке за provođenje истраживања

- (1) Истраживање се мора темељити на утврђеним научним и професионалним достизнућима дисциплина које се баве djecom.
- (2) Претпоставка за provođenje непосредног истраживања у којем учествују деца је познавање психолошких и тјелесних развојних процеса.
- (3) Истраживачи који у свом стручном образовању нису стекли знанја о развоју дјетета, у процесу планирања и припреме истраживања, обавезни су се саветовати са стручњацима за когнитивни, емоционални и социјални развој дјетета, и ту чињеницу навести у заhtjevu за истраживање,
- (4) Поступци истраживања морају бити прилагођени доби, способностима и зрелости дјетета.
- (5) Истраживачи су обавезни придржавати се одредба овог Етичког кодекса као минималног стандарда и у случајевима када се истраживање с djecom или о djeci provodi као dio opsežnijeg međunarodnog istraživanja ili kao dio aktivnosti neke međunarodne organizacije.

2.1.1. Preliminarne pripreme istraživača - uslovi za истраживање

- (1) Истраживања с djecom, као учесnicima у истраживању, provode se samo u slučajevima kada se do planiranih spoznaja ne može doći na drugi način, a истраживање има за циљ допринијети знатно бољем научном разумијевању истраживаних тема, те може допринијети коначном постизању резултата који могу користити дјечи.

- (2) Истраживачки поступци, као и cjelokupan metodološki instrumentarij, treba prilagoditi uzrastu djeteta.
- (3) Ambijent i cjelokupne okolnosti u kojima se odvija истраживање, podrazumijevaju obezbjeđivanje tjelesne, emocionalne i uopće psihološke sigurnosti djece.
- (4) Истраживач подuzима све разумне мјере како би избјегаво евентуалне проблеме менталног или физичког угрожавања испитаника, дјетета или његових најближих.
- (5) Kad se истраживање provodi u ustanovama koje se brinu o djeci, истраживач је обавезан сарађивати са стручњацима у тим установама како би истраживачке поступке прилагодио најбољем интересу дјетета, примјенио начело најмањег ремећења редовитих активности дјече и осигурао, ако се за то покаже потреба, пружање непосредне стручне подршке и помоћи дјечи током и након истраживања.
- (6) Истраживачи који у своја истраживања укључују djecu s teškoćama, trebaju se pridržavati posebnih smjernica za planiranje i provedbu истраживања u kojima учествују djeca s teškoćama.

2.1.2. Saglasnost za обављање истраживања

- (1) Истраживач је дужан од надлежних министарстава/одјелjenja за образовање ентитета или кантона, односно Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине добити дозволу за provođenje истраживања (у daljem tekstu Nadležne institucije).
- (2) Истраживач подноси Заhtjev за истраживање институцији из претходног става користећи образац који је изradila надлежна институција у којој aplicira и који се налази на web страници те институције.
- (3) Надлежне институције из става (1) овог члана дужне су формирати посебна Етичка тијела за контролу овог процеса.
- (4) Надлежна институција не може дати сагласност за истраживање без претходно прибављеног позитивног мишљења надлежног Етичког тијела.
- (5) Етичка тијела формирају се при Надлежним институциjама, било да се ради о: министарствима, заводима, институтима, одјелима или другим педагошким институциjама у Bosni i Hercegovini.
- (6) Етичка тијела су састављена од професионалаца из реда uposlenika надлежних институција уз могућност ангаžовања стручних сарадника за специфична истраживања које чланови запослени у надлежним институциjама, тематски, нису у станју потпуно обухватити.
- (7) Број чланова, састав тијела те остала права и обавезе утврђују надлежне институције, посебним актом.
- (8) Етичко тијело може:
 - a. Дати позитивно мишљење,
 - b. Вратити на dopunu i doradu,
 - c. Дати негативно мишљење.

2.1.3. Izuzeci pri davanju saglasnosti za истраживање

- (1) У случајевима medicinskih истраживања са djecom која се обављају у sklopu nastavnih procesa, истраживачких или научних projekata, истраживач је дужан, pored позитивног мишљења етичког тијела надлежне здравствене установе, прибавити и позитивно мишљење Етичког тијела надлежне институције описаног у претходном члану овог Кодекса.
- (2) За свако multidisciplinarno истраживање, Етичко тијело процјенjuje kompetentnost истраживача за provođenje истраживања.

2.1.4 Evidencija

Надлежне институције воде евиденцију о поднесеним, одобреним и одбијеним заhtjevима.

2.1.5 Preliminarna pitanja istraživačima

- (1) Etičko tijelo mora posvetiti posebnu pažnju sljedećim pitanjima:
 - (a) Da li planirani metodološki instrumentarij zadovoljava potrebe istraživanja i da li je prilagođen djeci?
 - (b) Da li će učesnici osjećati bilo kakvu vrstu nelagode u vezi sa pitanjima koje planirate postaviti?
 - (c) Da li je moguće svim učesnicima objasniti svrhu istraživanja?
 - (d) Koliko je, zaista, neophodno učešće djece u tom istraživanju?
 - (e) Može li se do traženih rezultata doći kroz istraživanje sa uzorkom odraslih osoba?
 - (f) Da li je istraživačima razumljivo pitanje na koje traže odgovor?
 - (g) Da li je bilo kojim dijelom istraživanja, moguće zloupotrijebiti povjerenje ispitanika?
 - (h) Šta će poduzeti u slučajevima kada primijete emocionalne, tjelesne ili ponašajne reakcije na sadržaj istraživanja kod djeteta ispitanika?
 - (i) Da li će učesnici dobiti sve informacije na kraju istraživanja, kako bi se psihološki rasteretili?
 - (j) Da li to istraživanje može izazvati generalno negativan stav djece ili roditelja/staratelja, javnosti i sl.?
 - (k) Da li su isti postupak istraživanja testirali na nekom kontrolnom uzorku?
- (2) Nadležna institucija, u obrascu za izdavanje saglasnosti, utvrđuje obavezu istraživačima za podnošenje Izvještaja o provedenom istraživanju.

2.1.6 Saglasnost roditelja/staratelja

- (1) Nakon dobijanja saglasnosti Nadležne institucije, istraživač je dužan pribaviti dodatne saglasnosti za svako dijete koje namjerava uključiti u istraživanje.
- (2) Radi se o saglasnosti roditelja/staratelja i samom pristanku djeteta.
- (3) Dijete, odnosno njegov roditelj/ staratelj, daje svoj pristanak tek nakon što dobije informacije o:
 - a. samoj svrsi istraživanja,
 - b. koristi od tog istraživanja,
 - c. mogućim rizicima,
 - d. vrsti i trajanju istraživanja,
 - e. metodama zaštite privatnosti učesnika i povjerljivosti podataka,
 - f. posljedicama koje istraživanje može izazvati po učesnike istraživanja,
 - g. dobrovoljnom pristajanju i odustajanju od istraživanja.
- (4) Obrazac za saglasnost roditelja/staratelja i pristanak djeteta, kreira Nadležna institucija.
- (5) Obrazac mora sadržavati i dio koji se odnosi na kratak opis istraživanja koje namjeravaju obaviti s djecom.
- (6) U slučaju zajedničke roditeljske/starateljske brige za dijete dovoljno je dobiti pristanak jednog roditelja/staratelja.
- (7) Validnim pristankom smatra se i roditeljeva/starateljeva e-poruka, SMS-poruka ili druga potvrdna radnja poslana osobi zaduženoj za organizaciju istraživanja u ustanovi u kojoj se istraživanje provodi.

2.1.7 Pristanak djeteta

- (1) Za dijete uzrasta do četrnaest (14) godina pismenu saglasnost prvo daje roditelj/staratelj.
- (2) Nakon dobijenog roditeljskog /starateljskog pristanka za djecu uzrasta do četrnaest (14) godina potrebno je zatražiti i pristanak djeteta.
- (3) Dijete svoj pristanak na učešće u istraživanju daje u pravilu pismeno na posebnom obrazcu, opisanom u prethodnom članu ovog Kodeksa.
- (4) Ukoliko se radi o djeci uzrasta od navršenih četrnaest (14) do osamnaest (18) godina, dovoljna je saglasnost djeteta, uz obavezno dostavljanje pismene obavijesti roditelju/staratelju o sadržaju i cilju istraživanja.

2.1.8 Izuzeci u vezi saglasnosti za istraživanje

- (1) Kada je riječ o istraživanjima kojima se ispituje posebno osjetljiva tema ili u kojima se djeca izlažu visokim nivoima rizika i nelagode, Etičko tijelo u svom mišljenju može sugerisati Nadležnoj ustanovi koja to navodi u tekstu saglasnosti da je u tom istraživanju pristanak roditelja/staratelja potreban i za djecu stariju od četrnaest (14) godina.
- (2) U slučajevima djece s teškoćama u razvoju koja ne mogu samostalno formirati i izražavati stavove i mišljenja, neophodna je pismena saglasnost roditelja/staratelja i asistenta u nastavi.
- (3) Osobe koje daju pristanak za učešće u istraživanju mogu ga u svako doba, bez štetnih posljedica po njih, kao i bez posebnog obrazloženja, povući i odustati od daljeg istraživanja.
- (4) Za djecu koja su smještena u ustanovama socijalne zaštite, istraživač mora dobiti saglasnost nadležnog resornog entitetskog, odnosno kantonalnog ministarstva i odgovarajućeg odjela u Brčko Distriktu.
- (5) U istraživanjima koja ne osiguravaju punu anonimnost podataka i u kojima je nužna upotreba ili/i obrada ličnih podataka obavezna je saglasnost roditelja/staratelja za njihovu upotrebu, a nakon toga i pristanak djeteta. Pomenute saglasnosti, kako ona od roditelja/staratelja i kao i sam pristanak djeteta dobijaju se u okviru procesa prikupljanja saglasnosti.
- (6) Za istraživanja koja se provode kao sastavni dio redovnog odgojno-obrazovnog procesa u školi i ne izlaze izvan okvira djetetovih uobičajenih iskustava u odgojno-obrazovnim ustanovama u pravilu nije potrebno tražiti saglasnost roditelja /staratelja.
- (7) Pristanak nije potrebno tražiti ni za istraživanja koja se provode anonimno u prirodnim uslovima metodom opažanja i u kojima bilo kakav rizik za djecu nije ni na koji način povezan s istraživanjem.

2.2 Istraživanje (sa djecom i o djeci)**2.2.1. Postupak u toku istraživanja**

- (1) Istraživač je, u toku istraživanja, dužan odgovoriti na sva pitanja koja imaju učesnici a vezano je za samu metodologiju istraživanja.
- (2) Primjena bilo kojeg instrumenta u istraživanju podrazumijeva prethodno detaljno objašnjenje njegove namjene i svrhe, te pristanak ispitanika.
- (3) Posebnu pažnju istraživač mora posvetiti situacijama u kojima može primjetiti:
 - (a) bilo kakve zdravstvene probleme ili probleme kognitivnog, emocionalnog, socijalnog i ponašajnog funkcionisanja djeteta, obavezan je o tome upoznati

- roditelja/staratelja djeteta, a zatim i odgovarajućeg stručnjaka, kako bi se djetetu blagovremeno obezbijedila neophodna pomoć.
- (b) da je postupak prikupljanja podataka na bilo koji način uznemirio ili povrijedio dijete i/ili njemu bliske osobe, mora poduzeti neposredne i/ili naknadne mjere radi umanjenja negativnih učinaka istraživanja, odnosno osigurati psihološko rasterećenje pružanjem psihosocijalne podrške i drugih oblika pomoći, zavisno od specifičnih potreba djeteta učesnika u istraživanju.
 - (c) da ukoliko neposredne mjere kojima se nastoje umanjiti negativni učinci istraživanja ne daju rezultate, tj. ne otklone posljedice, istraživanje treba prekinuti.
 - (d) da ukoliko u postupku prikupljanja podataka ili nakon završetka tog postupka istraživač dođe do neočekivanog saznanja da je ugrožena dobrobit djeteta učesnika u istraživanju ili da dijete učesnik u istraživanju ugrožava dobrobit druge osobe, obavezan je poduzeti mjere kojima će zaštititi dobrobit ugrožene osobe. Te mjere uključuju brižljivo osmišljeno saopštavanje neočekivanog saznanja djetetu učesniku u istraživanju i drugim relevantnim osobama te osiguravanje odgovarajuće stručne pomoći.

2.2.2. Postupak nakon obavljenog istraživanja

- (1) Neposredno nakon završetka postupka prikupljanja podataka istraživač je obavezan učesnicima u istraživanju razjasniti sve eventualne nejasnoće i nesporazume te odgovoriti na sva njihova pitanja.
- (2) Nakon završetka postupka prikupljanja podataka istraživač je obavezan pohraniti podatke tako da osigura njihovu tajnost.
- (3) Podatke koji nisu anonimni potrebno je u najkraćem roku pseudonimizirati kako bi se zaštitila privatnost učesnika, a lične podatke koji omogućavaju identifikaciju djece učesnika u istraživanju odmah uništiti.
- (4) Pohranjeni podaci, nezavisno od nivoa anonimnosti, čuvaju se samo onoliko dugo koliko je potrebno za svrhe u koje su prikupljeni ili u skladu s utvrđenim pravilima o reviziji, arhiviranju ili zadržavanju podataka. O tome je potrebno informisati učesnike u istraživanju.
- (5) Istraživač je dužan izvijestiti učesnike u istraživanju o rezultatima istog, na način koji je primjeren dobi i zrelosti učesnika.
- (6) Informisanje o rezultatima istraživanja se vrši u skladu sa naučnim načelima, pažljivo uzimajući u obzir potrebu objektivne, dobronamjerne i valjane procjene rezultata istraživanja.
- (7) Poželjno je da informisanje o rezultatima istraživanja bude provedeno tako da omogući i aktivnu participaciju djece, roditelja/staratelja i stručnih radnika.

2.2.3 Izvještaj o provedenom istraživanju i prateće publikacije

- (1) Istraživač je obavezan dostaviti Nadležnoj instituciji "Izvještaj o provedenom istraživanju", napisan na jednom od jezika konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini.
- (2) Pod pojmom "Izvještaj o provedenom istraživanju" podrazumjeva se sam tekst Izvještaja, ali i sve vidove publikacija koje će proizaći iz navedenog istraživanja.

- (3) Izvještaj iz stava (1) podnosi se u pet (5) štampanih primjeraka Nadležnoj instituciji najkasnije trideset dana od dana završetka istraživanja.
- (4) Elektronsku formu (PDF formu) objavljene Publikacije proizašle iz istraživanja istraživači su dužni dostaviti najkasnije 30 dana od dana objavljivanja i to na elektronsku adresu Nadležne institucije.
- (5) Nadležne institucije, proslijeđuju elektronske verzije Publikacija (PDF format) na elektronsku adresu Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine.
- (6) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH će na posebnoj elektronskoj platformi arhivirati sve publikacije proizašle iz istraživanja sa djecom ili o djeci u BiH, formiravši posebnu elektronsku biblioteku publikacija koje su nastale prema kriterijima ovog Etičkog kodeksa.
- (7) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH će omogućiti na svojoj web stranici pristup elektronskoj arhivi dostavljenih publikacija, nastalih prema kriterijima ovog Etičkog kodeksa.

DIO III - OSTALA PITANJA I JAVNOST ETIČKOG KODEKSA

3.1. Dostupnost podataka iz istraživanja

- (1) Istraživači su dužni poduzeti sve mjere zaštite tajnosti podataka o djeci koja su učestvovala u istraživanju i njihovim izjavama.
- (2) Tajnost podataka se odnosi na činjenice koje upućuju na identitet djeteta.
- (3) U bilo kojem slučaju nije dozvoljeno otkrivati identitet učesnika u istraživanju, niti u neformalnom razgovoru, niti u službenim izvještajima o projektu, bilo pred stručnim, zainteresovanim ili nezainteresovanim osobama.
- (4) Nije dopušteno otkrivati identitet učesnika u istraživanju u pismenim, ali ni u usmenim izvještajima, kao ni u formalnim ili neformalnim raspravama pred drugim istraživačima, stručnim ili ostalim osobama.
- (5) Iznimno, ako u toku prikupljanja ili obrade podataka istraživač uoči teškoće ili probleme koji predstavljaju ozbiljan rizik za život, zdravlje i dobrobit djeteta ili druge osobe, obavezan je svoja zapažanja prenijeti stručnjacima za rješavanje problema te vrste radi osiguravanja neophodne pomoći djetetu.
- (6) Kad je to potrebno, istraživač će učesnike istraživanja prije nego što daju pristanak obavijestiti o mogućnosti da njihov identitet postane dostupan i drugim osobama, što se naročito odnosi na upoznavanje učesnika u istraživanju s mogućnošću dolaska do neočekivanih saznanja o životnoj ugroženosti i/ili ugroženosti individualne dobrobiti samog djeteta učesnika u istraživanju ili osobe koja je u bliskom odnosu s djetetom.

3.2. Korištenje podataka proisteklih iz istraživanja

- (1) Informacije proizašle iz istraživanja, koje su dostupne kroz izvještaje ili druge oblike publikacija nastalih na osnovu istraživanja provedenih po kriterijima i zahtjevima ovog Etičkog kodeksa, su slobodne za korištenje kao sekundarni podatak svim zainteresovanim istraživačima.
- (2) Prikriivanje rezultata istraživanja nije dopušteno. Iznimno, istraživač može učesnike u istraživanju upozoriti na to da se pojedini rezultati istraživanja ne mogu objaviti prije završetka cijelog postupka istraživanja, što je posebno opravdano u longitudinalnim i intervencijskim istraživanjima.

3.3. Заштита ličnih podataka u kontekstu primjene Etičkog kodeksa

- (1) Заштита ličnih podataka jedno je od središnjih pitanja naučno-istraživačke etike te jedno od temeljnih ljudskih prava. Kao takvo, usko je povezano s autonomijom i ljudskim dostojanstvom koje svi istraživači koji rade s djecom moraju poštovati.
- (2) Iako je određena obrada ličnih podataka pravno dopuštena, to ne znači nužno da je i etički opravdana.
- (3) Etički zahtjevi nadilaze pravne zahtjeve te traže viši nivo promišljanja o rizicima koji se mogu pojaviti u vezi s obradom ličnih podataka u naučnom istraživanju, a naročito u slučajevima gdje su u fokusu istraživanja djeca.
- (4) Voditelj obrade, odnosno voditelj istraživanja mora u svakom trenutku moći dokazati usklađenost s etičkim i pravnim zahtjevima zaštite ličnih podataka djeteta (načelo pouzdanosti), u okviru svakog istraživanja koje uključuje bilo kakvu obradu ličnih podataka bez obzira na metodu kojom se istraživač koristi.

3.4. Objava Etičkog kodeksa

- (1) Etički kodeks objavljuje se u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine.
- (2) Etički kodeks je potrebno istaći na web stranici Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine i web stranicama Nadležnih institucija.

3.5. Odnos sa ostalim strukovnim Etičkim kodeksima u Bosni i Hercegovini

- (1) Odredbe ovog Etičkog kodeksa su osnova za usklađivanje ostalih strukovnih etičkih kodeksa koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini.
- (2) Etički kodeks respektuje odredbe strukovnih kodeksa različitih profesija u Bosni i Hercegovini, koristeći njihove stručne termine i procedure, koje se automatski smatraju i odredbama ovog Kodeksa.

Literatura

Ajduković, M., Kolesarić, V. (2020). Etički kodeks istraživanja s djecom. Zagreb: Vijeće za djecu Vlade Republike Hrvatske.

Bertram, T., Pascal, C., Lyndon, H., Formosinho, J., Gaywood, D., Gray, C., ... Whalley, M. (2024). EECERA ethical code for early childhood researchers. *European Early Childhood Education Research Journal*, 33(1), 4- 18.

Cowie, H., Huser, C., Myers, C. (2014). The use of participatory methods in researching the experiences of children and young people. *Croatian Journal of Education*: 16(2), 51-66.

Ferdousi, N. (2015). Children as Research Subjects: The Ethical Issues. *Bangladesh Journal of Bioethics*, 6(1), 6- 10.

Helseth S, Slettebø Å. Research Involving Children: some ethical issues. *Nursing Ethics*. 2004;11(3):298-299.

Hersh, M., Elley S. (2019). Expertise and strategies used by autistics to overcome barriers to participation. Right and Participation. Abstract book of 12th Autism_Europe International Congress (p. 42), France: Nice.

Muratbegovic, E. & Šućur - Janjetović, V. (2013). Etički kodeks istraživanja sa djecom i o djeci u Bosni i Hercegovini, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH.

The British Psychological Society (2014). Code of Human Research Ethics. Leicester: The British Psychological Society.

Temeljem članka 61. stavak (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09) i članka 24. Zakona o zabrani diskriminacije ("Službeni glasnik BiH", br. 59/09 i 66/16), ministar za ljudska prava i izbjeglice donosi

ODLUKU

O USVAJANJU REVIDIRANOG ETIČKOG KODEKSA ISTRAŽIVANJA SA DJECOM I O DJECI U BOSNI I HERCEGOVINI

Članak 1.

(Usvajanje Etičkog kodeksa)

Ovom Odlukom usvaja se revidirani Etički kodeks istraživanja sa djecom i o djeci u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Etički kodeks).

Članak 2.

(Primjena Etičkog kodeksa)

- (1) Etički kodeks utvrđen ovom Odlukom predstavlja sastavni dokument načela i preporuka namijenjen pojedincima, skupinama, institucijama i organima za etički prihvatljiv pristup istraživanjima koja provode, a u kojima su djeca aktivni sudionici.
- (2) Svi istraživači su dužni da poštuju Etički kodeks polazeći od temeljnog načela "najbolji interes djeteta", odnosno onoga što je najbolje za di jete i njegove roditelje/skrbnike.

Članak 3.

(Sastavni dio Odluke)

Sastavni dio ove Odluke je Etički kodeks.

Članak 4.

(Prijelazne odredbe)

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o usvajanju Etičkog kodeksa istraživanja sa djecom i o djeci u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 59/13).

Članak 5.

(Stupanje na snagu)

Odluka i Etički kodeks stupaju na snagu danom objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-37-1-52-3/26

08. siječnja 2026. godine

Sarajevo

Ministar

Dr. Sevlid Hurtić, v. r.

KODEKS ETIKE

ISTRAŽIVANJA SA DJECOM I O DJECI U BOSNI I HERCEGOVINI DRUGO, REVIDIRANO IZDANJE

Sarajevo, 2025.

Projekt provodi

World Vision BH Fondacija

Bulevar Ivica Osima 9

71000 Sarajevo, BiH

Partner u realizaciji

Udruženje Naša djeca

Behdžeta Mutevelića 73

71000 Sarajevo, BiH

Pridruženi partner

Bosna i Hercegovina

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice

Finansira

Evropska Unija

Naziv publikacije: Etički kodeks istraživanja sa djecom i o djeci u Bosni i Hercegovini

Projekt: Povezivanje tačaka 2.0 - Unapređenje učešća djece u donošenju odluka za poboljšanje prava djeteta i demokratije u BiH

Autor: prof.dr Elmedin Muratbegović, Univerzitet u Sarajevu

Ovu publikaciju financira Europska unija. Njegov sadržaj je isključiva odgovornost World Vision BH Fondacije i Udruženja Naša djeca Sarajevo i ne odražava nužno stavove Europske unije

PREDGOVOR DRUGOM, REVIDIRANOM IZDANJU

U vremenu kada se sve više pažnje posvećuje pravima djece i njihovoj zaštiti, posebno u kontekstu znanstveno-istraživačkog rada, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine prepoznaje važnost postojanja jasnih, sveobuhvatnih i primjenjivih etičkih standarda. Etički kodeks istraživanja sa djecom i o djeci u Bosni i Hercegovini, čije drugo, revidirano izdanje imate pred sobom, predstavlja temeljni dokument koji osigurava da se istraživanja koja uključuju djecu provode u skladu s najvišim etičkim i pravnim načelima.

Ova izmijenjena i poboljšana verzija Kodeksa nastala je u opsežnim konzultacijama s predstavnicima relevantnih institucija, akademske zajednice, predstavnicima organizacija civilnog društva i - što je posebno važno - djecom i mladima, tijekom provedbe projekta "Povezivanje tačaka 2.0 - Unapređenje učešća djece u donošenju odluka za poboljšanje prava djeteta i demokratije u BiH", koji financira Europska unija, a implementiraju World Vision BH Fondacija i Udruženje "Naša djeca" Sarajevo, u suradnji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH.

Revidirani Kodeks ne samo da preciznije definira uloge i odgovornosti istraživača, roditelja/skrbnika i institucija, već uvodi i inovativne pristupe zaštiti djece, uključujući dodatak s dječjom verzijom Kodeksa - dokument koji su sama djeca izradila. To dodatno jača njihovu ulogu aktivnih sudionika u istraživačkom procesu.

Svrha ovog Kodeksa je da osigura da se istraživanja sa djecom i o djeci provode na način koji poštuje njihovo dostojanstvo, prava i dobrobit, te da se u svakom trenutku vodi računa o najboljem interesu djeteta. Njegova primjena zahtijeva aktivnu i odgovornu uključenost svih aktera - od istraživača, preko nadležnih institucija, organizacija civilnog društva, roditelja i, naravno, same djece.

Samo zajedničkim djelovanjem možemo osigurati da istraživanja doprinose razvoju znanja i praksi koje unapređuju položaj djece u društvu, a da pri tome ne narušavaju njihova prava, sigurnost i integritet. Ovaj Kodeks je naš zajednički alat i obveza u tom procesu.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH će, u skladu sa svojom nadležnošću, osigurati njegovu dostupnost svim relevantnim akterima putem digitalne platforme i javnih resursa. Vjerujemo da će ovaj Kodeks doprinijeti stvaranju sigurnijeg, pravednijeg i etički odgovornijeg okruženja za istraživanja sa djecom i o djeci u našoj zemlji.

U ime Ministarstva, zahvaljujem svim pojedincima i institucijama koji su doprinijeli ovom važnom procesu.

Kemo Sarač

Pomoćnik ministra za ljudska prava i izbjeglice

SADRŽAJ

UVOD

DIO I - OPĆE ODREDBE

1.1. Osnovna pitanja i primjena Etičkog kodeksa

1.2. Definiranje statusa djeteta, roditelja/skrbnika i istraživača

1.3. Primjena etičkih načela

DIO II - PROVOĐENJE ISTRAŽIVANJA

2.1. Pretpostavke za provođenje istraživanja

2.2. Istraživanje (sa djecom i o djeci)

DIO III - OSTALA PITANJA I JAVNOST ETIČKOG

KODEKSA

3.1. Dostupnost podataka iz istraživanja

3.2. Korištenje podataka dobivenih istraživanjem

3.3. Zaštita osobnih podataka u kontekstu primjene Etičkog kodeksa

3.4. Objava Etičkog kodeksa

3.5. Odnos sa ostalim strukovnim Etičkim kodeksima u Bosni i Hercegovini

Literatura

UVOD

Stalna potreba za istraživanjem novog, s jedne strane, te imperativ za zaštitu djeteta od bilo koje vrste zlouporabe, s druge strane, razlozi su zbog kojih je neophodno razviti deontologijske etičke standarde istraživanja koja se odnose na djecu uopće. Temelj za donošenje ovog Kodeksa jest Konvencija UN-a o pravima djeteta (1989.). No, velik broj drugih međunarodnih dokumenata i preporuka Ujedinjenih naroda, Vijeća Evrope i Evropske unije nadahnuo je pojedina rješenja i odredio standarde koje Kodeks slijedi. U okviru ovog Etičkog kodeksa, praktično se direktno primjenjuju standardi utvrđeni u okviru Ustava Bosne i Hercegovine, članka II) Ljudska prava i osnovne slobode, a koji su utemeljeni na međunarodnim standardima za zaštitu djece utvrđenih, prije svega, UN Konvencijom o pravima djeteta (iz 1989.), ali i drugim UN i evropskim konvencijama i protokolima koje je ratifikovala Bosna i Hercegovina, a koje se odnose na zaštitu i prava djece.

Polazimo od toga da je Ustavom Bosne i Hercegovine, u okviru članka II) Ljudska prava i osnovne slobode, u tački 3.f.), posebno istaknuto poštivanje prava na privatni porodični život, te dom i prepisku zakona, da na osnovu navedenog, bilo koja aktivnost koja uključuje dijete i njegovu porodicu mora uključivati utvrđene međunarodne i domaće standarde u pogledu zaštite ljudskih prava i osnovnih sloboda djece. Etički kodeks uzima u obzir i različite zakonske propise u Bosni i Hercegovini, čije se norme tiču pravnog subjektiviteta djece, kao kategorije uzorka istraživanja. Ovdje se prvenstveno misli na zakone kojima se uređuje pitanje zaštite i prikupljanja podataka, kao i pitanje pristupa informacijama: Zakon o slobodi pristupa informacijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 28/00, 45/06, 102/09, 62/11, 100/13); Zakon o slobodi pristupa informacijama FBiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 32/01 i 48/11); Zakon o slobodom pristupu informacijama od javnog značaja RS ("Službeni glasnik RS", br. 20/01, 120/04, 54/07, 104/09, 36/10 i 105/21); Zakon o zaštiti osobnih podataka BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 32/01, 49/06, 76/11, 89/11, 12/25); Zakon o zaštiti tajnih podataka BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 54/05, 12/09); Zakon o statistici BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 57/02, 26/04 i 42/04); Zakon o statistici FBiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 63/03 i 9/09); Zakon o statistici RS ("Službeni glasnik RS", br. 85/03). Što se tiče potrebe uključivanja podataka iz određenih područja vezanih uz djecu i prava djece, potrebno je uzeti u obzir zakone koji reguliraju pitanja zaštite djece (socijalna, zdravstvena, obrazovna itd.), vidi Prilog 1.

Ovako koncipiran kodeks etičkih načela i normi zasigurno će predstavljati integralni dokument za sve pojedince i institucije koje se neposredno bave istraživanjima u koja su, na bilo koji način, uključena djeca. Etički kodeks polazi od osnovnog načela "najboljeg interesa djeteta" (Konvencija o pravima djeteta, članak 3.), njegove dobrobiti, odnosno onoga što je najbolje za dijete, njegovu porodicu, a samim tim i cjelokupnu društvenu zajednicu. Etički kodeks istraživanja sa djecom i o djeci u Bosni i Hercegovini sadrži sljedeće dijelove.

DIO I - OPĆE ODREDBE

1.1. Osnovna pitanja i primjena Etičkog kodeksa

- (1) Etičkim kodeksom se reguliraju prava i obveze, te odgovornosti istraživača.
- (2) U skladu sa odredbama UN Konvencije o pravima djeteta, ovaj Etički kodeks se odnosi na osobe mlađe od 18 godina.
- (3) Etički kodeks se primjenjuje na sve vrste istraživanja u kojima su aktivni učesnici djeca, ili koja se odnose na djecu, u okviru:
 - a. obrazovnih ustanova,
 - b. sportskih klubova,
 - c. kulturno-umjetničkih društava
 - d. domova za djecu i sl...
- (4) Osnovna pitanja koja se uređuju ovim Kodeksom tiču se pitanja statusa djece sudionika kvantitativnih, kvalitativnih, intervencijskih i online istraživanja u području društvenih i humanističkih nauka - psihologije, sociologije, pedagogije, edukacijsko-rehabilitacijskih nauka, kriminologije, žurnalistike, socijalnih djelatnosti, sigurnosnih i obrambenih nauka, prava, ekonomije, politologije, informacijsko-komunikacijske nauke, filozofije, filologije, antropologije, etnologije te interdisciplinarnih društvenih i interdisciplinarnih humanističkih nauka a koja na neposredan ili posredan način mogu uticati na integritet djeteta i njegov najbolji interes.
- (5) Etički kodeks štiti i unapređuje status djece u svim fazama njihova sudjelovanja u istraživanju u pogledu obveze poštivanja prava djeteta iz Konvencije o pravima djeteta te postupanja u slučaju kršenja tih prava.
- (6) Etički kodeks uzima u obzir i poštuje prava i dužnosti odraslih osoba odgovornih za dobrobit i zaštitu najboljeg interesa djeteta - roditelja/skrbnika i stručnjaka u ustanovama koje se brinu o djeci (dječjim vrtićima, školama, domovima za djecu).
- (7) Etičkim kodeksom se regulira i prava i dužnosti te odgovornosti istraživača sa suradnicima koji provode istraživanje ili u njemu na bilo koji način sudjeluju, kao i prava i dužnosti roditelja/skrbnika.
- (8) Prilikom istraživanja potrebno je poštovati dogovorene vrijednosti, načela i standarde kako bi se postigao zadovoljavajući nivo etičnosti.
- (9) Etički kodeks treba biti konzultovan u slučajevima primjene bilo kog zakona u BIH, odnosno bilo kojeg strukovnog kodeksa u slučajevima istraživanja koja se bave pitanjima koja su od interesa za djecu.
- (10) Etički kodeks treba poslužiti kao osnova za proširenje svih strukovnih kodeksa u skladu sa zahtjevima iz ovog Etičkog kodeksa.

1.2. Definisanje statusa djeteta, roditelja/skrbnika i istraživača

- (1) Dijete u smislu ovog Etičkog kodeksa je osoba koja nije navršila 18 godina života.
- (2) Osnovno pitanje koje se regulira ovim Etičkim kodeksom jeste status djece sudionika u različitim istraživanjima, koja na neposredan ili posredan način mogu uticati na integritet osobnosti djeteta.
- (3) Etički kodeks definira primjenu zahtjeva iz UN Konvencije o pravima djeteta, te osiguranja odgovarajuće zaštite prava djeteta kao što su:
 - (a) pravo nediskriminacije djece (čl. 2.);
 - (b) zaštita najboljeg interesa djeteta (čl. 3.);
 - (c) pravo djeteta na izražavanje vlastitog mišljenja u stvarima koje ga se tiču, te njegovo uvažavanje u skladu s dobi i zrelosti djeteta (čl. 12.);
 - (d) pravo na slobodu izražavanja (čl. 13.);
 - (e) pravo na slobodu misli i savjesti (čl. 14.);
 - (f) pravo na zaštitu privatnosti, prepiske, ugleda i časti (čl. 16.);
 - (g) pravo na pristup obavijestima i materijalima radi promocije djetetove dobrobiti i zdravlja (čl.17.),
- (4) Status djeteta se utvrđuje:
 - (a) poštujući pravo djeteta na pristanak na sudjelovanje u istraživanju, pravo na iznošenje svojih mišljenja i stavova u istraživanju, pravo na procjenu istraživanja i pravo na odustajanje u bilo kojem trenutku od sudjelovanja u istraživanju osiguravajući čuvanje identiteta djeteta, njegove porodice i skupine kojoj pripada.
 - (b) osiguravajući anonimnost sudjelovanja u istraživanju, povjerljivost i tajnost prikupljenih podataka.
 - (c) poštujući dob i zrelost djeteta kao kriteriji za sudjelovanje u istraživanju, odnosno za davanje informiranog pristanka na učestvovanje u istraživanju.
 - (d) zaštitom dobrobiti i osnaživanjem djeteta u svim fazama istraživanja te osiguravanje psihosocijalne podrške djeci kojoj sudjelovanje u istraživanju izazove neugodna osjećanja poput nemira, nelagode, zabrinutosti, tjeskobe, straha i boli, kao i djeci za koju se tijekom istraživanja dobiju neočekivana saznanja da im je ugrožena dobrobit izvan samog konteksta istraživanja.
 - (e) zaštitom posebno ranjivih skupina djece.
 - (f) preciziranjem uvjeta za omogućavanje uvida u rezultate istraživanja ako se radi o studiji slučaja ili informiranje o rezultatima istraživanja ako se rezultati analiziraju na nivou grupe.

- (5) Status istraživača i njihovih suradnika je Etičkim kodeksom preciziran na način da su definirana:
- (a) njihova prava i obveze.
 - (b) njihova odgovornost za dobrobit djeteta.
 - (c) njihova odgovornost za nastalu štetu.
 - (d) načini saopćenja rezultata istraživanja sudionicima istraživanja, roditeljima/ skrbnicima, stručnjacima u ustanovama u kojima je provedeno istraživanje te stručnoj i široj javnosti.
- (6) Etički kodeks definira status roditelja/skrbnika, s obzirom da se i na njih, kao sudionike procesa istraživanja, odnose standardi utvrđeni ovim kodeksom, tako da se opiše način:
- (a) informiranja roditelja/skrbnika o istraživanju u koje se djetete planira uključiti.
 - (b) traženja pristanka roditelja/skrbnika na sudjelovanje djeteta u istraživanju.
 - (c) na koji se može privoliti roditelj/skrbnik za sudjelovanje djeteta u istraživanju u kojem je nužna uporaba ili/i obrada osobnih podataka.
 - (d) obavještanje roditelja/skrbnika o rezultatima istraživanja.

1.3. Primjena etičkih načela

- (1) Etička načela utvrđena ovim Etičkim kodeksom su načela koje istraživači moraju usvojiti kao vlastita profesionalna načela i osobni kriterij ponašanja.
- (2) Etički kodeks sadrži etička načela kojih se istraživači moraju pridržavati za vrijeme:
- obavljanja pripreme za istraživanje;
 - obavljanja samog istraživanja;
 - nakon obavljenog istraživanja u fazi obrade podataka kao i
 - u fazi izrade izvješća ili publikacija proizašlih iz istraživanja i sl.
- (3) Kao imperativ ostvarenja etičkih ideala kroz istraživanja o djeci i sa djecom, potrebno je diferencirati i u potpunosti poštivati sva načela koja su neophodna za zaštitu prava djeteta.

1.3.1. Načelo poštivanja ljudskih prava, sloboda i dostojanstva lica

- (1) Istraživači, angažovani u istraživanju o djeci, moraju uvažavati dostojanstvo i ljudske vrijednosti svih sudionika u istraživanju, posvećujući pažnju svim relevantnim izvorima koji mogu ugroziti prava djeteta.
- (2) Posebna pažnja se posvećuje poštivanju kulturalnih i individualnih različitosti među akterima istraživanja (dobna, spolna, rasna, nacionalna, vjerska i socio-ekonomska razlika, kao i nejednakosti u razvoju, seksualnoj orijentaciji i spolnom identitetu ispitanika).
- (3) U istraživanjima je neophodno jamčiti eliminaciju svih oblika predrasuda ili stereotipa unutar planiranih istraživanja.

1.3.2. Načelo zaštite dobrobiti sudionika u istraživanju

- (1) Angažirani istraživači moraju biti svjesni odgovornosti koju imaju u svezi sa djecom, sudionicima u istraživanju i njihovim obiteljima, što znači da moraju voditi računa da se ispitanici na bilo koji način, fizički ili psihički, ne ugroze, te da postupci istraživanja moraju biti prilagođeni dobi i zrelosti djeteta.
- (2) U svom nastupanju, istraživač permanentno mora štiti prava svih osoba s kojima kontaktira.
- (3) Etičke dileme ili probleme, nastale u samoj pripremi ili u tijeku istraživanja, istraživač rješava na odgovarajući

način, osiguravši u najvišoj mjeri sve sudionike u istraživanju.

- (4) U planiranju istraživanja, istraživač treba predvidjeti eventualne negativne reakcije sudionika u istraživačkom postupku kao i načine kako će pružiti podršku ispitanicima ako se to dogodi.
- (5) Istraživač vodi računa da tijekom istraživanja obezbijedi tjelesnu, emocionalnu i opću psihološku sigurnost djece.

1.3.3. Načelo odgovornosti u slučajevima moralnih dilema

- (1) Svako istraživanje se provodi u skladu s relevantnim profesionalnim obavezama i standardima.
- (2) Istraživač vodi računa o znanstvenoj i stručnoj odgovornosti prema sudionicima istraživanja, kao i javnosti, te odgovornosti prema strukovnoj asocijaciji kojoj istraživanje pripada.
- (3) Pri istraživanju, istraživač sarađuje i savjetuje se sa ostalim stručnjacima i srodnim institucijama, kako bi se istraživanje što profesionalnije obavilo.
- (4) Istraživač je dužan savjetovati i upućivati ostale kolege na etičke standarde iz ovog Etičkog kodeksa, u pogledu postupanja i položaja sudionika u istraživanjima.
- (5) Pretpostavka za provođenje neposrednog istraživanja sa djecom jeste poznavanje psiholoških i tjelesnih razvojnih procesa. Prije istraživanja, u područjima izvan psihologije, istraživač je dužan savjetovati se sa stručnjacima koji se bave emocionalnim, kognitivnim, ponašajnim, tjelesnim i socijalnim aspektima ljudskog razvoja.
- (6) Istraživanja sa djecom kao učesnicima, provode se samo u situacijama kada se značajne spoznaje o dobrobiti djeteta ne mogu steći na drugi način.

1.3.4. Načelo zaštite integriteta rezultata istraživanja i istraživača

- (1) Profesionalna angažiranost u istraživanju o djeci, iziskuje poštivanje određenih standarda koji su afirmativni i koji promoviraju objektivnost, točnost i istinitost u istraživačkom procesu, a utemeljeni su na utvrđenim znanstvenim i profesionalnim dostignućima.
- (2) Istraživači ne smiju primjenjivati:
- a. metodološke postupke sumnjivog kvaliteta,
 - b. neprikladne postupke analize i sinteze podataka,
 - c. neprofesionalne i znanstveno neutemeljene načine interpretacije podataka dobijenih istraživanjem.
- (3) Namjera istraživača mora biti jasna i objektivno moguća tijekom cijelog istraživačkog postupka, a njihovi ciljevi moraju ostati javni i otvoreni, ostajući dosljedni u održanju obećanja datih ispitanicima na početku istraživanja.
- (4) Studenti kao i istraživači - početnici mogu obavljati istraživanja sa djecom isključivo pod vodstvom (mentorstvom) iskusnih istraživača (nastavnika ili drugih osoba sa istraživačkim iskustvom) i to mora biti navedeno u zahtjevu.

DIO II - PROVOĐENJE ISTRAŽIVANJA

2.1 Pretpostavke za provođenje istraživanja

- (1) Istraživanje se mora temeljiti na utvrđenim znanstvenim i profesionalnim postignućima disciplina koje se bave djecom.
- (2) Pretpostavka za provođenje neposrednog istraživanja u kojem učestvuju djeca je poznavanje psiholoških i tjelesnih razvojnih procesa.
- (3) Istraživači koji u svom stručnom obrazovanju nisu stekli znanja o razvoju djeteta, u procesu planiranja i pripreme

- istraživanja, obvezni su se savjetovati sa stručnjacima za kognitivni, emocionalni i socijalni razvoj djeteta, i tu činjenicu navesti u zahtjevu za istraživanje,
- (4) Postupci istraživanja moraju biti prilagođeni dobi, sposobnostima i zrelosti djeteta.
 - (5) Istraživači su obvezni pridržavati se odredaba ovog Etičkog kodeksa kao minimalnog standarda i u slučajevima kada se istraživanje s djecom ili o djeci provodi kao dio opsežnijeg međunarodnog istraživanja ili kao dio aktivnosti neke međunarodne organizacije.

2.1.1. Preliminarne pripreme istraživača - uvjeti za istraživanje

- (1) Istraživanja s djecom, kao sudionicima u istraživanju, sprovode se samo u slučajevima kada se do planiranih spoznaja ne može doći na drugi način, a istraživanje ima za cilj doprinijeti znatno boljem znanstvenom razumijevanju istraživanih tema, te može doprinijeti konačnom postizanju rezultata koji mogu koristiti djeci.
- (2) Istraživački postupci, kao i cjelokupan metodološki instrumentarij, treba prilagoditi uzrastu djeteta.
- (3) Okruženje i cjelokupne okolnosti u kojima se odvija istraživanje, podrazumijevaju osiguranje tjelesne, emocionalne i uopće psihološke sigurnosti djece.
- (4) Istraživač poduzima sve razumne mjere kako bi izbjegao eventualne probleme mentalnog ili fizičkog ugrožavanja ispitanika, djeteta ili njegovih najbližih.
- (5) Kad se istraživanje provodi u ustanovama koje se brinu o djeci, istraživač je obavezan surađivati sa stručnjacima u tim ustanovama kako bi istraživačke postupke prilagodio najboljem interesu djeteta, primijenio načelo najmanjeg remećenja redovitih aktivnosti djece i osigurao, ako se za to pokaže potreba, pružanje neposredne stručne podrške i pomoći djeci tijekom i nakon istraživanja.
- (6) Istraživači koji u svoja istraživanja uključuju djecu s poteškoćama, trebaju se pridržavati posebnih smjernica za planiranje i provedbu istraživanja u kojima učestvuju djeca s poteškoćama.

2.1.2. Pristanak za obavljanje istraživanja

- (1) Istraživač je dužan od nadležnih ministarstava/odjeljenja za obrazovanje entiteta ili kantona, odnosno Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine dobiti dozvolu za sprovođenje istraživanja (u daljem tekstu Nadležne institucije).
- (2) Istraživač podnosi Zahtjev za istraživanje instituciji iz prethodnog stavka koristeći obrazac koji je izradila nadležna institucija u kojoj aplicira i koji se nalazi na web stranici te institucije.
- (3) Nadležne institucije iz stavka (1) ovog članka dužne su formirati posebna Etička tijela za kontrolu ovog procesa.
- (4) Nadležna institucija ne može dati suglasnost za istraživanje bez prethodno pribavljenog pozitivnog mišljenja nadležnog Etičkog tijela.
- (5) Etička tijela formiraju se pri Nadležnim institucijama, bilo da se radi o: ministarstvima, zavodima, institutima, odjelima ili drugim pedagoškim institucijama u Bosni i Hercegovini.
- (6) Etička tijela su sastavljena od profesionalaca iz reda uposlenika nadležnih institucija uz mogućnost angažovanja stručnih saradnika za specifična istraživanja koje članovi zaposleni u nadležnim institucijama, tematski, nisu u stanju potpuno obuhvatiti.

- (7) Broj članova, sastav tijela te ostala prava i obveze utvrđuju nadležne institucije, posebnim aktom.

- (8) Etičko tijelo može:

- a. Dati pozitivno mišljenje,
- b. Vratiti na dopunu i doradu,
- c. Dati negativno mišljenje.

2.1.3. Iznimke pri davanju pristanka za istraživanje

- (1) U slučajevima medicinskih istraživanja sa djecom koja se obavljaju u okviru nastavnih procesa, istraživačkih ili znanstvenih projekata, istraživač je obavezan, pored pozitivnog mišljenja etičkog tijela nadležne zdravstvene ustanove, pribaviti i pozitivno mišljenje Etičkog tijela nadležne institucije opisanog u prethodnom članku ovog Kodeksa.
- (2) Za svako multidisciplinarno istraživanje, Etičko tijelo procjenjuje kompetentnost istraživača za provođenje istraživanja.

2.1.4 Evidencija

Nadležne institucije vode evidenciju o podnesenim, odobrenim i odbijenim zahtjevima.

2.1.5 Preliminarna pitanja istraživačima

- (1) Etičko tijelo mora posvetiti posebnu pažnju sljedećim pitanjima:
 - (a) Da li planirani metodološki instrumentarij zadovoljava potrebe istraživanja i da li je prilagođen djeci?
 - (b) Da li će sudionici osjećati bilo kakvu vrstu nelagode u vezi sa pitanjima koje planirate postaviti?
 - (c) Da li je moguće svim sudionicima objasniti svrhu istraživanja?
 - (d) Koliko je, zaista, neophodno sudjelovanje djece u tom istraživanju?
 - (e) Može li se do traženih rezultata doći kroz istraživanje sa uzorkom odraslih osoba?
 - (f) Da li je istraživačima razumljivo pitanje na koje traže odgovor?
 - (g) Da li je bilo kojim dijelom istraživanja, moguće zloupotrijebiti povjerenje ispitanika?
 - (h) Šta će poduzeti u slučajevima kada primijete emocionalne, tjelesne ili ponašajne reakcije na sadržaj istraživanja kod djeteta ispitanika?
 - (i) Da li će sudionici dobiti sve informacije na kraju istraživanja, kako bi se psihološki rasteretili?
 - (j) Da li to istraživanje može izazvati generalno negativan stav djece ili roditelja/skrbnika, javnosti i sl.?
 - (k) Da li su isti postupak istraživanja testirali na nekom kontrolnom uzorku?
- (2) Nadležna institucija, u obrascu za izdavanje pristanka, utvrđuje obvezu istraživačima za podnošenje Izvješća o sprovedenom istraživanju.

2.1.6 Pristanak roditelja/skrbnika

- (1) Nakon dobijanja pristanka nadležne institucije, istraživač je obavezan pribaviti dodatne pristanke za svako dijete koje namjerava uključiti u istraživanje.
- (2) Radi se o saglasnosti roditelja/skrbnika i samom pristanku djeteta.
- (3) Dijete, odnosno njegov roditeljskrbnik, daje svoj pristanak tek nakon što dobije informacije o:
 - a. samoj svrsi istraživanja
 - b. koristi od tog istraživanja,
 - c. mogućim rizicima,

- d. vrsti i trajanju istraživanja,
 - e. metodama zaštite privatnosti sudionika i povjerljivosti podataka,
 - f. posljedicama koje istraživanje može izazvati po sudionike istraživanja,
 - g. dobrovoljnom pristajanju i odustajanju od istraživanja.
- (4) Obrazac za saglasnost roditelja/skrbnika i pristanak djeteta, kreira Nadležna institucija.
 - (5) Obrazac mora sadržavati i dio koji se odnosi na kratak opis istraživanja koje namjeravaju obaviti s djecom.
 - (6) U slučaju zajedničke roditeljske/skrbničke brige za dijete dovoljno je dobiti pristanak jednog roditelja/skrbnika.
 - (7) Valjanim pristankom smatra se i roditeljeva/skrbnikova e-poruka, SMS-poruka ili druga potvrdna radnja poslana osobi zaduženoj za organizaciju istraživanja u ustanovi u kojoj se istraživanje provodi.

2.1.7 Pristanak djeteta

- (1) Za dijete dobi do četrnaest (14) godina pismenu saglasnost prvo daje roditelj/skrbnik.
- (2) Nakon dobijenog roditeljskog /skrbničkog pristanka za djecu uzrasta do četrnaest (14) godina potrebno je zatražiti i pristanak djeteta.
- (3) Dijete svoj pristanak na učešće u istraživanju daje u pravilu pismeno na posebnom obrazcu, opisanom u prethodnom članku ovog Kodeksa.
- (4) Ukoliko se radi o djeci dobi od navršених чetrnaest (14) do osamnaest (18) godina, dovoljna je saglasnost djeteta, uz obvezno dostavljanje pismene obavijesti roditelju/skrbniku o sadržaju i cilju istraživanja.

2.1.8 Iznimke u svezi saglasnosti za istraživanje

- (1) Kada je riječ o istraživanjima kojima se ispituje posebno osjetljiva tema ili u kojima se djeca izlažu visokim nivoima rizika i nelagode, Etičko tijelo u svom mišljenju može sugerirati Nadležnoj ustanovi koja to navodi u tekstu saglasnosti da je u tom istraživanju pristanak roditelja/skrbnika potreban i za djecu stariju od četrnaest (14) godina.
- (2) U slučajevima djece s poteškoćama u razvoju koja ne mogu samostalno formirati i izražavati stavove i mišljenja, neophodna je pismena saglasnost roditelja/skrbnika i asistenta u nastavi.
- (3) Osobe koje daju pristanak za učešće u istraživanju mogu ga u svako doba, bez štetnih posljedica po njih, kao i bez posebnog obrazloženja, povući i odustati od daljeg istraživanja.
- (4) Za djecu koja su smještena u ustanovama socijalne skrbi, istraživač mora dobiti saglasnost nadležnog resornog entitetskog, odnosno kantonalnog ministarstva i odgovarajućeg odjela u Brčko Distriktu.
- (5) U istraživanjima koja ne osiguravaju punu anonimnost podataka i u kojima je nužna uporaba ili/i obrada osobnih podataka obavezna je saglasnost roditelja/skrbnika za njihovu uporabu, a nakon toga i pristanak djeteta. Pomenute saglasnosti, kako ona od roditelja/skrbnika i kao i sam pristanak djeteta dobijaju se u okviru procesa prikupljanja saglasnosti.
- (6) Za istraživanja koja se provode kao sastavni dio redovnog odgojno-obrazovnog procesa u školi i ne izlaze izvan okvira djetetovih uobičajenih iskustava u odgojno-obrazovnim ustanovama u pravilu nije potrebno tražiti saglasnost roditelja /skrbnika.

- (7) Pristanak nije potrebno tražiti ni za istraživanja koja se provode anonimno u prirodnim uvjetima metodom opažanja i u kojima bilo kakav rizik za djecu nije ni na koji način povezan s istraživanjem.

2.2 Istraživanje (sa djecom i o djeci)

2.2.1. Procedura u tijeku istraživanja

- (1) Istraživač je, u tijeku istraživanja, dužan odgovoriti na sva pitanja koja imaju sudionici a vezano je za samu metodologiju istraživanja.
- (2) Primjena bilo kojeg instrumenta u istraživanju podrazumijeva prethodno detaljno objašnjenje njegove namjene i svrhe, te pristanak ispitanika.
- (3) Posebnu pažnju istraživač mora posvetiti situacijama u kojima može primjetiti:
 - (a) bilo kakve zdravstvene probleme ili probleme kognitivnog, emocionalnog, socijalnog i ponašajnog funkcionisanja djeteta, obavezan je o tome upoznati roditelja/skrbnika djeteta, a zatim i odgovarajućeg stručnjaka, kako bi se djetetu blagovremeno obezbijedila neophodna pomoć.
 - (b) da je postupak prikupljanja podataka na bilo koji način uznemirio ili povrijedio dijete i/ili njemu bliske osobe, mora poduzeti neposredne i/ili naknadne mjere radi umanjenja negativnih učinaka istraživanja, odnosno osigurati psihološko rasterećenje pružanjem psihosocijalne podrške i drugih oblika pomoći, zavisno od specifičnih potreba djeteta sudionika u istraživanju.
 - (c) da ukoliko neposredne mjere kojima se nastoje umanjiti negativni učinci istraživanja ne daju rezultate, tj. ne otklone posljedice, istraživanje treba prekinuti.
 - (d) da ukoliko u postupku prikupljanja podataka ili nakon završetka tog postupka istraživač dođe do neočekivanog saznanja da je ugrožena dobrobit djeteta sudionika u istraživanju ili da dijete sudionik u istraživanju ugrožava dobrobit druge osobe, obavezan je poduzeti mjere kojima će zaštititi dobrobit ugrožene osobe. Te mjere uključuju brižljivo osmišljeno saopštavanje neočekivanog saznanja djetetu sudioniku u istraživanju i drugim relevantnim osobama te osiguravanje odgovarajuće stručne pomoći.

2.2.2. Procedura nakon obavljenog istraživanja

- (1) Neposredno nakon završetka postupka prikupljanja podataka istraživač je obavezan sudionicima u istraživanju razjasniti sve eventualne nejasnoće i nesporazume te odgovoriti na sva njihova pitanja.
- (2) Nakon završetka postupka prikupljanja podataka istraživač je obavezan pohraniti podatke tako da osigura njihovu tajnost.
- (3) Podatke koji nisu anonimni potrebno je u najkraćem roku pseudonimizirati kako bi se zaštitila privatnost sudionika, a osobne podatke koji omogućavaju identifikaciju djece sudionika u istraživanju odmah uništiti.
- (4) Pohranjeni podaci, nezavisno od nivoa anonimnosti, čuvaju se samo onoliko dugo koliko je potrebno za svrhe u koje su prikupljeni ili u skladu s utvrđenim pravilima o reviziji, arhiviranju ili zadržavanju podataka. O tome je potrebno informirati sudionike u istraživanju.

- (5) Istraživač je dužan izvijestiti sudionike u istraživanju o rezultatima istog, na način koji je primjeren dobi i zrelosti sudionika.
- (6) Informiranje o rezultatima istraživanja se vrši u skladu sa znanstvenim načelima, pažljivo uzimajući u obzir potrebu objektivne, dobronamjerne i valjane procjene rezultata istraživanja.
- (7) Poželjno je da informiranje o rezultatima istraživanja bude sprovedeno tako da omogući i aktivno učešće djece, roditelja/skrbnika i stručnih radnika.

2.2.3 Izvješće o sprovedenom istraživanju i prateće publikacije

- (1) Istraživač je obavezan dostaviti Nadležnoj instituciji "Izvješće o sprovedenom istraživanju", napisan na jednom od jezika konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini.
- (2) Pod pojmom "Izvješće o sprovedenom istraživanju" podrazumjeva se sam tekst Izvješća, ali i sve vidove publikacija koje će proizaći iz navedenog istraživanja.
- (3) Izvješće iz stavka (1) podnosi se u pet (5) štampanih primjeraka Nadležnoj instituciji najkasnije trideset dana od dana završetka istraživanja.
- (4) Elektronsku formu (PDF formu) objavljene Publikacije proizašle iz istraživanja istraživači su dužni dostaviti najkasnije 30 dana od dana objavljivanja i to na elektronsku adresu Nadležne institucije.
- (5) Nadležne institucije, proslijeđuju elektronske verzije Publikacija (PDF format) na elektronsku adresu Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine.
- (6) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH će na posebnoj elektronskoj platformi arhivirati sve publikacije proizašle iz istraživanja sa djecom ili o djeci u BiH, formiravši posebnu elektronsku biblioteku publikacija koje su nastale prema kriterijima ovog Etičkog kodeksa.
- (7) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH će omogućiti na svojoj web stranici pristup elektronskoj arhivi dostavljenih publikacija, nastalih prema kriterijima ovog Etičkog kodeksa.

DIO III - OSTALA PITANJA I JAVNOST ETIČKOG KODEKSA

3.1. Dostupnost podataka iz istraživanja

- (1) Istraživači su dužni poduzeti sve mjere zaštite tajnosti podataka o djeci koja su učestvovala u istraživanju i njihovim izjavama.
- (2) Tajnost podataka se odnosi na činjenice koje upućuju na identitet djeteta.
- (3) U bilo kojem slučaju nije dozvoljeno otkrivati identitet sudionika u istraživanju, niti u neformalnom razgovoru, niti u službenim izvještajima o projektu, bilo pred stručnim, zainteresiranim ili nezainteresiranim osobama.
- (4) Nije dopušteno otkrivati identitet sudionika u istraživanju u pismenim, ali ni u usmenim izvještajima, kao ni u formalnim ili neformalnim raspravama pred drugim istraživačima, stručnim ili ostalim osobama.
- (5) Iznimno, ako u tijeku prikupljanja ili obrade podataka istraživač uoči teškoće ili probleme koji predstavljaju ozbiljan rizik za život, zdravlje i dobrobit djeteta ili druge osobe, obavezan je svoja zapažanja prenijeti stručnjacima za rješavanje problema te vrste radi osiguravanja neophodne pomoći djetetu.
- (6) Kad je to potrebno, istraživač će sudionike istraživanja prije nego što daju pristanak obavijestiti o mogućnosti da

njihov identitet postane dostupan i drugim osobama, što se naročito odnosi na upoznavanje sudionika u istraživanju s mogućnošću dolaska do neočekivanih saznanja o životnoj ugroženosti i/ili ugroženosti individualne dobrobiti samog djeteta sudionika u istraživanju ili osobe koja je u bliskom odnosu s djetetom.

3.2. Korištenje podataka proisteklih iz istraživanja

- (1) Informacije proizašle iz istraživanja, koje su dostupne kroz izvješća ili druge oblike publikacija nastalih na osnovu istraživanja sprovedenih po kriterijumima i zahtjevima ovog Etičkog kodeksa, su slobodne za korištenje kao sekundarni podatak svim zainteresiranim istraživačima.
- (2) Prikrivanje rezultata istraživanja nije dopušteno. Iznimno, istraživač može sudionike u istraživanju upozoriti na to da se pojedini rezultati istraživanja ne mogu objaviti prije završetka cijelog postupka istraživanja, što je posebno opravdano u longitudinalnim i intervencijskim istraživanjima.

3.3. Zaštita osobnih podataka u kontekstu primjene Etičkog kodeksa

- (1) Zaštita osobnih podataka jedno je od središnjih pitanja znanstveno-istraživačke etike te jedno od temeljnih ljudskih prava. Kao takvo, usko je povezano s autonomijom i ljudskim dostojanstvom koje svi istraživači koji rade s djecom moraju poštivati.
- (2) Iako je određena obrada osobnih podataka pravno dopuštena, to ne znači nužno da je i etički opravdana.
- (3) Etički zahtjevi nadilaze pravne zahtjeve te traže viši nivo promišljanja o rizicima koji se mogu pojaviti u vezi s obradom osobnih podataka u znanstvenom istraživanju, a naročito u slučajevima gdje su u fokusu istraživanja djeca.
- (4) Voditelj obrade, odnosno voditelj istraživanja mora u svakom trenutku moći dokazati usklađenost s etičkim i pravnim zahtjevima zaštite osobnih podataka djeteta (načelo pouzdanosti), u okviru svakog istraživanja koje uključuje bilo kakvu obradu osobnih podataka bez obzira na metodu kojom se istraživač koristi.

3.4. Objava Etičkog kodeksa

- (1) Etički kodeks objavljuje se u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine.
- (2) Etički kodeks je potrebno istaći na web stranici Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine i web stranicama Nadležnih institucija.

3.5. Odnos sa ostalim strukovnim Etičkim kodeksima u Bosni i Hercegovini

- (1) Odredbe ovog Etičkog kodeksa su osnova za usklađivanje ostalih strukovnih etičkih kodeksa koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini.
- (2) Etički kodeks respektuje odredbe strukovnih kodeksa različitih profesija u Bosni i Hercegovini, koristeći njihove stručne termine i procedure, koje se automatski smatraju i odredbama ovog Kodeksa.

Literatura

Ajduković, M., Kolesarić, V. (2020). Etički kodeks istraživanja s djecom. Zagreb: Vijeće za djecu Vlade Republike Hrvatske.

Bertram, T., Pascal, C., Lyndon, H., Formosinho, J., Gaywood, D., Gray, C., ... Whalley, M. (2024). EECERA ethical code for early childhood researchers. *European Early Childhood Education Research Journal*, 33(1), 4-18.

Cowie, H., Huser, C., Myers, C. (2014). The use of participatory methods in researching the experiences of children and young people. *Croatian Journal of Education*: 16(2), 51-66.

Ferdousi, N. (2015). Children as Research Subjects: The Ethical Issues. *Bangladesh Journal of Bioethics*, 6(1), 6-10.

Helseth S, Slettebø Å. Research Involving Children: some ethical issues. *Nursing Ethics*. 2004;11(3):298-299.

Hersh, M., Elley S. (2019). Expertise and strategies used by autistics to overcome barriers to participation. Right and Participation. Abstract book of 12th Autism_Europe International Congress (p. 42), France: Nice.

Muratbegovic, E. & Šućur - Janjetović, V. (2013). Etički kodeksi istraživanja sa djecom i o djeci u Bosni i Hercegovini, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH.

The British Psychological Society (2014). Code of Human Research Ethics. Leicester: The British Psychological Society.

КОНКУРЕНЦИЈСКИ САВЈЕТ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

344

Конкуренијски савјет Босне и Херцеговине, на основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (1) тачка д), а у вези са чл. 12., 14., 16., 17. и 18. Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), на основу Закључка о покретању поступка по пријави концентрације привредног субјекта БХ Телеком д.д. Сарајево, Франца Лехара 7, 71000 Сарајево број УП-01-26-1-003-19/25 од 24.04.2025. године, на 35. сједници, одржаној дана 15.10.2025. године, је донио

РЈЕШЕЊЕ

- Оцјењује се условно допуштеном концентрација која настаје стицањем директне контроле привредног субјекта БХ Телеком д.д. Сарајево над привредним субјектом Telemach ВН д.о.о. Сарајево.
- Налажу се мјере и услови које су учесници концентрације дужни испунити како би се отклонили негативни ефекти предметне концентрације на тржишну конкуренцију у роковима утврђеним за њихово испуњење, како слиједи:
 - Мјера број 1** - Привредни субјекти БХ Телеком д.д. Сарајево и Telemach ВН д.о.о. Сарајево се обавезују да неће повећавати малопродајне цијене фиксне телефоније, услуга дистрибуције аудиовизуелног садржаја и услуга интернета на подручју Босне и Херцеговине, као и постојећих трипле и double пакета, изнад индекса ТНСИ који се рачуна на начин: $ТХЦИ = ЦПИ + X$ гдје је ЦПИ - званични индекс потрошачких цијена за БиХ (објављује га Агенција за статистику БиХ), а X - корективни фактор који одражава стварне промјене оправданих трошкова пословања (ОРЕХ), уз задржавање постојеће квалитете услуга.
 - Мјера број 2** - Привредни субјекти БХ Телеком д.д. Сарајево и Telemach ВН д.о.о. Сарајево се обавезују да ће сви претплатнички уговори са обавезним трајањем о пружању услуга фиксне телефоније, услуга дистрибуције аудиовизуелног садржаја и услуга интернета који су на снази у тренутку закључења трансакције, остати на снази под условима под којима су закључени са учесницима концентрације до истека обавезног трајања

претплатничких односа. У случају промјене услова или цијена по критеријима наведеним у Мјери 1, који су неповољнији за претплатнике, претплатници имају право на раскид уговора без посљедица, у складу са примјењивим секторским прописима.

- Мјера број 3** - Привредни субјекат БХ Телеком д.д. Сарајево се обавезује да ће учесници концентрације пословати као одвојени привредни субјекти као и да ће БХ Телеком д.д. Сарајево успоставити механизме осигурања спречавања протока информација између радника учесника концентрације, и то у погледу пословно осјетљивих података, што не укључује извјештавање према привредном субјекту БХ Телеком д.д. Сарајево и особама одређеним од стране управе привредног субјекта БХ Телеком д.д. Сарајево (чија имена ће бити достављена независном ревизору и Конкуренијском савјету БиХ) везано за извјештавања о пословним резултатима и плановима, финансијским показоцима, подацима потребним за остварења синергијских учинака између учесника концентрације и међуоператорске односе у погледу veleprodajnih услуга.
- Мјера број 4** - Привредни субјекат БХ Телеком д.д. Сарајево се обавезује да како самостално тако и са привредним субјектом Telemach ВН д.о.о. Сарајево неће преузети већинску контролу над другим привредним субјектима пружаоцима телекомуникацијских услуга, који послују на тржишту Босне и Херцеговине или дијеловима привредних субјеката.
- Мјера број 5** - Привредни субјекат БХ Телеком д.д. Сарајево се обавезује да привредни субјекат Telemach ВН д.о.о. Сарајево неће аплицирати за Дозволу за кориштење радиофреквенцијског спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система. Рок за извршење Мјера 1-5 је 3 (три) године од дана ступања на снагу купопродајног уговора.
- Мјера број 6** - Привредни субјекат БХ Телеком д.д. Сарајево се обавезује да у дефинираном року од 18 мјесеци изврши продају једног дијела привредног субјекта Telemach ВН д.о.о. Сарајево с циљем смањења тржишног учешћа фиксног интернета привредног субјекта Telemach ВН д.о.о. Сарајево унутар Босне и Херцеговине за три (3) процентна поена у односу на постојеће стање. Привредни субјекат БХ Телеком д.д. Сарајево је дужан да у року од 30 дана по истеку рока од 18 мјесеци од провођења концентрације достави Конкуренијском савјету извјештај о испуњењу дефинисане мјере сачињен од стране независног ревизора који Конкуренијски савјет БиХ може продужити за додатни временски период/рок, уз услов да је недвосмислено и јасно доказано да је субјект правремено, одговорно и транспарентно провео активности с циљем испуњења мјере дефинишући фер, коректну и тржишно дефинисану продајну цијену дијела привредног субјекта Telemach ВН д.о.о. Сарајево. За Мјеру 6 одређује се рок од 18 мјесеци који се може продужити за додатни временски период/ рок у случају да Мјера није проведена из оправданих разлога.

3. Привредни субјекат БХ Телеком д.д. Сарајево је дужан у року од 60 дана од дана потписивања купопродајног уговора доставити приједлог (3) три повјереника/независна ревизора, који ће пратити испуњење мјера наложених овим рјешењем једном годишње, а по потреби и чешће те подносити писани извјештај о резултатима извршеног надзора спровођења мјера КонкурENCIЈСКОМ савјету БиХ, уз услов доставе релевантне документације којом се доказује квалифицираност предложеног независног ревизора за праћење provedбе мјера, услова и рокова које одреди КонкурENCIЈСКИ савјет БиХ, при чему независни ревизор мора бити стручњак за тржиште телекомуникација. Повјереник/независни ревизор треба бити реномирана и искусна правна особа која покрива више сегмената стручности потребних за надзор укупности свих мјера и услова и која није персонално ни капитално повезана са учесницима концентрације, која посједује потребне квалификације за извршење тог посла и која не смије бити изложена или постати изложена сукобу интереса.
4. Привредни субјекат БХ Телеком д.д. Сарајево је дужан да одмах а најкасније у року од 8 (осам) дана од потписивања уговора о купопродаји привредног субјекта Telemach ВН д.о.о. Сарајево, исти доставити КонкурENCIЈСКОМ савјету БиХ у оригиналу или у овјереној копији на једном од службених језика у Босни и Херцеговини.
5. Обавезује се привредни субјекат БХ Телеком д.д. Сарајево да уплати административну таксу у укупном износу од 50.000,00 КМ (педесет хиљада конвертибилних марака) у корист Буџета институција Босне и Херцеговине.
6. Ово Рјешење о концентрацији се уписује у Регистар концентрација.
7. Ово Рјешење је коначно и биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласницима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

КонкурENCIЈСКИ савјет БиХ (у даљем тексту: КонкурENCIЈСКИ савјет) је дана 27.01.2025. године под бројем УП-01-26-1-003-1/25 запримио Пријаву концентрације привредног субјекта БХ Телеком д.д. Сарајево, ул. Франца Лежара бр. 7, 71000 Сарајево (у даљем тексту: БХ Телеком, Стицалац или Подносилац пријаве), заступан по адвокатима из Сарајево, Езмени Турковић и Цани Смаилагић Хромић из Адвокатског уреда Марић & Цо, Мехмеда Спахе 26, 71000 Сарајево, која настаје тако што БХ Телеком стиче контролу над привредним субјектом Telemach ВН д.о.о. Сарајево, Цемала Биједића бр. 216, 71104 Илиџа (у даљем тексту: Telemach или Циљно друштво).

Подносилац пријаве је самоиницијативно допунио пријаву концентрације поднеском који је запримљен од стране КонкурENCIЈСКОГ савјета дана 31.01.2025. године под бројем УП-01-26-1-003-2/25.

Увидом у поднесену Пријаву концентрације КонкурENCIЈСКИ савјет је утврдио да иста није потпуна и комплетна, у смислу члана 30. Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09) (у даљем тексту: Закон о конкуренцији или Закон) и чл. 9. и 11. Одлуке о начину подношења пријаве и критеријумима

за оцјену концентрације привредних субјеката ("Службени гласник БиХ", бр. 34/10), те је у складу са чланом 31. Закона о конкуренцији актима број УП-01-26-1-003-3/25 од 21.02.2025. године и број УП-01-26-1-003-8/25 од 27.02.2025. године затражена допуна Пријаве концентрације.

Тражена документација је запримљена од стране КонкурENCIЈСКОГ савјета дана 12.03.2025. године (поднесак привредног субјекта БХ Телеком запримљен под бројем број УП-01-26-1-003-9/25 и поднесак привредног субјекта Telemach број УП-01-26-1-003-10/25).

Пријава је поднесена, у смислу члана 16. став (2) Закона обзиром да је правни основ предметне Пријаве концентрације Писмо намјере потписано од стране БХ Телеком као Купца са једне стране и (...) ** ¹, као Продавца са друге стране, дана 23.01.2025. године.

Подносилац је у достављеној Пријави навео да предметну концентрације намјерава пријавити органу надлежном за конкуренцију Црне Горе.

У циљу утврђивања свих релевантних чињеница КонкурENCIЈСКИ савјет се захтјевима број УП-01-26-1-003-4/25 од 21.02.2025. године, број УП-01-26-1-003-8/25 од 27.02.2025. године и број УП-01-26-1-003-14/25 од 24.03.2025. године обратио и Регулаторној агенцији за комуникације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: РАК) за доставу података и информација у вези са тржиштем телекомуникација у Босни и Херцеговини.

РАК је доставио тражене податке актима запримљеним дана 28.02.2025. године под бројем УП-01-26-1-003-7/25, дана 13.03.2025. године под бројем УП-01-26-1-003-11/25 и дана 27.03.2025. године под бројем УП-01-26-1-003-16/25.

Након комплетирања Пријаве КонкурENCIЈСКИ савјет је Подносиоцу пријаве издао Потврду о комплетној и уредној Пријави, у смислу члана 30. став (3) Закона, дана 24.04.2025. године актом број УП-01-26-1-003-17/25.

КонкурENCIЈСКИ савјет је на основу прелиминарне процјене достављених и расположивих података оцјенио да би провођење предметне концентрације могло имати за последицу негативне ефекте, односно значајно нарушавање конкуренције на релевантном тржишту у области телекомуникационог сектора, на подручју Босне и Херцеговине стога је одлучио да безведеног поступка није могуће утврдити релевантно тржиште у производном и географском смислу, тржишна учешћа учесника концентрације и њихових конкурената, као и анализирати ефекте предметне концентрације на релевантном тржишту предметне концентрације.

У складу са наведеним, КонкурENCIЈСКИ савјет је на својој 26. сједници одржаној дана 24.04.2025. године, на основу чл. 27. и 32. ст. (1) и (2), а у вези са чл. 12., 13., 14., 17. и 18. Закона о конкуренцији, донио Закључак о покретању поступка број УП-01-26-1-003-19/25, којим се покреће поступак оцјене концентрације привредног субјекта БХ Телеком д.д. Сарајево, ул. Франца Лежара бр. 7, 71000 Сарајево и привредног субјекта Telemach ВН д.о.о. Сарајево, Цемала Биједића бр. 216, 71104 Илиџа.

КонкурENCIЈСКИ савјет је у складу са одредбама Закона извршио процјену и извјесност евентуалног настајања неповољних учинака концентрације по тржишну конкуренцију и крајње потрошаче у смислу повећања

¹ (...) ** - подаци представљају пословну тајну

цијена, што Подносиоцу пријаве омогућава доминантни положај који је имао и прије провођења концентрације, затим смањење избора за потрошаче, отварања могућности за предаторске цијене, одбијање пословања и др.

У складу са чланом 13. Закона о конкуренцији забрањене су концентрације привредних субјеката које као резултат имају значајно нарушавање тржишне конкуренције на цијелом тржишту Босне и Херцеговине или у њеном значајнијем дијелу, а посебно којима се ствара нови или јача постојећи доминантни положај.

Наведени члан Закона је у потпуности усклађен са Уредбом савјета ЕЗ бр. 139/2004 од 20.01.2004. године о контроли концентрација између привредних субјеката ("Службени лист Европске уније", бр. Л 024/1), којом је прихваћен критеријум према којем је забрањена она концентрација која "значајно ограничава ефикасну тржишну конкуренцију" (тзв. SIEC test = significant impediment to effective competition) шири од оног прописаног Уредбом из 1989. године, иако је и даље у пракси у великој већини концентрација проблематично управо стварање односно јачање доминантног положаја. Оно што се хтјело постићи проширењем материјално правног теста јесте обухватање оних ситуација у којима не долази до стварања односно јачања доминантног положаја привредних субјеката који настаје концентрацијом, али ипак концентрација доводи до смањења тржишне конкуренције.¹

У складу са чланом 17. Закона Конкурентски савјет приликом процјене намјераване концентрације анализира ефекте који као последицу имају значајно нарушавање тржишне конкуренције, односно да ли се таквом концентрацијом ствара или јача доминантан положај, а нарочито:

- a) Структуру релевантног тржишта,
- b) Ефекте концентрације на остале стварне и потенцијалне конкуренте,
- c) Положај учесника у концентрацији, њихова тржишна учешћа, економску и финансијску снагу,
- d) Могућност и избор добављача и корисника,
- e) Економске, правне и друге препреке уласка на тржиште,
- f) Ниво унутрашње и међународне конкурентности учесника у концентрацији,
- g) Трендове понуде и потражње релевантних роба/или услуга,
- h) Трендове техничког и економског развоја,
- i) Интересе потрошача.

1. Примјењени прописи

1.1. Правни оквир оцјене концентрације у Босни и Херцеговини

Конкурентски савјет у провођењу поступка оцјене допуштености концентрације примијенио је одредбе Закона, Одлуке о утврђивању релевантног тржишта ("Службени гласник БиХ", број 18/06 и 34/10), Одлуке о дефинисању категорија доминантног положаја ("Службени гласник БиХ", број 34/10) те Одлуке о начину подношења пријаве и критеријума за оцјену концентрација привредних субјеката ("Службени гласник БиХ", број 34/10).

Слиједом наведеног, Конкурентски савјет је имао у виду и прописе Регулаторне агенције за комуникације Босне и Херцеговине, како слиједи:

- Правило РАК-а 97/2024 о условима пружања јавних електронских комуникацијских услуга и односима с крајњим корисницима број 03-02-2-2118-1/24 од 19.12.2024. године,
- Правило РАК-а 62/2012 о преносивости телефонских бројева,
- Правило РАК-а 68/2013 о обављању дјелатности даваоца фиксних јавних телефонских услуга,
- Правило РАК-а 73/2014 о обављању дјелатности пружаоца јавних мобилних телефонских услуга.

1.2. Одговарајућа примјена критерија из правне стечевине ЕУ

Конкурентски савјет, на основу члана 43. став (7) Закона, може користити судску праксу Европског суда и одлуке Европске комисије.

Слиједом наведеног Конкурентски савјет је у предметном случају извршио увид у релевантне документе Европске комисије и то Уредбу Савјета број 139/2004 о контроли концентрација између привредних субјеката (EC Merger Regulation, OJ 2004/L 24/1; у даљем тексту: Уредба Савјета о концентрацијама), Обједињену обавијест о надлежности Комисије на основу Уредбе Савјета (ЕЕЗ) бр. 139/2004 о контроли концентрација између привредних субјеката (Commission consolidated Jurisdictional Notice under Council Regulation (EC No 139/2004 on the control of concentrations between undertakings; OJ C 95, од 16.04.2008), Обавјештење Европске комисије о дефиницији релевантног тржишта за потребе права тржишне конкуренције Уније (Ц/2024/1645), те Обавјештење Европске комисије о мјерама примјењивим по уредби Савјета о концентрацијама НО 802/2004 OJ X 267 од 22.10.2008. године), Обавјештење Европске Комисије о концепту концентрација привредних субјеката те Смјернице за оцјену хоризонталних/вертикалних концентрација.

Наведене Уредбе, обавјештења, документи Европске уније, доступни су на службеној Интернет страници Европске комисије www.ec.europa.eu/competition.

2. Учесници концентрације

Учесници концентрације су привредни субјекат ВН Телеком д.д. Сарајево и привредни субјекат Telemach ВН д.о.о. Сарајево.

2.1. Привредни субјекат БХ Телеком, Подносилац пријаве

Привредни субјекат БХ Телеком д.д. Сарајево, ул. Франца Лехара бр. 7, 71000 Сарајево регистрован под регистарским (матичним) бројем МБС: 65-02-0012-10 на Општинском суду у Сарајеву.

БХ Телеком је један од водећих телеком оператора у Босни и Херцеговини чији је фокус пословања пружање услуге из области телекомуникација. Основна дјелатност привредног субјекта БХ Телеком су жичане телекомуникације (шифра дјелатности 61.10).

Основни предмет пословања друштва БХ Телеком је пружање услуга у области телекомуникација и то услуга мобилне телефоније, фиксне телефоније, дистрибуције аудиовизуалног садржаја и услуга Интернета на подручју Босне и Херцеговине.

Основни капитал друштва БХ Телеком износи 634.573.580 КМ и подијељен је на 63.457.358 обичних

¹ Право тржишног натјечања, Влатко Буторац Малнар, Јасминка Пецотић Кауфман и Симиша Петровић, Загреб 2013, стр. 312

акција номиналне вриједности по 10 КМ. Укупно 90% акција друштва БХ Телеком је у власништву Федерације Босне и Херцеговине, док је преостали дио власништва над акцијама у власништву великог броја физичких и правних лица и истим се тргује на слободном тржишту.

Правни претходник БХ Телеком био је привредни субјекат Јавно предузеће ПТТ Саобраћај БиХ, регистрован дана 31. јула 1992. године с основним циљем хитне успоставе телекомуникационог саобраћаја у Босни и Херцеговини Одлуком Владе Федерације БиХ од 20. децембра 2001. године, ЈП ПТТ Саобраћај БиХ је реорганизовано и формирана су два нова правна субјекта и то ЈП БХ Пошта и ЈП БХ Телеком.

У садашњем облику БХ Телеком постоји и послује од 12. марта 2004. године када је промијењен облик предузећа и усклађен са Законом о привредним друштвима, (Одлука Владе Федерације Босне и Херцеговине о давању сагласности на План реорганизације - промјена облика ЈП БХ Телеком Сарајево у Дионичко друштво БХ Телеком Сарајево ("Службене новине Федерације БиХ", број 66/03) и Одлуке Владе Федерације БиХ о давању сагласности о промјени облика организовања Јавног предузећа БХ ТЕЛЕКОМ Сарајево у Дионичко друштво ("Службене новине Федерације БиХ", број 1/04).

Од почетка пословања БХ Телеком је фокусиран на тржиште цијеле Босне и Херцеговине, па дјелује на територији Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске и Брчко Дистрикта. Своје пословање остварује и путем регионалних дирекција и телеком центара и то: Дирекција Сарајево, Дирекција Тузла, Дирекција Зеница, Дирекција Бихаћ, Дирекција Травник, Дирекција Мостар, Дирекција Горажде, Дирекција Брчко и Дирекција Бања Лука са сједиштем у Бања Луци.

2.1.1. Повезани привредни субјекат БХ Телеком

БХ Телеком има повезани привредни субјекат Metropolis Media д.о.о. Сарајево, Змаја од Босне бр. 88, 71000 Сарајево, регистрован под регистарским (матичним) бројем МБС: 65-01-0355-22 на Опћинском суду у Сарајеву који, према подацима из Пријаве, послује на тржишту производње и емитовања аудиовизуелног садржаја.

Metropolis Media д.о.о. Сарајево је примарно регистрована за производњу и емитовање телевизијског програма и послове који слиједе након тога. Према оснивачким актима друштво Metropolis Media д.о.о. Сарајево је друштво за производњу, набавку и емитовање ТВ садржаја, линеарног pay TV канала, те продају права на емитовање ТВ садржаја и услуге маркетинга. "Metropolis Media" д.о.о. Сарајево је 2023. године добила одобрење за оснивање тематског тв канала од РАК те је основан канал који пружа филмски, серијски и колажни садржај (MY TV канал). Канал је почео са емитовањем 10.02.2023. године у склопу Моја ТВ платформе, односно на ИПТВ платформи привредног субјекта БХ Телекома.

2.2. Привредни субјекат Telemach ВН д.о.о. Сарајево, Циљно друштво

Привредни субјекат Telemach ВН д.о.о. Сарајево, Цемала Биједића бр. 216, 71104 Илиџа уписан је регистар привредних субјеката Опћинског суда у Сарајеву под матичним бројем субјекта МБС 65-01-0620-08, са регистрованим оснивачким капиталом у висини од 35,417,011.31 КМ.

Основни предмет пословања друштва Telemach је пружање малопродајних услуга у области телекомуникација и то - услуга дистрибуције аудиовизуелног садржаја путем дигиталне и аналогне кабловске телевизије, дигиталне сателитске телевизије - DTH (Direct-To-Home), услуге интернета у БиХ а носилац је и дозволе за обављање дјелатности даваоца фиксних јавних телефонских услуга (тзв. алтернативни пружалац услуге фиксне телефоније) на подручју Босне и Херцеговине.

Telemach је у 100% власништву привредног субјекта BOSNIA BROADBAND S.a r.l., 2, Rue Edward Steichen, 2540 Luxembourg, Luxembourg. Дио је United Групе која послује у осам земаља Југоисточне Европе, у чијем саставу налазе се још и телекомуникациони оператери: СББ у Србији, Telemach у Словенији, Хрватској, Босни и Херцеговини, Црној Гори, оператер сателитске телевизије Total TV и NetTV Плус, провајдер телекомуникационих сервиса путем јавног интернета.

Дио United групе је и United Media, коју чине спортски, филмски, дјечији и други Pay TV канали у региону - Спорт клуб, Нова, Н1, Cinemania, Ултра, Мини ултра, Лов и риболов и Гранд, као и CAS Media, агенција за продају огласног простора на кабловским и сателитским каналима у регион.

United Group је у већинском власништву BC Partners, алтернативне инвестиционе компаније која има преко 40 милијарди Еура у имовини којом управља кроз приватне инвестиције, приватни дуг и сегмент некретнина.

Telemach има 31 регистровану подружницу на подручју Босне и Херцеговине и нема повезаних привредних субјеката на територији Босне и Херцеговине. Рјешењем Опћинског суда у Сарајеву број 065-0-Рег-24-003206 од 05.09.2024. године истом су у цијелости припојена његова дотадашња повезана друштва "ХКБ нет" д.о.о. Сарајево, "М&Н" Компани д.о.о. Сарајево и КАТВ "НС" д.о.о. Сарајево. Тиме су посљедишно "ХКБ нет" д.о.о. Сарајево, "М&Н" Компани д.о.о. Сарајево и КАТВ "ХС" д.о.о. Сарајево престала да постоје и брисана су из судског регистра.

3. Правни основ и облик концентрације

Правни основ концентрације је Писмо намјере од 23.01.2025. године потписано у Сарајеву од стране друштва БХ Телеком као Купца и друштва (...) у име Продавца.

Подносилац пријаве БХ Телеком као потенцијални купац је дана 23.01.2025. године потписао Писмо намјере са потенцијалним продавцем друштвом (...) (Писмо намјере) у складу са којим је изражена намјера закључења уговора о куповини 100% учешћа у привредним субјектима Telemach ВН и Telemach Црна Гора д.о.о., Бул. Револуције Бр. 50/5, Подгорица, Црна Гора.

(...) те је из тих разлога потписник Писма намјере као Продавац.

У складу са предметним Писмом намјере стране (БХ Телеком и (...)) су се усагласиле да ће, по испуњењу одређених услова (прије свега добијања одобрења од стране Конкурентског вијећа и других услова), потписати Уговор о куповини учешћа на основу којег ће Подносилац пријаве од повезаних привредних субјеката (...) учешћа у друштву Telemach и Telemach Црна Гора д.о.о.

Према наведеном, БХ Телеком намјерава да стекне контролу над Циљним друштвом, у смислу члана 12. став (1) тачка б) Закона о конкуренцији.

4. Обавеза пријаве концентрације

Обавеза пријаве концентрације привредних субјеката, у смислу члана 14. став (1) тачка б) Закона, постоји ако укупни годишњи приход сваког од најмање два привредна субјекта учесника концентрације остварена продајом роба и/или услуга на тржишту Босне и Херцеговине износе најмање 8 милиона КМ по завршном рачуну у години која је претходила концентрацији, или ако је њихово заједничко учешће на релевантном тржишту веће од 40,0%.

Укупни годишњи приходи привредних субјеката учесника концентрације и повезаних друштава, на дан 31. децембра 2024. године:

Табела 1.

Привреди субјекат	Укупан годишњи приход на нивоу БиХ	Укупан годишњи приход на свјетском нивоу
	КМ	КМ
БХ Телеком д.д. Сарајево	(..)**	(..)**
Telemach ВН д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**

Извор: Подаци из Пријаве

Укупан годишњи приход привредног субјекта Metropol Media д.о.о. Сарајево износио је 3.968.062,00 КМ на нивоу Босне и Херцеговине и 1.955,00 КМ на свјетском нивоу.

Годишњи приход учесника концентрације представља укупне приходе (без пореза на додану вриједност и других пореза који се директно односе на учеснике концентрације на тржишту Босне и Херцеговине) у смислу члана 9. тачка х) Одлуке о начину подношења пријаве и критеријумима за оцјену концентрација привредних субјеката.

Према подацима из Табеле 1. учесници концентрације су испунили услов из члана 14. став (1) тачка б) Закона и то услов који се тиче укупног прихода на тржишту Босне и Херцеговине, обзиром да су привредни субјекти са сједиштем и пребивалиштем у Босни и Херцеговини, те су исти били у обавези поднијети Пријаву концентрације Конкурентском вијећу.

8. Стратешки и економски разлози којима Подносилац пријаве правно и економски образлаже концентрацију

Подносилац пријаве је у Пријави образложио користи провођења предметне концентрације, како са правне тако и економске стране. Тако би БХ Телеком преузимањем привредног субјекта Telemach имао могућност уштеде на трошковима, а такве уштеде би се пренијеле на купце у облику бољег квалитета услуга које се пружају.

Предметна концентрација између Подносиоца пријаве и Циљног друштва доноси низ предности за кориснике и релевантно тржиште, при чему се према мишљењу истог неће нарушити тржишна конкуренција, већ ће се унаприједити телекомуникацијски сектор у Босни и Херцеговини.

У погледу развоја широкопојасне мреже, бројне су предности синергије друштва након циљане аквизиције, која би довела до поволнијег положаја на начин да би се међусобно могли искористити тренутни капацитети постојећих кабловских и цијевних коридора као и "last mile" инфраструктуре (last drop) у урбаним подручјима, која се иначе увијек и свим провајдерима приоритетнија од руралних подручја због изразито већег потенцијала, већег

броја пословних и привредних корисника и веће пенетрације корисника по јединици површине, чиме би се убрзао и поједноставио развој оптичке фиксне мреже са одређеним уштедама инвестиционог дијела, а који би се као такав посебно могао преусмјерити на развој овог сегмента у мањим градовима и руралним зонама, што би био искорак који у Босни и Херцеговини и региону до сада нико није радио. Наиме, у недостатку регулаторног оквира за велепродајни приступ кабловској канализацији, у пракси је дошло до тога да се дешава дуплирање инфраструктуре, те да до једне зграде постоји ископана кабловска канализација и од Подносиоца пријаве и од Циљног друштва.

Синергија учесника концентрације са аспекта времена вишеструко убрзава последичне процесе развоја фиксних мрежа. Додатне бенефиције синергије би значиле да се са поједностављеном изградњом јединствене оптичке инфраструктуре без дуплих процеса, дуплих инвестиција и дуплог узурпирања урбанистичког архитектонских простора (за обје компаније) стварају технолошки предуслови да крајњи корисници и даље имају могућност избора јединствене понуде, пакета и услова пословања од сваке компаније појединачно и неовисно реализовано кроз тренутно најсавременију технологију приступа интернету и видео сервисима. Овакав претходно образложен приступ је нешто што је тренутно заступљено у ЕУ, а на неки начин би био и напреднији него у самој ЕУ, јер развој фиксне мреже у руралном подручју ЕУ је углавном базиран на конзумирању одређених субвенцијских фондова.

9. Релевантно тржиште

Релевантно тржиште концентрације, у смислу члана 3. Закона о конкуренцији, те чл. 2.. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, чини тржиште одређених производа/услуга које су предмет обављања дјелатности на одређеном географском тржишту.

Према одредби члана 4. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште у производном смислу обухваћа све производе и/или услуге које потрошачи и/или корисници сматрају међусобно замјенивим, под прихватљивим условима, имајући у виду посебно њихове битне карактеристике, квалитет, уобичајену намјену, начин употребе, услове продаје и цијене.

У складу са чланом 5. Одлуке о утврђивању релевантног тржишта, релевантно тржиште у географском смислу обухваћа цјелокупну или дио територије Босне и Херцеговине на којој привредни субјекат дјелује у продаји и/или куповини релевантног производа под једнаким или довољно уједначеним условима и који то тржиште битно разликује од услова тржишне конкуренције на сусједним географским тржиштима.

Привредни субјекти БХ Телеком и Telemach учествују на тржишту телекомуникација у Босни и Херцеговини.

Како је тржиште телекомуникацијских услуга врло динамично тржиште, исто је потребно сагледати сегментирано у односу на поједине врсте услуга које учесници на тржишту пружају, регулаторне и техничке могућности које имају на располагању, у складу са стандардима које примјењује и Европска комисија.

Електронске комуникације се обављају путем фиксних и мобилних мрежа. Малопродатне услуге укључују приступ интернету, фиксну телефонију, мобилне

податке и услуге мобилне телефоније, те услуге дистрибуције аудиовизуелног садржаја аналогним, дигиталним и сателитским путем.

- Мобилна телефонија - Услуге мобилне телефоније (укључујући мобилне податке) пружају оператери мобилне мреже ("МНО") и оператери виртуелних мобилних мрежа ("МВНО"). У БиХ постоје три оператора с властитим мобилним мрежама који су уједно и корисници дозвола за кориштење радиофреквенцијског спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система: Телекомуникације Републике Српске а.д. Бања Лука (у даљем тексту: Телеком РС или Мтел), ЈП Хрватске телекомуникације д.д. Мостар (у даљем тексту: ЈП ХТ Мостар или Еронет) и БХ Телеком. За рад мреже, МНО морају набавити лиценце за кориштење мобилне фреквенције које додјељује РАК. Фреквенције су додијељене, а у пракси из регије исте су се обично додјељивале у конкурентном поступку тендера/аукције и обично су се давале на период од 15 до 20 година. Такве фреквенције су ограничен природни ресурс и стога дјелују као озбиљно ограничење за развој мреже. Мобилне мреже се опћенито састоје од дијела језгра и дијела радио приступне мреже ("РАН"). РАН су базне станице распоређене по територији са којих се затим главни дио агрегира и контролира промет.
- Оператери који немају сопствену мрежу или још нису успјели да размјесте довољан број базних станица могу тражити да користе мреже других МНО-а путем националног роаминга или да развију један од два модела пружања мобилних услуга преко мреже другог оператора, путем такозваног "service provider" или МВНО аранжмана. "Service provider" или МВНО модели омогућавају оператерима без властитих мобилних мрежа да успјешно нуде мобилне услуге на малопродајном тржишту кориштењем veleпродајног приступа мрежама МНО-а. Према подацима РАК у БиХ постоје четири регистрирана пружаоца мобилних телефонских услуга ("service providers") и то ДАСТО СЕМТЕЛ д.о.о. Бијељина, Логософт д.о.о. Сарајево, Новотел д.о.о. Сарајево и Халло д.о.о. Сарајево, при чему је Логософт повезано друштво Телекома РС, а Халло повезано друштво ХТ Еронет-а. Циљно друштво не пружа услуге мобилне телефоније.
- Приступ интернету је омогућен преко оптичких, кабловских и бакрених мрежа, а недавно се појавио приступачни сателитски широкопојасни интернет који у регији већ нуди компанија Старлинк. Када је у питању секундарна мрежа у градовима, подразумева се да је оптика супериорна у односу на бакарне мреже и мреже Telemach-а ДОЦСИС 3.0 И ДОЦСИС 3.1 кабловске мреже које већ раде са својим максималним техничким могућностима. Из тог разлога јасно је да у недостатку лиценце за мобилну телефонију и ограничених могућности увођења секундарне оптичке инфраструктуре у градовима, Telemach на ширем подручју БиХ као пружалац услуге на технологијама које користе свој максимум у оквиру територија на којем се налази властита фиксна мрежа која покрива само око 25% домаћинстава у БиХ, нема могућности за раст у будућности и комерцијално пружање услуга

на цијелом тржишту БиХ. С друге стране, уважавајући величину тржишта и распрострањеност њихове постојеће мреже, два оператора Мтел и БХ Телеком већ развијају секундарну оптичку мрежу у градовима широм БиХ, што представља јак конкурентски притисак на Telemach, који има лимитиран интерес за развијање исте и раст у том сегменту. Тамо гдје је то технолошки, регулаторно и комерцијално омогућено и изводљиво, оператери такође користе мреже других оператора да понуде своје малопродајне услуге крајњим купцима.

- Пружање услуга дистрибуције аудиовизуалног садржаја је услуга у којој оператери и ОТТ платформе дистрибуирају аудиовизуелни садржај за који су добили одговарајућа права преко својих платформи крајњим корисницима. Наведене услуге се обично нуде као пакети који се састоје од различитих количина, садржаја и цијена. Услуге пружања ТВ садржаја пружају се путем истих мрежа као широкопојасни интернет, дигиталне сателитске платформе за емитовање као и одређени наслијеђени транспортни системи (аналогни кабл собне/кровне антене) који су још увијек у функцији, као и нових дигиталних ДВБ транспортних система (Mux A i Mux D) и гдје се ради о тзв. терестријалном (земаљском) сигналу.
- Фиксна телефонија се пружа или преко бакрене мреже БХ Телекома (ПСТН услуге) или кориштењем Воице - over IP технологије путем оптичких и бакарних мрежа. Обим саобраћаја је опао за око (...)***% у посљедњих 15 година јер је фиксна телефонија готово у потпуности замијењена мобилним комуникацијама (Подаци из Пријаве).

Имајући у виду све горе наведено, посебно предмет пословања учесника концентрације, њихову замјењивост, технолошке могућности учесника концентрације, ефекте на које предметна концентрација производи на малопродајном тржишту као и досадашњу праксу Конкурентског савјета и Европске комисије у овој области, утврђено је да релевантно тржиште производа/услуга дефинише тржиште малопродаје услуга дистрибуције аудиовизуалног садржаја, тржиште услуга интернета и тржиште услуга фиксне телефоније на подручју Босне и Херцеговине.

Електронске комуникације се обављају путем фиксних и мобилних мрежа. Малопродајне услуге укључују приступ интернету, фиксну телефонију, мобилне податке и услуге мобилне телефоније, те услуге дистрибуције аудиовизуалног садржаја аналогним, дигиталним и сателитским путем.

С обзиром да Telemach не пружа услуге мобилне телефоније на релевантном географском тржишту те да на истом нема преклапања између учесника концентрације као и да релевантна концентрација нема ефекте на наведеном тржишту, релевантно тржиште предметне концентрације не укључује тржиште мобилне телефоније.

Уважавајући наведено, а посебно предмет пословања учесника концентрације (односно Циљног друштва), Конкурентски савјет као релевантно тржиште производа/услуга дефинише 3 (три) одвојена тржишта и то - тржиште малопродаје услуга дистрибуције аудиовизуалног садржаја, тржиште услуга Интернета и тржиште пружања услуга фиксне телефоније.

У БиХ оператори усвајају ценовне политике које се примјењују широм БиХ. Поред тога, оператори са значајном тржишном снагом дужни су примјењивати граничне цијене за говорне телефонске услуге у фиксној телефонији за све кориснике у БиХ. Ове цијене је прописао РАК Правилном 67/2012 о моделу ребаланса цијена говорних телефонских услуга у БиХ.

Учесници концентрације посједују важеће дозволе за обављање телекомуникацијских услуга издате од стране РАК-а на основу којих могу обављати дјелатност на цијелој територији Босне и Херцеговине. Надаље у пракси Европске комисије утврђује да је регулација телекомуникацијских услуга национална, а и само лиценцирање се обавља на националном нивоу.

Учесници концентрације БХ Телеком и Telemach су носиоци националне мрежне дозволе за подручје цијеле територије Босне и Херцеговине; не постоје регулаторне препреке да пружају услуге приступа интернету путем такве мреже, дистрибуирају путем својих платформи за дистрибуцију аудиовизуалног садржаја укључујући и веб платформе БХ Телекома "Моја Web TV", "ЕОН" платформе или дигиталне сателитске телевизије - DTH Telemach као и услуге фиксне телефоније на територији читаве Босне и Херцеговине.

С тим у вези, према подацима достављеним у Пријави концентрације и њеним допунама, као и на основу додатно прикупљених података у току поступка, утврђено је како је релевантно тржиште предметне концентрације тржиште услуга дистрибуције аудиовизуалног садржаја, тржиште услуга Интернета и тржиште услуга фиксне телефоније на подручју Босне и Херцеговине.

10. Мишљења заинтересованих физичких и правних лица на Обавјештење о пријави концентрације *** 1

11. Очитовање Подносиоца пријаве концентрације на Закључак о покретању поступка и на достављене примједбе заинтересованих страна ***

12. Прикупљени подаци од релевантних институција ***

13. Анализа релевантног тржишта

Приликом достављање података Подносилац пријаве је у Пријави доставио податке који се односе на тржишна учешћа учесника концентрације у трећем кварталу 2024. године, позивајући се на податке РАК-а.

У циљу провођења поступка оцјене концентрације Конкурентијски савјет је утврдио потребним обратити се РАК захтјевом за достављањем података о броју корисника (броју прикључака) за учеснике концентрације и главне конкуренте за 2024. годину на нивоу Босне и Херцеговине, затим по ентитетима и на крају за градове - Сарајево, Зеница, Мостар, Тузла, Бихаћ и Бања Лука и укупним годишњим приходима појединачно по привредним субјектима учесника концентрације и конкурената на тржишту Босне и Херцеговине за период 2022 - 2024. годину (КМ) оствареним одвојено на тржишту Интернет услуга, тржишту фиксне телефоније и тржишту услуга дистрибуције аудиовизуалног садржаја, које обухвата дигиталну и аналогну кабловску телевизију, ИПТВ и сателитску телевизију (ДТХ).

¹ - скраћена верзија рјешења у складу са чланом 44 став (2) Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/058, 76/07 и 80/09)

На тај начин Конкурентијски савјет је дошао до тржишних учешћа учесника концентрације по два критеријума - тржишним учешћима по броју корисника (прикључака) и тржишним учешћима према критеријуму укупног годишњег прихода оствареног на сваком од релевантних тржишта предметне концентрације.

Конкурентијски савјет је на основу података достављених од стране Подносиоца пријаве и података прикупљених од стране РАК извршио и даљњу сегментацију и детаљну анализу тржишта, те је утврдио сљедеће:

а) Тржиште услуге фиксне телефоније

Подносилац пријаве је у Пријави доставио податке који се односе на тржишно учешће у трећем кварталу 2024. године на тржишту фиксне телефоније у Босни и Херцеговини:

Табела 2.

Редни број	Учесници концентрације и главни конкуренти	Учешће на тржишту трећи квартал 2024. године %
1.	Telemach	(..)**
2.	Телеком РС	(..)**
3.	БХ Телеком	(..)**
4.	Еронет	(..)**
	УКУПНО	сва. 100,0
1+3	УКУПНО Учесници концентрације	(..)**

Извор: подаци Подносиоца пријаве

Према подацима Подносиоца пријаве укупно тржишно учешће учесника концентрације у трећем кварталу 2024. године износило је (..)**%.

Подносилац пријаве наводи да се у 2023. и у 2024. години наставио тренд смањења броја корисника фиксне телефоније те је доставио упоредне податке за 2023. годину на регионалном тржишту - Србији, Црној Гори и Хрватској гдје је БХ Телеком забиљежио учешће од (..)**%, а СББ укупно/Telemach учешће од (..)**% што заједно чини учешће од (..)**%.

Преглед тржишних учешћа учесника концентрације и конкурената према подацима РАК-а

Према јавно доступним Извјештајима РАК - телекомуникацијски показоци за 2022-2023-2024. годину у Табели 3. дат је приказ укупног броја активних фиксних телефонских линија доминантних оператора, алтернативних оператора као и број властитих претплатника алтернативних оператора по годинама:

Табела 3.

	2022	2023	2024
Укупан број активних фиксних телефонских линија incumbent* оператора	505.563	473.048	443.613
Број алтернативних** оператора фиксне телефоније	12	10	9
Укупан број властитих претплатника алтернативних оператора	145.333	140.926	139.432

Извор: Извјештаји РАК - телекомуникацијски показоци за 2022-2023-2024 годину

*БХ Телеком, Телеком РС и ХТ Мостар

**оператори који су се појавили након либерализације тржишта и корисници су Дозволе за обављање дјелатности даваоца фиксних јавних телефонских услуга

Према подацима у Табели 3. примјетан је пад броја фиксних телефонских прикључака, односно број корисника фиксне телефоније свих оператора.

Према критерију укупног броја прикључака фиксне телефоније по оператеру за 2024. годину у Табели 4. дат је приказ тржишних удјела учесника концентрације и њихових конкурената на тржишту Босне и Херцеговине.

Табела 4.

Ред. бр.	Привреди субјекат	Укупан број прикључака по оператерима	Тржишно учешће
		2024	%
1.	БХ Телеком	(..)**	(..)**
2.	Блицнет д.о.о. Бања Лука	(..)**	(..)**
3.	Еронет	(..)**	(..)**
4.	Логософт д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**
5.	СОФТНЕТ д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**
6.	Мтел	(..)**	(..)**
7.	Telemach	(..)**	(..)**
8.	ГХТВ д.о.о. Тузла	(..)**	(..)**
9.	МИСС.НЕТ д.о.о. Бихаћ	(..)**	(..)**
	УКУПНО	(..)**	(..)**
2+4+6	Телеком РС Група	(..)**	(..)**
1+7	Учесници концентрације	(..)**	(..)**

Извор: достављени подаци РАК на захтјев

Са укупно 166.476 прикључака фиксне телефоније БХ Телеком на овом тржишту има учешће од (..)**% док привредни субјекат Telemach има учешће од (..)**% са укупно (..)**прикључака. Њихово заједничко тржишно учешће износи након провођења концентрације износиће (..)**%.

Посматрајући само 2024. годину, као годину која је претходила предметној концентрацији, тржишно учешће оператора према броју активних телефонских линија по кварталима приказано је у Табели 5.

Табела 5.

Ред бр.	Привреди субјекат	Q1 %	Q2 %	Q3 %	Q4 %
1.	БХ Телеком	31,39	29,46	29,38	29,33
2.	Телеком РС Група	35,62	36,32	36,06	35,88
3.	Еронет	15,75	16,20	16,35	16,43
4.	Telemach	16,54	17,14	17,32	17,49
	Остали	0,70	0,88	0,89	0,87
1+4	Учесници концентрације	47,93	46,6	46,70	46,82

Извор: Квартални упоредни подаци тржишта електронских комуникација за 2024, по кварталима, јавно доступни подаци РАК-а

Тржишно учешће учесника концентрације по критеријуму броја активних телефонских линија током 2024. године кретао се од 46,60% до 47,93%, у зависности од квартала.

На основу остварених годишњих прихода на тржишту пружања услуге фиксне телефоније у Босни и Херцеговини у Табели 6. дат је приказ тржишних учешћа учесника концентрације и њихових конкурената на тржишту Босне и Херцеговине за 2022., 2023. и 2024. годину, како слиједи:

Табела 6.

Ред бр.	Привредни субјект	2022. %	2023. %	2024. %
1.	АКТ.ОНЛАЈН д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
2.	БХ Телеком	(..)**	(..)**	(..)**
3.	Блицнет д.о.о. Бања Лука	(..)**	(..)**	(..)**
4.	ЕУРОПРОНЕТ д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
5.	ЈП ХТ д.д. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**
6.	JetStream ВН д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**

7.	Логософт д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
8.	Неон Солуције д.о.о. Калесија	(..)**	(..)**	(..)**
9.	Софтнет д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
10.	Телеком РС	(..)**	(..)**	(..)**
11.	Telemach ВН	(..)**	(..)**	(..)**
12.	ХКБ нет д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
13.	КТВ ХС д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
14.	ГХ ТВ д.о.о. Тузла	(..)**	(..)**	(..)**
15.	МИСС.НЕТ д.о.о. Бихаћ	(..)**	(..)**	(..)**
	УКУПНО	100	100	100
3+7+10	Укупно Телеком РС Група	(..)**	(..)**	(..)**
2+11+12+13	Укупно учесници концентрације	(..)**	(..)**	(..)**

Извор: достављени подаци РАК-а на захтјев

Према подацима РАК-а укупно тржишно учешће учесника концентрације на тржишту фиксне телефоније у Босни и Херцеговини, на основу остварених годишњих прихода на тржишту пружања услуге фиксне телефоније, у 2022. години износило је (..)**%, у 2023. години износило је (..)**%, а у 2024. години (..)**%, што показује тренд пада у односу на конкуренцију/конкуренте.

б) Тржиште услуга Интернета

Подносилац пријаве је у Пријави доставио информације за 2022. годину и 2023. годину наводећи да тржиште широкопојасног приступа интернету у БиХ у протеклом периоду биљежи раст, како укупног броја корисника тако и повећање броја пакета већих брзина.

На подручју Босне и Херцеговине је у 2023. години дјеловало укупно 63 даваоца интернет услуга, укупан број корисника интернета путем фиксне мреже на дан 31.12.2023. године, износио је 3,97 милиона у цијелој БиХ и то је повећање за 7,18% у односу на претходну годину.

Такође, у 2023. години настављен је тренд раста кориштења интернета путем мобилних мрежа. Укупан број корисника мобилног широкопојасног приступа интернету у БиХ у 2023. години износио је 2,82 милиона и забиљежио је раст у односу на 2022. годину, када је износио 2,61 милион.

Укупан број корисника мобилног широкопојасног приступа интернету укључује мобилне претплатнике који користе мобилне broadband услуге на бази "плати по кориштењу" (енгл. pay-per-use), тј. претплатнике који поред говорне услуге, СМС и ММС порука користе услугу преноса података, те претплатнике који користе само услугу преноса података - дата картица (остале услуге су блокиране).

Имајући у виду све већу потребу корисника за кориштењем интернета путем мобилних мрежа, оператери креирају тарифне пакете који укључују све веће количине бесплатног мобилног интернета.

Укупан број прикључака широкопојасног интернета свих оператора у цијелој БиХ на дан 31.12.2023. године износио је 1.087.361, што је за 5,36% више него у 2022. години.

Подносилац пријаве је доставио преглед тржишних учешћа услуге Интернета путем фиксне мреже у 2023, према којим је БХ Телеком имао учешће од 30,51%, а Telemach тржишно учешће од 16,57% што представља заједничко учешће од 47,08%.

Подносилац пријаве наводи да наведени податак не представља тачан податак обзиром да од 59 лиценцираних оператора само њих 43 је РАК-у доставило податке, односно 27% оператора није доставило податке.

Према подацима Подносиоца пријаве у 2024. години на тржишту пружања Интернет услуга у Босни у

Херцеговини, заједничко тржишно учешће учесника концентрације према броју Интернет прикључака износило је (..)**%, односно (..)**% ако се у обзир узме број прикључака мобилног Интернета.

Подносилац пријаве даље у Пријави указује и на упоредне податке у 2023. години на регионалном тржишту - Србија, Црна Гора и Хрватска, БХ Телеком има учешће од (..)**%, а СББ укупно/Telemach учешће од (..)**% што заједно чини учешће од (..)**%.

Преглед тржишних учешћа учесника концентрације и конкурената према подацима РАК-а

Према јавно доступним Извјештајима РАК-а - телекомуникацијски показеоци за 2022-2023-2024 годину у Табели 8. дат је преглед по годинама укупног броја претплатника фиксног широкопојасног Интернета и број мобилног Интернета путем стандардног мобилног широкопојасног приступа и намјенског широкопојасног приступа:

Табела 7.

	2022.	2023.	2024.
Укупан број претплатника фиксног широкопојасног Интернета*	875.521	907.951	931.048
Број претплатника мобилног Интернета путем стандардног мобилног широкопојасног приступа и намјенског широкопојасног приступа	2.098.390	2.226.662	2.547.141

Извор: Извјештаји РАК - а - телекомуникацијски показеоци за 2022-2023-2024. годину

*укључује број претплатника путем xDSL прикључака, кабловског модема, путем фиксног бежичног приступа (FWA), изнајмљених линија, FTTN прикључака и осталих технологија

Према подацима у Табели 7. примјетан је раст укупног броја претплатника фиксног широкопојасног Интернета као и мобилног Интернета путем стандардног мобилног широкопојасног приступа и намјенског широкопојасног приступа.

У циљу утврђивања свих релевантних чињеница Конкурентски савјет је извршио увид податке РАК-а, те је на основу остварених прихода на тржишту пружања услуге приступа Интернету у Табели 8. приказано тржишно учешће пружаоца Интернет услуга, укључујући и учеснике концентрације, на тржишту Босне и Херцеговине за период 2022. - 2024. годину, како слиједи:

Табела 8.

Редни број	Привредни субјект	2022.	2023.	2024.
		%	%	%
1.	АКТ ONLINE д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
2.	Алфанет Информатика д.о.о. Приједор	(..)**	(..)**	(..)**
3.	АМБ - НЕТ д.о.о. Живинице	(..)**	(..)**	(..)**
4.	AVAX NET д.о.о. Лукавац	(..)**	(..)**	(..)**
5.	БХ ТелеКом	(..)**	(..)**	(..)**
6.	Блицнет д.о.о. Бања Лука	(..)**	(..)**	(..)**
7.	ДСЛ - ЕЛЕКТРОНИКА д.о.о. Модрича	(..)**	(..)**	(..)**
8.	Гелинеа д.о.о. Бихаћ	(..)**	(..)**	(..)**
9.	ДАСТО - СЕМТЕЛ д.о.о. Бијељина	(..)**	(..)**	(..)**
10.	ДИННЕТ д.о.о. Грачаница	(..)**	(..)**	(..)**
11.	ЕЛЕКТРОН ГРОУП д.о.о. Дервента	(..)**	(..)**	(..)**
12.	ЕЛИТ М д.о.о. Бијељина	(..)**	(..)**	(..)**
13.	ЕУРОПРОНЕТ БОСНИА д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
14.	ФОРМЕА д.о.о. Високо	(..)**	(..)**	(..)**

15.	ГИГАХЕРЦ д.о.о. Градачац	(..)**	(..)**	(..)**
16.	ИНТЕГРА ИНЖЕЊЕРИНГ д.о.о. БЛ	(..)**	(..)**	(..)**
17.	ИТС д.о.о. Широки Бријег	(..)**	(..)**	(..)**
18.	Инмарсат БХ д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
19.	ЈП ХТ д.д. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**
20.	Камер Цоммерце д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
21.	Катарина д.о.о. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**
22.	КГ - 1 д.о.о. Горажде	(..)**	(..)**	(..)**
23.	К-НЕТ Д.О.О. Дервента	(..)**	(..)**	(..)**
24.	КТВ Е-Г-Е д.о.о. Добој Југ	(..)**	(..)**	(..)**
25.	Логософт д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
26.	Медиа СКУ д.о.о. Живинице	(..)**	(..)**	(..)**
27.	МЕДИА - НЕТ БХ д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
28.	МИСС.НЕТ д.о.о. Бихаћ	(..)**	(..)**	(..)**
29.	НЕОН Солуције д.о.о. Калесија	(..)**	(..)**	(..)**
30.	Нет Плус д.о.о. Бања Лука	(..)**	(..)**	(..)**
31.	НЕТ - ФЛЕТ д.о.о. Бугојно	(..)**	(..)**	(..)**
32.	НТВ ИЦ д.о.о. Какањ	(..)**	(..)**	(..)**
33.	ОРТАК д.о.о. Шипово	(..)**	(..)**	(..)**
34.	САТИНГ - МЕДИА д.о.о. Купрес	(..)**	(..)**	(..)**
35.	СОФТНЕТ д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
36.	СТОКИЋ д.о.о. Добој	(..)**	(..)**	(..)**
37.	СУБНЕТ д.о.о. Чапљина	(..)**	(..)**	(..)**
38.	TEAM CONSULTING д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
39.	ТЕЛЕКЛИК д.о.о. Бања Лука	(..)**	(..)**	(..)**
40.	Телеком РС	(..)**	(..)**	(..)**
41.	Telemach	(..)**	(..)**	(..)**
42.	ХКБ НЕТ д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
43.	M&N Comrapu д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
44.	Кабловска телевизија ХС д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
45.	Телеску д.о.о. Градачац	(..)**	(..)**	(..)**
46.	Тerc Trade Comrapu д.о.о. Прњавор	(..)**	(..)**	(..)**
47.	ТЕОНЕТ д.о.о. Тузла	(..)**	(..)**	(..)**
48.	ТРИОН ТЕЛ д.о.о. Бања Лука	(..)**	(..)**	(..)**
49.	ТХ ТВ Д.О.О. Тузла	(..)**	(..)**	(..)**
50.	WIRAC NET д.о.о. Грачаница	(..)**	(..)**	(..)**
51.	Хенто д.о.о. Жепче	(..)**	(..)**	(..)**
52.	ЗипЗап д.о.о. Зеница	(..)**	(..)**	(..)**
	УКУПНО	100	100	100
6+25+40	Укупно Телеком РС Група	(..)**	(..)**	(..)**
41+42+43+44	Telemach и повезани привредни субјекти	(..)**	(..)**	(..)**
5+41+42+43+44	УКУПНО Учесници концентрације	(..)**	(..)**	(..)**

Извор: Подаци РАК-а на захтјев

Према подацима РАК-а укупно тржишно учешће учесника концентрације на основу остварених прихода на тржишту пружања услуге приступа Интернету у Босни и Херцеговини у 2022. године износио је (..)**%, у 2023. години износио је (..)**%, а у 2024. години (..)**%.

У 2024. години укупно је пословало (..)** Интернет оператора на тржишту Босне и Херцеговине, корисника Дозволе за пружање ИСП услуга на дан 31.12.2024. године, а подаци су приказани за 42 оператора који су доставили податке. Забијежено је укупно (..)** прикључака широкопојасног приступа интернету путем фиксне мреже у који је укључен број xDSL прикључака, број прикључака путем кабловске мреже, број прикључака путем фиксног бежичног приступа, прикључци путем изнајмљене линије, прикључци FTTx те прикључци путем осталих технологија и сателитске везе.

Тржишно учешће оператора према броју прикључака фиксног широкопојасног приступа Интернету по

кварталима у 2024. години на тржишту Босне и Херцеговине:

Табела 9.

Ред бр	Привредни субјекат	Q1	Q2	Q3	Q4
		%	%	%	%
1.	БХ Телеком	30,46	30,37	30,22	30,18
2.	Телеком РС Група	30,30	30,23	30,29	30,38
3.	Telemach	20,62	20,71	20,78	20,76
4.	ХТ Мостар	7,02	7,08	7,04	7,03
5.	Дасто - Семтел	2,07	2,05	2,02	2,01
6.	ДСЛ-Електроника	1,36	1,40	1,39	1,39
7.	ТХ ТВ	1,94	1,93	1,96	1,96
8.	Остали	6,23	6,24	6,29	6,29
	УКУПНО	100	100	100	100
1+3	УКУПНО учесници концентрације	51,08	51,08	51	50,94

Извор: Квартални упоредни подаци тржишта електронских комуникација за 2024, по кварталима, јавно доступни подаци РАК-а

Тржишно учешће учесника концентрације по критеријуму прикључака фиксног широкопојасног приступа Интернету по кварталима у 2024. години кретао се од 51,08% до 50,94%, у зависности од квартала.

Поред евиденције броја прикључака Интернета на нивоу Босне и Херцеговине РАК прикупља податке и по ентитетима као и по кантонима/регијама који су Конкурентијском савјету достављени на захтјев. Податке по ентитетима и кантонима/регијама Конкурентијски савјет је анализирао али исти нису узети у обзир у одлучујућем смислу са обзиром да је релевантно географско тржиште поступка Босна и Херцеговина.

Према подацима са којима располаже РАК-а, у подручјима гдје привредни субјекти БХ Телеком и Telemach нуде услугу фиксног широкопојасног приступа, имају изграђену властиту мрежу, те нуде или имају могућност да понуде услуге фиксне телефоније и дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија.

с) Тржиште малопродаје услуга дистрибуције аудиовизуалног садржаја

Подносилац пријаве наводи да, према подацима преузетим из документа "Преглед стања тржишта телекомуникација у БиХ за 2023. годину" издатог од стране РАК-а, на тржишту дистрибуције ТВ-програма у Босни и Херцеговини, које обухвата дигиталну и аналогну кабловску телевизију, ИПТВ и сателитску телевизију (ДТХ), тржишно учешће БХ Телеком је око 24,38%, док Циљно друштво има тржишно учешће од 34,9% (са припојеним друштвима ХКБ нет д.о.о. Сарајево, М&Н Сопрану д.о.о. Сарајево и КАТВ ХС д.о.о. Сарајево).

У односу на податке које регулатору достављају оператери индивидуално и који не укључују ОТТ и дистрибуцију програма путем free to air платформе, укупан број претплатника услуге дистрибуције медијских садржаја у 2023. години износио је 924.958 од чега број ИПТВ претплатника износи 403.418, претплатника дистрибуције преко кабловских дистрибутивних система (КДС) износи 345.734 те и ДТХ 175.806 претплатника.

Укупан број прикључака дистрибуције медијских услуга са којима располаже РАК је у трећем кварталу 2024. године износио 926.290 претплатника од чега број ИПТВ претплатника износи 406.255, путем кабловске мреже 347.288 те ДТХ укупно 172.747 претплатника.

Табела 10.

Редни број	Учесници концентрације и главни конкуренти	Учешће на тржишту - трећи квартал 2024. годину
		%
1.	Telemach	(..)**
2.	Телеком РС Група	(..)**
3.	БХ Телеком	(..)**
4.	Еронет	(..)**
5.	ТХ ТВ	(..)**
6.	Остали	(..)**
7.	Укупно	100
1+3	УКУПНО Учесници концентрације	(..)**

Извор: подаци Подносиоца пријаве

Подносилац пријаве одвојено од наведеног даје свој осврт на овај сегмент релевантног тржишта те укључује и кориснике ОТТ платформи, кориснике free to air сервиса ВидиТВ, тржиште илегалне/пиратске дистрибуције аудиовизуалног садржаја као и међусобно преклапање између тржишних учесника и преклапање у погледу корисника који користе ОТТ платформе, free to air сервиса, пиратске платформе, сматрајући да укупно тржиште дистрибуције аудиовизуалног садржаја има (..)**корисника.

Подносилац пријаве се даље позива и на број домаћинстава у Босни и Херцеговини по задњем попису из 2013. године који износио (..)**%, а у упоредби са податком РАК-а да је у трећем кварталу 2024. године било укупно (..)**претплатника, и на разлику од приближно (..)**претплатника који, према ставу Подносиоца пријаве припада пиратском тржишту, ОТТ корисницима, фрее то аир корисницима Мултиплекса Д и сл.

Подносилац пријаве сматра да се подаци који се односе на ОТТ платформе, а које РАК не узима у обзир, требају бити разматрани од стране Конкурентијског савјета приликом оцјене концентрације, јер сматра да се пружање услуга дистрибуције аудиовизуелног садржаја дефинише као услуга у којој оператери и ОТТ платформе као што су Netflix, HBO MAX, Amazon Prime, Disney+ и сл. Дистрибуирају аудиовизуелни садржај за који су добили одговарајуће лиценце преко својих платформи крајњим корисницима. Наведене услуге се обично нуде као пакети који се састоје од различитих количина, садржаја и цијена. Услуге пружања ТВ садржаја пружају се путем истих мрежа као и широкопојасни интернет, дигиталне сателитске платформе за емитовање као и одређених наслијеђених транспортних система (аналогни кабл и собне/кровне антене) који су још увијек у функцији и гдје се ради о тзв. терестријалном (земљаном) сигналу.

На овај начин, посматрајући све наведено, Подносилац захтјева сматра да је то неопходно узети у обзир јер учесници концентрације на тај начин смањују своје тржишно учешће на (..)**% - и то БХ Телеком са (..)**корисника који чини учешће од (..)**% и Telemach ВН са (..)**корисника са учешћем од (..)**%.

Главни конкуренти према овој процјени учесника концентрације су Телеком Српске са (..)**% тржишног учешћа, ЈП ХТ д.д. Мостар са (..)**% док ТХ ТВ и остали мали кабловски оператери имају учешће од (..)**%. Учешће од (..)**% отпада на ОТТ - HBO/Max и Netflix te Sky Stream, Apple TV, Amazon Prime, Disney, VIDИ TV - (..)**% (учешће free-to-air платформе VIDИ TV) и пиратски корисници са (..)**% (услуге streaminga аудиовизуалног

садржаја путем илегалних и кодираних set up box-ова за шта је довољан само Интернет прикључак).

Подносилац пријаве даље у Пријави указује и на упоредне податке на регионалном тржишту - Србија, Црна Гора и Хрватска гдје БХ Телеком има учешће од (...)**, а СББ укупно/Telemach учешће од (...)**% што заједно чини учешће од (...)**%.

Преглед тржишних учешћа учесника концентрације и конкурената према подацима РАК-а

У складу са издатим дозволама за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија, а сходно условима дозволе прописане Правилником 79/2016 о дозволама за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија, право дистрибуције АВМ услуга и медијских услуга радија у 2024. години је имало укупно 28 оператора. 8 оператора (29%) пружа услуге путем ИПТВ платформе, 20 оператора (65%) путем кабловске платформе (КДС) и 2 оператора (6%), поред услуга КДС и ИПТВ платформе, пружају услуге и путем ДТХ платформе.

Гледајући по броју претплатника пријем услуга дистрибуције путем ИПТВ платформе у односу на укупан број претплатника износи 44,1%, путем КДС платформе 37,1% те путем ДТХ платформе 18,8%. у односу на 2023. годину број корисника ИПТВ и КДС платформе се повећавао, а број корисника ДТХ платформе је први пут у благом паду.

Укупан број претплатника дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија, према подацима из Годишњег извјештаја РАК за 2024. годину, на подручју Босне и Херцеговине износио је 926.969 те укључује број претплатника путем ИПТВ мреже, кабловске мреже и број претплатника путем ДТХ. У односу на 2023. годину укупан број претплатника се повећао за 2.337 претплатника, што је најмањи раст у односу на претходне године.

Раст броја претплатника у 2024. години у односу на 2023. годину пријавило је 13 оператора, од чега је највише нових претплатника пријавио Мтел (3,7% у односу на годину раније). 11 оператора је пријавило занемарљив раст броја претплатника док је 12 оператора пријавило мањи број претплатника у 2024. години у односу на 2023. годину. Пад броја претплатника је пријавио привредни субјект Telemach и то у дијелу дистрибуције ДТХ технологије док је забиљежио благи раст путем КДС платформе. Три оператора су пријавила идентичан број претплатника као и 2023. године, а једна оператор је доставио изјаву да нема претплатника те је покренут стечајни поступак.

Од укупно 28 оператора који дјелују на подручју БиХ, 90% тржишног учешћа отпада на три највећа кабловска/ИПТВ дистрибутера са њиховим повезаним друштвима, док само 10% учешћа дијеле остала 22 кабловска/ИПТВ оператора. Највеће процентуално учешће на тржишту дистрибуције од 30,2% има Telemach, као самостални носилац Дозволе који пружа услуге и путем КДС платформе и ДХТ платформе иако је забиљежио благи пад у односу на прошлу годину, али је тај проценат већи, и износи 34,5%, када се узме тржишно учешће и његових повезаних друштава (ХКБ нет д.о.о. Сарајево, М&Н Сопрану д.о.о. Сарајево и ХС д.о.о. Сарајево). Затим слиједи БХ Телеком д.д. Сарајево чије тржишно учешће износи 24,3%, што је благи раст у односу на претходну

годину, док је Мтел а.д. Бања Лука као самостални носилац дозволе, који пружа услуге дистрибуције и путем ИПТВ и ДТХ платформе, постигао раст у односу на претходну годину са тржишним учешћем од 21,3%, док укупно тржишно учешће Мтела са његовим повезаним друштвима (Блицнет д.о.о. Бања Лука и Логософт д.о.о. Сарајево) износи 31,3%.

Поред услуга дистрибуције, пет оператора пружа и услуге видеа на захтјев (Video on Demand - VoD), а то су: Хрватске телекомуникације д.д. Мостар, БХ Телеком д.д. Сарајево, Telemach ВН д.о.о. Сарајево, Мтел а.д. Бања Лука и Блицнет д.о.о. Бања Лука. На крају посматраног периода, број ТВ канала који носиоци дозвола нуде својим претплатницима, креће се од 15 ТВ канала (Telesky д.о.о. Градачац) до 341 ТВ канала (Мтел а.д. Бања Лука).

Осим понуде основних пакета програма, поједини дистрибутери у понуди имају и додатне (углавном тематске) пакете: спортски, музички и филмски. Такође, поједини носиоци дозвола у понуди имају и радијске програме из БиХ и земаља окружења.

У циљу утврђивања свих релевантних чињеница Конкурентски савјет је извршио увид у податке РАК-а, те је на основу остварених прихода на тржишту дистрибуције ТВ-програма у Босни и Херцеговини, које обухвата дигиталну и аналогну кабловску телевизију, ИПТВ и сателитску телевизију (ДТХ) у наредној табели приказано тржишно учешће учесника концентрације и њихових конкурената на тржишту Босне и Херцеговине за 2022., 2023. и 2024. годину, како слиједи:

Табела 11.

Ред. Бр.	Привредни субјекат	2022.	2023.	2024.
		%	%	%
1.	АМБ-НЕТ д.о.о. Живинице	(..)**	(..)**	(..)**
2.	БХ Телеком	(..)**	(..)**	(..)**
3.	Блицнет д.о.о. Бања Лука	(..)**	(..)**	(..)**
4.	ЈП ХТ д.д. Мостар	(..)**	(..)**	(..)**
5.	КГ - I д.о.о. Горажде	(..)**	(..)**	(..)**
6.	КТВ Е-Г-Е д.о.о. Матузићи	(..)**	(..)**	(..)**
7.	Логософт д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
8.	МАХ TV д.о.о. Брчко	(..)**	(..)**	(..)**
9.	МИСС НЕТ д.о.о. Бихаћ	(..)**	(..)**	(..)**
10.	Неон Солуције д.о.о. Калесија	(..)**	(..)**	(..)**
11.	ОРТАК д.о.о. Шипово	(..)**	(..)**	(..)**
12.	Телеком РС	(..)**	(..)**	(..)**
13.	Telemach	(..)**	(..)**	(..)**
14.	ХКБ нет д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
15.	М&Н Сопрану д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
16.	КТ ХС д.о.о. Сарајево	(..)**	(..)**	(..)**
17.	TELESKY д.о.о. Градачац	(..)**	(..)**	(..)**
18.	Тел-Нет д.о.о. Кључ	(..)**	(..)**	(..)**
19.	Тегс Trade д.о.о. Пријавор	(..)**	(..)**	(..)**
20.	ТХ TV д.о.о. Тузла	(..)**	(..)**	(..)**
21.	WIRAC. NET д.о.о. Грачаница	(..)**	(..)**	(..)**
22.	ЗипЗап д.о.о. Зеница	(..)**	(..)**	(..)**
	УКУПНО	100,00	100,00	100,00
3+7+12	Укупно Телеком РС група	(..)**	(..)**	(..)**
13+14+15+16	Telemach + повезана друштва	(..)**	(..)**	(..)**
2+13+14+15+16	Учесници концентрације	(..)**	(..)**	(..)**

Извор: Подаци РАК-а на захтјев

Предметном концентрацијом и на овом тржишту долази до стварање доминантног положаја учесника концентрације с обзиром да је укупно тржишно учешће учесника концентрације на тржишту дистрибуције ТВ-програма у Босни и Херцеговини, које обухвата дигиталну и аналогну кабловску телевизију, ИПТВ и сателитску телевизију (ДТХ) у Босни и Херцеговини у 2022. године

износило (..)**%, у 2023. године (..)**%, а у 2024. години (..)**%.

Ситуација је нешто другачија иако и даље у корист чињенице да концентрацијом долази до стварања доминантног положаја учесника концентрације на овом тржишту уколико се тржишно учешће рачуна према критеријуму броју прикључака услуге дистрибуције медијских услуга.

Тржишно учешће оператора према броју прикључака услуге дистрибуције медијских услуга на подручју Босне и Херцеговине приказан по кварталима 2024. године дато је у Табели 12.

Табела 12.

Ред број	2024	Q1	Q2	Q3	Q4
		%	%	%	%
1.	Telemach	34,44	34,48	34,37	34,20
2.	Телеком РС Група	31,33	31,28	31,36	31,52
3.	БХ Телеком	24,50	24,37	24,31	24,30
4.	ХТ Мостар	4,72	4,81	4,83	4,85
5.	ТХ TV	2,13	2,11	2,10	2,09
6.	Остали	2,88	2,95	3,03	3,04
	Укупно	100,0	100,0	100,0	100,0
1+3	Укупно учесници концентрације	58,94	58,85	58,68	58,50

Извор: Квартални упоредни подаци тржишта електронских комуникација за 2024, по кварталима, јавно доступни подаци РАК

Тржишно учешће учесника концентрације по критеријуму прикључака услуге дистрибуције медијских услуга по кварталима у 2024. години кретао се од 58,50% до 58,94%, у зависности од квартала.

Према броју прикључака дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија у Босни и Херцеговини у Табели 13. дат је приказ тржишних учешћа учесника концентрације и главних конкурената у 2024. години:

Табела 13.

Ред број	Привредни субјекат	Укупно	Удио %
1.	АМБ НЕТ Живинице	(..)**	(..)**
2.	БХ Телеком	(..)**	(..)**
3.	Блицнет Бања Лука	(..)**	(..)**
4.	ДСЛ Модрича	(..)**	(..)**
5.	ДИОНЕТ Грачаница	(..)**	(..)**
6.	ЈП ХТ Мостар	(..)**	(..)**
7.	КГ - 1 Горажде	(..)**	(..)**
8.	КТВ Е-Г-Е Матузићи	(..)**	(..)**
9.	Логософт Сарајево	(..)**	(..)**
10.	МИСС.НЕТ Бихаћ	(..)**	(..)**
11.	Media Sky Живинице	(..)**	(..)**
12.	Неон Сол. Калесија	(..)**	(..)**
13.	ОРТАК Шипово	(..)**	(..)**
14.	Стокић Добој	(..)**	(..)**
15.	Мтел	(..)**	(..)**
16.	Telemach	(..)**	(..)**
17.	Telesky Градачац	(..)**	(..)**
18.	Гел-Нет Кључ	(..)**	(..)**
19.	Тегс Trade Прњавор	(..)**	(..)**
20.	ТЕОНЕТ Тузла	(..)**	(..)**
21.	ГХТВ д.о.о. Тузла	(..)**	(..)**
22.	WIRAC.NET Грачаница	(..)**	(..)**
23.	ЗипЗап Зеница	(..)**	(..)**
	УКУПНО	926.969	цца 100
3+9+15	Укупно Телеком РС Група	(..)**	(..)**
2+16	Учесници концентрације	(..)**	(..)**

Извор: Подаци РАК-а на захтјев

Конкурнцијски савјет је прикупио податке о броју корисника учесника концентрације и главних конкурената према врсти прикључка у смислу технологије (кабловска ТВ, ИПТВ и ДТХ) али наведене податке и тржишне удјеле произашле по овом критеријуму није узело у анализу обзиром да је наведени критеријум за израчун оцијењен као ирелевантан за предметни поступак.

Према подацима из Табеле 13. предметном концентрацијом биће омогућено привредном субјекту БХ Телеком да почне са пружањем услуга аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија у Босни и Херцеговини путем кабловског и ДТХ прикључка с обзиром да је до сада пословао искључиво путем ИПТВ. У складу са приказаним подацима заједничко тржишно учешће учесника концентрације на овом тржишту је (..)**%.

Поред услуга дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга, у 2023. години 6 оператора је пружало услугу на захтјев (VoD) и то ЈП ХТ Мостар, БХ Телеком, Telemach, ХС д.о.о. Сарајево, ХКБ Нет д.о.о. Сарајево и Логософт д.о.о. Сарајево.

У 2024. године ову услугу су пружали ЈП ХТ Мостар, БХ Телеком, Telemach, Логософт д.о.о. Сарајево, Блицнет д.о.о. Бања Лука и Мтел.

Пружање аудиовизуелних медијских услуга на захтјев (тзв. видео на захтјев), према подацима достављеним од РАК-а, означава нелинеарну аудиовизуелну медијску услугу коју пружа пружалац ове медијске услуге у сврху гледања програма у тренутку којег одабере корисник ове услуге и на основу личног избора корисника ове услуге из каталога програма који је сачинио пружалац ове медијске услуге. У складу са европском праксом, ове услуге нису лиценциране на исти начин као телевизијске станице, већ РАК издаје сагласност за пружање ове врсте услуге на неексклузивној основи.

На услуге на захтјев се примјењује блажи степен регулације, а гледаоци/слушаоци сами бирају садржај који ће гледати те самим тим имају већи степен контроле над пруженим садржајем.

Пружаоци услуга дистрибуције аудиовизуелног садржаја (кабловска/ИПТВ оператори), нуде засебно аудиовизуелну услугу на захтјев (ВоД) као додатну услугу својим претплатницима у форми видеотеке, гдје сами претплатници бирају садржај који оператори нуде путем каталога, како је прописано Правилем 95/2003 о пружању аудиовизуелних медијских услуга.

14. Оцјена концентрације - учинци концентрације на релевантно тржиште

Конкурнцијски савјет је једини орган управе тј. самостална управна организација надлежна за провођење заштите тржишне конкуренције на цијелој територији Босне и Херцеговине и која има искључиву надлежност одлучивања о постојању забрањеног конкурнцијског дјеловања на тржишту Босне и Херцеговине.

Закон о конкуренцији у складу са одредбама члана 13. забрањује концентрације привредних субјеката које за резултат имају значајно нарушавање ефикасне тржишне конкуренције, на цијелом тржишту Босне и Херцеговине или њеном значајнијем дијелу, а посебно којима се ствара нови или јача постојећи доминантни положај.

Претпоставка је да привредни субјекат има доминантан положај на тржишту роба или услуга ако на релевантном тржишту има учешће веће од 40%.

Конкурenciјски савјет приликом процјене намјераване концентрације анализира ефекте који за посљедицу имају значајно нарушавање тржишне конкуренције односно да ли се таквом концентрацијом ствара или јача доминантни положај (члан 17. став (1) Закона о конкуренцији).

Конкурenciјски савјет након завршетка поступка може донијети рјешење којим се концентрација оцјењује допуштеном, недопуштеном или којом се концентрација оцјењује условно допуштеном, све у складу са чланом 18. став (2) Закона. У рјешењу којим се концентрација оцјењује условно допуштеном Конкурenciјски савјет ће одредити мјере, услове и рокове њиховог испуњавања како је прописано истим чланом став (3) Закона.

Приликом провођења предметног поступка, Конкурenciјски савјет је запримио значајну количину података и докумената, те је на основу свих пристиглих информација извршио економску и правну анализу прикупљених података у смислу утврђивања чињеничног стања на релевантном тржишту, са становишта понуде и потражње, са посебним освртом на тржишта на којима долази до стварања или јачања доминантног положаја учесника концентрације.

Конкурenciјски савјет је, имајући у виду тржишта на којима учествују учесници концентрације, након анализе прикупљених података, дошао до сљедећих закључака:

На тржишту фиксне телефоније према броју прикључака заједнички тржишно учешће учесника концентрације иде до 50%,

- На основу остварених годишњих прихода на истом тржишту, према подацима РАК-а укупно тржишно учешће учесника концентрације на тржишту фиксне телефоније у Босни и Херцеговини, у 2022., 2023. и 2024. години је износило око 30%,
- На тржишту фиксне телефоније се издваја привредни субјекат Мтел који има тржишно учешће већи од 40%, ХТ Еронет са тржишним учешћем већим од 10% и још цца 12 мањих оператора који имају око 3% и који не представљају јаку конкуренцију учесницима концентрације,
- На тржишту пружања Интернет услуга за 2024. годину заједничко учешће је износило од 35-45%, док је према подацима на основу остварених прихода то учешће и већи и иде до 50%,
- Релевантно географско тржиште предметне концентрације је Босна и Херцеговина и како табела показује на том тржишту учешћа субјеката су преко 50%,
- Тржишно учешће учесника концентрације по критеријуму прикључака услуге дистрибуције медијских услуга по кварталима у 2024. години кретао се преко 50%.
- На тржишту интернета учесници концентрације имају око 50 конкурената, од којих нити један оператор појединачно нити у групацији не прелази 32% тржишног учешћа;
- Према подацима са којима располаже РАК, у подручјима гдје привредни субјекти "БХ Телеком" и Telemach нуде услугу фиксног широкопојасног приступа, имају изграђену властиту мрежу, те нуде или имају могућност да понуде услуге фиксне

телефоније и дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија.

- На тржишту пружања услуге аудиовизуелног садржаја у складу са издатим дозволама за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија, а сходно условима дозволе прописане Правилником 79/2016 о дозволама за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија, право дистрибуције АВМ услуга и медијских услуга радија у 2024. години је имало укупно 28 оператора.
- Укупан број претплатника дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија, према подацима из Годишњег извјештаја РАК за 2024. годину, на подручју Босне и Херцеговине износио је 926.969 те укључује број претплатника путем ИПТВ мреже, кабловске мреже и број претплатника путем ДТХ. У односу на 2023. годину укупан број претплатника се повећао за 2.337 претплатника, што је најмањи раст у односу на претходне године.
- Од укупно 28 оператора који дјелују на подручју БиХ, 90% тржишног учешћа отпада на три највећа кабловска/ИПТВ дистрибутера са њиховим повезаним друштвима, док само 10% учешћа дијеле остала 22 кабловска/ИПТВ оператора. Највеће процентуално учешће на тржишту дистрибуције од (...)***% има Telemach, као самостални носилац Дозволе иако је забиљежио благи пад у односу на прошлу годину, али је тај проценат већи, и износи (...)***%, када се узме тржишно учешће и његових повезаних друштава (ХКБ нет д.о.о. Сарајево, М&Н Компани д.о.о. Сарајево и ХС д.о.о. Сарајево). Затим слиједи БХ Телецом чије тржишно учешће износи 24,3%, што је благи раст у односу на претходну годину, док је Мтел као самостални носилац дозволе, који пружа услуге дистрибуције и путем ИПТВ и ДТХ платформе, постигао раст у односу на претходну годину са тржишним учешћем од (...)***%, док укупно тржишно учешће Мтела са његовим повезаним друштвима (Блицнет д.о.о. Бања Лука и Логософт д.о.о. Сарајево) износи (...)***%.
- Предметном концентрацијом и на овом тржишту долази до стварања доминантног положаја учесника концентрације, с обзиром да је укупно тржишно учешће учесника концентрације на тржишту дистрибуције ТВ-програма у Босни и Херцеговини, које обухвата дигиталну и аналогну кабловску телевизију, ИПТВ и сателитску телевизију (ДТХ), на основу остварених прихода у Босни и Херцеговини у 2022., 2023. и 2024. години износило преко 80%.
- Тржишно учешће учесника концентрације по критеријуму прикључака услуге дистрибуције медијских услуга по кварталима у 2024. години кретало се преко 50%.
- Поред услуга дистрибуције, у 2023. години 6 оператора је пружало услугу на захтјев (ВоД) и то: ЈП ХТ Мостар, БХ Телеком, Telemach, ХС д.о.о. Сарајево, ХКБ Нет д.о.о. Сарајево и Логософт д.о.о. Сарајево.

- У 2024. године ову услугу су пружали ЈП ХТ Мостар, БХ Телеком, Telemach, Логософт д.о.о. Сарајево, Блицнет д.о.о. Бања Лука и Мтел.
- Пружање аудиовизуелних медијских услуга на захтјев (тзв. видео на захтјев), према подацима достављеним од РАК-а, означава нелинеарну аудиовизуелну медијску услугу коју пружа пружалац ове медијске услуге у сврху гледања програма у тренутку којег одабере корисник ове услуге и на основу личног избора корисника ове услуге из каталога програма који је сачинио пружалац ове медијске услуге. У складу са европском праксом, ове услуге нису лиценциране на исти начин као телевизијске станице, већ РАК издаје сагласност за пружање ове врсте услуге на неексклузивној основи.
- На услуге на захтјев се примјењује блажи степен регулације, а гледаоци/слушаоци сами бирају садржај који ће гледати те самим тим имају већи степен контроле над пруженим садржајем.
- Пружаоци услуга дистрибуције аудиовизуелног садржаја (кабловска/ИПТВ оператери), нуде засебно аудиовизуелну услугу на захтјев (ВоД) као додатну услугу својим претплатницима у форми видеотеке, гдје сами претплатници бирају садржај који оператери нуде путем каталога, како је прописано Правилем 95/2003 о пружању аудиовизуелних медијских услуга.

15. Усмена расправа

16. Продужење рока за доношење коначног рјешења

У смислу члана 41. став (1) тачка д) Закона у року од 3 (три) мјесеца од дана доношења закључка о покретању поступка из члана 32. Закона, Конкурентијски савјет ће донијети рјешење којим се концентрација оцјењује допуштеном, којим се концентрација оцјењује условно допуштеном ако се испуне одређене мјере и услови у роковима које одреди Конкурентијски савјет, те којим се концентрација оцјењује недопуштеном.

У смислу члана 41. став (2) Закона, рок од 3 мјесеца за доношење одлуке о допуштености концентрације је могуће продужити за још три мјесеца, када Конкурентијски савјет оцијени да је за утврђивање стања и оцјену доказа потребно извршити допунско вјештачење или анализе, или када је ријеч о осјетљивим привредним гранама или тржиштима, о чему је обавезно у писаној форми обавијестити странке у поступку.

Будући да је приликом провођења поступка Конкурентијски савјет за примио значајну количину података и докумената, те је за утврђивање чињеничног стања и оцјену доказа било потребно извршити допунске анализе учинака наведене концентрације Конкурентијски савјет је закључком број УП-01-26-1-003-63/25 од 09.07.2025. године продужило рок за доношење рјешења у предмету оцјене допуштености концентрације за додатна 3 мјесеца. Исти је достављен Подносиоцу пријаве истог дана у прилогу акта број УП-01-26-1-003-64/25. Рок од 3 мјесеца је почео тећи од дана истека рока од 3 мјесеца од доношења закључка о покретању поступка оцјене допуштености концентрације, односно од 24.04.2025. године.

У складу са чланом 43. став (4) Закона о конкуренцији прописано је да Конкурентијски савјет може, прије доношења коначног рјешења, у писаној форми

обавијестити странке о садржају рјешења које намјерава донијети тзв. Обавјештење о прелиминарно утврђеним чињеницама у поступку у праву ЕУ, како би им осигурала могућност да се изјасне о свим релевантним чињеницама и околностима (у даљем тексту: Обавјештење).

У складу са чланом 43. став (7) Закона Конкурентијски савјет, у сврху оцјене датог случаја, може да користи судску праксу Европског суда правде и одлуке Европске комисије.

17. Приједлог мјера и услова привредног субјекта БХ Телеком

18. Приједлог мјера упућен према Подносиоцу пријаве на очитовање

19. Очитовање Подносиоца пријаве на приједлог мјера предложен од стране Конкурентијског савјета

20. (..) **

(..) **

21. Мјере које Конкурентијски савјет изриче Подносиоцу пријаве и образложење истих

Конкурентијски савјет је, на основу свега горе наведеног, размотрио укупне ефекте провођења предметне концентрације на релевантним тржиштима поступка оцјене исте те Подносиоцу пријаве налаже 6 мјера.

Подносилац пријаве концентрације се обавезује следеће:

Мјера број 1 - Учесници концентрације се обавезују да неће повећавати малопродајне цијене фиксне телефоније, услуга дистрибуције аудиовизуелног садржаја и услуга интернета на подручју Босне и Херцеговине, као и постојећих triple и double пакета, изнад индекса ТНСИ који се рачуна на начин: $ТХЦИ = ЦПИ + X$ гдје је СРП - званични индекс потрошачких цијена за БиХ (објављује га Агенција за статистику БиХ), а X - корективни фактор који одражава стварне промјене оправданих трошкова пословања (ОРЕХ) уз задржавање постојеће квалитете услуга.

У X се укључују само трошкови који су неопходни за пружање услуга и то трошкови рада (трошкови плаћа и осталих личних примања (ставка биланса успеха које укључује АОП 258, према Правилнику о садржају и форми финансијских извјештаја за привредна друштва у ФБиХ). Укључују се само трошкови радника везаних за пружање телеком услуга (не административни луксуз), оутсоурцинга радне снаге за продају услуга фиксне технологије, call центра, монтера (само радници ангажовани за потребе обезбјеђење услуге/сервисирања у фиксној технологији), електричне енергије (искључиво потрошња за ТК оперму и дата центре), одржавања телеком опреме и мреже (резервни дијелови, сервисирање, лиценце накнаде), набавке ТВ садржаја, набавке права на дистрибуцију и емитовање ТВ садржаја и трошкови колективних ауторских права, кориштења апликативних и SW рјешења, те осталих cloud услуга те накнада/таксе за кориштење цестовног земљишта/комуналне инфраструктуре.

За трошкове чији је раст укључен у X од учесника концентрације се захтјева подлога за књижење трошка (фактура, рјешење, уговор, обрачун и додатна документација) уз образложење.

Принцип рачунања је такав да се Х рачуна на годишњем нивоу, а као база поређења користи се претходна година. У обзир се узима процентуална промјена трошкова по категоријама. У случају да је Х мањи од нуле, $TNCI = CPI$.

У сврху избјегавања дуплог рачунања CPI, за трошкове у чијем расту је директно укључен раст CPI (примјер: плате радника), раст трошка ће се кориговати за повећање раста CPI. Наведено ће се доказати достављањем извода Правилника о раду БХ Телекома и Циљног друштва те осталих интерних аката који поткрјењују промјене у обрачуна плату радника.

Код Мјере 1 Ревизор посебно провјерава да исказани раст трошкова представља реално повећање, те даје сагласност на израчун TNCI у којем нема дуплог рачунања CPI. Ревизор даје мишљење: "у складу с правилима/није у складу с правилима". Независни ревизор потврђује израчун TNCI прије слања Конкуренијском савјету, а учесници концентрације достављају Конкуренијском савјету израчун TNCI са потврдом Ревизора.

Учесници концентрације рачунају Х једном годишње и то у мјесецу марту, након што буду доступни финансијски извјештаји за претходну годину. У израчун се укључују трошкови посљедње године за коју су доступни годишњи финансијски извјештаји са упоредним подацима претходне године.

Стране задржавају право да на основу образложеног захтјева учесника концентрације и након консултације са Независним ревизором изврше корекције малопродајних цијена у случају: тржишних промјена, регулаторних интервенција, трошkových и инвестиционих издатака учесника у концентрацији и других околности којима се доказује да постојеће цијене услуга више нису одрживе, уз прилагање одговарајућег доказа Конкуренијском савјету и Независном ревизору.

Рок извршења: 3 (три) године од дана завршетка трансакције, односно потписивања купопродајног уговора.

Образложење: Ова Мјера је комбинација предложене мјере Конкуренијског савјета и мјере коју је затим предложио Подносилац пријаве обзиром на сумњу Конкуренијског савјета да предметна аквизиција може отворити простор за потенцијално повећање цијена од стране учесника концентрације.

Подносилац пријаве концентрације се обавезује следеће:

Мјера број 2 - Учесници концентрације се обавезују да ће сви претплатнички уговори са обавезним трајањем о пружању услуга фиксне телефоније, услуга дистрибуције аудиовизуелног садржаја и услуга интернета који су на снази у тренутку закључења трансакције, остати на снази под условима под којима су закључени са учесницима концентрације до истека обавезног трајања претплатничких односа. У случају промјене услова или цијена по критеријумима наведеним у Мјери 1, који су неповољнији за претплатнике, претплатници имају право на раскид уговора без посљедица, у складу са примјенивим секторским прописима.

Конкуренијски савјет је прихватио ову Мјеру на начин како ју је формулисао Подносилац пријаве обзиром да је приједлог мјере упућен од стране Конкуренијског савјета био да се омогући свим корисницима оба учесника концентрације који за то покажу интерес да у року од 6

мјесеци од дана завршетка трансакције, без икаквих пенала/новчаних казни, раскину постојеће уговоре без обзира на врсту уговора.

У корист прихватања ове Мјере је и чињеница да је иста практично продужетак Мјере 1 којој је намјера и циљ заштита корисника услуга.

Рок извршења: 3 (три) године од дана завршетка трансакције, односно потписивања купопродајног уговора.

Образложење: Прихваћено је образложење Подносиоца пријаве да би ова Мјера предложена на начин како ју је формулисао Конкуренијски савјет могла отворити простор за евентуалне злоупотребе на начин да корисник набави субвенциониран уређај или услугу са попустом, а затим раскине уговор без икакве накнаде или циљано користи промотивних погодности, а након тога пређе другом оператеру стварајући стални циклус склапања и раскида уговора без стварног кориштења услуге у пуном периоду обавезе. Посљедично, оператори би ради избјегавања ризика смањили или потпуно укинули попуст на услуге за одређени период, престали нудити субвенциониране уређаје одређени период. Посљедица би била смањена понуда промотивних и повољнијих пакета што би ишло на директну штету крајњих корисника.

Мјера 2 има за циљ, истовремено уз Мјеру 1, да спречи негативне ефекте provedбе предметне концентрације према крајњем кориснику, имајући у виду да предметном концентрацијом учесници концентрације јачају већ постојећи доминантан положај, посебно на одређеним дијеловима релевантног географског тржишта, у складу са напријед наведеним.

Подносилац пријаве концентрације се обавезује следеће:

Мјера број 3 - Подносилац пријаве се обавезује да ће учесници концентрације пословати као одвојени привредни субјекти као и да ће БХ Телеком успоставити механизме осигурања спречавања протока информација између радника учесника концентрације, и то у погледу пословно осјетљивих података, што не укључује извјештавање према БХ Телекому и особама одређеним од стране управе БХ Телекома (чија имена ће бити достављена независном ревизору и Конкуренијском савјету) везано за извјештавања о пословним резултатима и плановима, финансијским показоцима, подацима потребним за остварења синергијских учинака између учесника концентрације и међуоператорске односе у погледу велепродајних услуга.

Механизам у битном подразумева физичку сепарацију запослених у различитим зградама, ИТ и дигиталне баријере гдје ће бити постављена ограничења у контексту раздвојених система приступа базама података и апликацијама учесника концентрације (посебни директорији корисничких рачуна (account-a) и гдје неће постојати веза и опције да се приступа апликацијама друге компаније), поставиће се ограничења у контексту раздвојених колаборацијских система који укључују e-mail, Teams, интерни Sharepoint портал итд.

Изричито ће бити забрањена размјена осјетљивих информација о цијенама, купцима и стратегијама продаје између учесника концентрације. Проводиће се редовна обука запослених о важности провођења ове мјере са аспекта одредби Закона о конкуренцији те ризицима и посљедицама у виду санкционисања у случају непровођења

ове Мјере на начин и са сврхом са којом је ова Мјера изречена.

У служби провођења ове Мјере Подносилац пријаве ће именовати интерног надзорног службеника који прати спровођење правила, ревидира одступања те исте контролише.

Кроз уговорне и дисциплинске мјере запослени потписују посебне клаузуле о повјерљивости, гдје непоштивање механизма може довести до санкција, отказа или правних посљедица.

БХ Телеком се обавезује да ће Конкурнцијском савјету доставити усвојени интерни правилник којим се осигуравају механизми провођења мјере спрјечавања протока информација у року од 90 дана од дана затварања трансакције.

Рок извршења: 3 (три) године од дана завршетка трансакције, односно потписивања купопродајног уговора.

Образложење: Интенција изрицања ове Мјере од стране Конкурнцијског савјета је била успоставити механизме осигурања спречавања протока информација између БХ Телеком и Telemach, у праву тржишне конкуренције под називом кинески зид, енгл. Chinese wall, између запослених БХ Телеком и Telemach укључених у пословање БХ Телеком с једне стране те Telemach с друге стране, а у погледу свих пословно осјетљивих података (чија имена ће бити достављена независном ревизору и Конкурнцијском савјету) везано за извјештавање о пословним резултатима, финансијским подацима потребним за консолидацију те подацима потребним за остварење синергијских учинака између Учесника концентрације.

Подносилац пријаве је изразио мишљење да је мјера Конкурнцијског савјета радикално постављена обзиром да спрјечава проток свих информација изузев извјештавања о пословању те у потпуности ограничава било какве синергијске ефекте пословања групације у периоду од 5 година, што доводи у питање вриједност саме трансакције и дугорочни план пословања групације.

Појам синергијски учинци у овом контексту означавају учинке који ће настати као посљедица концентрације, а који ће допринијети ефикаснијем пословању, смањењу трошкова и повећаном понудом за потрошаче, квалитетнијим услугама те ширем спектру услуга који ће учесници концентрације моћи пружити. Начин на који је Конкурнцијски савјет поставио кинески зид је оставио Telemach без могућности да сам настави пословање обзиром да се у свом пословању до сада, ослањао на рад повезаних друштава унутар United Групе.

Подносилац пријаве је истакнуо да практично од самог почетка реализације аквизиције, са циљем миграције са ТСА сервиса, успостави сарадњу на нивоу техничких тимова учесника концентрације која је предуслов да се омогући континуитет технолошких операција, а самим тим и континуитет пословања.

Подносилац пријаве је образложио, а Конкурнцијски савјет уважио да кинески зид треба да буде наметнут у подручјима гдје постоји опасност од размјене повјерљивих, конкурентски осјетљивих информација, посебно оних који се односе на цјеновне стратегије, индивидуалне уговоре с корисницима и пословне планове те је довољно да се постави организацијске, техничка и процедурална баријера између учесника концентрације у тим сегментима.

Уважено је и да је рок од 30 (тридесет) дана за усвајање правилника којим ће цијели механизам бити регулисан и примјењив кратак, обзиром на поступак израде и процедуре доношења, исти је одређен на 90 дана.

Подносилац пријаве концентрације се обавезује следеће:

Мјера број 4 - Подносилац пријаве се обавезује да како самостално тако и са Циљним друштвом неће преузети већинску контролу над другим привредним субјектима пружаоцима телекомуникацијских услуга, који послују на тржишту Босне и Херцеговине или дијеловима привредних субјеката.

У случају измијењених околности и оправданих разлога, учесници концентрације могу захтијевати измјену Рјешења у погледу ове Мјере.

Рок извршења: 3 (три) године од дана завршетка трансакције, односно потписивања купопродајног уговора.

Образложење: Првобитно Конкурнцијски савјет је предложио мјеру којом се обавезују учесници концентрације да неће преузимати радње у циљу куповине или преузимањима већинске контроле над другим привредним субјектима пружаоцима телекомуникацијских услуга који послују на тржишту Босне и Херцеговине или дијеловима привредних субјеката. На горе наведени приједлог Конкурнцијског савјета Подносилац пријаве је упутио приједлог да се направи изузетак од овог ограничења на начин да се омогући потенцијална куповину друштва које испуњава критеријум "посрнула фирма" (failing-firm defence) према ЕУ смјерницама 2004/Ц 31/03. Конкурнцијски савјет се изјаснио током састанка (записник број УП-01-26-1-003-69/25, стр 17) да овај изузетак не прихвата.

БХ Телеком је након тога преложило да се формулација "неће преузимати радње у циљу куповине или преузимањима већинске контроле над другим привредним субјектима" замијени са "неће преузети већинску контролу над", што је од стране Конкурнцијског савјета прихваћено.

БХ Телеком је у поднеску број УП-01-26-1-003-76/25, након састанка, унутар ове Мјере додао и реченицу "У случају измијењених околности и оправданих разлога, учесници концентрације могу захтијевати измјену Рјешења у погледу ове Мјере," коју је Конкурнцијски савјет прихватио те је иста саставни дио Мјере 4.

Имајући у виду да провођењем предметне концентрације јача већ постојећи доминантни положај учесника концентрације, што показују процентуално изражена тржишна учешћа учесника на релевантном географском тржишту, а посебно дијеловима истог, Конкурнцијски савјет је препознао опасност од могућег додатног јачања у случају нових аквизиција те са том намјером изрекло Мјеру 4. Свакако препознајући тржиште пружања телекомуникацијских услуга као динамично и подложно иновацијама, имајући у виду да се Мјера односи на период од 3 године од потписивања купопродајног уговора, те евентуалним приликама али и околностима на тржишту које могу резултирати бенефитима по тржишну конкуренцију, а у крајњој инстанци и по кориснике, Конкурнцијски савјет је оставио могућност учесницима да у случају потребе затраже измјену ове Мјере.

Подносилац пријаве концентрације се обавезује следеће:

Мјера број 5 - Подносилац пријаве се обавезује да привредни субјекат Telemach неће аплицирати за Дозволу за кориштење радиофреквенцијског спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система.

Рок извршења: 3 (три) године од дана завршетка трансакције, односно потписивања купопродајног уговора.

Образложење: С обзиром да тржиште пружања мобилне телефоније није било предмет поступка јер Циљани привредни субјекат не дјелује на овом тржишту Конкурентијски савјет није ни прикупљао податке који се односе на тржишна учешћа телефонских услуга у мобилној телефонији. Ипак, узимајући у виду да, према подацима РАК-а из документа Квартални упоредни подаци тржишта електронских комуникација 01.01.2024 - 31.12.2024. године тржишно учешће привредног субјекта БХ Телеком према критеријуму броја активних корисника самостално у 2024. години износи око 44%. У том смислу Подносилац пријаве концентрације се обавезује да привредни субјекат Telemach неће аплицирати за Дозволу за кориштење радиофреквенцијског спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система. Ова мјера има за циљ спречавање ограничавања тржишне динамике, иновација и цјеновног такмичења, а тиме и заштита дугорочних интереса корисника.

Подносилац пријаве концентрације се обавезује следеће:

Мјера број 6 - Подносилац пријаве концентрације се обавезује да у дефинисаном року од 18 мјесеци изврши продају једног дијела Циљног друштва (Telemach) с циљем смањења тржишног учешћа фиксног интернета привредног субјекта Telemach унутар Босне и Херцеговине за три процентна поена у односу на постојеће стање.

Подносилац пријаве је дужан да у року од 30 дана по истеку рока од 18 мјесеци од провођења концентрације достави Конкурентијском савјету извјештај о испуњењу дефинисане мјере сачињен од стране независног ревизора, а Конкурентијски савјет може продужити рок за провођење ове мјере за додатни временски рок, уз услов да је недвосмислено и јасно доказано да је субјект правовремено, одговорно и транспарентно провео активности с циљем испуњења мјере дефинишући фер, коректну и тржишно дефинисану продајну цијену дијела привредног субјекта Telemach.

Конкурентијски савјет је уважио приједлог Подносиоца пријаве те је умјесто првобитног рока од 12 мјесеци за испуњење Мјере 6 одредио рок од 18 мјесеци, са могућношћу продужења.

Рок извршења: 18 (осамнаест) мјесеци од дана завршетка трансакције, односно потписивања купопродајног уговора, са могућношћу продужења за додатни временски рок.

Образложење: Према критеријуму остварених прихода на тржишту пружања услуге приступа Интернету тржишно учешће Подносиоца пријаве у периоду 2022. - 2024. годину износило је око 30% док је тржишно учешће привредног субјекта Telemach, заједно са повезаним друштвима, износило око 18%. Сlijедом наведеног, посматрајући збирно тржишна учешћа учесника концентрације у периоду од 3 године предметна концентрација ће учесницима донијети учешће од око 47% са

тенденцијом повећања тржишног учешћа (2022. године заједничко тржишно учешће износило је 46,4%, 2023 удио од 47,58% док је 2024. тржишно учешће износило 48,1%).

Тржишно учешће учесника концентрације према броју прикључака фиксног широкопојасног приступа Интернету по кварталима у 2024. години на тржишту Босне и Херцеговине је чак и веће те износи преко 50%, од чега је учешће Подносиоца пријаве преко 30%, а Циљног друштва преко 20%, стога је Мјера 6 наложена као мјера која има за циљ смањење тржишног учешћа фиксног интернета привредног субјекта Telemach како не би дошло до даљег раста и јачања учесника концентрације на овом тржишту.

На основу горе наведеног Конкурентијски савјет је одлучио као у тачкама 2.1. - 2.6. диспозитива овога Рјешења.

22. Обавеза ангажовања независног ревизора

Подносилац пријаве БХ Телеком је, у складу са закључцима са одржаног састанка, дужан у року од 60 дана од дана потписивања купопродајног уговора доставити приједлог 3 (три) повјереника/независног ревизора, који ће пратити испуњење мјера наложених овим рјешењем те који ће Конкурентијском савјету подносити писани извјештај о резултатима извршеног надзора провођења мјера једном годишње, а по потреби и чешће, уз услов доставе релевантне документације којом се доказује квалифицираност предложеног независног ревизора за праћење провођења мјера, услова и рокова које је одредио Конкурентијски савјет, а при чему независни ревизор мора бити стручњак за тржиште телекомуникација.

Повјереник/независни ревизор треба бити реномирана и искусна правна особа која покрива више сегмената стручности потребних за надзор укупности свих мјера и услова и која није персонално ни капитално повезана са учесницима концентрације, која посједује потребне квалификације за извршење тог посла и која не смије бити изложена или постати изложена сукобу интереса.

Повјереник ће бити дужан да након што буде именован достави Конкурентијском савјету Нацрт споразума о мандату повјереника са привредним субјектом БХ Телеком, План рада повјереника, приједлог чланова тима повјереника са водитељем/водитељицом тима и с њиховим контактима (име и презиме, број фиксног и мобилног телефона, адресу електронске поште), биографије чланова тима са придруженим референцама, нарочито у односу на тржиште телекомуникација, ознаку члана/чланице тима који ће бити задужен/а за комуникацију са Конкурентијским савјетом (име и презиме, број фиксног и мобилног телефона, адресу електронске поште), доказ (изјаву) да Повјереник (ревизорска кућа у којој је запослен) потврђује да није лично или капитално повезан са учесницима концентрације, те да неће бити изложен или постати изложен сукобу интереса при провођењу послова повјереника у конкретном предмету, доказ (изјава) којом Повјереник ревизорска кућа у којој је повјереник потврђује да за вријеме пројекта обављања услуга повјереника, чланови тима неће бити ангажовани на другим пројектима или пословима који су везани за учеснике концентрације.

Именовани повјереник ће бити обавезан поднијети први почетни извјештај о провођењу мјера Конкурентијском савјету у року од годину дана од дана закључивања купопродајног уговора којим стиче

власништво над привредним субјектом Telemach. Током периода провођења мјера, рачунајући од дана подношења првог, почетног извјештаја, ревизор ће бити у обвези да сваких годину дана Конкурентском савјету подноси извјештај о проведеним мјерама наложеним овим Рјешењем.

Трошкове обављања послова повјереника у цијелости сноси привредни субјекат БХ Телеком.

Након запримања приједлога од стране БХ Телеком, Конкурентски савјет ће, након што размотри достављене приједлоге те оцијени који од приједлога најадекватније може одговорити задатку, посебним актом именовати истог.

На основу горе наведеног, Конкурентски савјет је одлучио као у тачки 3. диспозитива овога Рјешења.

23. Одлука Конкурентског савјета

Конкурентски савјет је разматрао укупне ефекте провођења предметне концентрације на тржиштима која су обухваћена истом, узимајући у обзир релевантне одредбе Закона и подзаконских аката.

На основу оцјене података садржаних у Пријави концентрације, очитовања Подносиоца пријаве током цијелог поступка, одржане усмене расправе и састанка, утврђене структуре релевантног тржишта, с обзиром на постојеће и потенцијалне конкуренте, улазне и излазне баријере тржишта пружања телекомуникацијских услуга, општих показатеља о тржишним учесницима на релевантним тржиштима, прибављених података и очитовања од стране лица која су доставила своја очитовања на Обавјештење Конкурентског савјета о пријави концентрације, доставом података и информација од стране РАК-а као регулаторног тијела на релевантном тржишту, постконцентрацијских тржишних учесника концентрације, очекиваних ефеката концентрације у смислу користи за потрошаче и других расположивих података, сазнања и доказа, као и резултата проведене правне и економске анализе у овом предмету, водећи рачуна о свим конкретним чињеничним, правним и привредним околностима, Конкурентски савјет је одлучио да је у конкретном случају ријеч о условно допуштеној концентрацији у смислу члана 18. став 3. Закона.

Конкурентски савјет је стога одлучио као у тачки 1. диспозитива овог Рјешења.

Анализом тржишних учесника учесника концентрације на релевантним тржиштима у производном смислу на подручју Босне и Херцеговине, а посебно на одређеним дијеловима географског тржишта у Федерацији Босне и Херцеговине Конкурентски савјет је утврдио да је ријеч о концентрацији која се може одобрити само уз испуњавање врло строгих и обухватних мјера и услова за отклањање могућих негативних ефеката концентрације на тржишну конкуренцију на тржишту пружања услуга фиксна телефонија, интернет те пружање услуга аудиовизуелног садржаја у Босни и Херцеговини.

Конкурентски савјет је као релевантно тржиште у географском смислу одредио тржиште Босне и Херцеговине имајући у виду да се ово тржиште у правно економском смислу може посматрати интегрално. У прилог томе је чињеница да РАК као агенција која дјелује на државном нивоу, између осталог, издаје дозвола за обављање дјелатности даваоца приступа интернету, за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и

медијских услуга радија као и дозволе за обављање дјелатности даваоца фиксних јавних телефонских услуга. Међутим, у прилог одлуци одобрења концентрације као условне и са мјерама је и чињеница да провођењем предметне концентрације БХ Телеком додатно ојачава свој доминантан положај у Федерацији Босне и Херцеговине, обзиром да је његово претежно дјеловање и пружања услуга на овом подручју, гдје аквизиција доводи до смањења постојећег нивоа тржишне конкуренције са ефектом повећања асиметрије тржишта у географском смислу кроз повећање тржишне моћи учесника концентрације.

Приликом оцјене концентрације као условно допуштене Конкурентски савјет је узео у обзир постојање стварне тржишне конкуренције (Табела 2 - 13) али и потенцијалне конкуренције, што је било потребно како би се утврдило под којим условима нови тржишни учесници могу ући на релевантно тржиште, у смислу правних, економских и других баријера приступа тржишту.

За улазак на тржиште фиксне телефоније нема законских препрека. Правно лице које жели ући на тржиште фиксне телефоније треба да прибави дозволу РАК-а за обављање дјелатности даваоца фиксних јавних телефонских услуга. Правилном 68/2013 о обављању дјелатности даваоца фиксних јавних телефонских услуга прописани су услови за стицање права и основна правила за обављање дјелатности комерцијалног даваоца фиксних јавних телефонских услуга.

Ипак, улазак на тржиште фиксне телефоније није могућ одмах јер се ради о технички компликованој услузи и потребно је посједовање раширене приступне мреже. Привредно лице које жели ући на тржиште, прије почетка пружања услуге, има значајније инвестиције прије свега у развоју мрежне инфраструктуре (изградња властите приступне мреже до крајњег корисника захтјева велика фиксна улагања за чије провођење је потребан дужи период). Главни покретач за инвестиције у властиту приступну инфраструктуру је довољан број корисника и густоћа корисника (груписање корисника на одређеној локацији како би се остварила економија обима и како би трошкови изградње мреже по корисника били мањи).

Чланом 18. Закона о комуникацијама, дефинисано је да оператор са значајном тржишном снагом омогућава другим корисницима приступ својој јавној телекомуникацијској мрежи или развезаним дијеловима такве мреже. Улазак на тржиште широкопојасног приступа интернету, као и у случају тржишта фиксне телефоније захтјева значајније инвестиције у развоју мрежне инфраструктуре.

За улазак на тржиште широкопојасног приступа Интернету путем фиксних мрежа, правно лице је обавезно прибавити дозволу РАК-а за обављање дјелатности даваоца приступа Интернета. С обзиром да се ради о систему опште дозволе РАК је става да њено добијање не представља баријеру уласка на тржиште.

У складу са чланом 3. став (3) Закона о комуникацијама, РАК је надлежан за регулисање емисерских и јавних телекомуникационих мрежа и услуга, укључујући издавање дозвола и утврђивање цијена.

На основу наведеног члана, РАК је донио правило 79/2016 о дозволама за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија. Правилном су

дефинисани критерији за пружање услуге, као и права и обавезе пружаоца услуга дистрибуције аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија у Босни и Херцеговини.

За пружање услуга, правни субјекат је обавезан прибавити од РАК-а дозволу за дистрибуцију аудиовизуелних медијских услуга и медијских услуга радија. С обзиром да се Дозвола додјељује на неексклузивној основи РАК сматра да њено добијање не представља баријеру уласка на тржиште. Такође, посједовање дозволе за обављање дјелатности оператора јавних електронских комуникацијских мрежа није услов за добијање дозволе за дистрибуцију. Оператори који не посједују властиту мрежу треба да склопе уговор о изнајмљивању јавне електронске комуникацијске мреже са лиценцираним оператором.

Слиједом наведеног, са аспекта потенцијалне конкуренције, не постоје правне препреке приступу релевантном тржишту предметне концентрације што је фактор који је ишао у корист условног одобрења предметне концентрације али приступ тражи значајније инвестиције прије свега у развоју мрежне инфраструктуре за чије провођење је потребан одређени временски период.

Међутим, обзиром на околности овдје је потребно да се вратимо на стварну чињеничну конкуренцију обзиром да се намеће потреба дефинисања самог постојања али и процјене замјенивости производа/услуге

Према члану 8. став (3) Одлуке о утврђивању релевантног тржишта процјена да ли се нека услуга/производ може сматрати замјенским (супститутот) доноси се са гледишта купца, односно потрошача.

Иако на тржишту Босне и Херцеговине постоје још два incumbent оператора - Мтел и ХТ Еронет, те одређени број алтернативних оператора, као стварне конкуренције, према величини тржишног учепћа и тржишној снази оператора учесника концентрације, приликом процјене предметне концентрације постојала је основана сумња да ли корисници услуге ових привредних субјекта фактички могу, а онда и цјеновно и временски прихватљиво, узети као супститут у случају могућих негативних ефеката провођења концентрације.

Свјестан те чињенице, БХ Телеком је на позив КонкурENCIЈског савјета дана 04.08.2025. године доставио свој приједлог мјера, услова и рокова за примљен под бројем УП-01-26-1-003-68/25 које се тичу организационог, тржишног и технолошког аспекта предметне купопродаје те је током поступка интензивно сарађивао са КонкурENCIЈским савјетом и мијењао првобитни приједлог мјера уважавајући примједбе КонкурENCIЈског савјета те је коначна верзија мјера и услова највећим дијелом резултат приближавања ставова Подносиоца пријаве са једне стране и КонкурENCIЈског савјета са друге, што је и представљено кроз рјешење.

Оцјењујући коначни приједлог мјера и рокова за њихово испуњење реалним и довољним за уклањање свих потенцијалних негативних ефеката предметне концентрације, КонкурENCIЈски савјет је изрекао сет Мјера 1-6 те донио одлуку као у тачки 2. диспозитива овога Рјешења.

Како је то већ напријед речено, КонкурENCIЈски савјет је при оцјени прихватљивости коначних мјера и рокова за њихово испуњење узео у обзир приједлоге и мишљења

трећих лица која су своје мишљења и реакције на предметну концентрацију доставили КонкурENCIЈском савјету кроз очитовање на објављено Обавјештење о Пријави концентрације број 01-26-1-003-24/25. Нека од тих мишљења су се односили на претходну регулацију релевантног тржишта који су у битноме у надлежности секторског регулатора. Стога је КонкурENCIЈски савјет у оцјени прихватљивости мјера за отклањање негативних ефеката предметне концентрације нарочито узео у обзир сарадњу са РАК-ом те у том смислу успоставио врло интензивну међагенцијску сарадњу.

У сваком случају, треба узети у обзир да је Закон предвидио могућност да КонкурENCIЈски савјет, по службеној дужности и на захтјев странке, може измијенити рјешење када странке не могу испунити неке од услова или крше неку од мјера одређену рјешењем КонкурENCIЈског савјета, због околности које се нису могле предвидјети и избјећи и које не зависе од воље странака (члан 18. став (8) Закона).

Подносилац пријаве БХ Телеком је, у складу са закључцима са одржаног састанка, дужан у року од 30 дана од дана потписивања купопродајног уговора доставити приједлог три повјереника/независног ревизора, који ће пратити испуњење мјера наложених овим рјешењем. Ово питање није ријешено предметним рјешењем обзиром да Подносилац пријаве, као јавно предузеће, мора провести поступак јавне набавке, како би по јасно прецизираним критеријима одабрао 3 (три) ревизора, додатно уз услов да то не буде нити једно правно лице која је сада или је била ангажовано код Подносиоца пријаве.

КонкурENCIЈски савјет је стога одлучио као у тачки 3. диспозитива овог Рјешења.

С обзиром да до доношења овог рјешења још увијек није био достављен потписан уговор о купопродаји те је правни основ предметне концентрације заснован на потписаном Писму намјере, привредни субјекат БХ Телеком обавезан је да одмах а најкасније у року од 8 дана од потписивања уговора о купопродаји привредног субјекта Telemach, исти достави КонкурENCIЈском савјету у оригиналу или у овјереној копији на једном од службених језика у Босни и Херцеговини.

КонкурENCIЈски савјет не доноси одлуку о купопродаји, односно аквизицији, него врши процјену намјераване концентрације те анализира ефекте који за последицу могу значајно нарушавати тржишну конкуренцију, а према критеријумима прописаним чланом 17. Закона.

КонкурENCIЈски савјет је стога одлучио као у тачки 4. диспозитива овог Рјешења.

24. Административна такса

Подносилац пријаве на ово Рјешење, у складу са чланом 2. став (1) тарифни број 107. став (1) тачка д) подтачка (2) Одлуке о висини административних такси у вези с процесним радњама пред КонкурENCIЈским савјетом ("Службени гласник БиХ", број 30/06, 18/11 и 75/18), је дужан платити административну таксу у укупном износу од 50.000,00 КМ у корист Буџета институција Босне и Херцеговине.

На основу горе наведеног, КонкурENCIЈски савјет је одлучио као у тачки 5. диспозитива овога Рјешења.

25. Поука о правном лијеку

Против овог Рјешења није дозвољен жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објављивања овог Рјешења.

Број УП-01-26-1-003-77/25

15. октобра 2025. године

Сарајево

Предсједница

Нинела Салихбашић, с. р.

Конкуренијско вјеће Босне и Херцеговине, на основу члана 25. став (1) тачка е), члана 42. став (1) тачка д), а у веzi са чл. 12., 14., 16., 17. и 18. Закона о конкуренији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), на основу Закључка о покретању поступка по пријави концентрације привредног субјекта BH Telecom d.d. Сарајево, Франца Лехара 7, 71000 Сарајево број UP-01-26-1-003-19/25 од 24.04.2025. године, на 35. сједници, одржаној дана 15.10.2025. године, је донijело

РЈЕШЕЊЕ

1. Оцjenjuje се условно допуштенom концентрација која настаје стичањем директне контроле привредног субјекта BH Telecom d.d. Сарајево над привредним субјектом Telemach BH d.o.o. Сарајево.
2. Налажу се мјере и услови које су учесници концентрације дужни испунити како би се отклонили негативни ефекти предметне концентрације на тржишну конкуренцију у роковима утврђеним за њихово испуњење, како сlijеди:
 - 2.1. **Мјера број 1** - Привредни субјекти BH Telecom d.d. Сарајево и Telemach BH d.o.o. Сарајево се обавезују да неће повећавати малопродајне цијене фиксне телефонije, услуга дистрибуције аудиовизуелног садржаја и услуга интернета на подручју Босне и Херцеговине, као и постојећих triple и double пакета, изнад индекса THCI који се рачуна на начин: $THCI = CPI + X$ гдје је CPI - званични индекс потрошачких цијена за БиХ (објављује га Агенција за статистику БиХ), а X - корективни фактор који одражава стварне промјене оправданих трошкова пословања (OPEX), уз задржавање постојеће квалитете услуга.
 - 2.2. **Мјера број 2** - Привредни субјекти BH Telecom d.d. Сарајево и Telemach BH d.o.o. Сарајево се обавезују да ће сви претплатнички уговори са обавезним трајањем о пружању услуга фиксне телефонije, услуга дистрибуције аудиовизуелног садржаја и услуга интернета који су на снази у тренутку закључења трансакције, остати на снази под условима под којима су закључени са учесницима концентрације до истека обавезног трајања претплатничких односа. У случају промјене услова или цијена по критеријима наведеним у Мјери 1, који су неповољнији за претплатнике, претплатници имају право на раскид уговора без послједица, у складу са примјенивим секторским прописима.
 - 2.3. **Мјера број 3** - Привредни субјект BH Telecom d.d. Сарајево се обавезује да ће учесници концентрације пословати као одвојени привредни субјекти као и да ће BH Telecom d.d. Сарајево успоставити механизме осигурања спречавања протока информација између радника учесника концентрације, и то у погледу пословно осјетљивих података, што не укључује извјештавање према привредном субјекту BH Telecom d.d. Сарајево и особама одређеним од стране управе привредног субјекта BH Telecom d.d. Сарајево (чија имена ће бити достављена независном ревизору и Конкуренијском вјећу БиХ) везано за извјештавања о пословним резултатима и плановима, финансијским показатељима, подацима потребним за

ostvarenja sinergijskih učinaka između učesnika koncentracije i међуoperatorske односе у погледу veleprodajnih услуга.

- 2.4. **Мјера број 4** - Привредни субјект BH Telecom d.d. Сарајево се обавезује да како самостално тако и са привредним субјектом Telemach BH d.o.o. Сарајево неће преузети већинску контролу над другим привредним субјектима пружаоцима телекомуникацијских услуга, који посљужу на тржишту Босне и Херцеговине или дијеловима привредних субјеката.
- 2.5. **Мјера број 5** - Привредни субјект BH Telecom d.d. Сарајево се обавезује да привредни субјект Telemach BH d.o.o. Сарајево неће аплицирати за Дозволу за коришћење радиофреквенцијског спектра за пружање услуга путем мобилних приступних система. Рок за извршење Мјера 1-5 је 3 (три) године од дана ступања на снагу купопродајног уговора.
- 2.6. **Мјера број 6** - Привредни субјект BH Telecom d.d. Сарајево се обавезује да у дефинираном року од 18 мјесеци изврши продају једног дијела привредног субјекта Telemach BH d.o.o. Сарајево с циљем смањења тржишног удјела фиксног интернета привредног субјекта Telemach BH d.o.o. Сарајево унутар Босне и Херцеговине за три (3) процентна поена у односу на постојеће стање. Привредни субјект BH Telecom d.d. Сарајево је дужан да у року од 30 дана по истeku рока од 18 мјесеци од провођења концентрације достави Конкуренијском вјећу извјештај о испуњењу дефинисане мјере саčinjen од стране независног ревизора који Конкуренијско вјеће БиХ може произуђити за додатни временски период/рок, уз услов да је недвосмислено и јасно доказано да је субјект правовремено, одговорно и транспарентно провео активности с циљем испуњења мјере дефинишући фер, коректну и тржишно дефинисану продајну цијену дијела привредног субјекта Telemach BH d.o.o. Сарајево. За Мјеру 6 одређује се рок од 18 мјесеци који се може произуђити за додатни временски период/рок у случају да Мјера није проведена из оправданих разлога.
3. Привредни субјект BH Telecom d.d. Сарајево је дужан у року од 60 дана од дана потписивања купопродајног уговора доставити приједлог (3) три повјереника/независна ревизора, који ће пратити испуњење мјера наложених овим рјешењем једном годишње, а по потреби и чешће те подносити писани извјештај о резултатима извршеног надзора спровођења мјера Конкуренијском вјећу БиХ, уз услов доставе релевантне документације којом се доказује квалификованост предложеног независног ревизора за праћење provedbe мјера, услова и рокова које одреди Конкуренијско вјеће БиХ, при чему независни ревизор мора бити стручњак за тржиште телекомуникација. Повјереник/независни ревизор треба бити реномирана и искусна правна особа која покрива више сегмената стручности потребних за надзор укупности свих мјера и услова и која није персонално ни капитално повезана са учесницима концентрације, која посједује потребне квалификације за извршење тог посла и која не смије бити изложена или постати изложена sukobу интереса.
4. Привредни субјект BH Telecom d.d. Сарајево је дужан да одмах а најкасније у року од 8 (осам) дана од потписивања уговора о купопродаји привредног субјекта Telemach BH d.o.o. Сарајево, исти доставити Конкуренијском вјећу БиХ у оригиналу или у овјереној

- kopiji na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini.
5. Obavezuje se privredni subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo da uplati administrativnu taksu u ukupnom iznosu od 50.000,00 KM (pedeset hiljada konvertibilnih maraka) u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.
 6. Ovo Rješenje o koncentraciji se upisuje u Registar koncentracija.
 7. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Образложење

Konkurencijsko vijeće BiH (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 27.01.2025. godine pod brojem UP-01-26-1-003-1/25 zaprimilo Prijavu koncentracije privrednog subjekta BH Telecom d.d. Sarajevo, ul. Franca Lehara br. 7, 71000 Sarajevo (u daljem tekstu: BH Telecom, Sticalac ili Podnosilac prijave), zastupan po advokatima iz Sarajevo, Ezmani Turković i Džani Smailagić Hromić iz Advokatskog ureda Marić & Co, Mehmeda Spahe 26, 71000 Sarajevo, koja nastaje tako što BH Telecom stiče kontrolu nad privrednim subjektom Telemach BH d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića br. 216, 71104 Ilidža (u daljem tekstu: Telemach ili Ciljno društvo).

Podnosilac prijave je samoinicijativno dopunio prijavu koncentracije podneskom koji je zaprimljen od strane Konkurencijskog vijeća dana 31.01.2025. godine pod brojem UP-01-26-1-003-2/25.

Uvidom u podnesenu Prijavu koncentracije Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da ista nije potpuna i kompletna, u smislu člana 30. Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) (u daljem tekstu: Zakon o konkurenciji ili Zakon) i čl. 9. i 11. Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracije privrednih subjekata ("Službeni glasnik BiH", br. 34/10), te je u skladu sa članom 31. Zakona o konkurenciji aktima broj UP-01-26-1-003-3/25 od 21.02.2025. godine i broj UP-01-26-1-003-8/25 od 27.02.2025. godine zatražena dopuna Prijave koncentracije.

Tražena dokumentacija je zaprimljena od strane Konkurencijskog vijeća dana 12.03.2025. godine (podnesak privrednog subjekta BH Telecom zaprimljen pod brojem broj UP-01-26-1-003-9/25 i podnesak privrednog subjekta Telemach broj UP-01-26-1-003-10/25).

Prijava je podnesena, u smislu člana 16. stav (2) Zakona obzirom da je pravni osnov predmetne Prijave koncentracije Pismo namjere potpisano od strane BH Telecom kao Kupca sa jedne strane i (...) ¹, kao Prodavca sa druge strane, dana 23.01.2025. godine.

Podnosilac je u dostavljenoj Prijavi naveo da predmetnu koncentraciju namjerava prijaviti organu nadležnom za konkurenciju Crne Gore.

U cilju utvrđivanja svih relevantnih činjenica Konkurencijsko vijeće se zahtjevima broj UP-01-26-1-003-4/25 od 21.02.2025. godine, broj UP-01-26-1-003-8/25 od 27.02.2025. godine i broj UP-01-26-1-003-14/25 od 24.03.2025. godine obratilo i Regulatornoj agenciji za komunikacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: RAK) za dostavu podataka i informacija u vezi sa tržištem telekomunikacija u Bosni i Hercegovini.

RAK je dostavio tražene podatke aktima zaprimljenim dana 28.02.2025. godine pod brojem UP-01-26-1-003-7/25, dana 13.03.2025. godine pod brojem UP-01-26-1-003-11/25 i dana 27.03.2025. godine pod brojem UP-01-26-1-003-16/25.

Nakon kompletiranja Prijave Konkurencijsko vijeće je Podnosiocu prijave izdalo Potvrdu o kompletnoj i urednoj Prijavi, u smislu člana 30. stav (3) Zakona, dana 24.04.2025. godine aktom broj UP-01-26-1-003-17/25.

Konkurencijsko vijeće je na osnovu preliminarne procjene dostavljenih i raspoloživih podataka ocijenilo da bi provođenje predmetne koncentracije moglo imati za posljedicu negativne učinke, odnosno značajno narušavanje konkurencije na relevantnom tržištu u oblasti telekomunikacijskog sektora, na području Bosne i Hercegovine stoga je odlučilo da bez provedenog postupka nije moguće utvrditi relevantno tržište u proizvodnom i geografskom smislu, tržišne udjele učesnika koncentracije i njihovih konkurenata, kao i analizirati efekte predmetne koncentracije na relevantnom tržištu predmetne koncentracije.

U skladu sa navedenim, Konkurencijsko vijeće je na svojoj 26. sjednici održanoj dana 24.04.2025. godine, na osnovu čl. 27. i 32. st. (1) i (2), a u vezi sa čl. 12., 13., 14., 17. i 18. Zakona o konkurenciji, donijelo Zaključak o pokretanju postupka broj UP-01-26-1-003-19/25, kojim se pokreće postupak ocjene koncentracije privrednog subjekta BH Telecom d.d. Sarajevo, ul. Franca Lehara br. 7, 71000 Sarajevo i privrednog subjekta Telemach BH d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića br. 216, 71104 Ilidža.

Konkurencijsko vijeće je u skladu sa odredbama Zakona izvršilo procjenu i izvjesnost eventualnog nastajanja nepovoljnih učinaka koncentracije po tržišnu konkurenciju i krajnje potrošače u smislu povećanja cijena, što Podnosiocu prijave omogućava dominantni položaj koji je imao i prije provođenja koncentracije, zatim smanjenje izbora za potrošače, otvaranja mogućnosti za predatorske cijene, odbijanje poslovanja i dr.

U skladu sa članom 13. Zakona o konkurenciji zabranjene su koncentracije privrednih subjekata koje kao rezultat imaju značajno narušavanje tržišne konkurencije na cijelom tržištu Bosne i Hercegovine ili u njenom značajnijem dijelu, a posebno kojima se stvara novi ili jača postojeći dominantni položaj.

Navedeni član Zakona je u potpunosti usklađen sa Uredbom vijeća EZ br. 139/2004 od 20.01.2004. godine o kontroli koncentracija između privrednih subjekata ("Službeni list Evropske unije", br. L 024/1), kojom je prihvaćen kriterij prema kojem je zabranjena ona koncentracija koja "značajno ograničava efikasnu tržišnu konkurenciju" (tzv. SIEC test = significant impediment to effective competition) širi od onog propisanog Uredbom iz 1989 godine, iako je i dalje u praksi u velikoj većini koncentracija problematično upravo stvaranje odnosno jačanje dominantnog položaja. Ono što se htjelo postići proširenjem materijalno pravnog testa jeste obuhvatanje onih situacija u kojima ne dolazi do stvaranja odnosno jačanja dominantnog položaja privrednih subjekata koji nastaje koncentracijom, ali ipak koncentracija dovodi do smanjenja tržišne konkurencije.²

U skladu sa članom 17. Zakona Konkurencijsko vijeće prilikom procjene namjeravane koncentracije analizira efekte koji kao posljedicu imaju značajno narušavanje tržišne

¹ (...) - podaci predstavljaju poslovnu tajnu

² Pravo tržišnog natjecanja, Vlatko Butorac Malnar, Jasminka Pecotić Kaufman i Siniša Petrović, Zagreb 2013, str. 312

konkurencije, odnosno da li se takvom koncentracijom stvara ili jača dominantan položaj, a naročito:

- a) Strukturu relevantnog tržišta,
- b) Efekte koncentracije na ostale stvarne i potencijalne konkurente,
- c) Položaj učesnika u koncentraciji, njihove tržišne udjele, ekonomsku i finansijsku snagu,
- d) Mogućnost i izbor dobavljača i korisnika,
- e) Ekonomske, pravne i druge prepreke ulaska na tržište,
- f) Nivo unutrašnje i međunarodne konkurentnosti učesnika u koncentraciji,
- g) Trendove ponude i potražnje relevantnih roba/ili usluga,
- h) Trendove tehničkog i ekonomskog razvoja,
- i) Interese potrošača.

1. Primijenjeni propisi

1.1. Pravni okvir ocjene koncentracije u Bosni i Hercegovini

Konkurencijsko vijeće u provođenju postupka ocjene dopuštenosti koncentracije primijenilo je odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", broj 18/06 i 34/10), Odluke o definisanju kategorija dominantnog položaja ("Službeni glasnik BiH", broj 34/10) te Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterija za ocjenu koncentracija privrednih subjekata ("Službeni glasnik BiH", broj 34/10).

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je imalo u vidu i propise Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine, kako slijedi:

- Pravilo RAK-a 97/2024 o uslovima pružanja javnih elektronskih komunikacijskih usluga i odnosima s krajnjim korisnicima broj 03-02-2-2118-1/24 od 19.12.2024. godine,
- Pravilo RAK-a 62/2012 o prenosivosti telefonskih brojeva,
- Pravilo RAK-a 68/2013 o obavljanju djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga.
- Pravilo RAK-a 73/2014 o obavljanju djelatnosti pružaoca javnih mobilnih telefonskih usluga.

1.2. Odgovarajuća primjena kriterija iz pravne stečevine EU

Konkurencijsko vijeće, na osnovu člana 43. stav (7) Zakona, može koristiti sudsku praksu Evropskog suda i odluke Evropske komisije.

Slijedom navedenog Konkurencijsko vijeće je u predmetnom slučaju izvršilo uvid u relevantne dokumente Evropske komisije i to Uredbu Vijeća broj 139/2004 o kontroli koncentracija između privrednih subjekata (EC Merger Regulation, OJ 2004/L 24/1; u daljem tekstu: Uredba Vijeća o koncentracijama), Objedinjenu obavijest o nadležnosti Komisije na osnovu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 139/2004 o kontroli koncentracija između privrednih subjekata (Commission consolidated Jurisdictional Notice under Council Regulation (EC No 139/2004 on the control of concentrations between undertakings; OJ C 95, od 16.04.2008), Obavijest Evropske komisije o definiciji relevantnog tržišta za potrebe prava tržišne konkurencije Unije (C/2024/1645), te Obavijest Evropske komisije o mjerama primjenjivim po uredbi Vijeća o koncentracijama NO 802/2004 OJ X 267 od 22.10.2008. godine), Obavještenje Evropske Komisije o konceptu koncentracija privrednih subjekata te Smjernice za ocjenu horizontalnih/vertikalnih koncentracija.

Navedene Uredbe, obavijesti, dokumenti Evropske unije, dostupni su na službenoj Internet stranici Evropske komisije www.ec.europa.eu/competition.

2. Učesnici koncentracije

Učesnici koncentracije su privredni subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo i privredni subjekt Telemach BH d.o.o. Sarajevo.

2.1. Privredni subjekt BH Telecom, Podnosilac prijave

Privredni subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo, ul. Franca Lehara br. 7, 71000 Sarajevo registrovan pod registarskim (matičnim) brojem MBS: 65-02-0012-10 na Općinskom sudu u Sarajevu.

BH Telecom je jedan od vodećih telekom operatora u Bosni i Hercegovini čiji je fokus poslovanja pružanje usluge iz oblasti telekomunikacija. Osnovna djelatnost privrednog subjekta BH Telecom su žičane telekomunikacije (šifra djelatnosti 61.10).

Osnovni predmet poslovanja društva BH Telecom je pružanje usluga u oblasti telekomunikacija i to usluga mobilne telefonije, fiksne telefonije, distribucije audiovizualnog sadržaja i usluga Interneta na području Bosne i Hercegovine.

Osnovni kapital društva BH Telecom iznosi 634.573.580 KM i podijeljen je na 63.457.358 običnih dionica nominalne vrijednosti po 10 KM. Ukupno 90% dionica društva BH Telecom je u vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine, dok je preostali dio vlasništva nad dionicama u vlasništvu velikog broja fizičkih i pravnih osoba i istim se trguje na slobodnom tržištu.

Pravni prethodnik BH Telecom bio je privredni subjekt Javno preduzeće PTT Saobraćaj BiH, registrovan dana 31. jula 1992. godine s osnovnim ciljem hitne uspostave telekomunikacionog saobraćaja u Bosni i Hercegovini Odlukom Vlade Federacije BiH od 20. decembra 2001. godine, JP PTT Saobraćaj BiH je reorganizovano i formirana su dva nova pravna subjekta i to JP BH Pošta i JP BH Telecom.

U sadašnjem obliku BH Telecom postoji i posluje od 12. marta 2004. godine kada je promijenjen oblik preduzeća i usklađen sa Zakonom o privrednim društvima, (Odluka Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o davanju saglasnosti na Plan reorganizacije - promjena oblika JP BH Telecom Sarajevo u Dioničko društvo BH Telecom Sarajevo ("Službene novine Federacije BiH", broj 66/03) i Odluke Vlade Federacije BiH o davanju saglasnosti o promjeni oblika organizovanja Javnog preduzeća BH TELECOM Sarajevo u Dioničko društvo ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/04).

Od početka poslovanja BH Telecom je fokusiran na tržište cijele Bosne i Hercegovine, pa djeluje na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta. Svoje poslovanje ostvaruje i putem regionalnih direkcija i telekom centara i to: Direkcija Sarajevo, Direkcija Tuzla, Direkcija Zenica, Direkcija Bihać, Direkcija Travnik, Direkcija Mostar, Direkcija Goražde, Direkcija Brčko i Direkcija Banja Luka sa sjedištem u Banja Luci.

2.1.1. Povezani privredni subjekt BH Telecom

BH Telecom ima povezani privredni subjekt Metropolis Media d.o.o. Sarajevo, Zmaja od Bosne br. 88, 71000 Sarajevo, registrovan pod registarskim (matičnim) brojem MBS: 65-01-0355-22 na Općinskom sudu u Sarajevu koji, prema podacima iz Prijave, posluje na tržištu proizvodnje i emitovanja audiovizuelnog sadržaja.

Metropolis Media d.o.o. Sarajevo je primarno registrovana za proizvodnju i emitovanje televizijskog programa i poslove koji slijede nakon toga. Prema osnivačkim aktima društvo

Metropol Media d.o.o. Sarajevo je društvo za proizvodnju, nabavku i emitovanje TV sadržaja, linearnog pay TV kanala, te prodaju prava na emitovanje TV sadržaja i usluge marketinga. "Metropol Media" d.o.o. Sarajevo je 2023. godine dobila odobrenje za osnivanje tematskog tv kanala od RAK te je osnovan kanal koji pruža filmski, serijski i kolažni sadržaj (MY TV kanal). Kanal je počeo sa emitovanjem 10.02.2023. godine u sklopu Moja TV platforme, odnosno na IPTV platformi privrednog subjekta BH Telecoma.

2.2. Privredni subjekt Telemach BH d.o.o. Sarajevo, Ciljno društvo

Privredni subjekt Telemach BH d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića br. 216, 71104 Ilidža upisan je registar privrednih subjekata Općinskog suda u Sarajevu pod matičnim brojem subjekta MBS 65-01-0620-08, sa registrovanim osnivačkim kapitalom u visini od 35,417,011.31 KM.

Osnovni predmet poslovanja društva Telemach je pružanje maloprodajnih usluga u oblasti telekomunikacija i to - usluga distribucije audiovizualnog sadržaja putem digitalne i analogne kablovske televizije, digitalne satelitske televizije - DTH (Direct-To-Home), usluge interneta u BiH a nosilac je i dozvole za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga (tzv. alternativni pružatelj usluge fiksne telefonije) na području Bosne i Hercegovine.

Telemach je u 100% vlasništvu privrednog subjekta BOSNIA BROADBAND S.a r.l., 2, Rue Edward Steichen, 2540 Luxembourg, Luxembourg. Dio je United Grupe koja posluje u osam zemalja Jugoistočne Evrope, u čijem sastavu nalaze se još i telekomunikacioni operateri: SBB u Srbiji, Telemach u Sloveniji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, operater satelitske televizije Total TV i NetTV Plus, provajder telekomunikacionih servisa putem javnog interneta.

Dio United grupe je i United Media, koju čine sportski, filmski, dječiji i drugi Pay TV kanali u regionu - Sport klub, Nova, N1, Cinemania, Ultra, Mini ultra, Lov i ribolov i Grand, kao i CAS Media, agencija za prodaju oglasnog prostora na kablovskim i satelitskim kanalima u regionu.

United Group je u većinskom vlasništvu BC Partners, alternativne investicione kompanije koja ima preko 40 milijardi Eura u imovini kojom upravlja kroz privatne investicije, privatni dug i segment nekretnina.

Telemach ima 31 registrovanu podružnicu na području Bosne i Hercegovine i nema povezanih privrednih subjekata na teritoriji Bosne i Hercegovine. Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj 065-0-Reg-24-003206 od 05.09.2024. godine istom su u cijelosti pripojena njegova dotadašnja povezana društva "HKB net" d.o.o. Sarajevo, "M&H" Company d.o.o. Sarajevo i KATV "HS" d.o.o. Sarajevo. Time su posljedično "HKB net" d.o.o. Sarajevo, "M&H" Company d.o.o. Sarajevo i KATV "HS" d.o.o. Sarajevo prestala da postoje i brisana su iz sudskog registra.

3. Pravni osnov i oblik koncentracije

Pravni osnov koncentracije je Pismo namjere od 23.01.2025. godine potpisano u Sarajevu od strane društva BH Telecom kao Kupca i društva (...)** u ime Prodavca.

Podnosilac prijave BH Telecom kao potencijalni kupac je dana 23.01.2025. godine potpisao Pismo namjere sa potencijalnim prodavcem društvom (...)** (Pismo namjere) u skladu sa kojim je izražena namjera zaključenja ugovora o kupovini 100% udjela u privrednim subjektima Telemach BH i Telemach Crna Gora d.o.o., Bul. Revolucije Br. 50/5, Podgorica, Crna Gora.

(...)** te je iz tih razloga potpisnik Pisma namjere kao Prodavac.

U skladu sa predmetnim Pismom namjere strane (BH Telecom i (...)** su se usaglasile da će, po ispunjenju određenih uslova (prije svega dobijanja odobrenja od strane Konkurencijskog vijeća i drugih uslova), potpisati Ugovor o kupovini udjela na temelju kojeg će Podnosilac prijave od povezanih privrednih subjekata (...)** udjela u društvu Telemach i Telemach Crna Gora d.o.o.

Prema navedenom, BH Telecom namjerava da stekne kontrolu nad Ciljnim društvom, u smislu člana 12. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji.

4. Obaveza prijave koncentracije

Obaveza prijave koncentracije privrednih subjekata, u smislu člana 14. stav (1) tačka b) Zakona, postoji ako ukupni godišnji prihod svakog od najmanje dva privredna subjekta učesnika koncentracije ostvarena prodajom roba i/ili usluga na tržištu Bosne i Hercegovine iznose najmanje 8 miliona KM po završnom računu u godini koja je prethodila koncentraciji, ili ako je njihov zajednički udio na relevantnom tržištu veći od 40,0%.

Ukupni godišnji prihodi privrednih subjekata učesnika koncentracije i povezanih društava, na dan 31. decembra 2024. godine:

Tabela 1.

Privredni subjekt	Ukupan godišnji prihod na nivou BiH	Ukupan godišnji prihod na svjetskom nivou
	KM	KM
BH Telecom d.d. Sarajevo	(..)**	(..)**
Telemach BH d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**

Izvor: Podaci iz Prijave

Ukupan godišnji prihod privrednog subjekta Metropol Media d.o.o. Sarajevo iznosio je 3.968.062,00 KM na nivou Bosne i Hercegovine i 1.955,00 KM na svjetskom nivou.

Godišnji prihod učesnika koncentracije predstavlja ukupne prihode (bez poreza na dodanu vrijednost i drugih poreza koji se direktno odnose na učesnike koncentracije na tržištu Bosne i Hercegovine) u smislu člana 9. tačka h) Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija privrednih subjekata.

Prema podacima iz Tabele 1. učesnici koncentracije su ispunili uslov iz člana 14. stav (1) tačka b) Zakona i to uslov koji se tiče ukupnog prihoda na tržištu Bosne i Hercegovine, obzirom da su privredni subjekti sa sjedištem i prebivalištem u Bosni i Hercegovini, te su isti bili u obavezi podnijeti Prijavu koncentracije Konkurencijskom vijeću.

8. Strateški i ekonomski razlozi kojima Podnosilac prijave pravno i ekonomski obrazlaže koncentraciju

Podnosilac prijave je u Prijavi obrazložio koristi provedbe predmetne koncentracije, kako sa pravne tako i ekonomske strane. Tako bi BH Telecom preuzimanjem privrednog subjekta Telemach imao mogućnost uštede na troškovima, a takve uštede bi se prenijele na kupce u obliku boljeg kvaliteta usluga koje se pružaju.

Predmetna koncentracija između Podnosioca prijave i Ciljnog društva donosi niz prednosti za korisnike i relevantno tržište, pri čemu se prema mišljenju istog neće narušiti tržišna konkurencija, već će se unaprijediti telekomunikacijski sektor u Bosni i Hercegovini.

U pogledu razvoja širokopojasne mreže, brojne su prednosti sinergije društva nakon ciljane akvizicije, koja bi

dovela do povoljnijeg položaja na način da bi se međusobno mogli iskoristiti trenutni kapaciteti postojećih kablovskih i cijevnih koridora kao i "last mile" infrastrukture (last drop) u urbanim područjima, koja se inače uvijek i svim provajderima prioritetsnija od ruralnih područja zbog izrazito većeg potencijala, većeg broja poslovnih i privrednih korisnika i veće penetracije korisnika po jedinici površine, čime bi se ubrzao i pojednostavio razvoj optičke fiksne mreže sa određenim uštedama investicijskog dijela, a koji bi se kao takav posebno mogao preusmjeriti na razvoj ovog segmenta u manjim gradovima i ruralnim zonama, što bi bio iskorak koji u Bosni i Hercegovini i regionu do sada niko nije radio. Naime, u nedostatku regulatornog okvira za veleprodajni pristup kablovskoj kanalizaciji, u praksi je došlo do toga da se dešava dupliranje infrastrukture, te da do jedne zgrade postoji iskopana kablovska kanalizacija i od Podnosioca prijave i od Ciljnog društva.

Sinergija učesnika koncentracije sa aspekta vremena višestruko ubrzava posljedične procese razvoja fiksnih mreža. Dodatne beneficije sinergije bi značile da se sa pojednostavljenom izgradnjom jedinstvene optičke infrastrukture bez duplih procesa, duplih investicija i duplog uzurpiranja urbanističko arhitektonskih prostora (za obje kompanije) stvaraju tehnološki preduslovi da krajnji korisnici i dalje imaju mogućnost izbora jedinstvene ponude, paketa i uslova poslovanja od svake kompanije pojedinačno i neovisno realizovano kroz trenutno najsavremeniju tehnologiju pristupa internetu i video servisima. Ovakav prethodno obrazložen pristup je nešto što je trenutno zastupljeno u EU, a na neki način bi bio i napredniji nego u samoj EU, jer razvoj fiksne mreže u ruralnom području EU je uglavnom baziran na konzumiranju određenih subvencijskih fondova.

9. Relevantno tržište

Relevantno tržište koncentracije, u smislu člana 3. Zakona o konkurenciji, te čl. 2.. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, čini tržište određenih proizvoda/usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti na određenom geografskom tržištu.

Prema odredbi člana 4. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište u proizvodnom smislu obuhvaća sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uslovima, imajući u vidu posebno njihove bitne karakteristike, kvalitet, uobičajenu namjenu, način upotrebe, uslove prodaje i cijene.

U skladu sa članom 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište u geografskom smislu obuhvaća cjelokupnu ili dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojoj privredni subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuje od uslova tržišne konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Privredni subjekti BH Telecom i Telemach učestvuju na tržištu telekomunikacija u Bosni i Hercegovini.

Kako je tržište telekomunikacijskih usluga vrlo dinamično tržište, isto je potrebno sagledati segmentirano u odnosu na pojedine vrste usluga koje učesnici na tržištu pružaju, regulatorne i tehničke mogućnosti koje imaju na raspolaganju, u skladu sa standardima koje primjenjuje i Evropska komisija.

Elektronske komunikacije se obavljaju putem fiksnih i mobilnih mreža. Maloprodajne usluge uključuju pristup internetu, fiksnu telefoniju, mobilne podatke i usluge mobilne telefonije, te usluge distribucije audiovizuelnog sadržaja analognim, digitalnim i satelitskim putem.

- Mobilna telefonija - Usluge mobilne telefonije (uključujući mobilne podatke) pružaju operateri mobilne mreže ("MNO") i operateri virtuelnih mobilnih mreža ("MVNO"). U BiH postoje tri operatera s vlastitim mobilnim mrežama koji su ujedno i korisnici dozvola za korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema: Telekomunikacije Republike Srpske a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Telekom RS ili Mtel), JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar (u daljem tekstu: JP HT Mostar ili Eronet) i BH Telecom. Za rad mreže, MNO moraju nabaviti licence za korištenje mobilne frekvencije koje dodjeljuje RAK. Frekvencije su dodijeljene, a u praksi iz regije iste su se obično dodjeljivale u konkurentnom postupku tendera/aukcije i obično su se davale na period od 15 do 20 godina. Takve frekvencije su ograničen prirodni resurs i stoga djeluju kao ozbiljno ograničenje za razvoj mreže. Mobilne mreže se općenito sastoje od dijela jezgra i dijela radio pristupne mreže ("RAN"). RAN su bazne stanice raspoređene po teritoriji sa kojih se zatim glavni dio agregira i kontrolira promet.
- Operateri koji nemaju sopstvenu mrežu ili još nisu uspjeli da razmjestе dovoljan broj baznih stanica mogu tražiti da koriste mreže drugih MNO-a putem nacionalnog roaminga ili da razviju jedan od dva modela pružanja mobilnih usluga preko mreže drugog operatera, putem takozvanog "service provider" ili MVNO aranžmana. "Service provider" ili MVNO modeli omogućavaju operaterima bez vlastitih mobilnih mreža da uspješno nude mobilne usluge na maloprodajnom tržištu korištenjem veleprodajnog pristupa mrežama MNO-a. Prema podacima RAK u BiH postoje četiri registrirana pružatelja mobilnih telefonskih usluga ("service providera") i to DASTO SEMTEL d.o.o. Bijeljina, Logosoft d.o.o. Sarajevo, Novotel d.o.o. Sarajevo i Hallo d.o.o. Sarajevo, pri čemu je Logosoft povezano društvo Telekom RS, a Hallo povezano društvo HT Eronet-a. Ciljno društvo ne pruža usluge mobilne telefonije.
- Pristup internetu je omogućen preko optičkih, kablovskih i bakrenih mreža, a nedavno se pojavio pristupačni satelitski širokopojasni internet koji u regiji već nudi kompanija Starlink. Kada je u pitanju sekundarna mreža u gradovima, podrazumijeva se da je optika superiorna u odnosu na bakarne mreže i mreže Telemach-a DOCSIS 3.0 I DOCSIS 3.1 kablovske mreže koje već rade sa svojim maksimalnim tehničkim mogućnostima. Iz tog razloga jasno je da u nedostatku licence za mobilnu telefoniju i ograničenih mogućnosti uvođenja sekundarne optičke infrastrukture u gradovima, Telemach na širem području BiH kao pružalac usluge na tehnologijama koje koriste svoj maksimum u okviru teritorija na kojem se nalazi vlastita fiksna mreža koja pokriva samo oko 25% domaćinstava u BiH, nema mogućnosti za rast u budućnosti i komercijalno pružanje usluga na cijelom tržištu BiH. S druge strane, uvažavajući veličinu tržišta i rasprostranjenost njihove postojeće mreže, dva operatera Mtel i BH Telecom već razvijaju sekundarnu optičku mrežu u gradovima širom BiH, što predstavlja jak konkurentski pritisak na Telemach, koji ima limitiran interes za razvijanje iste i rast u tom segmentu. Tamo gdje je to tehnološki, regulatorno i komercijalno omogućeno i izvodljivo, operateri također koriste mreže drugih

operatera da ponude svoje maloprodajne usluge krajnjim kupcima.

- Pružanje usluga distribucije audiovizualnog sadržaja je usluga u kojoj operateri i OTT platforme distribuiraju audiovizuelni sadržaj za koji su dobili odgovarajuća prava preko svojih platformi krajnjim korisnicima. Navedene usluge se obično nude kao paketi koji se sastoje od različitih količina, sadržaja i cijena. Usluge pružanja TV sadržaja pružaju se putem istih mreža kao širokopojasni internet, digitalne satelitske platforme za emitovanje kao i određeni naslijeđeni transportni sistemi (analogni kabl sobne/krovne antene) koji su još uvijek u funkciji, kao i novih digitalnih DVB transportnih sistema (Mux A i Mux D) i gdje se radi o tzv. terestrijalnom (zemaljskom) signalu.
- Fiksna telefonija se pruža ili preko bakrene mreže BH Telecoma (PSTN usluge) ili korištenjem Voice - over IP tehnologije putem optičkih i bakarnih mreža. Obim saobraćaja je opao za oko (...) **% u posljednjih 15 godina jer je fiksna telefonija gotovo u potpunosti zamijenjena mobilnim komunikacijama (Podaci iz Prijave).

Imajući u vidu sve gore navedeno, posebno predmet poslovanja učesnika koncentracije, njihovu zamjenjivost, tehnološke mogućnosti učesnika koncentracije, efekte na koje predmetna koncentracija proizvodi na maloprodajnom tržištu kao i dosadašnju praksu Konkurencijskog vijeća i Evropske komisije u ovoj oblasti, utvrđeno je da relevantno tržište proizvoda/usluga definiše tržište maloprodaje usluga distribucije audiovizualnog sadržaja, tržište usluga interneta i tržište usluga fiksne telefonije na području Bosne i Hercegovine.

Elektronske komunikacije se obavljaju putem fiksnih i mobilnih mreža. Maloprodajne usluge uključuju pristup internetu, fiksnu telefoniju, mobilne podatke i usluge mobilne telefonije, te usluge distribucije audiovizualnog sadržaja analognim, digitalnim i satelitskim putem.

S obzirom da Telemach ne pruža usluge mobilne telefonije na relevantnom geografskom tržištu te da na istom nema preklapanja između učesnika koncentracije kao i da relevantna koncentracija nema efekte na navedenom tržištu, relevantno tržište predmetne koncentracije ne uključuje tržište mobilne telefonije.

Uvažavajući navedeno, a posebno predmet poslovanja učesnika koncentracije (odnosno Ciljnog društva), Konkurencijsko vijeće kao relevantno tržište proizvoda/usluga definiše 3 (tri) odvojena tržišta i to - tržište maloprodaje usluga distribucije audiovizualnog sadržaja, tržište usluga Interneta i tržište pružanja usluga fiksne telefonije.

U BiH operatori usvajaju cjenovne politike koje se primjenjuju širom BiH. Pored toga, operatori sa značajnom tržišnom snagom dužni su primjenjivati granične cijene za govorne telefonske usluge u fiksnoj telefoniji za sve korisnike u BiH. Ove cijene je propisao RAK Pravilom 67/2012 o modelu rebalansa cijena govornih telefonskih usluga u BiH.

Učesnici koncentracije posjeduju važeće dozvole za obavljanje telekomunikacijskih usluga izdane od strane RAK-a na osnovu kojih mogu obavljati djelatnost na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine. Nadalje u praksi Evropske komisije utvrđuje da je regulacija telekomunikacijskih usluga nacionalna, a i samo licenciranje se obavlja na nacionalnom nivou.

Učesnici koncentracije BH Telecom i Telemach su nosioci nacionalne mrežne dozvole za područje cijele teritorije Bosne i Hercegovine; ne postoje regulatorne prepreke da pružaju usluge pristupa internetu putem takve mreže, distribuiraju putem svojih platformi za distribuciju audiovizualnog sadržaja uključujući i web platforme BH Telecoma "Moja Web TV", "EON" platforme ili digitalne satelitske televizije - DTH Telemach kao i usluge fiksne telefonije na teritoriji čitave Bosne i Hercegovine.

S tim u vezi, prema podacima dostavljenim u Prijavi koncentracije i njenim dopunama, kao i na osnovu dodatno prikupljenih podataka u toku postupka, utvrđeno je kako je relevantno tržište predmetne koncentracije tržište usluga distribucije audiovizualnog sadržaja, tržište usluga Interneta i tržište usluga fiksne telefonije na području Bosne i Hercegovine.

10. Mišljenja zainteresovanih fizičkih i pravnih lica na Obavještenje o prijavi koncentracije

***¹

11. Očitovanje Podnosioca prijave koncentracije na Zaključak o pokretanju postupka i na dostavljene primjedbe zainteresovanih strana

12. Prikupljeni podaci od relevantnih institucija

13. Analiza relevantnog tržišta

Prilikom dostavljanje podataka Podnosilac prijave je u Prijavi dostavio podatke koji se odnose na tržišne udjele učesnika koncentracije u trećem kvartalu 2024. godine, pozivajući se na podatke RAK-a.

U cilju provođenja postupka ocjene koncentracije Konkurencijsko vijeće je utvrdilo potrebnim obratiti se RAK zahtjevom za dostavljanjem podataka o broju korisnika (broju priključaka) za učesnike koncentracije i glavne konkurente za 2024. godinu na nivou Bosne i Hercegovine, zatim po entitetima i na kraju za gradove - Sarajevo, Zenica, Mostar, Tuzla, Bihać i Banja Luka i ukupnim godišnjim prihodima pojedinačno po privrednim subjektima učesnika koncentracije i konkurenata na tržištu Bosne i Hercegovine za period 2022 - 2024. godinu (KM) ostvarenim odvojeno na tržištu Internet usluga, tržištu fiksne telefonije i tržištu usluga distribucije audiovizualnog sadržaja, koje obuhvata digitalnu i analognu kablovsku televiziju, IPTV i satelitsku televiziju (DTH).

Na taj način Konkurencijsko vijeće je došlo do tržišnih udjela učesnika koncentracije po dva kriterija - tržišnim udjelima po broju korisnika (priključaka) i tržišnim udjelima prema kriteriju ukupnog godišnjeg prihoda ostvarenog na svakom od relevantnih tržišta predmetne koncentracije.

Konkurencijsko vijeće je na osnovu podataka dostavljenih od strane Podnosioca prijave i podataka prikupljenih od strane RAK izvršilo i daljnju segmentaciju i detaljnu analizu tržišta, te je utvrdilo sljedeće:

a) Tržište usluge fiksne telefonije

Podnosilac prijave je u Prijavi dostavio podatke koji se odnose na tržišni udio u trećem kvartalu 2024. godine na tržištu fiksne telefonije u Bosni i Hercegovini:

¹ - skraćena verzija rješenja u skladu sa članom 44 stav (2) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/058, 76/07 i 80/09)

Tabela 2.

Redni broj	Učesnici koncentracije i glavni konkurenti	Udio na tržištu treći kvartal 2024. godine %
1.	Telemach	(..)**
2.	Telekom RS	(..)**
3.	BH Telecom	(..)**
4.	Eronet	(..)**
	UKUPNO	cca. 100,0
1+3	UKUPNO Učesnici koncentracije	(..)**

Izvor: podaci Podnosioca prijave

Prema podacima Podnosioca prijave ukupan tržišni udio učesnika koncentracije u trećem kvartalu 2024. godine iznosio je (..)**%.

Podnosilac prijave navodi da se u 2023. i u 2024. godini nastavio trend smanjenja broja korisnika fiksne telefonije te je dostavio uporedne podatke za 2023. godinu na regionalnom tržištu - Srbiji, Crnoj Gori i Hrvatskoj gdje je BH Telecom zabilježio udio od (..)**%, a SBB ukupno/Telemach udio od (..)**% što zajedno čini udio od (..)**%.

Pregled tržišnih udjela učesnika koncentracije i konkurenata prema podacima RAK-a

Prema javno dostupnim Izvještajima RAK - telekomunikacijski pokazatelji za 2022-2023-2024 godinu u Tabeli 3. dat je prikaz ukupnog broja aktivnih fiksnih telefonskih linija dominantnih operatera, alternativnih operatera kao i broj vlastitih pretplatnika alternativnih operatera po godinama:

Tabela 3.

	2022	2023	2024
Ukupan broj aktivnih fiksnih telefonskih linija incumbent* operatera	505.563	473.048	443.613
Broj alternativnih** operatera fiksne telefonije	12	10	9
Ukupan broj vlastitih pretplatnika alternativnih operatera	145.333	140.926	139.432

Izvor: Izvještaji RAK - telekomunikacijski pokazatelji za 2022-2023-2024 godinu

*BH Telecom, Telekom RS i HT Mostar

**operatori koji su se pojavili nakon liberalizacije tržišta i korisnici su Dozvole za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga

Prema podacima u Tabeli 3. primjetan je pad broja fiksnih telefonskih priključaka, odnosno broj korisnika fiksne telefonije svih operatera.

Prema kriteriju ukupnog broja priključaka fiksne telefonije po operateru za 2024. godinu u Tabeli 4. dat je prikaz tržišnih udjela učesnika koncentracije i njihovih konkurenata na tržištu Bosne i Hercegovine.

Tabela 4.

Red. br.	Privredni subjekt	Ukupan broj priključaka po operaterima 2024	Tržišni udio %
1.	BH Telecom	(..)**	(..)**
2.	Blicnet d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**
3.	Eronet	(..)**	(..)**
4.	Logosoft d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**
5.	SOFTNET d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**
6.	Mtel	(..)**	(..)**
7.	Telemach	(..)**	(..)**
8.	TXTV d.o.o. Tuzla	(..)**	(..)**
9.	MISS.NET d.o.o. Bihać	(..)**	(..)**
	UKUPNO	(..)**	(..)**
2+4+6	Telekom RS Grupa	(..)**	(..)**

1+7	Učesnici koncentracije	(..)**	(..)**
-----	-------------------------------	--------	--------

Izvor: dostavljeni podaci RAK na zahtjev

Sa ukupno 166.476 priključaka fiksne telefonije BH Telecom na ovom tržištu ima udio od (..)**% dok privredni subjekt Telemach ima udio od (..)**% sa ukupno (..)**priključaka. Njihov zajednički tržišni udio iznosi nakon provođenja koncentracije iznositi će (..)**%.

Posmatrajući samo 2024. godinu, kao godinu koja je prethodila predmetnoj koncentraciji, tržišni udio operatera prema broju aktivnih telefonskih linija po kvartalima prikazan je u Tabeli 5.

Tabela 5.

Red br.	Privredni subjekt	Q1 %	Q2 %	Q3 %	Q4 %
1.	BH Telekom	31,39	29,46	29,38	29,33
2.	Telekom RS Grupa	35,62	36,32	36,06	35,88
3.	Eronet	15,75	16,20	16,35	16,43
4.	Telemach	16,54	17,14	17,32	17,49
	Ostali	0,70	0,88	0,89	0,87
1+4	Učesnici koncentracije	47,93	46,6	46,70	46,82

Izvor: Kvartalni uporedni podaci tržišta elektronskih komunikacija za 2024, po kvartalima, javno dostupni podaci RAK-a

Tržišni udio učesnika koncentracije po kriteriju broja aktivnih telefonskih linija tokom 2024. godine kretao se od 46,60% do 47,93%, u zavisnosti od kvartala.

Na osnovu ostvarenih godišnjih prihoda na tržištu pružanja usluge fiksne telefonije u Bosni i Hercegovini u Tabeli 6. dat je prikaz tržišnih udjela učesnika koncentracije i njihovih konkurenata na tržištu Bosne i Hercegovine za 2022., 2023. i 2024. godinu, kako slijedi:

Tabela 6.

Red br.	Privredni subjekt	2022. %	2023. %	2024. %
1.	AKT.ONLINE d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
2.	BH Telecom	(..)**	(..)**	(..)**
3.	Blicnet d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**	(..)**
4.	EUROPRONET d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
5.	JP HT d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**
6.	JetStream BH d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
7.	Logosoft d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
8.	Neon Solucije d.o.o. Kalesija	(..)**	(..)**	(..)**
9.	Softnet d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
10.	Telekom RS	(..)**	(..)**	(..)**
11.	Telemach BH	(..)**	(..)**	(..)**
12.	HKB net d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
13.	KTV HS d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
14.	TX TV d.o.o. Tuzla	(..)**	(..)**	(..)**
15.	MISS.NET d.o.o. Bihać	(..)**	(..)**	(..)**
	UKUPNO	100	100	100
3+7+10	Ukupno Telekom RS Grupa	(..)**	(..)**	(..)**
2+11+12+13	Ukupno učesnici koncentracije	(..)**	(..)**	(..)**

Izvor: dostavljeni podaci RAK-a na zahtjev

Prema podacima RAK-a ukupan tržišni udio učesnika koncentracije na tržištu fiksne telefonije u Bosni i Hercegovini, na osnovu ostvarenih godišnjih prihoda na tržištu pružanja usluge fiksne telefonije, u 2022. godini iznosio je (..)**%, u 2023. godini iznosio je (..)**%, a u 2024. godini (..)**%, što pokazuje trend pada u odnosu na konkurenciju/konkurente.

b) Tržište usluga Interneta

Podnosilac prijave je u Prijavi dostavio informacije za 2022. godinu i 2023. godinu navodeći da tržište širokopojasnog pristupa internetu u BiH u proteklom periodu bilježi rast, kako ukupnog broja korisnika tako i povećanje broja paketa većih brzina.

Na području Bosne i Hercegovine je u 2023. godini djelovalo ukupno 63 davaoca internet usluga, ukupan broj korisnika interneta putem fiksne mreže na dan 31.12.2023. godine, iznosio je 3,97 miliona u cijeloj BiH i to je povećanje za 7,18% u odnosu na prethodnu godinu.

Također, u 2023. godini nastavljen je trend rasta korištenja interneta putem mobilnih mreža. Ukupan broj korisnika mobilnog širokopojasnog pristupa internetu u BiH u 2023. godini iznosio je 2,82 miliona i zabilježio je rast u odnosu na 2022. godinu, kada je iznosio 2,61 milion.

Ukupan broj korisnika mobilnog širokopojasnog pristupa internetu uključuje mobilne pretplatnike koji koriste mobilne broadband usluge na bazi "plati po korištenju" (engl. pay-per-use), tj. pretplatnike koji pored govorne usluge, SMS i MMS poruka koriste uslugu prenosa podataka, te pretplatnike koji koriste samo uslugu prenosa podataka - data kartica (ostale usluge su blokirane).

Imajući u vidu sve veću potrebu korisnika za korištenjem interneta putem mobilnih mreža, operateri kreiraju tarifne pakete koji uključuju sve veće količine besplatnog mobilnog interneta.

Ukupan broj priključaka širokopojasnog interneta svih operatera u cijeloj BiH na dan 31.12.2023. godine iznosio je 1.087.361, što je za 5,36% više nego u 2022. godini.

Podnosilac prijave je dostavio pregled tržišnih udjela usluge Interneta putem fiksne mreže u 2023, prema kojim je BH Telecom imao udio od 30,51%, a Telemach tržišni udio od 16,57% što predstavlja zajednički udio od 47,08%.

Podnosilac prijave navodi da navedeni podatak ne predstavlja tačan podatak obzirom da od 59 licenciranih operatera samo njih 43 je RAK-u dostavilo podatke, odnosno 27% operatera nije dostavilo podatke.

Prema podacima Podnosioca prijave u 2024. godini na tržištu pružanja Internet usluga u Bosni u Hercegovini, zajednički tržišni udio učesnika koncentracije prema broju Internet priključaka iznosio je (..)**%, odnosno (..)**% ako se u obzir uzme broj priključaka mobilnog Interneta.

Podnosilac prijave dalje u Prijavi ukazuje i na uporedne podatke u 2023. godini na regionalnom tržištu - Srbija, Crna Gora i Hrvatska, BH Telecom ima udio od (..)**%, a SBB ukupno/Telemach udio od (..)**% što zajedno čini udio od (..)**%.

Pregled tržišnih udjela učesnika koncentracije i konkurenata prema podacima RAK-a

Prema javno dostupnim Izvještajima RAK-a - telekomunikacijski pokazatelji za 2022-2023-2024 godinu u Tabeli 8. dat je pregled po godinama ukupnog broja pretplatnika fiksnog širokopojasnog Interneta i broj mobilnog Interneta putem standardnog mobilnog širokopojasnog pristupa i namjenskog širokopojasnog pristupa:

Tabela 7.

	2022	2023	2024
Ukupan broj pretplatnika fiksnog širokopojasnog Interneta*	875.521	907.951	931.048
Broj pretplatnika mobilnog Interneta putem standardnog mobilnog širokopojasnog pristupa i namjenskog širokopojasnog pristupa	2.098.390	2.226.662	2.547.141

Izvor: Izvještaji RAK - a - telekomunikacijski pokazatelji za 2022-2023-2024 godinu

*uključuje broj pretplatnika putem xDSL priključaka, kablovskog modema, putem fiksnog bežičnog pristupa (FWA), iznajmljenih linija, FTTH priključaka i ostalih tehnologija

Prema podacima u Tabeli 7. primjetan je rast ukupnog broja pretplatnika fiksnog širokopojasnog Interneta kao i mobilnog Interneta putem standardnog mobilnog širokopojasnog pristupa i namjenskog širokopojasnog pristupa.

U cilju utvrđivanja svih relevantnih činjenica Konkurencijsko vijeće je izvršilo uvidu podatke RAK-a, te je na osnovu ostvarenih prihoda na tržištu pružanja usluge pristupa Internetu u Tabeli 8. prikazan tržišni udio pružaoca Internet usluga, uključujući i učesnike koncentracije, na tržištu Bosne i Hercegovine za period 2022. - 2024. godinu, kako slijedi:

Tabela 8.

Redni broj	Privredni subjekt	2022.	2023.	2024.
		%	%	%
1.	AKT ONLINE d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
2.	Alfanet Informatika d.o.o. Prijedor	(..)**	(..)**	(..)**
3.	AMB - NET d.o.o. Živinice	(..)**	(..)**	(..)**
4.	AVAX NET d.o.o. Lukavac	(..)**	(..)**	(..)**
5.	BH Telecom	(..)**	(..)**	(..)**
6.	Blicnet d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**	(..)**
7.	DSL - ELEKTRONIKA d.o.o. Modriča	(..)**	(..)**	(..)**
8.	Telinea d.o.o. Bihać	(..)**	(..)**	(..)**
9.	DASTO - SEMTEL d.o.o. Bijeljina	(..)**	(..)**	(..)**
10.	DINNET d.o.o. Gračanica	(..)**	(..)**	(..)**
11.	ELEKTRON GROUP d.o.o. Derventa	(..)**	(..)**	(..)**
12.	ELIT M d.o.o. Bijeljina	(..)**	(..)**	(..)**
13.	EUROPONET BOSNIA d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
14.	FORMEA d.o.o. Visoko	(..)**	(..)**	(..)**
15.	GIGAHERC d.o.o. Gradačac	(..)**	(..)**	(..)**
16.	INTEGRA INŽENJERING d.o.o. BL	(..)**	(..)**	(..)**
17.	ITS d.o.o. Široki Brijeg	(..)**	(..)**	(..)**
18.	Inmarsat BH d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
19.	JP HT d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**
20.	Kamer Commerce d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
21.	Katarina d.o.o. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**
22.	KG - 1 d.o.o. Goražde	(..)**	(..)**	(..)**
23.	K-NET D.O.O. Derventa	(..)**	(..)**	(..)**
24.	KTV E-G-E d.o.o. Doboj Jug	(..)**	(..)**	(..)**
25.	Logosoft d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
26.	Media SKY d.o.o. Živinice	(..)**	(..)**	(..)**
27.	MEDIA - NET BH d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
28.	MISS.NET d.o.o. Bihać	(..)**	(..)**	(..)**
29.	NEON Solucije d.o.o. Kalesija	(..)**	(..)**	(..)**
30.	Net Plus d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**	(..)**
31.	NET - FLET d.o.o. Bugojno	(..)**	(..)**	(..)**
32.	NTV IC d.o.o. Kakanj	(..)**	(..)**	(..)**
33.	ORTAK d.o.o. Šipovo	(..)**	(..)**	(..)**
34.	SATING - MEDIA d.o.o. Kupres	(..)**	(..)**	(..)**
35.	SOFTNET d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
36.	STOKIĆ d.o.o. Doboj	(..)**	(..)**	(..)**
37.	SUBNET d.o.o. Čapljina	(..)**	(..)**	(..)**
38.	TEAM CONSULTING d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
39.	TELEKLIK d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**	(..)**
40.	Telecom RS	(..)**	(..)**	(..)**
41.	Telemach	(..)**	(..)**	(..)**
42.	HKB NET d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
43.	M&H Company d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
44.	Kablovska televizija HS d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
45.	Telesky d.o.o. Gradačac	(..)**	(..)**	(..)**
46.	Terc Trade Company d.o.o. Prnjavor	(..)**	(..)**	(..)**
47.	TEONET d.o.o. Tuzla	(..)**	(..)**	(..)**
48.	TRION TEL d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**	(..)**
49.	TX TV D.O.O. Tuzla	(..)**	(..)**	(..)**
50.	WIRAC NET d.o.o. Gračanica	(..)**	(..)**	(..)**
51.	Xento d.o.o. Žepče	(..)**	(..)**	(..)**
52.	ZipZap d.o.o. Zenica	(..)**	(..)**	(..)**
	UKUPNO	100	100	100

6+25+40	Ukupno Telecom RS Grupa	(..)**	(..)**	(..)**
41+42+43+44	Telemach i povezani privredni subjekti	(..)**	(..)**	(..)**
5+41+42+43+44	UKUPNO Učesnici koncentracije	(..)**	(..)**	(..)**

Izvor: Podaci RAK-a na zahtjev

Prema podacima RAK-a ukupan tržišni udio učesnika koncentracije na osnovu ostvarenih prihoda na tržištu pružanja usluge pristupa Internetu u Bosni i Hercegovini u 2022. godine iznosio je (..)**%, u 2023. godini iznosio je (..)**%, a u 2024. godini (..)**%.

U 2024. godini ukupno je poslovalo (..)** Internet operatera na tržištu Bosne i Hercegovine, korisnika Dozvole za pružanje ISP usluga na dan 31.12.2024. godine, a podaci su prikazani za 42 operatora koji su dostavili podatke. Zabilježeno je ukupno (..)** priključaka širokopojasnog pristupa internetu putem fiksne mreže u koji je uključen broj xDSL priključaka, broj priključaka putem kablovske mreže, broj priključaka putem fiksno bežičnog pristupa, priključci putem iznajmljene linije, priključci FTTx te priključci putem ostalih tehnologija i satelitske veze.

Tržišni udio operatora prema broju priključaka fiksnog širokopojasnog pristupa Internetu po kvartalima u 2024. godini na tržištu Bosne i Hercegovine:

Tabela 9.

Red br	Privredni subjekt	Q1	Q2	Q3	Q4
		%	%	%	%
1.	BH Telekom	30,46	30,37	30,22	30,18
2.	Telekom RS Grupa	30,30	30,23	30,29	30,38
3.	Telemach	20,62	20,71	20,78	20,76
4.	HT Mostar	7,02	7,08	7,04	7,03
5.	Dasto - Semtel	2,07	2,05	2,02	2,01
6.	DSL-Elektronika	1,36	1,40	1,39	1,39
7.	TX TV	1,94	1,93	1,96	1,96
8.	Ostali	6,23	6,24	6,29	6,29
	UKUPNO	100	100	100	100
1+3	UKUPNO Učesnici koncentracije	51,08	51,08	51	50,94

Izvor: Kvartalni uporedni podaci tržišta elektronskih komunikacija za 2024, po kvartalima, javno dostupni podaci RAK-a

Tržišni udio učesnika koncentracije po kriteriju priključaka fiksnog širokopojasnog pristupa Internetu po kvartalima u 2024. godini kretao se od 51,08% do 50,94%, u zavisnosti od kvartala.

Pored evidencije broja priključaka Interneta na nivou Bosne i Hercegovine RAK prikuplja podatke i po entitetima kao i po kantonima/regijama koji su Konkurencijskom vijeću dostavljeni na zahtjev. Podatke po entitetima i kantonima/regijama Konkurencijsko vijeće je analiziralo ali isti nisu uzeti u obzir u odlučujućem smislu s obzirom da je relevantno geografsko tržište postupka Bosna i Hercegovina.

Prema podacima sa kojima raspolaže RAK-a, u područjima gdje privredni subjekti BH Telecom i Telemach nude uslugu fiksnog širokopojasnog pristupa, imaju izgrađenu vlastitu mrežu, te nude ili imaju mogućnost da ponude usluge fiksne telefonije i distribucije audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija.

c) Tržište maloprodaje usluga distribucije audiovizualnog sadržaja

Podnosilac prijave navodi da, prema podacima preuzetim iz dokumenta "Pregled stanja tržišta telekomunikacija u BiH za 2023. godinu" izdatog od strane RAK-a, na tržištu distribucije TV-programa u Bosni i Hercegovini, koje obuhvata digitalnu i analognu kablovsku televiziju, IPTV i satelitsku televiziju (DTH), tržišni udio BH Telecom je oko 24,38%, dok Ciljno

društvo ima tržišni udio od 34,9% (sa pripojenim društvima HKB net d.o.o. Sarajevo, M&H Company d.o.o. Sarajevo i KATV HS d.o.o. Sarajevo).

U odnosu na podatke koje regulatoru dostavljaju operateri individualno i koji ne uključuju OTT i distribuciju programa putem free to air platforme, ukupan broj pretplatnika usluge distribucije medijskih sadržaja u 2023. godini iznosio je 924.958 od čega broj IPTV pretplatnika iznosi 403.418, pretplatnika distribucije preko kablovskih distributivnih sistema (KDS) iznosi 345.734 te i DTH 175.806 pretplatnika.

Ukupan broj priključaka distribucije medijskih usluga sa kojima raspolaže RAK je u trećem kvartalu 2024. godine iznosio 926.290 pretplatnika od čega broj IPTV pretplatnika iznosi 406.255, putem kablovske mreže 347.288 te DTH ukupno 172.747 pretplatnika.

Tabela 10.

Redni broj	Učesnici koncentracije i glavni konkurenti	Udio na tržištu - treći kvartal 2024. godinu
		%
1.	Telemach	(..)**
2.	Telekom RS Grupa	(..)**
3.	BH Telecom	(..)**
4.	Eronet	(..)**
5.	TX TV	(..)**
6.	Ostali	(..)**
7.	Ukupno	cca 100
1+3	UKUPNO Učesnici koncentracije	(..)**

Izvor: podaci Podnosioca prijave

Podnosilac prijave odvojeno od navedenog daje svoj osvrt na ovaj segment relevantnog tržišta te uključuje i korisnike OTT platformi, korisnike free to air servisa VidiTV, tržište ilegalne/piratske distribucije audiovizualnog sadržaja kao i međusobno preklapanje između tržišnih učesnika i preklapanje u pogledu korisnika koji koriste OTT platforme, free to air servisa, piratske platforme, smatrajući da ukupno tržište distribucije audiovizualnog sadržaja ima (..)**korisnika.

Podnosilac prijave se dalje poziva i na broj domaćinstava u Bosni i Hercegovini po zadnjem popisu iz 2013. godini koji iznosio (..)**%, a u uporedbi sa podatkom RAK-a da je u trećem kvartalu 2024. godine bilo ukupno (..)**pretplatnika, i na razliku od približno (..)**pretplatnika koji, prema stavu Podnosioca prijave pripada piratskom tržištu, OTT korisnicima, free to air korisnicima Multipleksa D i sl.

Podnosilac prijave smatra da se podaci koji se odnose na OTT platformi, a koje RAK ne uzima u obzir, trebaju biti razmatrani od strane Konkurencijskog vijeća prilikom ocjene koncentracije, jer smatra da se pružanje usluga distribucije audiovizuelnog sadržaja definiše kao usluga u kojoj operateri i OTT platforme kao što su Netflix, HBO MAX, Amazon Prime, Disney+ i sl. Distribuiraju audiovizuelni sadržaj za koji su dobili odgovarajuće licence preko svojih platformi krajnjim korisnicima. Navedene usluge se obično nude kao paketi koji se sastoje od različitih količina, sadržaja i cijena. Usluge pružanja TV sadržaja pružaju se putem istih mreža kao i širokopojasni internet, digitalne satelitske platforme za emitovanje kao i određenih naslijeđenih transportnih sistema (analogni kabl i sobne/krovne antene) koji su još uvijek u funkciji i gdje se radi o tzv. terestrijalnom (zemljanom) signalu.

Na ovaj način, posmatrajući sve navedeno, Podnosilac zahtjeva smatra da je to neophodno uzeti u obzir jer učesnici koncentracije na taj način smanjuju svoj tržišni udio na (..)**% - i to BH Telecom sa (..)**korisnika koji čini udio od (..)**% i Telemach BH sa (..)**korisnika sa udjelom od (..)**%.

Glavni konkurenti prema ovoj procjeni učesnika koncentracije su Telekom Srpske sa (..)**% tržišnog udjela, JP HT d.d. Mostar sa (..)**% dok TX TV i ostali mali kablovski operateri imaju udio od (..)**%. Udio od (..)**% otpada na OTT - HBO/Max i Netflix te Sky Stream, Apple TV, Amazon Prime, Disney, VIDITV - (..)**% (učešće free-to-air platforme VIDITV) i piratski korisnici sa (..)**% (usluge streaminga audiovizualnog sadržaja putem ilegalnih i kodiranih set up boxova za šta je dovoljan samo Internet priključak).

Podnositelj prijave dalje u Prijavi ukazuje i na uporedne podatke na regionalnom tržištu - Srbija, Crna Gora i Hrvatska gdje BH Telecom ima udio od (..)**%, a SBB ukupno/Telemach udio od (..)**% što zajedno čini udio od (..)**%.

Pregled tržišnih udjela učesnika koncentracije i konkurenata prema podacima RAK-a

U skladu sa izdatim dozvolama za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, a shodno uslovima dozvole propisane Pravilnikom 79/2016 o dozvolama za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, pravo distribucije AVM usluga i medijskih usluga radija u 2024. godini je imalo ukupno 28 operatera. 8 operatera (29%) pruža usluge putem IPTV platforme, 20 operatera (65%) putem kablovske platforme (KDS) i 2 operatera (6%), pored usluga KDS i IPTV platforme, pružaju usluge i putem DTH platforme.

Gledajući po broju pretplatnika prijem usluga distribucije putem IPTV platforme u odnosu na ukupan broj pretplatnika iznosi 44,1%, putem KDS platforme 37,1% te putem DTH platforme 18,8%, u odnosu na 2023. godinu broj korisnika IPTV i KDS platforme se povećavao, a broj korisnika DTH platforme je prvi put u blagom padu.

Ukupan broj pretplatnika distribucije audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, prema podacima iz Godišnjeg izvještaja RAK za 2024. godinu, na području Bosne i Hercegovine iznosio je 926.969 te uključuje broj pretplatnika putem IPTV mreže, kablovske mreže i broj pretplatnika putem DTH. U odnosu na 2023. godinu ukupan broj pretplatnika se povećao za 2.337 pretplatnika, što je najmanji rast u odnosu na prethodne godine.

Rast broja pretplatnika u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu prijavilo je 13 operatera, od čega je najviše novih pretplatnika prijavio Mtel (3,7% u odnosu na godinu ranije). 11 operatera je prijavilo zanemarljiv rast broja pretplatnika dok je 12 operatera prijavilo manji broj pretplatnika u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu. Pad broja pretplatnika je prijavio privredni subjekt Telemach i to u dijelu distribucije DTH tehnologije dok je zabilježio blagi rast putem KDS platforme. Tri operatera su prijavila identičan broj pretplatnika kao i 2023. godine, a jedna operater je dostavio izjavu da nema pretplatnika te je pokrenut stečajni postupak.

Od ukupno 28 operatera koji djeluju na području BiH, 90% tržišnog učešća otpada na tri najveća kablovska/IPTV distributera sa njihovim povezanim društvima, dok samo 10% učešća dijele ostala 22 kablovska/IPTV operatera. Najveće procentualno učešće na tržištu distribucije od 30,2% ima Telemach, kao samostalni nosilac Dozvole koji pruža usluge i putem KDS platforme i DTH platforme iako je zabilježio blagi pad u odnosu na prošlu godinu, ali je taj procenat veći, i iznosi 34,5%, kada se uzme tržišno učešće i njegovih povezanih društava (HKB net d.o.o. Sarajevo, M&H Company d.o.o. Sarajevo i HS d.o.o. Sarajevo). Zatim slijedi BH Telecom d.d.

Sarajevo čije tržišno učešće iznosi 24,3%, što je blagi rast u odnosu na prethodnu godinu, dok je Mtel a.d. Banja Luka kao samostalni nosilac dozvole, koji pruža usluge distribucije i putem IPTV i DTH platforme, postigao rast u odnosu na prethodnu godinu sa tržišnim učešćem od 21,3%, dok ukupno tržišno učešće Mtele sa njegovim povezanim društvima (Blicnet d.o.o. Banja Luka i Logosoft d.o.o. Sarajevo) iznosi 31,3%.

Pored usluga distribucije, pet operatera pruža i usluge videa na zahtjev (Video on Demand - VoD), a to su: Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar, BH Telecom d.d. Sarajevo, Telemach BH d.o.o. Sarajevo, Mtel a.d. Banja Luka i Blicnet d.o.o. Banja Luka. Na kraju posmatranog perioda, broj TV kanala koji nosioci dozvola nude svojim pretplatnicima, kreće se od 15 TV kanala (Telesky d.o.o. Gradačac) do 341 TV kanala (Mtel a.d. Banja Luka).

Osim ponude osnovnih paketa programa, pojedini distributeri u ponudi imaju i dodatne (uglavnom tematske) pakete: sportski, muzički i filmski. Takođe, pojedini nosioci dozvola u ponudi imaju i radijske programe iz BiH i zemalja okruženja.

U cilju utvrđivanja svih relevantnih činjenica Konkurencijsko vijeće je izvršilo uvid u podatke RAK-a, te je na osnovu ostvarenih prihoda na tržištu distribucije TV-programa u Bosni i Hercegovini, koje obuhvata digitalnu i analognu kablovsku televiziju, IPTV i satelitsku televiziju (DTH) u narednoj tabeli prikazan tržišni udio učesnika koncentracije i njihovih konkurenata na tržištu Bosne i Hercegovine za 2022., 2023. i 2024. godinu, kako slijedi:

Tabela 11.

Red. Br.	Privredni subjekt	2022.	2023.	2024.
		%	%	%
1.	AMB-NET d.o.o. Živinice	(..)**	(..)**	(..)**
2.	BH Telecom	(..)**	(..)**	(..)**
3.	Blicnet d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**	(..)**
4.	JP HT d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**
5.	KG - I d.o.o. Goražde	(..)**	(..)**	(..)**
6.	KTV E-G-E d.o.o. Matuzići	(..)**	(..)**	(..)**
7.	Logosoft d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
8.	MAX TV d.o.o. Brčko	(..)**	(..)**	(..)**
9.	MISS NET d.o.o. Bihać	(..)**	(..)**	(..)**
10.	Neon Solucije d.o.o. Kalesija	(..)**	(..)**	(..)**
11.	ORTAK d.o.o. Šipovo	(..)**	(..)**	(..)**
12.	Telecom RS	(..)**	(..)**	(..)**
13.	Telemach	(..)**	(..)**	(..)**
14.	HKB net d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
15.	M&H Company d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
16.	KT HS d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
17.	TELESKY d.o.o. Gradačac	(..)**	(..)**	(..)**
18.	Tel-Net d.o.o. Ključ	(..)**	(..)**	(..)**
19.	Terc Trade d.o.o. Prnjavor	(..)**	(..)**	(..)**
20.	TX TV d.o.o. Tuzla	(..)**	(..)**	(..)**
21.	WIRAC. NET d.o.o. Gračanica	(..)**	(..)**	(..)**
22.	ZipZap d.o.o. Zenica	(..)**	(..)**	(..)**
	UKUPNO	100,00	100,00	100,00
3+7+12	Ukupno Telecom RS grupa	(..)**	(..)**	(..)**
13+14+15+16	Telemach + povezana društva	(..)**	(..)**	(..)**
2+13+14+15+16	Učesnici koncentracije	(..)**	(..)**	(..)**

Izvor: Podaci RAK-a na zahtjev

Predmetnom koncentracijom i na ovom tržištu dolazi do stvaranje dominantnog položaja učesnika koncentracije s obzirom da je ukupan tržišni udio učesnika koncentracije na tržištu distribucije TV-programa u Bosni i Hercegovini, koje obuhvata digitalnu i analognu kablovsku televiziju, IPTV i satelitsku televiziju (DTH) u Bosni i Hercegovini u 2022.

godine iznosio (..)**%, u 2023. godine (..)**%, a u 2024. godini (..)**%.

Situacija je nešto drugačija iako i dalje u korist činjenice da koncentracijom dolazi do stvaranja dominantnog položaja učesnika koncentracije na ovom tržištu ukoliko se tržišni udio računa prema kriteriju broju priključaka usluge distribucije medijskih usluga.

Tržišni udio operatora prema broju priključaka usluge distribucije medijskih usluga na području Bosne i Hercegovine prikazan po kvartalima 2024. godine dat je u Tabeli 12.

Tabela 12.

Red broj	2024	Q1%	Q2%	Q3%	Q4%
1.	Telemach	34,44	34,48	34,37	34,20
2.	Telekom RS Grupa	31,33	31,28	31,36	31,52
3.	BH Telecom	24,50	24,37	24,31	24,30
4.	HT Mostar	4,72	4,81	4,83	4,85
5.	TX TV	2,13	2,11	2,10	2,09
6.	Ostali	2,88	2,95	3,03	3,04
	Ukupno	100,0	100,0	100,0	100,0
1+3	Ukupno Učesnici koncentracije	58,94	58,85	58,68	58,50

Izvor: Kvartalni uporedni podaci tržišta elektronskih komunikacija za 2024. po kvartalima, javno dostupni podaci RAK

Tržišni udio učesnika koncentracije po kriteriju priključaka usluge distribucije medijskih usluga po kvartalima u 2024. godini kretao se od 58,50% do 58,94%, u zavisnosti od kvartala.

Prema broju priključaka distribucije audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija u Bosni i Hercegovini u Tabeli 13. dat je prikaz tržišnih udjela učesnika koncentracije i glavnih konkurenata u 2024. godini:

Tabela 13.

Red broj	Privredni subjekt	Ukupno	Udio %
1.	AMB NET Živinice	(..)**	(..)**
2.	BH Telecom	(..)**	(..)**
3.	Blicnet Banja Luka	(..)**	(..)**
4.	DSL Modriča	(..)**	(..)**
5.	DIONET Gračanica	(..)**	(..)**
6.	JP HT Mostar	(..)**	(..)**
7.	KG - I Goražde	(..)**	(..)**
8.	KTV E-G-E Matuzići	(..)**	(..)**
9.	Logosoft Sarajevo	(..)**	(..)**
10.	MISS.NET Bihać	(..)**	(..)**
11.	Media Sky Živinice	(..)**	(..)**
12.	Neon Sol, Kalesija	(..)**	(..)**
13.	ORTAK Šipovo	(..)**	(..)**
14.	Stokić Doboj	(..)**	(..)**
15.	Mtel	(..)**	(..)**
16.	Telemach	(..)**	(..)**
17.	Telesky Gradačac	(..)**	(..)**
18.	Tel-Net Ključ	(..)**	(..)**
19.	Terc Trade Prnjavor	(..)**	(..)**
20.	TEONET Tuzla	(..)**	(..)**
21.	TXTV d.o.o. Tuzla	(..)**	(..)**
22.	WIRAC.NETGračanica	(..)**	(..)**
23.	ZipZap Zenica	(..)**	(..)**
	UKUPNO	926.969	cca 100
3+9+15	Ukupno Telekom RS Grupa	(..)**	(..)**
2+16	Učesnici koncentracije	(..)**	(..)**

Izvor: Podaci RAK-a na zahtjev

Konkurencijsko vijeće je prikupilo podatke o broju korisnika učesnika koncentracije i glavnih konkurenata prema vrsti priključka u smislu tehnologije (kablovska TV, IPTV i DTH) ali navedene podatke i tržišne udjele proizašle po ovom kriteriju nije uzelo u analizu obzirom da je navedeni kriterij za izračun ocijenjen kao irelevantan za predmetni postupak.

Prema podacima iz Tabele 13. predmetnom koncentracijom bit će omogućeno privrednom subjektu BH Telecom da počne sa pružanjem usluga audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija u Bosni i Hercegovini putem kablovskog i DTH priključka s obzirom da je do sada poslovaio isključivo putem IPTV. U skladu sa prikazanim podacima zajednički tržišni udio učesnika koncentracije na ovom tržištu je (..)**%.

Pored usluga distribucije audiovizuelnih medijskih usluga, u 2023. godini 6 operatora je pružalo uslugu na zahtjev (VoD) i to JP HT Mostar, BH Telecom, Telemach, HS d.o.o. Sarajevo, HKB Net d.o.o. Sarajevo i Logosoft d.o.o. Sarajevo.

U 2024. godine ovu uslugu su pružali JP HT Mostar, BH Telecom, Telemach, Logosoft d.o.o. Sarajevo, Blicnet d.o.o. Banja Luka i Mtel.

Pružanje audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev (tzv. video na zahtjev), prema podacima dostavljenim od RAK-a, označava nelinearnu audiovizuelnu medijsku uslugu koju pruža pružalac ove medijske usluge u svrhu gledanja programa u trenutku kojeg odabere korisnik ove usluge i na osnovu ličnog izbora korisnika ove usluge iz kataloga programa koji je sačinio pružalac ove medijske usluge. U skladu sa evropskom praksom, ove usluge nisu licencirane na isti način kao televizijske stanice, već RAK izdaje saglasnost za pružanje ove vrste usluge na neeksluzivnoj osnovi.

Na usluge na zahtjev se primjenjuje blaži stepen regulacije, a gledaoci/slušaoци sami biraju sadržaj koji će gledati te samim tim imaju veći stepen kontrole nad pruženim sadržajem.

Pružaoци usluga distribucije audiovizuelnog sadržaja (kablovska/IPTV operateri), nude zasebno audiovizuelnu uslugu na zahtjev (VoD) kao dodatnu uslugu svojim pretplatnicima u formi videoteke, gdje sami pretplatnici biraju sadržaj koji operateri nude putem kataloga, kako je propisano Pravilom 95/2003 o pružanju audiovizuelnih medijskih usluga.

14. Ocjena koncentracije - učinci koncentracije na relevantno tržište

Konkurencijsko vijeće je jedini organ uprave tj. samostalna upravna organizacija nadležna za provođenje zaštite tržišne konkurencije na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine i koja ima isključivu nadležnost odlučivanja o postojanju zabranjenog konkurencijskog djelovanja na tržištu Bosne i Hercegovine.

Zakon o konkurenciji u skladu sa odredbama člana 13. zabranjuje koncentracije privrednih subjekata koje za rezultat imaju značajno narušavanje efikasne tržišne konkurencije, na cijelom tržištu Bosne i Hercegovine ili njenom značajnijem dijelu, a posebno kojima se stvara novi ili jača postojeći dominantni položaj.

Pretpostavka je da privredni subjekt ima dominantan položaj na tržištu roba ili usluga ako na relevantnom tržištu ima udio veći od 40%.

Konkurencijsko vijeće prilikom procjene namjeravane koncentracije analizira efekte koji za posljedicu imaju značajno narušavanje tržišne konkurencije odnosno da li se takvom koncentracijom stvara ili jača dominantni položaj (član 17. stav (1) Zakona o konkurenciji).

Konkurencijsko vijeće nakon završetka postupka može donijeti rješenje kojim se koncentracija ocjenjuje dopuštenom, nedopuštenom ili kojom se koncentracija ocjenjuje uslovno dopuštenom, sve u skladu sa članom 18. stav (2) Zakona. U rješenju kojim se koncentracija ocjenjuje uslovno dopuštenom

Konkurencijsko vijeće će odrediti mjere, uslove i rokove njihovog ispunjavanja kako je propisano istim članom stav (3) Zakona.

Prilikom provođenja predmetnog postupka, Konkurencijsko vijeće je zaprimilo značajnu količinu podataka i dokumenata, te je na osnovu svih pristiglih informacija izvršilo ekonomsku i pravnu analizu prikupljenih podataka u smislu utvrđivanja činjeničnog stanja na relevantnom tržištu, sa stanovišta ponude i potražnje, sa posebnim osvrtom na tržišta na kojima dolazi do stvaranja ili jačanja dominantnog položaja učesnika koncentracije.

Konkurencijsko vijeće je, imajući u vidu tržišta na kojima učestvuju učesnici koncentracije, nakon analize prikupljenih podataka, došlo do sljedećih zaključaka:

Na tržištu fiksne telefonije prema broju priključaka zajednički tržišni udio učesnika koncentracije ide do 50%,

- Na osnovu ostvarenih godišnjih prihoda na istom tržištu, prema podacima RAK-a ukupan tržišni udio učesnika koncentracije na tržištu fiksne telefonije u Bosni i Hercegovini, u 2022., 2023. i 2024. godini je iznosio oko 30%,
- Na tržištu fiksne telefonije se izdvaja privredni subjekt Mtel koji ima tržišni udio veći od 40%, HT Eronet sa tržišnim udjelom većim od 10% i još cca 12 manjih operatera koji imaju oko 3% i koji ne predstavljaju jaku konkurenciju učesnicima koncentracije,
- Na tržištu pružanja Internet usluga za 2024. godinu zajednički udio je iznosio od 35-45%, dok je prema podacima na osnovu ostvarenih prihoda taj udio i veći i ide do 50%,
- Relevantno geografsko tržište predmetne koncentracije je Bosna i Hercegovina i kako tabela pokazuje na tom tržištu udjeli subjekata su preko 50%,
- Tržišni udio učesnika koncentracije po kriteriju priključaka usluge distribucije medijskih usluga po kvartalima u 2024. godini kretao se preko 50%.
- Na tržištu interneta učesnici koncentracije imaju oko 50 konkurenata, od kojih niti jedan operater pojedinačno niti u grupaciji ne prelazi 32% tržišnog udjela;
- Prema podacima sa kojima raspolaže RAK, u područjima gdje privredni subjekti "BH Telecom" i Telemach nude uslugu fiksnog širokopojasnog pristupa, imaju izgrađenu vlastitu mrežu, te nude ili imaju mogućnost da ponude usluge fiksne telefonije i distribucije audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija.
- Na tržištu pružanja usluge audiovizuelnog sadržaja u skladu sa izdatim dozvolama za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, a shodno uslovima dozvole propisane Pravilnikom 79/2016 o dozvolama za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, pravo distribucije AVM usluga i medijskih usluga radija u 2024. godini je imalo ukupno 28 operatera.
- Ukupan broj pretplatnika distribucije audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, prema podacima iz Godišnjeg izvještaja RAK za 2024. godinu, na području Bosne i Hercegovine iznosio je 926.969 te uključuje broj pretplatnika putem IPTV mreže, kablovske mreže i broj pretplatnika putem DTH. U odnosu na 2023. godinu ukupan broj pretplatnika se povećao za 2.337 pretplatnika, što je najmanji rast u odnosu na prethodne godine.

- Od ukupno 28 operatera koji djeluju na području BiH, 90% tržišnog učešća otpada na tri najveća kablovska/IPTV distributera sa njihovim povezanim društvima, dok samo 10% učešća dijele ostala 22 kablovska/IPTV operatera. Najveće procentualno učešće na tržištu distribucije od (...)***% ima Telemach, kao samostalni nosilac Dozvole iako je zabilježio blagi pad u odnosu na prošlu godinu, ali je taj procenat veći, i iznosi (...)***%, kada se uzme tržišno učešće i njegovih povezanih društava (HKB net d.o.o. Sarajevo, M&H Company d.o.o. Sarajevo i HS d.o.o. Sarajevo). Zatim slijedi BH Telecom čije tržišno učešće iznosi 24,3%, što je blagi rast u odnosu na prethodnu godinu, dok je Mtel kao samostalni nosilac dozvole, koji pruža usluge distribucije i putem IPTV i DTH platforme, postigao rast u odnosu na prethodnu godinu sa tržišnim učešćem od (...)***%, dok ukupno tržišno učešće Mtela sa njegovim povezanim društvima (Blicnet d.o.o. Banja Luka i Logosoft d.o.o. Sarajevo) iznosi (...)***%.
- Predmetnom koncentracijom i na ovom tržištu dolazi do stvaranja dominantnog položaja učesnika koncentracije, s obzirom da je ukupan tržišni udio učesnika koncentracije na tržištu distribucije TV-programa u Bosni i Hercegovini, koje obuhvata digitalnu i analognu kablovsku televiziju, IPTV i satelitsku televiziju (DTH), na osnovu ostvarenih prihoda u Bosni i Hercegovini u 2022., 2023. i 2024. godini iznosio preko 80%.
- Tržišni udio učesnika koncentracije po kriteriju priključaka usluge distribucije medijskih usluga po kvartalima u 2024. godini kretao se preko 50%.
- Pored usluga distribucije, u 2023. godini 6 operatera je pružalo uslugu na zahtjev (VoD) i to: JP HT Mostar, BH Telecom d, Telemach, HS d.o.o. Sarajevo, HKB Net d.o.o. Sarajevo i Logosoft d.o.o. Sarajevo.
- U 2024. godine ovu uslugu su pružali JP HT Mostar, BH Telecom, Telemach, Logosoft d.o.o. Sarajevo, Blicnet d.o.o. Banja Luka i Mtel.
- Pružanje audiovizuelnih medijskih usluga na zahtjev (tzv. video na zahtjev), prema podacima dostavljenim od RAK-a, označava nelinearnu audiovizuelnu medijsku uslugu koju pruža pružalac ove medijske usluge u svrhu gledanja programa u trenutku kojeg odabere korisnik ove usluge i na osnovu ličnog izbora korisnika ove usluge iz kataloga programa koji je sačinio pružalac ove medijske usluge. U skladu sa evropskom praksom, ove usluge nisu licencirane na isti način kao televizijske stanice, već RAK izdaje saglasnost za pružanje ove vrste usluge na neeksluzivnoj osnovi.
- Na usluge na zahtjev se primjenjuje blaži stepen regulacije, a gledaoci/slušaoци sami biraju sadržaj koji će gledati te samim tim imaju veći stepen kontrole nad pruženim sadržajem.
- Pružaoci usluga distribucije audiovizuelnog sadržaja (kablovska/IPTV operateri), nude zasebno audiovizuelnu uslugu na zahtjev (VoD) kao dodatnu uslugu svojim pretplatnicima u formi videoteke, gdje sami pretplatnici biraju sadržaj koji operateri nude putem kataloga, kako je propisano Pravilom 95/2003 o pružanju audiovizuelnih medijskih usluga.

15. Usmena rasprava

16. Produženje roka za donošenje konačnog rješenja

U smislu člana 41. stav (1) tačka d) Zakona u roku od 3 (tri) mjeseca od dana donošenja zaključka o pokretanju postupka iz člana 32. Zakona, Konkurencijsko vijeće će donijeti rješenje kojim se koncentracija ocjenjuje dopuštenom, kojim se koncentracija ocjenjuje uvjetno dopuštenom ako se ispune određene mjere i uslovi u rokovima koje odredi Konkurencijsko vijeće, te kojim se koncentracija ocjenjuje nedopuštenom.

U smislu člana 41. stav (2) Zakona, rok od 3 mjeseca za donošenje odluke o dopuštenosti koncentracije je moguće produžiti za još tri mjeseca, kada Konkurencijsko vijeće ocijeni da je za utvrđivanje stanja i ocjenu dokaza potrebno izvršiti dopunsko vještačenje ili analize, ili kada je riječ o osjetljivim privrednim granama ili tržištima, o čemu je obavezno u pisanoj formi obavijestiti stranke u postupku.

Budući da je prilikom provođenja postupka Konkurencijsko vijeće zaprimilo značajnu količinu podataka i dokumenata, te je za utvrđivanje činjeničnog stanja i ocjenu dokaza bilo potrebno izvršiti dopunske analize učinaka navedene koncentracije Konkurencijsko vijeće je zaključkom broj UP-01-26-1-003-63/25 od 09.07.2025. godine produžilo rok za donošenje rješenja u predmetu ocjene dopuštenosti koncentracije za dodatna 3 mjeseca. Isti je dostavljen Podnosiocu prijave istog dana u prilogu akta broj UP-01-26-1-003-64/25. Rok od 3 mjeseca je počeo teći od dana isteka roka od 3 mjeseca od donošenja zaključka o pokretanju postupka ocjene dopuštenosti koncentracije, odnosno od 24.04.2025. godine.

U skladu sa članom 43. stav (4) Zakona o konkurenciji propisano je da Konkurencijsko vijeće može, prije donošenja konačnog rješenja, u pisanoj formi obavijestiti stranke o sadržaju rješenja koje namjerava donijeti tzv. Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku u pravu EU, kako bi im osigurala mogućnost da se izjasne o svim relevantnim činjenicama i okolnostima (u daljem tekstu: Obavijest).

U skladu sa članom 43. stav (7) Zakona Konkurencijsko vijeće, uz svrhu ocjene datog slučaja, može da koristi sudsku praksu Evropskog suda pravde i odluke Evropske komisije.

17. Prijedlog mjera i uslova privrednog subjekta BH Telecom

18. Prijedlog mjera upućen prema Podnosiocu prijave na očitovanje

19. Očitovanje Podnosioca prijave na prijedlog mjera predložen od strane Konkurencijskog vijeća

20. (...) **

(...) **

21. Mjere koje Konkurencijsko vijeće izriče Podnosiocu prijave i obrazloženje istih

Konkurencijsko vijeće je, na osnovu svega gore navodnog, razmotrilo ukupne efekte provođenja predmetne koncentracije na relevantnim tržištima postupka ocjene iste te Podnosiocu prijave nalaže 6 mjera.

Podnosilac prijave koncentracije se obavezuje sljedeće:

Mjera broj 1 - Učesnici koncentracije se obavezuju da neće povećavati maloprodajne cijene fiksne telefonije, usluga distribucije audiovizuelnog sadržaja i usluga interneta na

području Bosne i Hercegovine, kao i postojećih triple i double paketa, iznad indeksa THCI koji se računa na način: $THCI = CPI + X$ gdje je CPI - zvanični index potrošačkih cijena za BiH (objavljuje ga Agencija za statistiku BiH), a X - korektivni faktor koji odražava stvarne promjene opravdanih troškova poslovanja (OPEX) uz zadržavanje postojeće kvalitete usluga.

U X se uključuju samo troškovi koji su neophodni za pružanje usluga i to troškovi rada (troškovi plaća i ostalih ličnih primanja (stavka bilansa uspjeha koje uključuje AOP 258, prema Pravilniku o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva u FBiH). Uključuju se samo troškovi radnika vezanih za pružanje telekom usluga (ne administrativni luksuz), outsourcinga radne snage za prodaju usluga fiksne tehnologije, call centra, montera (samo radnici angažovani za potrebe obezbjeđenja usluge/servisiranja u fiksnoj tehnologiji), električne energije (isključivo potrošnja za TK opermu i data centre), održavanja telekom opreme i mreže (rezervni dijelovi, servisiranje, licencne naknade), nabavke TV sadržaja, nabavke prava na distribuciju i emitovanje TV sadržaja i troškovi kolektivnih autorskih prava, korištenja aplikativnih i SW rješenja, te ostalih cloud usluga te naknada/takse za korištenje cestovnog zemljišta/komunalne infrastrukture.

Za troškove čiji je rast uključen u X od učesnika koncentracije se zahtjeva podloga za knjiženje troška (faktura, rješenje, ugovor, obračun i dodatna dokumentacija) uz obrazloženje.

Princip računanja je takav da se X računa na godišnjem nivou, a kao baza poređenja koristi se prethodna godina. U obzir se uzima procentualna promjena troškova po kategorijama. U slučaju da je X manji od nule, $THCI = CPI$.

U svrhu izbjegavanja duplog računanja CPI, za troškove u čijem rastu je direktno uključen rast CPI (primjer: plate radnika), rast troška će se korigovati za povećanje rasta CPI. Navedeno će se dokazati dostavljanjem izvoda Pravilnika o radu BH Telecoma i Ciljnog društva te ostalih internih akata koji potkrepljuju promjene u obračunu plata radnika.

Kod Mjere 1 Revizor posebno provjerava da iskazani rast troškova predstavlja realno povećanje, te daje saglasnost na izračun THCI u kojem nema duplog računanja CPI. Revizor daje mišljenje: "u skladu s pravilima/nije u skladu s pravilima". Nezavisni revizor potvrđuje izračun THCI prije slanja Konkurencijskom vijeću, a učesnici koncentracije dostavljaju Konkurencijskom vijeću izračun THCI sa potvrdom Revizora.

Učesnici koncentracije računaju X jednom godišnje i to u mjesecu martu, nakon što budu dostupni finansijski izvještaji za prethodnu godinu. U izračun se uključuju troškovi posljednje godine za koju su dostupni godišnji finansijski izvještaji sa uporednim podacima prethodne godine

Strane zadržavaju pravo da na osnovu obrazloženog zahtjeva učesnika koncentracije i nakon konsultacije sa Nezavisnim revizorom izvrše korekcije maloprodajnih cijena u slučaju: tržišnih promjena, regulatornih intervencija, troškovnih i investicionih izdataka učesnika u koncentraciji i drugih okolnosti kojima se dokazuje da postojeće cijene usluga više nisu održive, uz prilaganje odgovarajućeg dokaza Konkurencijskom vijeću i Nezavisnom revizoru.

Rok izvršenja: 3 (tri) godine od dana završetka transakcije, odnosno potpisivanja kupoprodajnog ugovora.

Obrazloženje: Ova Mjera je kombinacija predložene mjere Konkurencijskog vijeća i mjere koju je zatim predložio Podnosilac prijave obzirom na sumnju Konkurencijskog vijeća

da predmetna akvizicija može otvoriti prostor za potencijalno povećanje cijena od strane učesnika koncentracije.

Podnosilac prijave koncentracije se obavezuje sljedeće:

Mjera broj 2 - Učesnici koncentracije se obavezuju da će svi pretplatnički ugovori sa obaveznim trajanjem o pružanju usluga fiksne telefonije, usluga distribucije audiovizuelnog sadržaja i usluga interneta koji su na snazi u trenutku zaključenja transakcije, ostati na snazi pod uslovima pod kojima su zaključeni sa učesnicima koncentracije do isteka obaveznog trajanja pretplatničkih odnosa. U slučaju promjene uslova ili cijena po kriterijima navedenim u Mjeri 1, koji su nepovoljniji za pretplatnike, pretplatnici imaju pravo na raskid ugovora bez posljedica, u skladu sa primjenjivim sektorskim propisima.

Konkurencijsko vijeće je prihvatilo ovu Mjeru na način kako ju je formulisao Podnosilac prijave obzirom da je prijedlog mjere upućen od strane Konkurencijskog vijeća bio da se omogućiti svim korisnicima oba učesnika koncentracije koji za to pokazuju interes da u roku od 6 mjeseci od dana završetka transakcije, bez ikakvih penala/novčanih kazni, raskinu postojeće ugovore bez obzira na vrstu ugovora.

U korist prihvatanja ove Mjere je i činjenica da je ista praktično produžetak Mjere 1 kojoj je namjera i cilj zaštita korisnika usluga.

Rok izvršenja: 3 (tri) godine od dana završetka transakcije, odnosno potpisivanja kupoprodajnog ugovora.

Obrazloženje: Prihvaćeno je obrazloženje Podnosioca prijave da bi ova Mjera predložena na način kako ju je formulisalo Konkurencijsko vijeće mogla otvoriti prostor za eventualne zloupotrebe na način da korisnik nabavi subvencioniran uređaj ili uslugu sa popustom, a zatim raskine ugovor bez ikakve naknade ili ciljano koristi promotivnih pogodnosti, a nakon toga pređe drugom operateru stvarajući stalni ciklus sklapanja i raskida ugovora bez stvarnog korištenja usluge u punom periodu obaveze. Posljedično, operatori bi radi izbjegavanja rizika smanjili ili potpuno ukinuli popust na usluge za određeni period, prestali nuditi subvencionirane uređaje određeni period. Posljedica bi bila smanjena ponuda promotivnih i povoljnijih paketa što bi išlo na direktnu štetu krajnjih korisnika.

Mjera 2 ima za cilj, istovremeno uz Mjeru 1, da spriječi negativne efekte provedbe predmetne koncentracije prema krajnjem korisniku, imajući u vidu da predmetnom koncentracijom učesnici koncentracije jačaju već postojeći dominantan položaj, posebno na određenim dijelovima relevantnog geografskog tržišta, u skladu sa naprijed navedenim.

Podnosilac prijave koncentracije se obavezuje sljedeće:

Mjera broj 3 - Podnosilac prijave se obavezuje da će učesnici koncentracije poslovati kao odvojeni privredni subjekti kao i da će BH Telecom uspostaviti mehanizme osiguranja sprečavanja protoka informacija između radnika učesnika koncentracije, i to u pogledu poslovno osjetljivih podataka, što ne uključuje izvještavanje prema BH Telecomu i osobama određenim od strane uprave BH Telecoma (čija imena će biti dostavljena nezavisnom revizoru i Konkurencijskom vijeću) vezano za izvještavanja o poslovnim rezultatima i planovima, finansijskim pokazateljima, podacima potrebnim za ostvarenja sinergijskih učinaka između učesnika koncentracije i međuoperatorske odnose u pogledu veleprodajnih usluga.

Mehanizam u bitnom podrazumijeva fizičku separaciju zaposlenih u različitim zgradama, IT i digitalne barijere gdje će

biti postavljena ograničenja u kontekstu razdvojenih sistema pristupa bazama podataka i aplikacijama učesnika koncentracije (posebni direktoriji korisničkih računa (account-a) i gdje neće postojati veza i opcije da se pristupa aplikacijama druge kompanije), postaviti će se ograničenja u kontekstu razdvojenih kolaboracijskih sistema koji uključuju e-mail, Teams, interni Sharepoint portal itd.

Izričito će biti zabranjena razmjena osjetljivih informacija o cijenama, kupcima i strategijama prodaje između učesnika koncentracije. Provođenje će se redovna obuka zaposlenih o važnosti provedbe ove mjere sa aspekta odredbi Zakona o konkurenciji te rizicima i posljedicama u vidu sankcionisanja u slučaju neprovođenja ove Mjere na način i sa svrhom sa kojom je ova Mjera izrečena.

U službi provođenja ove Mjere Podnosilac prijave će imenovati internog nadzornog službenika koji prati sprovođenje pravila, revidira odstupanja te iste kontroliše.

Kroz ugovorne i disciplinske mjere zaposleni potpisuju posebne klauzule o povjerljivosti, gdje nepoštivanje mehanizma može dovesti do sankcija, otkaza ili pravnih posljedica.

BH Telecom se obavezuje da će Konkurencijskom vijeću dostaviti usvojeni interni pravilnik kojim se osiguravaju mehanizmi provedbe mjere sprječavanja protoka informacija u roku od 90 dana od dana zatvaranja transakcije.

Rok izvršenja: 3 (tri) godine od dana završetka transakcije, odnosno potpisivanja kupoprodajnog ugovora.

Obrazloženje: Intencija izricanja ove Mjere od strane Konkurencijskog vijeća je bila uspostaviti mehanizme osiguranja sprečavanja protoka informacija između BH Telecom i Telemach, u pravu tržišne konkurencije pod nazivom kineski zid, engl. Chinese wall, između zaposlenih BH Telecom i Telemach uključenih u poslovanje BH Telecom s jedne strane te Telemach s druge strane, a u pogledu svih poslovno osjetljivih podataka (čija imena će biti dostavljena nezavisnom revizoru i Konkurencijskom vijeću) vezano za izvještavanje o poslovnim rezultatima, finansijskim podacima potrebnim za konsolidaciju te podacima potrebnim za ostvarenje sinergijskih učinaka između Učesnika koncentracije.

Podnosilac prijave je izrazio mišljenje da je mjera Konkurencijskog vijeća radikalno postavljena obzirom da sprečava protok svih informacija izuzev izvještavanja o poslovanju te u potpunosti ograničava bilo kakve sinergijske efekte poslovanja grupacije u periodu od 5 godina, što dovodi u pitanje vrijednost same transakcije i dugoročni plan poslovanja grupacije.

Pojam sinergijski učinci u ovom kontekstu označavaju učinke koji će nastati kao posljedica koncentracije, a koji će doprinijeti efikasnijem poslovanju, smanjenju troškova i povećanom ponudom za potrošače, kvalitetnijim uslugama te širem spektru usluga koji će učesnici koncentracije moći pružiti. Način na koji je Konkurencijsko vijeće postavilo kineski zid je ostavio Telemach bez mogućnosti da sam nastavi poslovanje obzirom da se u svom poslovanju do sada, oslanjao na rad povezanih društava unutar United Grupe.

Podnosilac prijave je istaknuo da praktično od samog početka realizacije akvizicije, sa ciljem migracije sa TSA servisa, uspostavi saradnju na nivou tehničkih timova učesnika koncentracije koja je preduslov da se omogućiti kontinuitet tehnoloških operacija, a samim tim i kontinuitet poslovanja.

Podnosilac prijave je obrazložio, a Konkurencijsko vijeće uvažilo da kineski zid treba da bude nametnut u područjima gdje postoji opasnost od razmjene povjerljivih, konkurentski

osjetljivih informacija, posebno onih koji se odnose na cjenovne strategije, individualne ugovore s korisnicima i poslovne planove te je dovoljno da se postavi organizacijske, tehnička i proceduralna barijera između učesnika koncentracije u tim segmentima.

Uvaženo je i da je rok od 30 (trideset) dana za usvajanje pravilnika kojim će cijeli mehanizam biti regulisan i primjenjiv kratak, obzirom na postupak izrade i procedure donošenja, isti je određen na 90 dana.

Podnosilac prijave koncentracije se obavezuje sljedeće:

Mjera broj 4 - Podnosilac prijave se obavezuje da kako samostalno tako i sa Ciljnim društvom neće preuzeti većinsku kontrolu nad drugim privrednim subjektima pružaocima telekomunikacijskih usluga, koji posluju na tržištu Bosne i Hercegovine ili dijelovima privrednih subjekata.

U slučaju izmijenjenih okolnosti i opravdanih razloga, učesnici koncentracije mogu zahtijevati izmjenu Rješenja u pogledu ove Mjere.

Rok izvršenja: 3 (tri) godine od dana završetka transakcije, odnosno potpisivanja kupoprodajnog ugovora.

Obrazloženje: Prvobitno Konkurencijsko vijeće je predložilo mjeru kojom se obavezuju učesnici koncentracije da neće preuzimati radnje u cilju kupovine ili preuzimanjima većinske kontrole nad drugim privrednim subjektima pružaocima telekomunikacijskih usluga koji posluju na tržištu Bosne i Hercegovine ili dijelovima privrednih subjekata. Na gore navedeni prijedlog Konkurencijskog vijeća Podnosilac prijave je uputio prijedlog da se napravi izuzetak od ovog ograničenja na način da se omogućiti potencijalna kupovinu društva koje ispunjava kriterij "posrnula firma" (failing-firm defence) prema EU smjernicama 2004/C 31/03. Konkurencijsko vijeće se izjasnilo tokom sastanka (zapisnik broj UP-01-26-1-003-69/25, str 17) da ovaj izuzetak ne prihvata.

BH Telekom je nakon toga preložilo da se formulacija "neće preuzimati radnje u cilju kupovine ili preuzimanjima većinske kontrole nad drugim privrednim subjektima" zamijeni sa "neće preuzeti većinsku kontrolu nad", što je od strane Konkurencijskog vijeća prihvaćeno.

BH Telekom je u podnesku broj UP-01-26-1-003-76/25, nakon sastanka, unutar ove Mjere dodao i rečenicu "U slučaju izmijenjenih okolnosti i opravdanih razloga, učesnici koncentracije mogu zahtijevati izmjenu Rješenja u pogledu ove Mjere," koju je Konkurencijsko vijeće prihvatilo te je ista sastavni dio Mjere 4.

Imajući u vidu da provedbom predmetne koncentracije jača već postojeći dominantni položaj učesnika koncentracije, što pokazuju procentualno izraženi tržišni udjeli učesnika na relevantnom geografskom tržištu, a posebno dijelovima istog, Konkurencijsko vijeće je prepoznalo opasnost od mogućeg dodatnog jačanja u slučaju novih akvizicija te sa tom namjerom izreklo Mjeru 4. Svakako prepoznajući tržište pružanja telekomunikacijskih usluga kao dinamično i podložno inovacijama, imajući u vidu da se Mjera odnosi na period od 3 godine od potpisivanja kupoprodajnog ugovora, te eventualnim prilikama ali i okolnostima na tržištu koje mogu rezultirati benefitima po tržišnu konkurenciju, a u krajnjoj instanci i po korisnike, Konkurencijsko vijeće je ostavilo mogućnost učesnicima da u slučaju potrebe zatraže izmjenu ove Mjere.

Podnosilac prijave koncentracije se obavezuje sljedeće:

Mjera broj 5 - Podnosilac prijave se obavezuje da privredni subjekt Telemach neće aplicirati za Dozvolu za

korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema.

Rok izvršenja: 3 (tri) godine od dana završetka transakcije, odnosno potpisivanja kupoprodajnog ugovora.

Obrazloženje: S obzirom da tržište pružanja mobilne telefonije nije bilo predmet postupka jer Ciljani privredni subjekt ne djeluje na ovom tržištu Konkurencijsko vijeće nije ni prikupljalo podatke koji se odnose na tržišne udjele telefonskih usluga u mobilnoj telefoniji. Ipak, uzimajući u vidu da, prema podacima RAK-a iz dokumenta Kvartalni uporedni podaci tržišta elektronskih komunikacija 01.01.2024 - 31.12.2024. godine tržišni udio privrednog subjekta BH Telekom prema kriteriju broja aktivnih korisnika samostalno u 2024. godini iznosi oko 44% U tom smislu Podnosilac prijave koncentracije se obavezuje da privredni subjekt Telemach neće aplicirati za Dozvolu za korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema. Ova mjera ima za cilj sprječavanje ograničavanja tržišne dinamike, inovacija i cjenovnog takmičenja, a time i zaštita dugoročnih interesa korisnika.

Podnosilac prijave koncentracije se obavezuje sljedeće:

Mjera broj 6 - Podnosilac prijave koncentracije se obavezuje da u definiranom roku od 18 mjeseci izvrši prodaju jednog dijela Ciljnog društva (Telemach) s ciljem smanjenja tržišnog udjela fiksnog interneta privrednog subjekta Telemach unutar Bosne i Hercegovine za tri procentna poena u odnosu na postojeće stanje.

Podnosilac prijave je dužan da u roku od 30 dana po isteku roka od 18 mjeseci od provođenja koncentracije dostavi Konkurencijskom vijeću izvještaj o ispunjenju definisane mjere sačinjen od strane nezavisnog revizora, a Konkurencijsko vijeće može produljiti rok za provođenje ove mjere za dodatni vremenski rok, uz uslov da je nedvosmisleno i jasno dokazano da je subjekt pravovremeno, odgovorno i transparentno proveo aktivnosti s ciljem ispunjenja mjere definišući fer, korektnu i tržišno definisanu prodajnu cijenu dijela privrednog subjekta Telemach.

Konkurencijsko vijeće je uvažilo prijedlog Podnosioca prijave te je umjesto prvobitnog roka od 12 mjeseci za ispunjenje Mjere 6 odredilo rok od 18 mjeseci, sa mogućošću produženja.

Rok izvršenja: 18 (osamnaest) mjeseci od dana završetka transakcije, odnosno potpisivanja kupoprodajnog ugovora, sa mogućošću produženja za dodatni vremenski rok.

Obrazloženje: Prema kriteriju ostvarenih prihoda na tržištu pružanja usluge pristupa Internetu tržišni udio Podnosioca prijave u periodu 2022. - 2024. godinu iznosio je oko 30% dok je tržišni udio privrednog subjekta Telemach, zajedno sa povezanim društvima, iznosio oko 18%. Slijedom navedenog, posmatrajući zbirno tržišne udjele učesnika koncentracije u periodu od 3 godine predmetna koncentracija će učesnicima donijeti udio od oko 47% sa tendencijom povećanja tržišnog udjela (2022. godine zajedničko tržišno učešće iznosilo je 46,4%, 2023 udio od 47,58% dok je 2024 tržišni udio iznosio 48,1%).

Tržišni udio učesnika koncentracije prema broju priključaka fiksnog širokopoasnog pristupa Internetu po kvartalima u 2024. godini na tržištu Bosne i Hercegovine je čak i veći te iznosi preko 50%, od čega je udio Podnosioca prijave preko 30%, a Ciljnog društva preko 20%, stoga je Mjera 6 naložena kao mjera koja ima za cilj smanjenje tržišnog udjela fiksnog interneta privrednog subjekta Telemach kako ne bi

došlo do daljeg rasta i jačanja učesnika koncentracije na ovom tržištu.

Na osnovu gore navedenog Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tačkama 2.1. - 2.6. dispozitiva ovoga Rješenja.

22. Obaveza angažovanja nezavisnog revizora

Podnosilac prijave BH Telecom je, u skladu sa zaključcima sa održanog sastanka, dužan u roku od 60 dana od dana potpisivanja kupoprodajnog ugovora dostaviti prijedlog 3 (tri) povjerenika/nezavisnog revizora, koji će pratiti ispunjenje mjera naloženih ovim rješenjem te koji će Konkurencijskom vijeću podnositi pisani izvještaj o rezultatima izvršenog nadzora provedbe mjera jednom godišnje, a po potrebi i češće, uz uslov dostave relevantne dokumentacije kojom se dokazuje kvalifikovanost predloženog nezavisnog revizora za praćenje provedbe mjera, uslova i rokova koje je odredilo Konkurencijsko vijeće, a pri čemu nezavisni revizor mora biti stručnjak za tržište telekomunikacija.

Povjerenik/nezavisni revizor treba biti renomirana i iskusna pravna osoba koja pokriva više segmenata stručnosti potrebnih za nadzor ukupnosti svih mjera i uslova i koja nije personalno ni kapitalno povezana sa učesnicima koncentracije, koja posjeduje potrebne kvalifikacije za izvršenje tog posla i koja ne smije biti izložena ili postati izložena sukobu interesa.

Povjerenik će biti dužan da nakon što bude imenovan dostavi Konkurencijskom vijeću Nacrt sporazuma o mandatu povjerenika sa privrednim subjektom BH Telecom, Plan rada povjerenika, prijedlog članova tima povjerenika sa voditeljem/voditeljicom tima i s njihovim kontaktima (ime i prezime, broj fiksnog i mobilnog telefona, adresu elektronske pošte), biografije članova tima sa pridruženim referencama, naročito u odnosu na tržište telekomunikacija, oznaku člana/članice tima koji će biti zadužen/a za komunikaciju sa Konkurencijskim vijećem (ime i prezime, broj fiksnog i mobilnog telefona, adresu elektronske pošte), dokaz (izjavu) da Povjerenik (revizorska kuća u kojoj je zaposlen) potvrđuje da nije lično ili kapitalno povezan sa učesnicima koncentracije, te da neće biti izložen ili postati izložen sukobu interesa pri provođenju poslova povjerenika u konkretnom predmetu, dokaz (izjava) kojom Povjerenik revizorska kuća u kojoj je povjerenik potvrđuje da za vrijeme projekta obavljanja usluga povjerenika, članovi tima neće biti angažovani na drugim projektima ili poslovima koji su vezani za učesnike koncentracije.

Imenovani povjerenik će biti obavezan podnijeti prvi početni izvještaj o provođenju mjera Konkurencijskom vijeću u roku od godinu dana od dana zaključivanja kupoprodajnog ugovora kojim stiče vlasništvo nad privrednim subjektom Telemach. Tokom perioda provođenja mjera, računajući od dana podnošenja prvog, početnog izvještaja, revizor će biti u obvezi da svakih godinu dana Konkurencijskom vijeću podnosi izvještaj o provedenim mjerama naloženim ovim Rješenjem.

Troškove obavljanja poslova povjerenika u cijelosti snosi privredni subjekt BH Telecom.

Nakon zaprimanja prijedloga od strane BH Telecom Konkurencijsko vijeće će, nakon što razmotri dostavljene prijedloge te ocijeni koji od prijedloga najadekvatnije može odgovoriti zadatku, posebnim aktom imenovati istog.

Na osnovu gore navedenog Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 3. dispozitiva ovoga Rješenja.

23. Odluka Konkurencijskog vijeća

Konkurencijsko vijeće je razmatralo ukupne efekte provođenja predmetne koncentracije na tržištima koja su

obuhvaćena istom, uzimajući u obzir relevantne odredbe Zakona i podzakonskih akata.

Na osnovu ocjene podataka sadržanih u Prijavi koncentracije, očitovanja Podnosioca prijave tokom cijelog postupka, održane usmene rasprave i sastanka, utvrđene strukture relevantnog tržišta, s obzirom na postojeće i potencijalne konkurente, ulazne i izlazne barijere tržišta pružanja telekomunikacijskih usluga, opštih pokazatelja o tržišnim udjelima na relevantnim tržištima, pribavljenih podataka i očitovanja od strane lica koja su dostavila svoja očitovanja na Obavještenje Konkurencijskog vijeća o prijavi koncentracije, dostavom podataka i informacija od strane RAK-a kao regulatornog tijela na relevantnom tržištu, postkoncentracijskih tržišnih udjela učesnika koncentracije, očekivanih efekata koncentracije u smislu koristi za potrošače i drugih raspoloživih podataka, saznanja i dokaza, kao i rezultata provedene pravne i ekonomske analize u ovom predmetu, vodeći računa o svim konkretnim činjeničnim, pravnim i privrednim okolnostima, Konkurencijsko vijeće je odlučilo da je u konkretnom slučaju riječ o uslovno dopuštenoj koncentraciji u smislu člana 18. stav 3. Zakona.

Konkurencijsko vijeće je stoga odlučilo kao u tački 1. dispozitiva ovog Rješenja.

Analizom tržišnih udjela učesnika koncentracije na relevantnim tržištima u proizvodnom smislu na području Bosne i Hercegovine, a posebno na određenim dijelovima geografskog tržišta u Federaciji Bosne i Hercegovine Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je riječ o koncentraciji koja se može odobriti samo uz ispunjavanje vrlo strogih i obuhvatnih mjera i uslova za otklanjanje mogućih negativnih efekata koncentracije na tržišnu konkurenciju na tržištu pružanja usluga fiksna telefonija, internet te pružanje usluga audiovizuelnog sadržaja u Bosni i Hercegovini.

Konkurencijsko vijeće je kao relevantno tržište u geografskom smislu odredilo tržište Bosne i Hercegovine imajući u vidu da se ovo tržište u pravno ekonomskom smislu može posmatrati integralno. U prilog tome je činjenica da RAK kao agencija koja djeluje na državnom nivou, između ostalog, izdaje dozvola za obavljanje djelatnosti davaoca pristupa internetu, za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija kao i dozvole za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga. Međutim, u prilog odluci odobrenja koncentracije kao uslovne i sa mjerama je i činjenica da provođenjem predmetne koncentracije BH Telekom dodatno ojačava svoj dominantan položaj u Federaciji Bosne i Hercegovine, obzirom da je njegovo pretežno djelovanje i pružanje usluga na ovom području, gdje akvizicija dovodi do smanjenja postojećeg nivoa tržišne konkurencije sa efektom povećanja asimetrije tržišta u geografskom smislu kroz povećanje tržišne moći učesnika koncentracije.

Prilikom ocjene koncentracije kao uslovno dopuštene Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir postojanje stvarne tržišne konkurencije (Tabela 2 - 13) ali i potencijalne konkurencije, što je bilo potrebno kako bi se utvrdilo pod kojim uslovima novi tržišni učesnici mogu ući na relevantno tržište, u smislu pravnih, ekonomskih i drugih barijera pristupa tržištu.

Za ulazak na tržište fiksne telefonije nema zakonskih prepreka. Pravno lice koje želi ući na tržište fiksne telefonije treba da pribavi dozvolu RAK-a za obavljanje djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga. Pravilom 68/2013 o obavljanju djelatnosti davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga propisani su uslovi za sticanje prava i osnovna pravila za

obavljanje djelatnosti komercijalnog davaoca fiksnih javnih telefonskih usluga.

Ipak, ulazak na tržište fiksne telefonije nije moguć odmah jer se radi o tehnički komplikovanoj usluzi i potrebno je posjedovanje raširene pristupne mreže. Privredno lice koje želi ući na tržište, prije početka pružanja usluge, ima značajnije investicije prije svega u razvoju mrežne infrastrukture (izgradnja vlastite pristupne mreže do krajnjeg korisnika zahtjeva velika fiksna ulaganja za čije provođenje je potreban duži period). Glavni pokretač za investicije u vlastitu pristupnu infrastrukturu je dovoljan broj korisnika i gustoća korisnika (grupisanje korisnika na određenoj lokaciji kako bi se ostvarila ekonomija obima i kako bi troškovi izgradnje mreže po korisnika bili manji).

Članom 18. Zakona o komunikacijama, definisano je da operator sa značajnom tržišnom snagom omogućava drugim korisnicima pristup svojoj javnoj telekomunikacijskoj mreži ili razvezenim dijelovima takve mreže. Ulazak na tržište širokopojasnog pristupa internetu, kao i u slučaju tržišta fiksne telefonije zahtjeva značajnije investicije u razvoj mrežne infrastrukture.

Za ulazak na tržište širokopojasnog pristupa Internetu putem fiksnih mreža, pravno lice je obavezno pribaviti dozvolu RAK-a za obavljanje djelatnosti davaoca pristupa Interneta. S obzirom da se radi o sistemu opšte dozvole RAK je stava da njeno dobijanje ne predstavlja barijeru ulaska na tržište.

U skladu sa članom 3. stav (3) Zakona o komunikacijama, RAK je nadležan za regulisanje emitterskih i javnih telekomunikacionih mreža i usluga, uključujući izdavanje dozvola i utvrđivanje cijena.

Na osnovu navedenog člana, RAK je donio pravilo 79/2016 o dozvolama za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija. Pravilom su definisani kriteriji za pružanje usluge, kao i prava i obaveze pružaoca usluga distribucije audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija u Bosni i Hercegovini.

Za pružanje usluga, pravni subjekt je obavezan pribaviti od RAK-a dozvolu za distribuciju audiovizuelnih medijskih usluga i medijskih usluga radija. S obzirom da se Dozvola dodjeljuje na neekskluzivnoj osnovi RAK smatra da njeno dobijanje ne predstavlja barijeru ulaska na tržište. Također, posjedovanje dozvole za obavljanje djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža nije uslov za dobijanje dozvole za distribuciju. Operatori koji ne posjeduju vlastitu mrežu treba da sklope ugovor o iznajmljivanju javne elektronske komunikacijske mreže sa licenciranim operatorom.

Slijedom navednog, sa aspekta potencijalne konkurencije, ne postoje pravne prepreke pristupu relevantnom tržištu predmetne koncentracije što je faktor koji je išao u korist uslovnog odobrenja predmetne koncentracije ali pristup traži značajnije investicije prije svega u razvoju mrežne infrastrukture za čije provođenje je potreban određeni vremenski period.

Međutim, obzirom na okolnosti ovdje je potrebno da se vratimo na stvarnu činjeničnu konkurenciju obzirom da se nameće potreba definisanja samog postojanja ali i procjene zamjenjivosti proizvoda/usluge

Prema članu 8. stav (3) Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta procjena da li se neka usluga/proizvod može smatrati zamjenskim (supstitutom) donosi se sa gledišta kupca, odnosno potrošača.

Iako na tržištu Bosne i Hercegovine postoje još dva incumbent operatora - Mtel i HT Eronet, te određeni broj alternativnih operatora, kao stvarne konkurencije, prema veličini tržišnog udjela i tržišnoj snazi operatora učesnika koncentracije, prilikom procjene predmetne koncentracije postojala je osnovana sumnja da li korisnici usluge ovih privrednih subjekta faktički mogu, a onda i cjenovno i vremenski prihvatljivo, uzeti kao supstitut u slučaju mogućih negativnih efekata provođenja koncentracije.

Svjestan te činjenice, BH Telecom je na poziv Konkurencijskog vijeća dana 04.08.2025. godine dostavio svoj prijedlog mjera, uslova i rokova zaprimljen pod brojem UP-01-26-1-003-68/25 koje se tiču organizacionog, tržišnog i tehnološkog aspekta predmetne kupoprodaje te je tokom postupka intenzivno sarađivao sa Konkurencijskim vijećem i mijenjao prvobitni prijedlog mjera uvažavajući primjedbe Konkurencijskog vijeća te je konačna verzija mjera i uslova najvećim dijelom rezultat približavanja stavova Podnosioca prijave sa jedne strane i Konkurencijskog vijeća sa druge, što je i predstavljeno kroz rješenje.

Ocjenjujući konačni prijedlog mjera i rokova za njihovo ispunjenje realnim i dovoljnim za uklanjanje svih potencijalnih negativnih efekata predmetne koncentracije, Konkurencijsko vijeće je izreklo set Mjera 1-6 te donijelo odluku kao u tački 2. dispozitiva ovoga Rješenja.

Kako je to već naprijed rečeno, Konkurencijsko vijeće je pri ocjeni prihvatljivosti konačnih mjera i rokova za njihovo ispunjenje uzelo u obzir prijedloge i mišljenja trećih lica koja su svoje mišljenja i reakcije na predmetnu koncentraciju dostavili Konkurencijskom vijeću kroz očitovanje na objavljeno Obavještenje o Prijavi koncentracije broj 01-26-1-003-24/25. Neka od tih mišljenja su se odnosili na prethodnu regulaciju relevantnog tržišta koji su u bitnome u nadležnosti sektorskog regulatora. Stoga je Konkurencijsko vijeće u ocjeni prihvatljivosti mjera za otklanjanje negativnih efekata predmetne koncentracije naročito uzelo u obzir saradnju sa RAK-om te u tom smislu uspostavilo vrlo intenzivnu međuagencijsku saradnju.

U svakom slučaju, treba uzeti u obzir da je Zakon predvidio mogućnost da Konkurencijsko vijeće, po službenoj dužnosti i na zahtjev stranke, može izmijeniti rješenje kada stranke ne mogu ispuniti neke od uslova ili krše neku od mjera određenu rješenjem Konkurencijskog vijeća, zbog okolnosti koje se nisu mogle predvidjeti i izbjeći i koje ne zavise od volje stranaka (član 18. stav (8) Zakona).

Podnosilac prijave BH Telecom je, u skladu sa zaključcima sa održanog sastanka, dužan u roku od 30 dana od dana potpisivanja kupoprodajnog ugovora dostaviti prijedlog tri povjerenika/nezavisnog revizora, koji će pratiti ispunjenje mjera naloženih ovim rješenjem. Ovo pitanje nije riješeno predmetnim rješenjem obzirom da Podnosilac prijave, kao javno preduzeće, mora provesti postupak javne nabavke, kako bi po jasno preciziranim kriterijima odabrao 3 (tri) revizora, dodatno uz uslov da to ne bude niti jedno pravno lice koja je sada ili je bila angažovano kod Podnosioca prijave.

Konkurencijsko vijeće je stoga odlučilo kao u tački 3. dispozitiva ovog Rješenja.

S obzirom da do donošenja ovog rješenja još uvijek nije bio dostavljen potpisan ugovor o kupoprodaji te je pravni osnov predmetne koncentracije temeljen na potpisanom Pismu namjere, privredni subjekt BH Telecom obavezan je da odmah a najkasnije u roku od 8 dana od potpisivanju ugovora o

kupoprodaji privrednog subjekta Telemach, isti dostavi Konkurencijskom vijeću u originalu ili u ovjerenoj kopiji na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini.

Konkurencijsko vijeće ne donosi odluku o kupoprodaji, odnosno akviziciji, nego vrši procjenu namjeravane koncentracije te analizira efekte koji za posljedicu mogu značajno narušavati tržišnu konkurenciju, a prema kriterijima propisanim članom 17. Zakona.

Konkurencijsko vijeće je stoga odlučilo kao u tački 4. dispozitiva ovog Rješenja.

24. Administrativna taksa

Podnosilac prijave na ovo Rješenje, u skladu sa članom 2. stav (1) tarifni broj 107. stav (1) tačka d) podtačka (2) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi s procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH", broj 30/06, 18/11 i 75/18), je dužan platiti administrativnu taksu u ukupnom iznosu od 50.000,00 KM u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.

Na osnovu gore navedenog Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 5. dispozitiva ovog Rješenja.

25. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljen žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Broj UP-01-26-1-003-77/25

15. oktobra 2025. godine

Sarajevo

Predsjednica

Ninela Salihbašić, s. r.

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na temelju članka 25. stavak (1) točka e), članka 42. stavak (1) točka d), a u svezi sa čl. 12., 14., 16., 17. i 18. Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), na temelju Zaključka o pokretanju postupka po prijavi koncentracije gospodarskog subjekta BH Telecom d.d. Sarajevo, Franca Lehara 7, 71000 Sarajevo broj UP-01-26-1-003-19/25 od 24.04.2025. godine, na 35. sjednici održanoj dana 15.10.2025. godine, je donijelo

RJEŠENJE

1. Ocjenjuje se uvjetno dopuštenom koncentracija koja nastaje stjecanjem izravne kontrole gospodarskog subjekta BH Telecom d.d. Sarajevo nad gospodarskim subjektom Telemach BH d.o.o. Sarajevo.
2. Nalažu se mjere i uvjeti koje su sudionici koncentracije dužni ispuniti kako bi se otklonili negativni učinci predmetne koncentracije na tržišnu konkurenciju u rokovima utvrđenim za njihovo ispunjenje, kako slijedi:
 - 2.1. **Mjera broj 1** - Gospodarski subjekti BH Telecom d.d. Sarajevo i Telemach BH d.o.o. Sarajevo se obvezuju da neće povećavati maloprodajne cijene fiksne telefonije, usluga distribucije audiovizualnog sadržaja i usluga interneta na području Bosne i Hercegovine, kao i postojećih triple i double paketa, iznad indeksa THCI koji se računa na način: $THCI = CPI + X$ gdje je CPI - zvanični index potrošačkih cijena za BiH (objavljuje ga Agencija za statistiku BiH), a X - korektivni faktor koji odražava stvarne promjene opravdanih troškova poslovanja (OPEX), uz zadržavanje postojeće kvalitete usluga.
 - 2.2. **Mjera broj 2** - Gospodarski subjekti BH Telecom d.d. Sarajevo i Telemach BH d.o.o. Sarajevo se obvezuju da će

svi pretplatnički ugovori sa obveznim trajanjem o pružanju usluga fiksne telefonije, usluga distribucije audiovizualnog sadržaja i usluga interneta koji su na snazi u trenutku zaključenja transakcije, ostati na snazi pod uvjetima pod kojima su zaključeni sa sudionicima koncentracije do isteka obveznog trajanja pretplatničkih odnosa. U slučaju promjene uvjeta ili cijena po kriterijima navedenim u Mjeri 1, koji su nepovoljniji za pretplatnike, pretplatnici imaju pravo na raskid ugovora bez posljedica, sukladno sa primjenjivim sektorskim propisima.

- 2.3. **Mjera broj 3** - Gospodarski subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo se obvezuje da će sudionici koncentracije poslovati kao odvojeni gospodarski subjekti kao i da će BH Telecom d.d. Sarajevo uspostaviti mehanizme osiguranja sprječavanja protoka informacija između radnika sudionika koncentracije, i to u pogledu poslovno osjetljivih podataka, što ne uključuje izvješćivanje prema gospodarskom subjektu BH Telecom d.d. Sarajevo i osobama određenim od strane uprave gospodarskog subjekta BH Telecom d.d. Sarajevo (čija imena će biti dostavljena neovisnom revizoru i Konkurencijskom vijeću BiH) vezano za izvješćivanja o poslovnim rezultatima i planovima, finansijskim pokazateljima, podacima potrebnim za ostvarenja sinergijskih učinaka između sudionika koncentracije i međuoperatorske odnose u pogledu veleprodajnih usluga.
- 2.4. **Mjera broj 4** - Gospodarski subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo se obvezuje da kako samostalno tako i sa gospodarskim subjektom Telemach BH d.o.o. Sarajevo neće preuzeti većinsku kontrolu nad drugim gospodarskim subjektima pružateljima telekomunikacijskih usluga, koji posluju na tržištu Bosne i Hercegovine ili dijelovima gospodarskih subjekata.
- 2.5. **Mjera broj 5** - Gospodarski subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo se obvezuje da gospodarski subjekt Telemach BH d.o.o. Sarajevo neće aplicirati za Dozvolu za korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema. Rok za izvršenje Mjera 1-5 je 3 (tri) godine od dana stupanja na snagu kupoprodajnog ugovora.
- 2.6. **Mjera broj 6** - Gospodarski subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo se obvezuje da u definiranom roku od 18 mjeseci izvrši prodaju jednog dijela gospodarskog subjekta Telemach BH d.o.o. Sarajevo s ciljem smanjenja tržišnog udjela fiksnog interneta gospodarskog subjekta Telemach BH d.o.o. Sarajevo unutar Bosne i Hercegovine za tri (3) procentna poena u odnosu na postojeće stanje. Gospodarski subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo je dužan da u roku od 30 dana po isteku roka od 18 mjeseci od provođenja koncentracije dostavi Konkurencijskom vijeću izvještaj o ispunjenju definirane mjere sačinjen od strane neovisnog revizora koji Konkurencijsko vijeće BiH može produljiti za dodatno vremensko razdoblje/rok, uz uvjet da je nedvosmisleno i jasno dokazano da je subjekt pravovremeno, odgovorno i transparentno proveo aktivnosti s ciljem ispunjenja mjere definirajući fer, korektnu i tržišno definiranu prodajnu cijenu dijela gospodarskog subjekta Telemach BH d.o.o. Sarajevo. Za Mjeru 6 određuje se rok od 18 mjeseci koji se može produljiti za dodatno vremensko razdoblje/rok u slučaju da Mjera nije provedena iz opravdanih razloga.

3. Gospodaski subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo je dužan u roku od 60 dana od dana potpisivanja kupoprodajnog ugovora dostaviti prijedlog (3) tri povjerenika/neovisna revizora, koji će pratiti ispunjenje mjera naloženih ovim rješenjem jednom godišnje, a po potrebi i češće te podnositi pisano izvješće o rezultatima izvršenog nadzora sprovođenja mjera Konkurencijskom vijeću BiH, uz uvjet dostave mjerodavne dokumentacije kojom se dokazuje kvalificiranost predloženog neovisnog revizora za praćenje provedbe mjera, uvjeta i rokova koje odredi Konkurencijsko vijeće BiH, pri čemu neovisni revizor mora biti stručnjak za tržište telekomunikacija. Povjerenik/neovisni revizor treba biti renomirana i iskusna pravna osoba koja pokriva više segmenata stručnosti potrebnih za nadzor ukupnosti svih mjera i uvjeta i koja nije personalno ni kapitalno povezana sa sudionicima koncentracije, koja posjeduje potrebne kvalifikacije za izvršenje tog posla i koja ne smije biti izložena ili postati izložena sukobu interesa.
4. Gospodarski subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo je dužan da odmah a najkasnije u roku od 8 (osam) dana od potpisivanja ugovora o kupoprodaji gospodarskog subjekta Telemach BH d.o.o. Sarajevo, isti dostaviti Konkurencijskom vijeću BiH u originalu ili u ovjerenoj kopiji na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini.
5. Obvezuje se gospodarski subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo da uplati administrativnu pristojbu u ukupnom iznosu od 50.000,00 KM (pedeset tisuća konvertibilnih maraka) u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.
6. Ovo Rješenje o koncentraciji se upisuje u Registar koncentracija.
7. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Образложење

Konkurencijsko vijeće BiH (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 27.01.2025. godine pod brojem UP-01-26-1-003-1/25 zaprimilo Prijavu koncentracije gospodarskog subjekta BH Telecom d.d. Sarajevo, ul. Franca Lehara br. 7, 71000 Sarajevo (u daljnjem tekstu: BH Telecom, Sticatelj ili Podnositelj prijave), zastupan po odvjetnicima iz Sarajevo, Ezmani Turković i Džani Smailagić Hromić iz Odvjetničkog ureda Marić & Co, Mehmeda Spahe 26, 71000 Sarajevo, koja nastaje tako što BH Telecom stječe kontrolu nad gospodarskim subjektom Telemach BH d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića br. 216, 71104 Ilidža (u daljnjem tekstu: Telemach ili Ciljno društvo).

Podnositelj prijave je samoinicijativno dopunio prijavu koncentracije podneskom koji je zaprimljen od strane Konkurencijskog vijeća dana 31.01.2025. godine pod brojem UP-01-26-1-003-2/25.

Uvidom u podnesenu Prijavu koncentracije Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da ista nije potpuna i kompletna, u smislu članka 30. Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09) (u daljnjem tekstu: Zakon o konkurenciji ili Zakon) i čl. 9. i 11. Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracije gospodarskih subjekata ("Službeni glasnik BiH", br. 34/10), te je sukladno sa člankom 31. Zakona o konkurenciji aktima broj UP-01-26-1-003-3/25 od 21.02.2025. godine i broj UP-01-26-

1-003-8/25 od 27.02.2025. godine zatražena dopuna Prijave koncentracije.

Tražena dokumentacija je zaprimljena od strane Konkurencijskog vijeća dana 12.03.2025. godine (podnesak gospodarskog subjekta BH Telecom zaprimljen pod brojem broj UP-01-26-1-003-9/25 i podnesak gospodarskog subjekta Telemach broj UP-01-26-1-003-10/25).

Prijava je podnesena, u smislu članka 16. stavak (2) Zakona obzirom da je pravni temelj predmetne Prijave koncentracije Pismo namjere potpisano od strane BH Telecom kao Kupca sa jedne strane i (...) ** ¹, kao Prodavatelja sa druge strane, dana 23.01.2025. godine.

Podnositelj je u dostavljenoj Prijavi naveo da predmetnu koncentraciju namjerava prijaviti organu nadležnom za konkurenciji Crne Gore.

U cilju utvrđivanja svih mjerodavnih činjenica Konkurencijsko vijeće se zahtjevima broj UP-01-26-1-003-4/25 od 21.02.2025. godine, broj UP-01-26-1-003-8/25 od 27.02.2025. godine i broj UP-01-26-1-003-14/25 od 24.03.2025. godine obratilo i Regulatornoj agenciji za komunikacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: RAK) za dostavu podataka i informacija u svezi sa tržištem telekomunikacija u Bosni i Hercegovini.

RAK je dostavio tražene podatke aktima zaprimljenim dana 28.02.2025. godine pod brojem UP-01-26-1-003-7/25, dana 13.03.2025. godine pod brojem UP-01-26-1-003-11/25 i dana 27.03.2025. godine pod brojem UP-01-26-1-003-16/25.

Nakon kompletiranja Prijave Konkurencijsko vijeće je Podnositelju prijave izdalo Potvrdu o kompletnoj i urednoj Prijavi, u smislu članka 30. stavak (3) Zakona, dana 24.04.2025. godine aktom broj UP-01-26-1-003-17/25.

Konkurencijsko vijeće je na temelju preliminarne procjene dostavljenih i raspoloživih podataka ocijenilo da bi provođenje predmetne koncentracije moglo imati za posljedicu negativne učinke, odnosno značajno narušavanje konkurencije na mjerodavnom tržištu u oblasti telekomunikacijskog sektora, na području Bosne i Hercegovine stoga je odlučilo da bez provedenog postupka nije moguće utvrditi mjerodavno tržište u proizvodnom i zemljopisnom smislu, tržišne udjele sudionika koncentracije i njihovih konkurenata, kao i analizirati učinke predmetne koncentracije na mjeroda tržištu predmetne koncentracije.

Sukladno sa navedenim, Konkurencijsko vijeće je na svojoj 26. sjednici održanoj dana 24.04.2025. godine, na temelju čl. 27. i 32. st. (1) i (2), a u vezi sa čl. 12., 13., 14., 17. i 18. Zakona o konkurenciji, donijelo Zaključak o pokretanju postupka broj UP-01-26-1-003-19/25, kojim se pokreće postupak ocjene koncentracije gospodarskog subjekta BH Telecom d.d. Sarajevo, ul. Franca Lehara br. 7, 71000 Sarajevo i gospodarskog subjekta Telemach BH d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića br. 216, 71104 Ilidža.

Konkurencijsko vijeće je sukladno sa odredbama Zakona izvršilo procjenu i izvjesnost eventualnog nastajanja nepovoljnih učinaka koncentracije po tržišnu konkurenciju i krajnje potrošače u smislu povećanja cijena, što Podnositelju prijave omogućava vladajući položaj koji je imao i prije provođenja koncentracije, zatim smanjenje izbora za potrošače, otvaranja mogućnosti za predatorske cijene, odbijanje poslovanja i dr.

Sukladno sa člankom 13. Zakona o konkurenciji zabranjene su koncentracije gospodarskih subjekata koje kao

¹ (...) ** - podatci predstavljaju poslovnu tajnu

rezultat imaju značajno narušavanje tržišne konkurencije na cijelom tržištu Bosne i Hercegovine ili u njenom značajnijem dijelu, a posebno kojima se stvara novi ili jača postojeći vladajući položaj.

Navedeni članak Zakona je u potpunosti usklađen sa Uredbom vijeća EZ br. 139/2004 od 20.01.2004. godine o kontroli koncentracija između gospodarskih subjekata ("Službeni list Evropske unije", br. L 024/1), kojom je prihvaćen kriterij prema kojem je zabranjena ona koncentracija koja "značajno ograničava učinkovitu tržišnu konkurenciju" (tzv. SIEC test = significant impediment to effective competition) širi od onog propisanog Uredbom iz 1989 godine, iako je i dalje u praksi u velikoj većini koncentracija problematično upravo stvaranje odnosno jačanje vladajućeg položaja. Ono što se htjelo postići proširenjem materijalno pravnog testa jeste obuhvatanje onih situacija u kojima ne dolazi do stvaranja odnosno jačanja vladajućeg položaja gospodarskih subjekata koji nastaje koncentracijom, ali ipak koncentracija dovodi do smanjenja tržišne konkurencije.¹

Sukladno sa člankom 17. Zakona Konkurencijsko vijeće prilikom procjene namjeravane koncentracije analizira učinke koji kao posljedicu imaju značajno narušavanje tržišne konkurencije, odnosno da li se takvom koncentracijom stvara ili jača vladajući položaj, a naročito:

- a) Strukturu mjerodavnog tržišta,
- b) Učinke koncentracije na ostale stvarne i potencijalne konkurente,
- c) Položaj sudionika u koncentraciji, njihove tržišne udjele, ekonomsku i finansijsku snagu,
- d) Mogućnost i izbor dobavljača i korisnika,
- e) Ekonomske, pravne i druge prepreke ulaska na tržište,
- f) Razinu unutarnje i međunarodne konkurentnosti sudionika u koncentraciji,
- g) Trendove ponude i potražnje mjerodavnih roba/ili usluga,
- h) Trendove tehničkog i ekonomskog razvoja,
- i) Interese potrošača.

1. Primijenjeni propisi

1.1. Pravni okvir ocjene koncentracije u Bosni i Hercegovini

Konkurencijsko vijeće u provođenju postupka ocjene dopuštenosti koncentracije primijenilo je odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta ("Službeni glasnik BiH", broj 18/06 i 34/10), Odluke o definiranju kategorija vladajućeg položaja ("Službeni glasnik BiH", broj 34/10) te Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterija za ocjenu koncentracija gospodarskih subjekata ("Službeni glasnik BiH", broj 34/10).

Slijedom navedenog, Konkurencijsko vijeće je imalo u vidu i propise Regulatorne agencije za komunikacije Bosne i Hercegovine, kako slijedi:

- Pravilo RAK-a 97/2024 o uslovima pružanja javnih elektronskih komunikacijskih usluga i odnosima s krajnjim korisnicima broj 03-02-2-2118-1/24 od 19.12.2024. godine,
- Pravilo RAK-a 62/2012 o prenosivosti telefonskih brojeva,
- Pravilo RAK-a 68/2013 o obavljanju djelatnosti davatelja fiksnih javnih telefonskih usluga,

- Pravilo RAK-a 73/2014 o obavljanju djelatnosti pružatelja javnih mobilnih telefonskih usluga.

1.2. Odgovarajuća primjena kriterija iz pravne stečevine EU

Konkurencijsko vijeće, na temelju članka 43. stavak (7) Zakona, može koristiti sudsku praksu Europskog suda i odluke Europske komisije.

Slijedom navedenog Konkurencijsko vijeće je u predmetnom slučaju izvršilo uvid u mjerodavne dokumente Europske komisije i to Uredbu Vijeća broj 139/2004 o kontroli koncentracija između gospodarskih subjekata (EC Merger Regulation, OJ 2004/L 24/1; u daljnjem tekstu: Uredba Vijeća o koncentracijama), Objedinjenu obavijest o nadležnosti Komisije na temelju Uredbe Vijeća (EEZ) br. 139/2004 o kontroli koncentracija između gospodarskih subjekata (Commission consolidated Jurisdictional Notice under Council Regulation (EC No 139/2004 on the control of concentrations between undertakings; OJ C 95, od 16.04.2008), Obavijest Europske komisije o definiciji mjerodavnog tržišta za potrebe prava tržišne konkurencije Unije (C/2024/1645), te Obavijest Europske komisije o mjerama primjenjivim po uredbi Vijeća o koncentracijama NO 802/2004 OJ X 267 od 22.10.2008. godine), Obavijest Europske Komisije o konceptu koncentracija gospodarskih subjekata te Smjernice za ocjenu horizontalnih/vertikalnih koncentracija.

Navedene Uredbe, obavijesti, dokumenti Europske unije, dostupni su na službenoj Internet stranici Europske komisije www.ec.europa.eu/competition.

2. Sudionici koncentracije

Sudionici koncentracije su gospodarski subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo i gospodarski subjekt Telemach BH d.o.o. Sarajevo.

2.1. Gospodarski subjekt BH Telecom, Podnositelj prijave

Gospodarski subjekt BH Telecom d.d. Sarajevo, ul. Franca Lehara br. 7, 71000 Sarajevo registriran pod registarskim (matičnim) brojem MBS: 65-02-0012-10 na Općinskom sudu u Sarajevu.

BH Telecom je jedan od vodećih telekom operatora u Bosni i Hercegovini čiji je fokus poslovanja pružanje usluge iz oblasti telekomunikacija. Temeljna djelatnost gospodarskog subjekta BH Telecom su žičane telekomunikacije (šifra djelatnosti 61.10).

Osnovni predmet poslovanja društva BH Telecom je pružanje usluga u oblasti telekomunikacija i to usluga mobilne telefonije, fiksne telefonije, distribucije audiovizualnog sadržaja i usluga Interneta na području Bosne i Hercegovine.

Osnovni kapital društva BH Telecom iznosi 634.573.580 KM i podijeljen je na 63.457.358 običnih dionica nominalne vrijednosti po 10 KM. Ukupno 90% dionica društva BH Telecom je u vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine, dok je preostali dio vlasništva nad dionicama u vlasništvu velikog broja fizičkih i pravnih osoba i istim se trguje na slobodnom tržištu.

Pravni prethodnik BH Telecom bio je gospodarski subjekt Javno preduzeće PTT Saobraćaj BiH, registriran dana 31. srpnja 1992. godine s osnovnim ciljem žurne uspostave telekomunikacionog prometa u Bosni i Hercegovini Odlukom Vlade Federacije BiH od 20. prosinca 2001. godine, JP PTT Saobraćaj BiH je reorganiziran i formirana su dva nova pravna subjekta i to JP BH Pošta i JP BH Telecom.

U sadašnjem obliku BH Telecom postoji i posluje od 12. ožujka 2004. godine kada je promijenjen oblik poduzeća i

¹ Pravo tržišnog natjecanja, Vlatko Butorac Malnar, Jasminka Pecotić Kaufman i Siniša Petrović, Zagreb 2013, str. 312

usklađen sa Zakonom o gospodarskim društvima, (Odluka Vlade Federacije Bosne i Hercegovine o davanju suglasnosti na Plan reorganizacije - promjena oblika JP BH Telecom Sarajevo u Dioničko društvo BH Telecom Sarajevo ("Službene novine Federacije BiH", broj 66/03) i Odluke Vlade Federacije BiH o davanju suglasnosti o promjeni oblika organiziranja Javnog preduzeća BH TELECOM Sarajevo u Dioničko društvo ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/04).

Od početka poslovanja BH Telecom je fokusiran na tržište cijele Bosne i Hercegovine, pa djeluje na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta. Svoje poslovanje ostvaruje i putem regionalnih direkcija i telekom centara i to: Direkcija Sarajevo, Direkcija Tuzla, Direkcija Zenica, Direkcija Bihać, Direkcija Travnik, Direkcija Mostar, Direkcija Goražde, Direkcija Brčko i Direkcija Banja Luka sa sjedištem u Banja Luci.

2.1.1. Povezani gospodarski subjekt BH Telecom

BH Telecom ima povezani gospodarski subjekt Metropoly Media d.o.o. Sarajevo, Zmaja od Bosne br. 88, 71000 Sarajevo, registriran pod registarskim (matičnim) brojem MBS: 65-01-0355-22 na Općinskom sudu u Sarajevu koji, prema podacima iz Prijave, posluje na tržištu proizvodnje i emitiranja audiovizualnog sadržaja.

Metropoly Media d.o.o. Sarajevo je primarno registrirana za proizvodnju i emitiranje televizijskog programa i poslove koji slijede nakon toga. Prema osnivačkim aktima društvo Metropoly Media d.o.o. Sarajevo je društvo za proizvodnju, nabavku i emitiranja TV sadržaja, linearnog pay TV kanala, te prodaju prava na emitiranje TV sadržaja i usluge marketinga. "Metropoly Media" d.o.o. Sarajevo je 2023. godine dobila odobrenje za osnivanje tematskog tv kanala od RAK te je osnovan kanal koji pruža filmski, serijski i kolažni sadržaj (MY TV kanal). Kanal je počeo sa emitiranjem 10.02.2023. godine u sklopu Moja TV platforme, odnosno na IPTV platformi gospodarskog subjekta BH Telecoma.

2.2. Gospodarski subjekt Telemach BH d.o.o. Sarajevo, Ciljno društvo

Gospodarski subjekt Telemach BH d.o.o. Sarajevo, Džemala Bijedića br. 216, 71104 Ilidža upisan je registar gospodarskih subjekata Općinskog suda u Sarajevu pod matičnim brojem subjekta MBS 65-01-0620-08, sa registriranim osnivačkim kapitalom u visini od 35,417,011.31 KM.

Osnovni predmet poslovanja društva Telemach je pružanje maloprodajnih usluga u oblasti telekomunikacija i to - usluga distribucije audiovizualnog sadržaja putem digitalne i analogne kabeleske televizije, digitalne satelitske televizije - DTH (Direct-To-Home), usluge interneta u BiH a nositelj je i dozvole za obavljanje djelatnosti davatelja fiksnih javnih telefonskih usluga (tzv. alternativni pružatelj usluge fiksne telefonije) na području Bosne i Hercegovine.

Telemach je u 100% vlasništvu gospodarskog subjekta BOSNIA BROADBAND S.a r.l., 2, Rue Edward Steichen, 2540 Luxembourg, Luxembourg. Dio je United Grupe koja posluje u osam zemalja Jugoistočne Europe, u čijem sastavu nalaze se još i telekomunikacioni operateri: SBB u Srbiji, Telemach u Sloveniji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, operater satelitske televizije Total TV i NetTV Plus, provajder telekomunikacionih servisa putem javnog interneta.

Dio United grupe je i United Media, koju čine sportski, filmski, dječiji i drugi Pay TV kanali u regionu - Sport klub, Nova, N1, Cinemania, Ultra, Mini ultra, Lov i ribolov i Grand,

kao i CAS Media, agencija za prodaju oglasnog prostora na kabeleskim i satelitskim kanalima u region.

United Group je u većinskom vlasništvu BC Partners, alternativne investicione kompanije koja ima preko 40 milijardi Eura u imovini kojom upravlja kroz privatne investicije, privatni dug i segment nekretnina.

Telemach ima 31 registriranu podružnicu na području Bosne i Hercegovine i nema povezanih gospodarskih subjekata na teritoriju Bosne i Hercegovine. Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj 065-0-Reg-24-003206 od 05.09.2024. godine istom su u cijelosti pripojena njegova dotadašnja povezana društva "HKB net" d.o.o. Sarajevo, "M&H" Company d.o.o. Sarajevo i KATV "HS" d.o.o. Sarajevo. Time su posljedično "HKB net" d.o.o. Sarajevo, "M&H" Company d.o.o. Sarajevo i KATV "HS" d.o.o. Sarajevo prestala da postoje i brisana su iz sudskog registra.

3. Pravni temelj i oblik koncentracije

Pravni temelj koncentracije je Pismo namjere od 23.01.2025. godine potpisano u Sarajevu od strane društva BH Telecom kao Kupca i društva (...)** u ime Prodavatelja.

Podnositelj prijave BH Telecom kao potencijalni kupac je dana 23.01.2025. godine potpisao Pismo namjere sa potencijalnim prodavateljem društvom (...)** (Pismo namjere) sukladno sa kojim je izražena namjera zaključenja ugovora o kupovini 100% udjela u gospodarskim subjektima Telemach BH i Telemach Crna Gora d.o.o., Bul. Revolucije Br. 50/5, Podgorica, Crna Gora.

(...)** te je iz tih razloga potpisnik Pisma namjere kao Prodavatelj.

Sukladno sa predmetnim Pismom namjere strane (BH Telecom i (...)** su se usuglasile da će, po ispunjenju određenih uvjeta (prije svega dobijanja odobrenja od strane Konkurencijskog vijeća i drugih uvjeta), potpisati Ugovor o kupovini udjela na temelju kojeg će Podnositelj prijave od povezanih gospodarskih subjekata (...)** udjela u društvu Telemach i Telemach Crna Gora d.o.o.

Prema navedenom, BH Telecom namjerava da stekne kontrolu nad Ciljnim društvom, u smislu članka 12. stavak (1) točka b) Zakona o konkurenciji.

4. Obveza prijave koncentracije

Obveza prijave koncentracije gospodarskih subjekata, u smislu članka 14. stavak (1) točka b) Zakona, postoji ako ukupni godišnji prihod svakog od najmanje dva gospodarska subjekta sudionika koncentracije ostvarena prodajom roba i/ili usluga na tržištu Bosne i Hercegovine iznose najmanje 8 milijuna KM po završnom računu u godini koja je prethodila koncentraciji, ili ako je njihov zajednički udjel na mjerodavnom tržištu veći od 40,0%.

Ukupni godišnji prihodi gospodarskih subjekata sudionika koncentracije i povezanih društava, na dan 31. prosinca 2024. godine:

Tablica 1.

Gospodarski subjekt	Ukupan godišnji prihod na razini BiH	Ukupan godišnji prihod na svjetskoj razini
	KM	KM
BH Telecom d.d. Sarajevo	(..)**	(..)**
Telemach BH d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**

Izvor: Podatci iz Prijave

Ukupan godišnji prihod gospodarskog subjekta Metropoly Media d.o.o. Sarajevo iznosio je 3.968.062,00 KM na razini Bosne i Hercegovine i 1.955,00 KM na svjetskoj razini.

Godišnji prihod sudionika koncentracije predstavlja ukupne prihode (bez poreza na dodanu vrijednost i drugih poreza koji se izravno odnose na sudionike koncentracije na tržištu Bosne i Hercegovine) u smislu članka 9. točka h) Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija gospodarskih subjekata.

Prema podacima iz Tablice 1. sudionici koncentracije su ispunili uvjet iz članka 14. stavak (1) točka b) Zakona i to uvjet koji se tiče ukupnog prihoda na tržištu Bosne i Hercegovine, obzirom da su gospodarski subjekti sa sjedištem i prebivalištem u Bosni i Hercegovini, te su isti bili u obvezi podnijeti Prijavu koncentracije Konkurencijskom vijeću.

8. Strateški i ekonomski razlozi kojima Podnositelj prijave pravno i ekonomski obrazlaže koncentraciju

Podnositelj prijave je u Prijavi obrazložio koristi provedbe predmetne koncentracije, kako sa pravne tako i ekonomske strane. Tako bi BH Telecom preuzimanjem gospodarskog subjekta Telemach imao mogućnost uštede na troškovima, a takve uštede bi se prenijele na kupce u obliku bolje kvalitete usluga koje se pružaju.

Predmetna koncentracija između Podnositelja prijave i Ciljnog društva donosi niz prednosti za korisnike i mjerodavno tržište, pri čemu se prema mišljenju istog neće narušiti tržišna konkurencija, već će se unaprijediti telekomunikacijski sektor u Bosni i Hercegovini.

U pogledu razvoja širokopojasne mreže, brojne su prednosti sinergije društva nakon ciljane akvizicije, koja bi dovela do povoljnijeg položaja na način da bi se međusobno mogli iskoristiti trenutni kapaciteti postojećih kablinskih i cijevnih koridora kao i "last mile" infrastrukture (last drop) u urbanim područjima, koja se inače uvijek i svim provajderima prioritetnija od ruralnih područja zbog izrazito većeg potencijala, većeg broja poslovnih i gospodarskih korisnika i veće penetracije korisnika po jedinici površine, čime bi se ubrzao i pojednostavio razvoj optičke fiksne mreže sa određenim uštedama investicijskog dijela, a koji bi se kao takav posebno mogao preusmjeriti na razvoj ovog segmenta u manjim gradovima i ruralnim zonama, što bi bio iskorak koji u Bosni i Hercegovini i regionu do sada niko nije radio. Naime, u nedostatku regulatornog okvira za veleprodajni pristup kablskoj kanalizaciji, u praksi je došlo do toga da se dešava dupliranje infrastrukture, te da do jedne zgrade postoji iskopana kablaska kanalizacija i od Podnositelja prijave i od Ciljnog društva.

Sinergija sudionika koncentracije sa aspekta vremena višestruko ubrzava posljedične procese razvoja fiksnih mreža. Dodatne beneficije sinergije bi značile da se sa pojednostavljenom izgradnjom jedinstvene optičke infrastrukture bez duplih procesa, duplih investicija i duplog uzurpiranja urbanističko arhitektonskih prostora (za obje kompanije) stvaraju tehnološki preduvjeti da krajnji korisnici i dalje imaju mogućnost izbora jedinstvene ponude, paketa i uvjeta poslovanja od svake kompanije pojedinačno i neovisno realizirano kroz trenutno najsavremeniju tehnologiju pristupa internetu i video servisima. Ovakav prethodno obrazložen pristup je nešto što je trenutno zastupljeno u EU, a na neki način bi bio i napredniji nego u samoj EU, jer razvoj fiksne mreže u ruralnom području EU je uglavnom baziran na konzumiranju određenih subvencijskih fondova.

9. Mjerodavno tržište

Mjerodavno tržište koncentracije, u smislu članka 3. Zakona o konkurenciji, te čl. 2.. Odluke o utvrđivanju

mjerodavnog tržišta, čini tržište određenih proizvoda/usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti na određenom zemljopisnom tržištu.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište u proizvodnom smislu obuhvaća sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uvjetima, imajući u vidu posebno njihove bitne značajke, kvalitetu, uobičajenu namjenu, način uporabe, uvjete prodaje i cijene.

Sukladno sa člankom 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu obuhvaća cjelokupan ili dio teritorija Bosne i Hercegovine na kojem gospodarski subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini mjerodavnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima i koji to tržište bitno razlikuje od uvjeta tržišne konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Gospodarski subjekti BH Telecom i Telemach sudjeluju na tržištu telekomunikacija u Bosni i Hercegovini.

Kako je tržište telekomunikacijskih usluga vrlo dinamično tržište, isto je potrebno sagledati segmentirano u odnosu na pojedine vrste usluga koje sudionici na tržištu pružaju, regulatorne i tehničke mogućnosti koje imaju na raspolaganju, sukladno sa standardima koje primjenjuje i Europska komisija.

Elektronske komunikacije se obavljaju putem fiksnih i mobilnih mreža. Maloprodajne usluge uključuju pristup internetu, fiksnu telefoniju, mobilne podatke i usluge mobilne telefonije, te usluge distribucije audiovizualnog sadržaja analognim, digitalnim i satelitskim putem.

- Mobilna telefonija - Usluge mobilne telefonije (uključujući mobilne podatke) pružaju operateri mobilne mreže ("MNO") i operateri virtualnih mobilnih mreža ("MVNO"). U BiH postoje tri operatera s vlastitim mobilnim mrežama koji su ujedno i korisnici dozvola za korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema: Telekomunikacije Republike Srpske a.d. Banja Luka (u daljnjem tekstu: Telekom RS ili Mtel), JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar (u daljnjem tekstu: JP HT Mostar ili Eronet) i BH Telecom. Za rad mreže, MNO moraju nabaviti licence za korištenje mobilne frekvencije koje dodjeljuje RAK. Frekvencije su dodijeljene, a u praksi iz regije iste su se obično dodjeljivale u konkurentnom postupku tendera/aukcije i obično su se davale na razdoblje od 15 do 20 godina. Takve frekvencije su ograničen prirodni resurs i stoga djeluju kao ozbiljno ograničenje za razvoj mreže. Mobilne mreže se općenito sastoje od dijela jezgra i dijela radio pristupne mreže ("RAN"). RAN su bazne stanice raspoređene po teritoriji sa kojih se zatim glavni dio agregira i kontrolira promet.
- Operateri koji nemaju sopstvenu mrežu ili još nisu uspjeli da razmjestе dovoljan broj baznih stanica mogu tražiti da koriste mreže drugih MNO-a putem nacionalnog roaminga ili da razviju jedan od dva modela pružanja mobilnih usluga preko mreže drugog operatera, putem takozvanog "service provider" ili MVNO aranžmana. "Service provider" ili MVNO modeli omogućavaju operaterima bez vlastitih mobilnih mreža da uspješno nude mobilne usluge na maloprodajnom tržištu korištenjem veleprodajnog pristupa mrežama MNO-a. Prema podacima RAK u BiH postoje četiri registrirana pružatelja mobilnih telefonskih usluga ("service providera") i to DASTO SEMTEL d.o.o. Bijeljina,

Logosoft d.o.o. Sarajevo, Novotel d.o.o. Sarajevo i Hallo d.o.o. Sarajevo, pri čemu je Logosoft povezano društvo Telekom RS, a Hallo povezano društvo HT Eronet-a. Ciljno društvo ne pruža usluge mobilne telefonije.

- Pristup internetu je omogućen preko optičkih, kabelskih i bakrenih mreža, a nedavno se pojavio pristupačni satelitski širokopojasni internet koji u regiji već nudi kompanija Starlink. Kada je u pitanju sekundarna mreža u gradovima, podrazumijeva se da je optika superiorna u odnosu na bakarne mreže i mreže Telemach-a DOCSIS 3.0 I DOCSIS 3.1 kabelske mreže koje već rade sa svojim maksimalnim tehničkim mogućnostima. Iz tog razloga jasno je da u nedostatku licence za mobilnu telefoniju i ograničenih mogućnosti uvođenja sekundarne optičke infrastrukture u gradovima, Telemach na širem području BiH kao pružatelj usluge na tehnologijama koje koriste svoj maksimum u okviru teritorija na kojem se nalazi vlastita fiksna mreža koja pokriva samo oko 25% domaćinstava u BiH, nema mogućnosti za rast u budućnosti i komercijalno pružanje usluga na cijelom tržištu BiH. S druge strane, uvažavajući veličinu tržišta i rasprostranjenost njihove postojeće mreže, dva operatera Mtel i BH Telecom već razvijaju sekundarnu optičku mrežu u gradovima širom BiH, što predstavlja jak konkurentski pritisak na Telemach, koji ima limitiran interes za razvijanje iste i rast u tom segmentu. Tamo gdje je to tehnološki, regulatorno i komercijalno omogućeno i izvodljivo, operateri također koriste mreže drugih operatera da ponude svoje maloprodajne usluge krajnjim kupcima.

- Pružanje usluga distribucije audiovizualnog sadržaja je usluga u kojoj operateri i OTT platforme distribuiraju audiovizualni sadržaj za koji su dobili odgovarajuća prava preko svojih platformi krajnjim korisnicima. Navedene usluge se obično nude kao paketi koji se sastoje od različitih količina, sadržaja i cijena. Usluge pružanja TV sadržaja pružaju se putem istih mreža kao širokopojasni internet, digitalne satelitske platforme za emitovanje kao i određeni naslijeđeni transportni sistemi (analogni kabl sobne/krovne antene) koji su još uvijek u funkciji, kao i novih digitalnih DVB transportnih sustava (Mux A i Mux D) i gdje se radi o tzv. terestrijalnom (zemaljskom) signalu,

- Fiksna telefonija se pruža ili preko bakrene mreže BH Telecoma (PSTN usluge) ili korištenjem Voice - over IP tehnologije putem optičkih i bakarnih mreža. Opseg prometa je opao za oko (..)**% u posljednjih 15 godina jer je fiksna telefonija gotovo u potpunosti zamijenjena mobilnim komunikacijama (Podatci iz Prijave).

Imajući u vidu sve gore navedeno, posebno predmet poslovanja sudionika koncentracije, njihovu zamjenjivost, tehnološke mogućnosti sudionika koncentracije, učinke na koje predmetna koncentracija proizvodi na maloprodajnom tržištu kao i dosadašnju praksu Konkurencijskog vijeća i Europske komisije u ovoj oblasti, utvrđeno je da mjerodavno tržište proizvoda/usluga definira tržište maloprodaje usluga distribucije audiovizualnog sadržaja, tržište usluga interneta i tržište usluga fiksne telefonije na području Bosne i Hercegovine.

Elektronske komunikacije se obavljaju putem fiksnih i mobilnih mreža. Maloprodajne usluge uključuju pristup internetu, fiksnu telefoniju, mobilne podatke i usluge mobilne

telefonije, te usluge distribucije audiovizualnog sadržaja analognim, digitalnim i satelitskim putem.

S obzirom da Telemach ne pruža usluge mobilne telefonije na mjerodavnom zemljopisnom tržištu te da na istom nema preklapanja između sudionika koncentracije kao i da mjerodavna koncentracija nema učinke na navedenom tržištu, mjerodavno tržište predmetne koncentracije ne uključuje tržište mobilne telefonije.

Uvažavajući navedeno, a posebno predmet poslovanja sudionika koncentracije (odnosno Ciljnog društva), Konkurencijsko vijeće kao mjerodavno tržište proizvoda/usluga definira 3 (tri) odvojena tržišta i to - tržište maloprodaje usluga distribucije audiovizualnog sadržaja, tržište usluga Interneta i tržište pružanja usluga fiksne telefonije.

U BiH operateri usvajaju cjenovne politike koje se primjenjuju širom BiH. Pored toga, operateri sa značajnom tržišnom snagom dužni su primjenjivati granične cijene za govorne telefonske usluge u fiksnoj telefoniji za sve korisnike u BiH. Ove cijene je propisao RAK Pravilom 67/2012 o modelu rebalansa cijena govornih telefonskih usluga u BiH.

Sudionici koncentracije posjeduju važeće dozvole za obavljanje telekomunikacijskih usluga izdane od strane RAK-a na osnovu kojih mogu obavljati djelatnost na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine. Nadalje u praksi Europske komisije utvrđuje da je regulacija telekomunikacijskih usluga nacionalna, a i samo licenciranje se obavlja na nacionalnoj razini.

Sudionici koncentracije BH Telecom i Telemach su nositelji nacionalne mrežne dozvole za područje cijelog teritorija Bosne i Hercegovine; ne postoje regulatorne prepreke da pružaju usluge pristupa internetu putem takve mreže, distribuiraju putem svojih platformi za distribuciju audiovizualnog sadržaja uključujući i web platforme BH Telecoma "Moja Web TV", "EON" platforme ili digitalne satelitske televizije - DTH Telemach kao i usluge fiksne telefonije na teritoriju čitave Bosne i Hercegovine.

S tim u svezi, prema podacima dostavljenim u Prijavi koncentracije i njenim dopunama, kao i na temelju dodatno prikupljenih podataka u tijeku postupka, utvrđeno je kako je mjerodavno tržište predmetne koncentracije tržište usluga distribucije audiovizualnog sadržaja, tržište usluga Interneta i tržište usluga fiksne telefonije na području Bosne i Hercegovine.

10. Mišljenja zainteresovanih fizičkih i pravnih osoba na Obavijest o prijavi koncentracije

***¹

11. Očitovanje Podnositelja prijave koncentracije na Zaključak o pokretanju postupka i na dostavljene primjedbe zainteresiranih strana

12. Prikupljeni podatci od mjerodavnih institucija

13. Analiza mjerodavnog tržišta

Prilikom dostavljanje podataka Podnositelj prijave je u Prijavi dostavio podatke koji se odnose na tržišne udjele sudionika koncentracije u trećem kvartalu 2024. godine, pozivajući se na podatke RAK-a.

U cilju provođenja postupka ocjene koncentracije Konkurencijsko vijeće je utvrdilo potrebnim obratiti se RAK zahtjevom za dostavljanjem podataka o broju korisnika (broju

¹ - skraćena verzija rješenja sukladno sa člankom 44 stavak (2) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/058, 76/07 i 80/09)

priključaka) za sudionike koncentracije i glavne konkurente za 2024. godinu na razini Bosne i Hercegovine, zatim po entitetima i na kraju za gradove - Sarajevo, Zenica, Mostar, Tuzla, Bihać i Banja Luka i ukupnim godišnjim prihodima pojedinačno po gospodarskim subjektima sudionika koncentracije i konkurenata na tržištu Bosne i Hercegovine za razdoblje 2022 - 2024. godinu (KM) ostvarenim odvojeno na tržištu Internet usluga, tržištu fiksne telefonije i tržištu usluga distribucije audiovizualnog sadržaja, koje obuhvata digitalnu i analognu kablsku televiziju, IPTV i satelitsku televiziju (DTH).

Na taj način Konkurencijsko vijeće je došlo do tržišnih udjela sudionika koncentracije po dva kriterija - tržišnim udjelima po broju korisnika (priključaka) i tržišnim udjelima prema kriteriju ukupnog godišnjeg prihoda ostvarenog na svakom od mjerodavnih tržišta predmetne koncentracije.

Konkurencijsko vijeće je na temelju podataka dostavljenih od strane Podnositelja prijave i podataka prikupljenih od strane RAK izvršilo i daljnju segmentaciju i detaljnu analizu tržišta, te je utvrdilo sljedeće:

a) Tržište usluge fiksne telefonije

Podnositelj prijave je u Prijavi dostavio podatke koji se odnose na tržišni udjel u trećem kvartalu 2024. godine na tržištu fiksne telefonije u Bosni i Hercegovini:

Tablica 2.

Redni broj	Sudionici koncentracije i glavni konkurenti	Udjel na tržištu treći kvartal 2024. godine %
1.	Telemach	(..)**
2.	Telekom RS	(..)**
3.	BH Telecom	(..)**
4.	Eronet	(..)**
	UKUPNO	cca. 100,0
1+3	UKUPNO Sudionici koncentracije	(..)**

Izvor: podatci Podnositelja prijave

Prema podacima Podnositelja prijave ukupan tržišni udjel sudionika koncentracije u trećem kvartalu 2024. godine iznosio je (..)**%.

Podnositelj prijave navodi da se u 2023. i u 2024. godini nastavio trend smanjenja broja korisnika fiksne telefonije te je dostavio uporedne podatke za 2023. godinu na regionalnom tržištu - Srbiji, Crnoj Gori i Hrvatskoj gdje je BH Telecom zabilježio udjel od (..)**%, a SBB ukupno/Telemach udio od (..)**% što zajedno čini udio od (..)**%.

Pregled tržišnih udjela učesnika koncentracije i konkurenata prema podacima RAK-a

Prema javno dostupnim Izvješćima RAK - telekomunikacijski pokazatelji za 2022-2023-2024 godinu u Tablici 3. dat je prikaz ukupnog broja aktivnih fiksnih telefonskih linija dominantnih operatera, alternativnih operatera kao i broj vlastitih pretplatnika alternativnih operatera po godinama:

Tablica 3.

	2022	2023	2024
Ukupan broj aktivnih fiksnih telefonskih linija incumbent* operatera	505.563	473.048	443.613
Broj alternativnih** operatera fiksne telefonije	12	10	9
Ukupan broj vlastitih pretplatnika alternativnih operatera	145.333	140.926	139.432

Izvor: Izvješća RAK - telekomunikacijski pokazatelji za 2022-2023-2024 godinu

*BH Telecom, Telekom RS i HT Mostar

**operatori koji su se pojavili nakon liberalizacije tržišta i korisnici su Dozvole za obavljanje djelatnosti davatelja fiksnih javnih telefonskih usluga

Prema podacima u Tablici 3. primjetan je pad broja fiksnih telefonskih priključaka, odnosno broj korisnika fiksne telefonije svih operatera.

Prema kriteriju ukupnog broja priključaka fiksne telefonije po operateru za 2024. godinu u Tablici 4. dat je prikaz tržišnih udjela sudionika koncentracije i njihovih konkurenata na tržištu Bosne i Hercegovine.

Tablica 4.

Red. br.	Privredi subjekt	Ukupan broj priključaka po operaterima 2024	Tržišni udjel %
1.	BH Telecom	(..)**	(..)**
2.	Blicnet d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**
3.	Eronet	(..)**	(..)**
4.	Logosoft d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**
5.	SOFTNET d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**
6.	Mtel	(..)**	(..)**
7.	Telemach	(..)**	(..)**
8.	TXTV d.o.o. Tuzla	(..)**	(..)**
9.	MISS.NET d.o.o. Bihać	(..)**	(..)**
	UKUPNO	(..)**	(..)**
2+4+6	Telekom RS Grupa	(..)**	(..)**
1+7	Sudionici koncentracije	(..)**	(..)**

Izvor: dostavljeni podatci RAK na zahtjev

Sa ukupno 166.476 priključaka fiksne telefonije BH Telecom na ovom tržištu ima udjel od (..)**% dok gospodarski subjekt Telemach ima udjel od (..)**% sa ukupno (..)**priključaka. Njihov zajednički tržišni udjel iznosi nakon provođenja koncentracije iznositi će (..)**%.

Posmatrajući samo 2024. godinu, kao godinu koja je prethodila predmetnoj koncentraciji, tržišni udjel operatera prema broju aktivnih telefonskih linija po kvartalima prikazan je u Tablici 5.

Tablica 5.

Red br.	Gospodarski subjekt	Q1 %	Q2 %	Q3 %	Q4 %
1.	BH Telecom	31,39	29,46	29,38	29,33
2.	Telekom RS Grupa	35,62	36,32	36,06	35,88
3.	Eronet	15,75	16,20	16,35	16,43
4.	Telemach	16,54	17,14	17,32	17,49
	Ostali	0,70	0,88	0,89	0,87
1+4	Sudionici koncentracije	47,93	46,6	46,70	46,82

Izvor: Kvartalni uporedni podatci tržišta elektronskih komunikacija za 2024, po kvartalima, javno dostupni podatci RAK-a

Tržišni udjel sudionika koncentracije po kriteriju broja aktivnih telefonskih linija tijekom 2024. godine kretao se od 46,60% do 47,93%, u ovisnosti od kvartala.

Na temelju ostvarenih godišnjih prihoda na tržištu pružanja usluge fiksne telefonije u Bosni i Hercegovini u Tablici 6. dat je prikaz tržišnih udjela sudionika koncentracije i njihovih konkurenata na tržištu Bosne i Hercegovine za 2022., 2023. i 2024. godinu, kako slijedi:

Tablica 6.

Red br.	Gospodarski subjekt	2022. %	2023. %	2024. %
1.	AKT.ONLINE d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
2.	BH Telecom	(..)**	(..)**	(..)**
3.	Blicnet d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**	(..)**

4.	EUOPRONET d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
5.	JP HT d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**
6.	JetStream BH d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
7.	Logosoft d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
8.	Neon Solucije d.o.o. Kalesija	(..)**	(..)**	(..)**
9.	Softnet d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
10.	Telekom RS	(..)**	(..)**	(..)**
11.	Telemach BH	(..)**	(..)**	(..)**
12.	HKB net d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
13.	KTV HS d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
14.	TX TV d.o.o. Tuzla	(..)**	(..)**	(..)**
15.	MISS.NET d.o.o. Bihać	(..)**	(..)**	(..)**
	UKUPNO	100	100	100
3+7+10	Ukupno Telekom RS Grupa	(..)**	(..)**	(..)**
2+11+12+13	Ukupno sudionici koncentracije	(..)**	(..)**	(..)**

Izvor: dostavljeni podatci RAK-a na zahtjev

Prema podacima RAK-a ukupan tržišni udjel sudionika koncentracije na tržištu fiksne telefonije u Bosni i Hercegovini, na temelju ostvarenih godišnjih prihoda na tržištu pružanja usluge fiksne telefonije, u 2022. godini iznosio je (..)**%, u 2023. godini iznosio je (..)**%, a u 2024. godini (..)**%, što pokazuje trend pada u odnosu na konkurenciju/konkurentne.

b) Tržište usluga Interneta

Podnositelj prijave je u Prijavi dostavio informacije za 2022. godinu i 2023. godinu navodeći da tržište širokopojasnog pristupa internetu u BiH u proteklom razdoblju bilježi rast, kako ukupnog broja korisnika tako i povećanje broja paketa većih brzina.

Na području Bosne i Hercegovine je u 2023. godini djelovalo ukupno 63 davatelja internet usluga, ukupan broj korisnika interneta putem fiksne mreže na dan 31.12.2023. godine, iznosio je 3,97 milijuna u cijeloj BiH i to je povećanje za 7,18% u odnosu na prethodnu godinu.

Također, u 2023. godini nastavljen je trend rasta korištenja interneta putem mobilnih mreža. Ukupan broj korisnika mobilnog širokopojasnog pristupa internetu u BiH u 2023. godini iznosio je 2,82 milijuna i zabilježio je rast u odnosu na 2022. godinu, kada je iznosio 2,61 milijun.

Ukupan broj korisnika mobilnog širokopojasnog pristupa internetu uključuje mobilne pretplatnike koji koriste mobilne broadband usluge na bazi "plati po korištenju" (engl. pay-per-use), tj. pretplatnike koji pored govorne usluge, SMS i MMS poruka koriste uslugu prijenosa podataka, te pretplatnike koji koriste samo uslugu prijenosa podataka - dana kartica (ostale usluge su blokirane).

Imajući u vidu sve veću potrebu korisnika za korištenjem interneta putem mobilnih mreža, operatori kreiraju tarifne pakete koji uključuju sve veće količine besplatnog mobilnog interneta.

Ukupan broj priključaka širokopojasnog interneta svih operatera u cijeloj BiH na dan 31.12.2023. godine iznosio je 1.087.361, što je za 5,36% više nego u 2022. godini.

Podnositelj prijave je dostavio pregled tržišnih udjela usluge Interneta putem fiksne mreže u 2023, prema kojim je BH Telecom imao udjel od 30,51%, a Telemach tržišni udjel od 16,57% što predstavlja zajednički udjel od 47,08%.

Podnositelj prijave navodi da navedeni podatak ne predstavlja točan podatak obzirom da od 59 licenciranih operatera samo njih 43 je RAK-u dostavilo podatke, odnosno 27% operatera nije dostavilo podatke.

Prema podacima Podnositelja prijave u 2024. godini na tržištu pružanja Internet usluga u Bosni u Hercegovini, zajednički tržišni udjel sudionika koncentracije prema broju

Internet priključaka iznosio je (..)**%, odnosno (..)**% ako se u obzir uzme broj priključaka mobilnog Interneta.

Podnositelj prijave dalje u Prijavi ukazuje i na uporedne podatke u 2023. godini na regionalnom tržištu - Srbija, Crna Gora i Hrvatska, BH Telecom ima udjel od (..)**%, a SBB ukupno/Telemach udio od (..)**% što zajedno čini udjel od (..)**%.

Pregled tržišnih udjela sudionika koncentracije i konkurenata prema podacima RAK-a

Prema javno dostupnim Izvješćima RAK-a - telekomunikacijski pokazatelji za 2022-2023-2024 godinu u Tablici 8. dan je pregled po godinama ukupnog broja pretplatnika fiksnog širokopojasnog Interneta i broj mobilnog Interneta putem standardnog mobilnog širokopojasnog pristupa i namjenskog širokopojasnog pristupa:

Tablica 7.

	2022	2023	2024
Ukupan broj pretplatnika fiksnog širokopojasnog Interneta*	875.521	907.951	931.048
Broj pretplatnika mobilnog Interneta putem standardnog mobilnog širokopojasnog pristupa i namjenskog širokopojasnog pristupa	2.098.390	2.226.662	2.547.141

Izvor: Izvješća RAK - a - telekomunikacijski pokazatelji za 2022-2023-2024 godinu

*uključuje broj pretplatnika putem xDSL priključaka, kablenskog modema, putem fiksnog bežičnog pristupa (FWA), iznajmljenih linija, FTTH priključaka i ostalih tehnologija

Prema podacima u Tablici 7. primjetan je rast ukupnog broja pretplatnika fiksnog širokopojasnog Interneta kao i mobilnog Interneta putem standardnog mobilnog širokopojasnog pristupa i namjenskog širokopojasnog pristupa.

U cilju utvrđivanja svih mjerodavnih činjenica Konkurencijsko vijeće je izvršilo uvid u podatke RAK-a, te je na temelju ostvarenih prihoda na tržištu pružanja usluge pristupa Internetu u Tablici 8. prikazan tržišni uddjel pružatelja Internet usluga, uključujući i sudionike koncentracije, na tržištu Bosne i Hercegovine za razdoblje 2022. - 2024. godinu, kako slijedi:

Tablica 8.

Redni broj	Gospodarski subjekt	2022.	2023.	2024.
		%	%	%
1.	AKT ONLINE d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
2.	Alfanet Informatika d.o.o. Prijedor	(..)**	(..)**	(..)**
3.	AMB - NET d.o.o. Živnice	(..)**	(..)**	(..)**
4.	AVAX NET d.o.o. Lukavac	(..)**	(..)**	(..)**
5.	BH Telecom	(..)**	(..)**	(..)**
6.	Blicnet d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**	(..)**
7.	DSL - ELEKTRONIKA d.o.o. Modriča	(..)**	(..)**	(..)**
8.	Telinea d.o.o. Bihać	(..)**	(..)**	(..)**
9.	DASTO - SEMTEL d.o.o. Bijeljina	(..)**	(..)**	(..)**
10.	DINET d.o.o. Gračanica	(..)**	(..)**	(..)**
11.	ELEKTRON GROUP d.o.o. Derventa	(..)**	(..)**	(..)**
12.	ELIT M d.o.o. Bijeljina	(..)**	(..)**	(..)**
13.	EUOPRONET BOSNIA d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
14.	FORMEA d.o.o. Visoko	(..)**	(..)**	(..)**
15.	GIGAHERC d.o.o. Gradačac	(..)**	(..)**	(..)**
16.	INTEGRA INŽENJERING d.o.o. BL	(..)**	(..)**	(..)**
17.	ITS d.o.o. Široki Brijeg	(..)**	(..)**	(..)**
18.	Inmarsat BH d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
19.	JP HT d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**
20.	Kamer Commerce d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
21.	Katarina d.o.o. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**
22.	KG - I d.o.o. Goražde	(..)**	(..)**	(..)**
23.	K-NET D.O.O. Derventa	(..)**	(..)**	(..)**
24.	KTV E-G-E d.o.o. Doboj Jug	(..)**	(..)**	(..)**
25.	Logosoft d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
26.	Media SKY d.o.o. Živnice	(..)**	(..)**	(..)**

27.	MEDIA - NET BH d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
28.	MISS.NET d.o.o. Bihać	(..)**	(..)**	(..)**
29.	NEON Solucije d.o.o. Kalesija	(..)**	(..)**	(..)**
30.	Net Plus d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**	(..)**
31.	NET - FLET d.o.o. Bugojno	(..)**	(..)**	(..)**
32.	NTV IC d.o.o. Kakanj	(..)**	(..)**	(..)**
33.	ORTAK d.o.o. Šipovo	(..)**	(..)**	(..)**
34.	SATING - MEDIA d.o.o. Kupres	(..)**	(..)**	(..)**
35.	SOFTNET d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
36.	STOKIĆ d.o.o. Doboј	(..)**	(..)**	(..)**
37.	SUBNET d.o.o. Čapljina	(..)**	(..)**	(..)**
38.	TEAM CONSULTING d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
39.	TELEKLIK d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**	(..)**
40.	Telecom RS	(..)**	(..)**	(..)**
41.	Telemach	(..)**	(..)**	(..)**
42.	HKB NET d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
43.	M&H Company d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
44.	Kablovska televizija HS d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
45.	Telesky d.o.o. Gradačac	(..)**	(..)**	(..)**
46.	Terc Trade Company d.o.o. Prnjavor	(..)**	(..)**	(..)**
47.	TEONET d.o.o. Tuzla	(..)**	(..)**	(..)**
48.	TRION TEL d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**	(..)**
49.	TX TV D.O.O. Tuzla	(..)**	(..)**	(..)**
50.	WIRAC NET d.o.o. Gračanica	(..)**	(..)**	(..)**
51.	Xento d.o.o. Žepče	(..)**	(..)**	(..)**
52.	ZipZap d.o.o. Zenica	(..)**	(..)**	(..)**
	UKUPNO	100	100	100
6+25+40	Ukupno Telecom RS Grupa	(..)**	(..)**	(..)**
41+42+43+44	Telemach i povezani gospodarski subjekti	(..)**	(..)**	(..)**
5+41+42+43+44	UKUPNO Sudionici koncentracije	(..)**	(..)**	(..)**

Izvor: Podatci RAK-a na zahtjev

Prema podacima RAK-a ukupan tržišni udjel sudionika koncentracije na temelju ostvarenih prihoda na tržištu pružanja usluge pristupa Internetu u Bosni i Hercegovini u 2022. godine iznosio je (..)**%, u 2023. godini iznosio je (..)**%, a u 2024. godini (..)**%.

U 2024. godini ukupno je poslovalo (..)** Internet operatera na tržištu Bosne i Hercegovine, korisnika Dozvole za pružanje ISP usluga na dan 31.12.2024. godine, a podatci su prikazani za 42 operatora koji su dostavili podatke. Zabilježeno je ukupno (..)** priključaka širokopojasnog pristupa internetu putem fiksne mreže u koji je uključen broj xDSL priključaka, broj priključaka putem kablovske mreže, broj priključaka putem fiksnog bežičnog pristupa, priključci putem iznajmljene linije, priključci FTTx te priključci putem ostalih tehnologija i satelitske veze.

Tržišni udjel operatora prema broju priključaka fiksnog širokopojasnog pristupa Internetu po kvartalima u 2024. godini na tržištu Bosne i Hercegovine:

Tablica 9.

Red br	Gospodarski subjekt	Q1	Q2	Q3	Q
		%	%	%	%
1.	BH Telekom	30,46	30,37	30,22	30,18
2.	Telekom RS Grupa	30,30	30,23	30,29	30,38
3.	Telemach	20,62	20,71	20,78	20,76
4.	HT Mostar	7,02	7,08	7,04	7,03
5.	Dasto - Semtel	2,07	2,05	2,02	2,01
6.	DSL-Elektronika	1,36	1,40	1,39	1,39
7.	TX TV	1,94	1,93	1,96	1,96
8.	Ostali	6,23	6,24	6,29	6,29
	UKUPNO	100	100	100	100
1+3	UKUPNO Sudionici koncentracije	51,08	51,08	51	50,94

Izvor: Kvartalni uporedni podatci tržišta elektronskih komunikacija za 2024, po kvartalima, javno dostupni podatci RAK-a

Tržišni udjel sudionika koncentracije po kriteriju priključaka fiksnog širokopojasnog pristupa Internetu po kvartalima u 2024. godini kretao se od 51,08% do 50,94%, u ovisnosti od kvartala.

Pored evidencije broja priključaka Interneta na razini Bosne i Hercegovine RAK prikuplja podatke i po entitetima kao i po županijama/regijama koji su Konkurencijskom vijeću dostavljeni na zahtjev. Podatke po entitetima i kantonima/regijama Konkurencijsko vijeće je analiziralo ali isti nisu uzeti u obzir u odlučujućem smislu s obzirom da je mjerodavno zemljopisno tržište postupka Bosna i Hercegovina.

Prema podacima sa kojima raspolaže RAK-a, u područjima gdje gospodarski subjekti BH Telecom i Telemach nude uslugu fiksnog širokopojasnog pristupa, imaju izgrađenu vlastitu mrežu, te nude ili imaju mogućnost da ponude usluge fiksne telefonije i distribucije audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija.

c) Tržište maloprodaje usluga distribucije audiovizualnog sadržaja

Podnositelj prijave navodi da, prema podacima preuzetim iz dokumenta "Pregled stanja tržišta telekomunikacija u BiH za 2023. godinu" izdanog od strane RAK-a, na tržištu distribucije TV-programa u Bosni i Hercegovini, koje obuhvata digitalnu i analognu kablensku televiziju, IPTV i satelitsku televiziju (DTH), tržišni udjel BH Telecom je oko 24,38%, dok Ciljno društvo ima tržišni udjel od 34,9% (sa pripojenim društvima HKB net d.o.o. Sarajevo, M&H Company d.o.o. Sarajevo i KATV HS d.o.o. Sarajevo).

U odnosu na podatke koje regulatoru dostavljaju operateri individualno i koji ne uključuju OTT i distribuciju programa putem free to air platforme, ukupan broj pretplatnika usluge distribucije medijskih sadržaja u 2023. godini iznosio je 924.958 od čega broj IPTV pretplatnika iznosi 403.418, pretplatnika distribucije preko kablenskih distributivnih sustava (KDS) iznosi 345.734 te i DTH 175.806 pretplatnika.

Ukupan broj priključaka distribucije medijskih usluga sa kojima raspolaže RAK je u trećem kvartalu 2024. godine iznosio 926.290 pretplatnika od čega broj IPTV pretplatnika iznosi 406.255, putem kablenske mreže 347.288 te DTH ukupno 172.747 pretplatnika.

Tablica 10.

Redni broj	Sudionici koncentracije i glavni konkurenti	Udjel na tržištu - treći kvartal 2024. godinu
		%
1.	Telemach	(..)**
2.	Telekom RS Grupa	(..)**
3.	BH Telecom	(..)**
4.	Eronet	(..)**
5.	TX TV	(..)**
6.	Ostali	(..)**
7.	Ukupno	cca 100
1+3	UKUPNO Sudionici koncentracije	(..)**

Izvor: podatci Podnositelja prijave

Podnositelj prijave odvojeno od navedenog daje svoj osvrt na ovaj segment mjerodavnog tržišta te uključuje i korisnike OTT platformi, korisnike free to air servisa VidiTV, tržište ilegalne/piratske distribucije audiovizualnog sadržaja kao i međusobno preklapanje između tržišnih sudionika i preklapanje u pogledu korisnika koji koriste OTT platforme, free to air servisa, piratske platforme, smatrajući da ukupno tržište distribucije audiovizualnog sadržaja ima (..)**korisnika.

Podnositelj prijave se dalje poziva i na broj domaćinstava u Bosni i Hercegovini po zadnjem popisu iz 2013. godini koji

iznosio (..)**, a u uporedbi sa podatkom RAK-a da je u trećem kvartalu 2024. godine bilo ukupno (..)**pretplatnika, i na razliku od približno (..)**pretplatnika koji, prema stavu Podnositelja prijave pripada piratskom tržištu, OTT korisnicima, free to air korisnicima Multipleksa D i sl.

Podnositelj prijave smatra da se podatci koji se odnose na OTT platformi, a koje RAK ne uzima u obzir, trebaju biti razmatrani od strane Konkurencijskog vijeća prilikom ocjene koncentracije, jer smatra da se pružanje usluga distribucije audiovizualnog sadržaja definira kao usluga u kojoj operateri i OTT platforme kao što su Netflix, HBO MAX, Amazon Prime, Disney+ i sl. Distribuiraju audiovizualni sadržaj za koji su dobili odgovarajuće licence preko svojih platformi krajnjim korisnicima. Navedene usluge se obično nude kao paketi koji se sastoje od različitih količina, sadržaja i cijena. Usluge pružanja TV sadržaja pružaju se putem istih mreža kao i širokopojasni internet, digitalne satelitske platforme za emitiranje kao i određenih naslijeđenih transportnih sustava (analogni kabl i sobne/krovne antene) koji su još uvijek u funkciji i gdje se radi o tzv. terestrijalnom (zemljanom) signalu.

Na ovaj način, posmatrajući sve navedeno, Podnositelj zahtjeva smatra da je to neophodno uzeti u obzir jer sudionici koncentracije na taj način smanjuju svoj tržišni udjel na (..)**% - i to BH Telecom sa (..)**korisnika koji čini udjel od (..)**% i Telemach BH sa (..)**korisnika sa udjelom od (..)**%.

Glavni konkurenti prema ovoj procjeni sudionika koncentracije su Telekom Srpske sa (..)**% tržišnog udjela, JP HT d.d. Mostar sa (..)**% dok TX TV i ostali mali kabelski operateri imaju udjel od (..)**%. Udjel od (..)**% otpada na OTT - HBO/Max i Netflix te Sky Stream, Apple TV, Amazon Prime, Disney, VIDi TV - (..)**% (udjel free-to-air platforme VIDi TV) i piratski korisnici sa (..)**% (usluge streaminga audiovizualnog sadržaja putem ilegalnih i kodiranih set up boxova za šta je dovoljan samo Internet priključak).

Podnositelj prijave daljnje u Prijavi ukazuje i na uporedne podatke na regionalnom tržištu - Srbija, Crna Gora i Hrvatska gdje BH Telecom ima udjel od (..)**%, a SBB ukupno/Telemach udjel od (..)**% što zajedno čini udjel od (..)**%.

Pregled tržišnih udjela sudionika koncentracije i konkurenata prema podacima RAK-a

Sukladno sa izdanim dozvolama za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, a shodno uvjetima dozvole propisane Pravilnikom 79/2016 o dozvolama za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, pravo distribucije AVM usluga i medijskih usluga radija u 2024. godini je imalo ukupno 28 operatera. 8 operatera (29%) pruža usluge putem IPTV platforme, 20 operatera (65%) putem kableske platforme (KDS) i 2 operatera (6%), pored usluga KDS i IPTV platforme, pružaju usluge i putem DTH platforme.

Gledajući po broju pretplatnika prijem usluga distribucije putem IPTV platforme u odnosu na ukupan broj pretplatnika iznosi 44,1%, putem KDS platforme 37,1% te putem DTH platforme 18,8%. u odnosu na 2023. godinu broj korisnika IPTV i KDS platforme se povećavao, a broj korisnika DTH platforme je prvi put u blagom padu.

Ukupan broj pretplatnika distribucije audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, prema podacima iz Godišnjeg izvješća RAK za 2024. godinu, na području Bosne i Hercegovine iznosio je 926.969 te uključuje broj pretplatnika putem IPTV mreže, kableske mreže i broj pretplatnika putem

DTH. U odnosu na 2023. godinu ukupan broj pretplatnika se povećao za 2.337 pretplatnika, što je najmanji rast u odnosu na prethodne godine.

Rast broja pretplatnika u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu prijavilo je 13 operatera, od čega je najviše novih pretplatnika prijavio Mtel (3,7% u odnosu na godinu ranije). 11 operatera je prijavilo zanemarljiv rast broja pretplatnika dok je 12 operatera prijavilo manji broj pretplatnika u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu. Pad broja pretplatnika je prijavio gospodarski subjekt Telemach i to u dijelu distribucije DTH tehnologije dok je zabilježio blagi rast putem KDS platforme. Tri operatera su prijavila identičan broj pretplatnika kao i 2023. godine, a jedna operater je dostavio izjavu da nema pretplatnika te je pokrenut stečajni postupak.

Od ukupno 28 operatera koji djeluju na području BiH, 90% tržišnog udjela otpada na tri najveća kableska/IPTV distributera sa njihovim povezanim društvima, dok samo 10% udjela dijele ostala 22 kableska/IPTV operatera. Najveći procentualni udjel na tržištu distribucije od 30,2% ima Telemach, kao samostalni nositelj Dozvole koji pruža usluge i putem KDS platforme i DHT platforme iako je zabilježio blagi pad u odnosu na prošlu godinu, ali je taj procenat veći, i iznosi 34,5%, kada se uzme tržišno učešće i njegovih povezanih društava (HKB net d.o.o. Sarajevo, M&H Company d.o.o. Sarajevo i HS d.o.o. Sarajevo). Zatim slijedi BH Telecom d.d. Sarajevo čiji tržišni udjel iznosi 24,3%, što je blagi rast u odnosu na prethodnu godinu, dok je Mtel a.d. Banja Luka kao samostalni nositelj dozvole, koji pruža usluge distribucije i putem IPTV i DTH platforme, postigao rast u odnosu na prethodnu godinu sa tržišnim udjelom od 21,3%, dok ukupni tržišni udjel Mtela sa njegovim povezanim društvima (Blicnet d.o.o. Banja Luka i Logosoft d.o.o. Sarajevo) iznosi 31,3%.

Pored usluga distribucije, pet operatera pruža i usluge videa na zahtjev (Video on Demand - VoD), a to su: Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar, BH Telecom d.d. Sarajevo, Telemach BH d.o.o. Sarajevo, Mtel a.d. Banja Luka i Blicnet d.o.o. Banja Luka. Na kraju posmatranog razdoblja, broj TV kanala koji nositelji dozvola nude svojim pretplatnicima, kreće se od 15 TV kanala (Telesky d.o.o. Gradačac) do 341 TV kanala (Mtel a.d. Banja Luka).

Osim ponude osnovnih paketa programa, pojedini distributeri u ponudi imaju i dodatne (uglavnom tematske) pakete: sportski, muzički i filmski. Također, pojedini nositelji dozvola u ponudi imaju i radijske programe iz BiH i zemalja okruženja.

U cilju utvrđivanja svih mjerodavnih činjenica Konkurencijsko vijeće je izvršilo uvid u podatke RAK-a, te je na temelju ostvarenih prihoda na tržištu distribucije TV-programa u Bosni i Hercegovini, koje obuhvata digitalnu i analognu kablesku televiziju, IPTV i satelitsku televiziju (DTH) u narednoj tabeli prikazan tržišni udjel sudionika koncentracije i njihovih konkurenata na tržištu Bosne i Hercegovine za 2022., 2023. i 2024. godinu, kako slijedi:

Tablica 11.

Red. Br.	Gospodarski subjekt	2022.	2023.	2024.
		%	%	%
1.	AMB-NET d.o.o. Živinice	(..)**	(..)**	(..)**
2.	BH Telecom	(..)**	(..)**	(..)**
3.	Blicnet d.o.o. Banja Luka	(..)**	(..)**	(..)**
4.	JP HT d.d. Mostar	(..)**	(..)**	(..)**
5.	KG - 1 d.o.o. Goražde	(..)**	(..)**	(..)**
6.	KTV E-G-E d.o.o. Matuzići	(..)**	(..)**	(..)**
7.	Logosoft d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
8.	MAX TV d.o.o. Brčko	(..)**	(..)**	(..)**

9.	MISS NET d.o.o. Bihać	(..)**	(..)**	(..)**
10.	Neon Solucije d.o.o. Kalesija	(..)**	(..)**	(..)**
11.	ORTAK d.o.o. Šipovo	(..)**	(..)**	(..)**
12.	Telecom RS	(..)**	(..)**	(..)**
13.	Telemach	(..)**	(..)**	(..)**
14.	HKB net d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
15.	M&H Company d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
16.	KT HS d.o.o. Sarajevo	(..)**	(..)**	(..)**
17.	TELESKY d.o.o. Gradačac	(..)**	(..)**	(..)**
18.	Tel-Net d.o.o. Ključ	(..)**	(..)**	(..)**
19.	Terc Trade d.o.o. Prnjavor	(..)**	(..)**	(..)**
20.	TX TV d.o.o. Tuzla	(..)**	(..)**	(..)**
21.	WIRAC. NET d.o.o. Gračanica	(..)**	(..)**	(..)**
22.	ZipZap d.o.o. Zenica	(..)**	(..)**	(..)**
	UKUPNO	100,00	100,00	100,00
3+7+12	Ukupno Telekom RS grupa	(..)**	(..)**	(..)**
13+14+15+16	Telemach + povezana društva	(..)**	(..)**	(..)**
2+13+14+15+16	Učesnici koncentracije	(..)**	(..)**	(..)**

Izvor: Podatci RAK-a na zahtjev

Predmetnom koncentracijom i na ovom tržištu dolazi do stvaranja vladajućeg položaja sudionika koncentracije s obzirom da je ukupan tržišni udjel sudionika koncentracije na tržištu distribucije TV-programa u Bosni i Hercegovini, koje obuhvata digitalnu i analognu kablsku televiziju, IPTV i satelitsku televiziju (DTH) u Bosni i Hercegovini u 2022. godine iznosio (..)**%, u 2023. godine (..)**%, a u 2024. godini (..)**%.

Situacija je nešto drugačija iako i dalje u korist činjenice da koncentracijom dolazi do stvaranja vladajućeg položaja sudionika koncentracije na ovom tržištu ukoliko se tržišni udjel računa prema kriteriju broju priključaka usluge distribucije medijskih usluga.

Tržišni udjel operatora prema broju priključaka usluge distribucije medijskih usluga na području Bosne i Hercegovine prikazan po kvartalima 2024. godine dan je u Tablici 12.

Tablica 12.

Red broj	2024	Q1 %	Q2 %	Q3 %	Q4 %
1.	Telemach	34,44	34,48	34,37	34,20
2.	Telekom RS Grupa	31,33	31,28	31,36	31,52
3.	BH Telecom	24,50	24,37	24,31	24,30
4.	HT Mostar	4,72	4,81	4,83	4,85
5.	TX TV	2,13	2,11	2,10	2,09
6.	Ostali	2,88	2,95	3,03	3,04
	Ukupno	100,0	100,0	100,0	100,0
1+3	Ukupno Sudionici koncentracije	58,94	58,85	58,68	58,50

Izvor: Kvartalni uporedni podatci tržišta elektronskih komunikacija za 2024. po kvartalima, javno dostupni podatci RAK

Tržišni udjel sudionika koncentracije po kriteriju priključaka usluge distribucije medijskih usluga po kvartalima u 2024. godini kretao se od 58,50% do 58,94%, u ovisnosti od kvartala.

Prema broju priključaka distribucije audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija u Bosni i Hercegovini u Tablici 13. dan je prikaz tržišnih udjela sudionika koncentracije i glavnih konkurenata u 2024. godini:

Tablica 13.

Red broj	Gospodarski subjekt	Ukupno	Udjel %
1.	AMB NET Živinice	(..)**	(..)**
2.	BH Telecom	(..)**	(..)**
3.	Blicnet Banja Luka	(..)**	(..)**
4.	DSL Modriča	(..)**	(..)**
5.	DIONET Gračanica	(..)**	(..)**
6.	JP HT Mostar	(..)**	(..)**

7.	KG - I Goražde	(..)**	(..)**
8.	KTV E-G-E Matuzići	(..)**	(..)**
9.	Logosoft Sarajevo	(..)**	(..)**
10.	MISS.NET Bihać	(..)**	(..)**
11.	Media Sky Živinice	(..)**	(..)**
12.	Neon Sol. Kalesija	(..)**	(..)**
13.	ORTAK Šipovo	(..)**	(..)**
14.	Stokić Doboj	(..)**	(..)**
15.	Mtel	(..)**	(..)**
16.	Telemach	(..)**	(..)**
17.	Telesky Gradačac	(..)**	(..)**
18.	Tel-Net Ključ	(..)**	(..)**
19.	Terc Trade Prnjavor	(..)**	(..)**
20.	TEONET Tuzla	(..)**	(..)**
21.	TXTV d.o.o. Tuzla	(..)**	(..)**
22.	WIRAC.NET Gračanica	(..)**	(..)**
23.	ZipZap Zenica	(..)**	(..)**
	UKUPNO	926.969	cca 100
3+9+15	Ukupno Telekom RS Grupa	(..)**	(..)**
2+16	Sudionici koncetracije	(..)**	(..)**

Izvor: Podatci RAK-a na zahtjev

Konkurencijsko vijeće je prikupilo podatke o broju korisnika sudionika koncentracije i glavnih konkurenata prema vrsti priključka u smislu tehnologije (kabelska TV, IPTV i DTH) ali navedene podatke i tržišne udjele proizašle po ovom kriteriju nije uzelo u analizu obzirom da je navedeni kriterij za izračun ocijenjen kao irelevantan za predmetni postupak.

Prema podacima iz Tablice 13. predmetnom koncentracijom bit će omogućeno gospodarskom subjektu BH Telecom da počne sa pružanjem usluga audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija u Bosni i Hercegovini putem kablskog i DTH priključka s obzirom da je do sada poslovao isključivo putem IPTV. Sukladno sa prikazanim podacima zajednički tržišni udjel sudionika koncentracije na ovom tržištu je (..)**%.

Pored usluga distribucije audiovizualnih medijskih usluga, u 2023. godini 6 operatora je pružalo uslugu na zahtjev (VoD) i to JP HT Mostar, BH Telecom, Telemach, HS d.o.o. Sarajevo, HKB Net d.o.o. Sarajevo i Logosoft d.o.o. Sarajevo.

U 2024. godine ovu uslugu su pružali JP HT Mostar, BH Telecom, Telemach, Logosoft d.o.o. Sarajevo, Blicnet d.o.o. Banja Luka i Mtel.

Pružanje audiovizualnih medijskih usluga na zahtjev (tzv. video na zahtjev), prema podacima dostavljenim od RAK-a, označava nelinearnu audiovizualnu medijsku uslugu koju pruža pružatelj ove medijske usluge u svrhu gledanja programa u trenutku kojeg odabere korisnik ove usluge i na temelju ličnog izbora korisnika ove usluge iz kataloga programa koji je sačinio pružatelj ove medijske usluge. Sukladno sa europskom praksom, ove usluge nisu licencirane na isti način kao televizijske stanice, već RAK izdaje suglasnost za pružanje ove vrste usluge na neeksluzivnoj osnovi.

Na usluge na zahtjev se primjenjuje blaži stepen regulacije, a gledatelji/slušatelji sami biraju sadržaj koji će gledati te samim tim imaju veći stepen kontrole nad pruženim sadržajem.

Pružatelji usluga distribucije audiovizualnog sadržaja (kablovska/IPTV operateri), nude zasebno audiovizualnu uslugu na zahtjev (VoD) kao dodatnu uslugu svojim pretplatnicima u formi videoteke, gdje sami pretplatnici biraju sadržaj koji operateri nude putem kataloga, kako je propisano Pravilom 95/2003 o pružanju audiovizualnih medijskih usluga.

14. Ocjena koncentracije - učinci koncentracije na mjerodavno tržište

Konkurencijsko vijeće je jedini organ uprave tj. samostalna upravna organizacija nadležna za provođenje zaštite

tržišne konkurencije na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine i koja ima isključivu nadležnost odlučivanja o postojanju zabranjenog konkurencijskog djelovanja na tržištu Bosne i Hercegovine.

Zakon o konkurenciji sukladno odredbama članka 13. zabranjuje koncentracije gospodarskih subjekata koje za rezultat imaju značajno narušavanje učinkovite tržišne konkurencije, na cijelom tržištu Bosne i Hercegovine ili njenom značajnijem dijelu, a posebno kojima se stvara novi ili jača postojeći vladajući položaj.

Pretpostavka je da gospodarski subjekt ima vladajući položaj na tržištu roba ili usluga ako na mjerodavnom tržištu ima udjel veći od 40%.

Konkurencijsko vijeće prilikom procjene namjeravane koncentracije analizira učinke koji za posljedicu imaju značajno narušavanje tržišne konkurencije odnosno da li se takvom koncentracijom stvara ili jača vladajući položaj (članak 17. stavak (1) Zakona o konkurenciji).

Konkurencijsko vijeće nakon završetka postupka može donijeti rješenje kojim se koncentracija ocjenjuje dopuštenom, nedopuštenom ili kojom se koncentracija ocjenjuje uvjetno dopuštenom, sve sukladno sa člankom 18. stavak (2) Zakona. U rješenju kojim se koncentracija ocjenjuje uvjetno dopuštenom Konkurencijsko vijeće će odrediti mjere, uvjete i rokove njihovog ispunjavanja kako je propisano istim člankom stavak (3) Zakona.

Prilikom provođenja predmetnog postupka, Konkurencijsko vijeće je zaprimilo značajnu količinu podataka i dokumenata, te je na temelju svih pristiglih informacija izvršilo ekonomsku i pravnu analizu prikupljenih podataka u smislu utvrđivanja činjeničnog stanja na mjerodavnom tržištu, sa stanovišta ponude i potražnje, sa posebnim osvrtom na tržišta na kojima dolazi do stvaranja ili jačanja vladajućeg položaja sudionika koncentracije.

Konkurencijsko vijeće je, imajući u vidu tržišta na kojima sudjeluju sudionici koncentracije, nakon analize prikupljenih podataka, došlo do sljedećih zaključaka:

- Na tržištu fiksne telefonije prema broju priključaka zajednički tržišni udjel sudionika koncentracije ide do 50%.
- Na temelju ostvarenih godišnjih prihoda na istom tržištu, prema podacima RAK-a ukupan tržišni udjel sudionika koncentracije na tržištu fiksne telefonije u Bosni i Hercegovini, u 2022., 2023. i 2024. godini je iznosio oko 30%.
- Na tržištu fiksne telefonije se izdvaja gospodarski subjekt Mtel koji ima tržišni udjel veći od 40%, HT Eronet sa tržišnim udjelom većim od 10% i još cca 12 manjih operatera koji imaju oko 3% i koji ne predstavljaju jaku konkurenciju sudionicima koncentracije.
- Na tržištu pružanja Internet usluga za 2024. godinu zajednički udjel je iznosio od 35-45%, dok je prema podacima na temelju ostvarenih prihoda taj udjel i veći i ide do 50%.
- Mjerodavno zemljopisno tržište predmetne koncentracije je Bosna i Hercegovina i kako tablica pokazuje na tom tržištu udjeli subjekata su preko 50%.
- Tržišni udjel sudionika koncentracije po kriteriju priključaka usluge distribucije medijskih usluga po kvartalima u 2024. godini kretao se preko 50%.
- Na tržištu interneta sudionici koncentracije imaju oko 50 konkurenata, od kojih niti jedan operater pojedinačno niti u grupaciji ne prelazi 32% tržišnog udjela;

- Prema podacima sa kojima raspolaže RAK, u područjima gdje gospodarski subjekti "BH Telecom" i Telemach nude uslugu fiksnog širokopojasnog pristupa, imaju izgrađenu vlastitu mrežu, te nude ili imaju mogućnost da ponude usluge fiksne telefonije i distribucije audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija.
- Na tržištu pružanja usluge audiovizualnog sadržaja sukladno sa izdanim dozvolama za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, a shodno uvjetima dozvole propisane Pravilnikom 79/2016 o dozvolama za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, pravo distribucije AVM usluga i medijskih usluga radija u 2024. godini je imalo ukupno 28 operatera.
- Ukupan broj pretplatnika distribucije audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija, prema podacima iz Godišnjeg izvješća RAK za 2024. godinu, na području Bosne i Hercegovine iznosio je 926.969 te uključuje broj pretplatnika putem IPTV mreže, kabelske mreže i broj pretplatnika putem DTH. U odnosu na 2023. godinu ukupan broj pretplatnika se povećao za 2.337 pretplatnika, što je najmanji rast u odnosu na prethodne godine.
- Od ukupno 28 operatera koji djeluju na području BiH, 90% tržišnog udjela otpada na tri najveća kabela/IPTV distributera sa njihovim povezanim društvima, dok samo 10% udjela dijele ostala 22 kabela/IPTV operatera. Najveći procentualni udjel na tržištu distribucije od (...)***% ima Telemach, kao samostalni nositelj Dozvole iako je zabilježio blagi pad u odnosu na prošlu godinu, ali je taj procenat veći, i iznosi (...)***%, kada se uzme tržišni udjel i njegovih povezanih društava (HKB net d.o.o. Sarajevo, M&H Company d.o.o. Sarajevo i HS d.o.o. Sarajevo). Zatim slijedi BH Telecom čiji tržišni udjel iznosi 24,3%, što je blagi rast u odnosu na prethodnu godinu, dok je Mtel kao samostalni nositelj dozvole, koji pruža usluge distribucije i putem IPTV i DTH platforme, postigao rast u odnosu na prethodnu godinu sa tržišnim udjelom od (...)***%, dok ukupan tržišni udjel Mtela sa njegovim povezanim društvima (Blicnet d.o.o. Banja Luka i Logosoft d.o.o. Sarajevo) iznosi (...)***%.
- Predmetnom koncentracijom i na ovom tržištu dolazi do stvaranja vladajućeg položaja sudionika koncentracije, s obzirom da je ukupan tržišni udjel sudionika koncentracije na tržištu distribucije TV-programa u Bosni i Hercegovini, koje obuhvata digitalnu i analognu kablsku televiziju, IPTV i satelitsku televiziju (DTH), na temelju ostvarenih prihoda u Bosni i Hercegovini u 2022., 2023. i 2024. godini iznosio preko 80%.
- Tržišni udjel sudionika koncentracije po kriteriju priključaka usluge distribucije medijskih usluga po kvartalima u 2024. godini kretao se preko 50%.
- Pored usluga distribucije, u 2023. godini 6 operatera je pružalo uslugu na zahtjev (VoD) i to: JP HT Mostar, BH Telecom d, Telemach, HS d.o.o. Sarajevo, HKB Net d.o.o. Sarajevo i Logosoft d.o.o. Sarajevo.
- U 2024. godine ovu uslugu su pružali JP HT Mostar, BH Telecom, Telemach, Logosoft d.o.o. Sarajevo, Blicnet d.o.o. Banja Luka i Mtel.
- Pružanje audiovizualnih medijskih usluga na zahtjev (tzv. video na zahtjev), prema podacima dostavljenim od RAK-a, označava nelinearnu audiovizualnu medijsku

uslugu koju pruža pružatelj ove medijske usluge u svrhu gledanja programa u trenutku kojeg odabere korisnik ove usluge i na temelju ličnog izbora korisnika ove usluge iz kataloga programa koji je sačinio pružatelj ove medijske usluge. Sukladno sa europskom praksom, ove usluge nisu licencirane na isti način kao televizijske stanice, već RAK izdaje suglasnost za pružanje ove vrste usluge na neekskluzivnoj osnovi.

- Na usluge na zahtjev se primjenjuje blaži stepen regulacije, a gledatelji/slušatelji sami biraju sadržaj koji će gledati te samim tim imaju veći stepen kontrole nad pruženim sadržajem.
- Pružatelji usluga distribucije audiovizualnog sadržaja (kabelska/IPTV operateri), nude zasebno audiovizualnu uslugu na zahtjev (VoD) kao dodatnu uslugu svojim pretplatnicima u formi videoteke, gdje sami pretplatnici biraju sadržaj koji operateri nude putem kataloga, kako je propisano Pravilom 95/2003 o pružanju audiovizualnih medijskih usluga.

15. Usmena rasprava

16. Produljenje roka za donošenje konačnog rješenja

U smislu članka 41. stavak (1) točka d) Zakona u roku od 3 (tri) mjeseca od dana donošenja zaključka o pokretanju postupka iz članka 32. Zakona, Konkurencijsko vijeće će donijeti rješenje kojim se koncentracija ocjenjuje dopuštenom, kojim se koncentracija ocjenjuje uvjetno dopuštenom ako se ispune određene mjere i uvjeti u rokovima koje odredi Konkurencijsko vijeće, te kojim se koncentracija ocjenjuje nedopuštenom.

U smislu članka 41. stavak (2) Zakona, rok od 3 mjeseca za donošenje odluke o dopuštenosti koncentracije je moguće produljiti za još tri mjeseca, kada Konkurencijsko vijeće ocijeni da je za utvrđivanje stanja i ocjenu dokaza potrebno izvršiti dopunsko vještačenje ili analize, ili kada je riječ o osjetljivim gospodarskim granama ili tržištima, o čemu je obvezno u pisanoj formi obavijestiti stranke u postupku.

Budući da je prilikom provođenja postupka Konkurencijsko vijeće zaprimilo značajnu količinu podataka i dokumenata, te je za utvrđivanje činjeničnog stanja i ocjenu dokaza bilo potrebno izvršiti dopunske analize učinaka navedene koncentracije Konkurencijsko vijeće je zaključkom broj UP-01-26-1-003-63/25 od 09.07.2025. godine produljilo rok za donošenje rješenja u predmetu ocjene dopuštenosti koncentracije za dodatna 3 mjeseca. Isti je dostavljen Podnositelju prijave istog dana u prilogu akta broj UP-01-26-1-003-64/25. Rok od 3 mjeseca je počeo teći od dana isteka roka od 3 mjeseca od donošenja zaključka o pokretanju postupka ocjene dopuštenosti koncentracije, odnosno od 24.04.2025. godine.

Sukladno članku 43. stavak (4) Zakona o konkurenciji propisano je da Konkurencijsko vijeće može, prije donošenja konačnog rješenja, u pisanoj formi obavijestiti stranke o sadržaju rješenja koje namjerava donijeti tzv. Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku u pravu EU, kako bi im osigurala mogućnost da se izjasne o svim mjerodavnim činjenicama i okolnostima (u daljnjem tekstu: Obavijest).

Sukladno sa člankom 43. stavak (7) Zakona Konkurencijsko vijeće, uz svrhu ocjene danog slučaja, može da koristi sudsku praksu Europskog suda pravde i odluke Europske komisije.

17. Prijedlog mjera i uvjeta gospodarskog subjekta BH Telecom

18. Prijedlog mjera upućen prema Podnositelju prijave na očitovanje

19. Očitovanje Podnositelja prijave na prijedlog mjera predložen od strane Konkurencijskog vijeća

20. (..)**

(..)**

21. Mjere koje Konkurencijsko vijeće izriče Podnositelju prijave i obrazloženje istih

Konkurencijsko vijeće je, na temelju svega gore navodnog, razmotrilo ukupne učinke provođenja predmetne koncentracije na mjerodavnim tržištima postupka ocjene iste te Podnositelju prijave nalaže 6 mjera.

Podnositelj prijave koncentracije se obvezuje sljedeće:

Mjera broj 1 - Sudionici koncentracije se obvezuju da neće povećavati maloprodajne cijene fiksne telefonije, usluga distribucije audiovizualnog sadržaja i usluga interneta na području Bosne i Hercegovine, kao i postojećih triple i double paketa, iznad indeksa THCI koji se računa na način: $THCI = CPI + X$ gdje je CPI - zvanični index potrošačkih cijena za BiH (objavljuje ga Agencija za statistiku BiH), a X - korektivni faktor koji odražava stvarne promjene opravdanih troškova poslovanja (OPEX) uz zadržavanje postojeće kvalitete usluga.

U X se uključuju samo troškovi koji su neophodni za pružanje usluga i to troškovi rada (troškovi plaća i ostalih ličnih primanja (stavka bilansa uspjeha koje uključuje AOP 258, prema Pravilniku o sadržaju i formi finansijskih izvješća za gospodarska društva u FBiH). Uključuju se samo troškovi radnika vezanih za pružanje telekom usluga (ne administrativni luksuz), outsourcinga radne snage za prodaju usluga fiksne tehnologije, call centra, montera (samo radnici angažirani za potrebe obezbjeđenje usluge/servisiranja u fiksnoj tehnologiji), električne energije (isključivo potrošnja za TK opermu i data centre), održavanja telekom opreme i mreže (rezervni dijelovi, servisiranje, licencne naknade), nabave TV sadržaja, nabave prava na distribuciju i emitiranje TV sadržaja i troškovi kolektivnih autorskih prava, korištenja aplikativnih i SW rješenja, te ostalih cloud usluga te naknada/pristojbe za korištenje cestovnog zemljišta/komunalne infrastrukture.

Za troškove čiji je rast uključen u X od sudionika koncentracije se zahtjeva podloga za knjiženje troška (faktura, rješenje, ugovor, obračun i dodatna dokumentacija) uz obrazloženje.

Princip računanja je takav da se X računa na godišnjoj razini, a kao baza poređenja koristi se prethodna godina. U obzir se uzima procentualna promjena troškova po kategorijama. U slučaju da je X manji od nule, $THCI = CPI$.

U svrhu izbjegavanja duplog računanja CPI, za troškove u čijem rastu je izravno uključen rast CPI (primjer: plate radnika), rast troška će se korigirati za povećanje rasta CPI. Navedeno će se dokazati dostavljanjem izvoda Pravilnika o radu BH Telecoma i Ciljnog društva te ostalih internih akata koji potkrepljuju promjene u obračunu plata radnika.

Kod Mjere 1 Revizor posebno provjerava da iskazani rast troškova predstavlja realno povećanje, te daje suglasnost na izračun THCI u kojem nema duplog računanja CPI. Revizor daje mišljenje: "u skladu s pravilima/nije u skladu s pravilima". Neovisni revizor potvrđuje izračun THCI prije slanja

Konkurencijskom vijeću. a sudionici koncentracije dostavljaju Konkurencijskom vijeću izračun THCI sa potvrdom Revizora.

Sudionici koncentracije računaju X jednom godišnje i to u mjesecu ožujku, nakon što budu dostupna financijska izvješća za prethodnu godinu. U izračun se uključuju troškovi posljednje godine za koju su dostupna godišnja financijska izvješća sa uporednim podatcima prethodne godine.

Strane zadržavaju pravo da na temelju obrazloženog zahtjeva sudionika koncentracije i nakon konsultacije sa Neovisnim revizorom izvrše korekcije maloprodajnih cijena u slučaju: tržišnih promjena, regulatornih intervencija, troškovnih i investicionih izdataka sudionika u koncentraciji i drugih okolnosti kojima se dokazuje da postojeće cijene usluga više nisu održive, uz prilaganje odgovarajućeg dokaza Konkurencijskom vijeću i Nezavisnom revizoru.

Rok izvršenja: 3 (tri) godine od dana završetka transakcije, odnosno potpisivanja kupoprodajnog ugovora.

Obrazloženje: Ova Mjera je kombinacija predložene mjere Konkurencijskog vijeća i mjere koju je zatim predložio Podnosilac prijave obzirom na sumnju Konkurencijskog vijeća da predmetna akvizicija može otvoriti prostor za potencijalno povećanje cijena od strane sudionika koncentracije.

Podnositelj prijave koncentracije se obvezuje sljedeće:

Mjera broj 2 - Sudionici koncentracije se obvezuju da će svi pretplatnički ugovori sa obveznim trajanjem o pružanju usluga fiksne telefonije, usluga distribucije audiovizuelnog sadržaja i usluga interneta koji su na snazi u trenutku zaključenja transakcije, ostati na snazi pod uvjetima pod kojima su zaključeni sa sudionicima koncentracije do isteka obveznog trajanja pretplatničkih odnosa. U slučaju promjene uvjeta ili cijena po kriterijima navedenim u Mjeri 1, koji su nepovoljniji za pretplatnike, pretplatnici imaju pravo na raskid ugovora bez posljedica, sukladno sa primjenjivim sektorskim propisima.

Konkurencijsko vijeće je prihvatilo ovu Mjeru na način kako ju je formulirao Podnositelj prijave obzirom da je prijedlog mjere upućen od strane Konkurencijskog vijeća bio da se omogućiti svim korisnicima oba sudionika koncentracije koji za to pokazuju interes da u roku od 6 mjeseci od dana završetka transakcije, bez ikakvih penala/novčanih kazni, raskinu postojeće ugovore bez obzira na vrstu ugovora.

U korist prihvatanja ove Mjere je i činjenica da je ista praktično produžetak Mjere 1 kojoj je namjera i cilj zaštita korisnika usluga.

Rok izvršenja: 3 (tri) godine od dana završetka transakcije, odnosno potpisivanja kupoprodajnog ugovora.

Obrazloženje: Prihvaćeno je obrazloženje Podnositelja prijave da bi ova Mjera predložena na način kako ju je formuliralo Konkurencijsko vijeće mogla otvoriti prostor za eventualne zloporabe na način da korisnik nabavi subvencioniran uređaj ili uslugu sa popustom, a zatim raskine ugovor bez ikakve naknade ili ciljano koristi promotivnih pogodnosti, a nakon toga pređe drugom operateru stvarajući stalni ciklus sklapanja i raskida ugovora bez stvarnog korištenja usluge u punom razdoblju obveze. Posljedično, operatori bi radi izbjegavanja rizika smanjili ili potpuno ukinuli popust na usluge za određeno razdoblje, prestali nuditi subvencionirane uređaje određeno razdoblje. Posljedica bi bila smanjena ponuda promotivnih i povoljnijih paketa što bi išlo na izravnu štetu krajnjih korisnika.

Mjera 2 ima za cilj, istovremeno uz Mjeru 1, da spriječi negativne učinke provedbe predmetne koncentracije prema krajnjem korisniku, imajući u vidu da predmetnom

koncentracijom učesnici koncentracije jačaju već postojeći vladajući položaj, posebno na određenim dijelovima mjerodavnog zemljopisnog tržišta, sukladno sa naprijed navedenim.

Podnositelj prijave koncentracije se obvezuje sljedeće:

Mjera broj 3 - Podnositelj prijave se obvezuje da će sudionici koncentracije poslovati kao odvojeni privredni subjekti kao i da će BH Telecom uspostaviti mehanizme osiguranja sprečavanja protoka informacija između radnika sudionika koncentracije, i to u pogledu poslovno osjetljivih podataka, što ne uključuje izvješćivanje prema BH Telecomu i osobama određenim od strane uprave BH Telecoma (čija imena će biti dostavljena neovisnom revizoru i Konkurencijskom vijeću) vezano za izvješćivanja o poslovnim rezultatima i planovima, financijskim pokazateljima, podatcima potrebnim za ostvarenja sinergijskih učinaka između sudionika koncentracije i međuoperatorske odnose u pogledu veleprodajnih usluga.

Mehanizam u bitnom podrazumijeva fizičku separaciju zaposlenih u različitim zgradama, IT i digitalne barijere gdje će biti postavljena ograničenja u kontekstu razdvojenih sustava pristupa bazama podataka i aplikacijama sudionika koncentracije (posebni direktoriji korisničkih računa (account-a) i gdje neće postojati veza i opcije da se pristupa aplikacijama druge kompanije), postaviti će se ograničenja u kontekstu razdvojenih kolaboracijskih sustava koji uključuju e-mail, Teams, interni Sharepoint portal itd.

Izričito će biti zabranjena razmjena osjetljivih informacija o cijenama, kupcima i strategijama prodaje između sudionika koncentracije. Provođenje će se redovna obuka zaposlenih o važnosti provedbe ove mjere sa aspekta odredbi Zakona o konkurenciji te rizicima i posljedicama u vidu sankcioniranja u slučaju neprovođenja ove Mjere na način i sa svrhom sa kojom je ova Mjera izrečena.

U službi provođenja ove Mjere Podnositelj prijave će imenovati internog nadzornog službenika koji prati sprovođenje pravila, revidira odstupanja te iste kontrolira.

Kroz ugovorne i disciplinske mjere zaposleni potpisuju posebne klauzule o povjerljivosti, gdje nepoštivanje mehanizma može dovesti do sankcija, otkaza ili pravnih posljedica.

BH Telecom se obvezuje da će Konkurencijskom vijeću dostaviti usvojeni interni pravilnik kojim se osiguravaju mehanizmi provedbe mjere sprječavanja protoka informacija u roku od 90 dana od dana zatvaranja transakcije.

Rok izvršenja: 3 (tri) godine od dana završetka transakcije, odnosno potpisivanja kupoprodajnog ugovora.

Obrazloženje: Intencija izricanja ove Mjere od strane Konkurencijskog vijeća je bila uspostaviti mehanizme osiguranja sprečavanja protoka informacija između BH Telecom i Telemach, u pravu tržišne konkurencije pod nazivom kineski zid, engl. Chinese wall, između uposlenih BH Telecom i Telemach uključenih u poslovanje BH Telecom s jedne strane te Telemach s druge strane, a u pogledu svih poslovno osjetljivih podataka (čija imena će biti dostavljena neovisnom revizoru i Konkurencijskom vijeću) vezano za izvješćivanje o poslovnim rezultatima, financijskim podatcima potrebnim za konsolidaciju te podatcima potrebnim za ostvarenje sinergijskih učinaka između Učesnika koncentracije.

Podnositelj prijave je izrazio mišljenje da je mjera Konkurencijskog vijeća radikalno postavljena obzirom da sprječava protok svih informacija izuzev izvješćivanja o poslovanju te u potpunosti ograničava bilo kakve sinergijske

učinke poslovanja grupacije u razdoblju od 5 godina, što dovodi u pitanje vrijednost same transakcije i dugoročni plan poslovanja grupacije.

Pojam sinergijski učinci u ovom kontekstu označavaju učinke koji će nastati kao posljedica koncentracije, a koji će doprinijeti učinkovitijem poslovanju, smanjenju troškova i povećanom ponudom za potrošače, kvalitetnijim uslugama te širem spektru usluga koji će sudionici koncentracije moći pružiti. Način na koji je Konkurencijsko vijeće postavilo kineski zid je ostavio Telemach bez mogućnosti da sam nastavi poslovanje obzirom da se u svom poslovanju do sada, oslanjao na rad povezanih društava unutar United Grupe.

Podnositelj prijave je istaknuo da praktično od samog početka realizacije akvizicije, sa ciljem migracije sa TSA servisa, uspostavi suradnju na razini tehničkih timova sudionika koncentracije koja je preduvjet da se omogući kontinuitet tehnoloških operacija, a samim tim i kontinuitet poslovanja.

Podnositelj prijave je obrazložio, a Konkurencijsko vijeće uvažilo da kineski zid treba da bude nametnut u područjima gdje postoji opasnost od razmjene povjerljivih, konkurentski osjetljivih informacija, posebno onih koji se odnose na cjenovne strategije, individualne ugovore s korisnicima i poslovne planove te je dovoljno da se postavi organizacijske, tehnička i proceduralna barijera između sudionika koncentracije u tim segmentima.

Uvaženo je i da je rok od 30 (trideset) dana za usvajanje pravilnika kojim će cijeli mehanizam biti reguliran i primjenjiv kratak, obzirom na postupak izrade i procedure donošenja, isti je određen na 90 dana.

Podnositelj prijave koncentracije se obavezuje sljedeće:

Mjera broj 4 - Podnositelj prijave se obavezuje da kako samostalno tako i sa Ciljnim društvom neće preuzeti većinsku kontrolu nad drugim gospodarskim subjektima pružateljima telekomunikacijskih usluga, koji posluju na tržištu Bosne i Hercegovine ili dijelovima gospodarskih subjekata.

U slučaju izmijenjenih okolnosti i opravdanih razloga, sudionici koncentracije mogu zahtijevati izmjenu Rješenja u pogledu ove Mjere.

Rok izvršenja: 3 (tri) godine od dana završetka transakcije, odnosno potpisivanja kupoprodajnog ugovora.

Obrazloženje: Prvobitno Konkurencijsko vijeće je predložilo mjeru kojom se obavezuju sudionici koncentracije da neće preuzimati radnje u cilju kupovine ili preuzimanjima većinske kontrole nad drugim gospodarskim subjektima pružateljima telekomunikacijskih usluga koji posluju na tržištu Bosne i Hercegovine ili dijelovima gospodarskih subjekata. Na gore navedeni prijedlog Konkurencijskog vijeća Podnositelj prijave je uputio prijedlog da se napravi izuzetak od ovog ograničenja na način da se omogućiti potencijalna kupovinu društva koje ispunjava kriterij "posrnula firma" (failing-firm defence) prema EU smjernicama 2004/C 31/03. Konkurencijsko vijeće se izjasnilo tijekom sastanka (zapisnik broj UP-01-26-1-003-69/25, str 17) da ovaj izuzetak ne prihvaća.

BH Telekom je nakon toga preložilo da se formulacija "neće preuzimati radnje u cilju kupovine ili preuzimanjima većinske kontrole nad drugim gospodarskim subjektima" zamijeni sa "neće preuzeti većinsku kontrolu nad", što je od strane Konkurencijskog vijeća prihvaćeno.

BH Telekom je u podnesku broj UP-01-26-1-003-76/25, nakon sastanka, unutar ove Mjere dodao i rečenicu "U slučaju izmijenjenih okolnosti i opravdanih razloga, sudionici

koncentracije mogu zahtijevati izmjenu Rješenja u pogledu ove Mjere," koju je Konkurencijsko vijeće prihvatilo te je ista sastavni dio Mjere 4.

Imajući u vidu da provedbom predmetne koncentracije jača već postojeći vladajući položaj sudionika koncentracije, što pokazuju procentualno izraženi tržišni udjeli sudionika na mjerodavnom zemljopisnom tržištu, a posebno dijelovima istog, Konkurencijsko vijeće je prepoznalo opasnost od mogućeg dodatnog jačanja u slučaju novih akvizicija te sa tom namjerom izreklo Mjeru 4. Svakako prepoznajući tržište pružanja telekomunikacijskih usluga kao dinamično i podložno inovacijama, imajući u vidu da se Mjera odnosi na razdoblje od 3 godine od potpisivanja kupoprodajnog ugovora, te eventualnim prilikama ali i okolnostima na tržištu koje mogu rezultirati benefitima po tržišnu konkurenciju, a u krajnjoj instanci i po korisnike, Konkurencijsko vijeće je ostavilo mogućnost sudionicima da u slučaju potrebe zatraže izmjenu ove Mjere.

Podnositelj prijave koncentracije se obavezuje sljedeće:

Mjera broj 5 - Podnositelj prijave se obavezuje da gospodarski subjekt Telemach neće aplicirati za Dozvolu za korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sustava.

Rok izvršenja: 3 (tri) godine od dana završetka transakcije, odnosno potpisivanja kupoprodajnog ugovora.

Obrazloženje: S obzirom da tržište pružanja mobilne telefonije nije bilo predmet postupka jer Ciljani gospodarski subjekt ne djeluje na ovom tržištu Konkurencijsko vijeće nije ni prikupljalo podatke koji se odnose na tržišne udjele telefonskih usluga u mobilnoj telefoniji. Ipak, uzimajući u vidu da, prema podacima RAK-a iz dokumenta Kvartalni uporedni podatci tržišta elektronskih komunikacija 01.01.2024 - 31.12.2024. godine tržišni udjel gospodarskog subjekta BH Telecom prema kriteriju broja aktivnih korisnika samostalno u 2024. godini iznosi oko 44% U tom smislu Podnositelj prijave koncentracije se obavezuje da gospodarski subjekt Telemach neće aplicirati za Dozvolu za korištenje radiofrekvencijskog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema. Ova mjera ima za cilj sprječavanje ograničavanja tržišne dinamike, inovacija i cjenovnog takmičenja, a time i zaštita dugoročnih interesa korisnika.

Podnositelj prijave koncentracije se obavezuje sljedeće:

Mjera broj 6 - Podnositelj prijave koncentracije se obavezuje da u definiranom roku od 18 mjeseci izvrši prodaju jednog dijele Ciljnog društva (Telemach) s ciljem smanjenja tržišnog udjela fiksnog interneta gospodarskog subjekta Telemach unutar Bosne i Hercegovine za tri procentna poena u odnosu na postojeće stanje.

Podnositelj prijave je dužan da u roku od 30 dana po isteku roka od 18 mjeseci od provođenja koncentracije dostavi Konkurencijskom vijeću izvješće o ispunjenju definirane mjere sačinjen od strane neovisnog revizora, a Konkurencijsko vijeće može produljiti rok za provođenje ove mjere za dodatni vremenski rok, uz uvjet da je nedvosmisleno i jasno dokazano da je subjekt pravovremeno, odgovorno i transparentno proveo aktivnosti s ciljem ispunjenja mjere definišući fer, korektnu i tržišno definiranu prodajnu cijenu dijela gospodarskog subjekta Telemach.

Konkurencijsko vijeće je uvažilo prijedlog Podnositelja prijave te je umjesto prvobitnog roka od 12 mjeseci za ispunjenje Mjere 6 odredilo rok od 18 mjeseci, sa mogućošću produljenja.

Rok izvršenja: 18 (osamnaest) mjeseci od dana završetka transakcije, odnosno potpisivanja kupoprodajnog ugovora, sa mogućnošću produljenja za dodatni vremenski rok.

Образложење: Prema kriteriju ostvarenih prihoda na tržištu pružanja usluge pristupa Internetu tržišni udjel Podnositelja prijave u razdoblju 2022. - 2024. godinu iznosio je oko 30% dok je tržišni udjel gospodarskog subjekta Telemach, zajedno sa povezanim društvima, iznosio oko 18%. Slijedom navedenog, posmatrajući zbirno tržišne udjele sudionika koncentracije u razdoblju od 3 godine predmetna koncentracija će sudionicima donijeti udjel od oko 47% sa tendencijom povećanja tržišnog udjela (2022. godine zajednički tržišni udjel iznosio je 46,4%, 2023 udjel od 47,58% dok je 2024 tržišni udjel iznosio 48,1%).

Tržišni udjel sudionika koncentracije prema broju priključaka fiksnog širokopojasnog pristupa Internetu po kvartalima u 2024. godini na tržištu Bosne i Hercegovine je čak i veći te iznosi preko 50%, od čega je udio Podnositelja prijave preko 30%, a Ciljnog društva preko 20%, stoga je Mjera 6 naložena kao mjera koja ima za cilj smanjenje tržišnog udjela fiksnog interneta gospodarskog subjekta Telemach kako ne bi došlo do daljeg rasta i jačanja sudionika koncentracije na ovom tržištu.

Na temelju gore navedenog Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točkama 2.1. - 2.6. izreke ovoga Rješenja.

22. Obveza angažiranja neovisnog revizora

Podnositelj prijave BH Telecom je, sukladno sa zaključcima sa održanog sastanka, dužan u roku od 60 dana od dana potpisivanja kupoprodajnog ugovora dostaviti prijedlog 3 (tri) povjerenika/neovisnog revizora, koji će pratiti ispunjenje mjera naloženih ovim rješenjem te koji će Konkurencijskom vijeću podnositi pisano izvješće o rezultatima izvršenog nadzora provedbe mjera jednom godišnje, a po potrebi i češće, uz uvjet dostave mjerodavne dokumentacije kojom se dokazuje kvalificiranost predloženog neovisnog revizora za praćenje provedbe mjera, uvjeta i rokova koje je odredilo Konkurencijsko vijeće, a pri čemu neovisni revizor mora biti stručnjak za tržište telekomunikacija.

Povjerenik/neovisni revizor treba biti renomirana i iskusna pravna osoba koja pokriva više segmenata stručnosti potrebnih za nadzor ukupnosti svih mjera i uvjeta i koja nije personalno ni kapitalno povezana sa sudionicima koncentracije, koja posjeduje potrebne kvalifikacije za izvršenje tog posla i koja ne smije biti izložena ili postati izložena sukobu interesa.

Povjerenik će biti dužan da nakon što bude imenovan dostavi Konkurencijskom vijeću Nacrt sporazuma o mandatu povjerenika sa gospodarskim subjektom BH Telecom, Plan rada povjerenika, prijedlog članova tima povjerenika sa voditeljem/voditeljicom tima i s njihovim kontaktima (ime i prezime, broj fiksnog i mobilnog telefona, adresu elektronske pošte), biografije članova tima sa pridruženim referencama, naročito u odnosu na tržište telekomunikacija, oznaku člana/članice tima koji će biti zadužen/a za komunikaciju sa Konkurencijskim vijećem (ime i prezime, broj fiksnog i mobilnog telefona, adresu elektronske pošte), dokaz (izjavu) da Povjerenik (revizorska kuća u kojoj je zaposlen) potvrđuje da nije lično ili kapitalno povezan sa sudionicima koncentracije, te da neće biti izložen ili postati izložen sukobu interesa pri provođenju poslova povjerenika u konkretnom predmetu, dokaz (izjava) kojom Povjerenik revizorska kuća u kojoj je povjerenik potvrđuje da za vrijeme projekta obavljanja usluga povjerenika,

članovi tima neće biti angažirani na drugim projektima ili poslovima koji su vezani za sudionike koncentracije.

Imenovani povjerenik će biti obavezan podnijeti prvo početno izvješće o provedbi mjera Konkurencijskom vijeću u roku od godinu dana od dana zaključivanja kupoprodajnog ugovora kojim stiče vlasništvo nad gospodarskim subjektom Telemach. Tijekom razdoblja provođenja mjera, računajući od dana podnošenja prvog, početnog izvješća, revizor će biti u obvezi da svakih godinu dana Konkurencijskom vijeću podnosi izvješće o provedenim mjerama naloženim ovim Rješenjem.

Troškove obavljanja poslova povjerenika u cijelosti snosi gospodarski subjekt BH Telecom.

Nakon zaprimanja prijedloga od strane BH Telecom Konkurencijsko vijeće će, nakon što razmotri dostavljene prijedloge te ocijeni koji od prijedloga najadekvatnije može odgovoriti zadatku, posebnim aktom imenovati istog.

Na temelju gore navedenog Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 3. izreke ovoga Rješenja.

23. Odluka Konkurencijskog vijeća

Konkurencijsko vijeće je razmatralo ukupne učinke provođenja predmetne koncentracije na tržištima koja su obuhvaćena istom, uzimajući u obzir mjerodavne odredbe Zakona i podzakonskih akata.

Na temelju ocjene podataka sadržanih u Prijavi koncentracije, očitovanja Podnositelja prijave tijekom cijelog postupka, održane usmene rasprave i sastanka, utvrđene strukture mjerodavnog tržišta, s obzirom na postojeće i potencijalne konkurente, ulazne i izlazne barijere tržišta pružanja telekomunikacijskih usluga, općih pokazatelja o tržišnim udjelima na mjerodavnim tržištima, pribavljenih podataka i očitovanja od strane osoba koje su dostavile svoja očitovanja na Obavijest Konkurencijskog vijeća o prijavi koncentracije, dostavom podataka i informacija od strane RAK-a kao regulatornog tijela na mjerodavnom tržištu, postkoncentracijskih tržišnih udjela sudionika koncentracije, očekivanih učinaka koncentracije u smislu koristi za potrošače i drugih raspoloživih podataka, saznanja i dokaza, kao i rezultata provedene pravne i ekonomske analize u ovom predmetu, vodeći računa o svim konkretnim činjeničnim, pravnim i gospodarskim okolnostima, Konkurencijsko vijeće je odlučilo da je u konkretnom slučaju riječ o uvjetno dopuštenoj koncentraciji u smislu članka 18. stavak 3. Zakona.

Konkurencijsko vijeće je stoga odlučilo kao u točki 1. izreke ovog Rješenja.

Analizom tržišnih udjela sudionika koncentracije na mjerodavnim tržištima u proizvodnom smislu na području Bosne i Hercegovine, a posebno na određenim dijelovima zemljopisnog tržišta u Federaciji Bosne i Hercegovine Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je riječ o koncentraciji koja se može odobriti samo uz ispunjavanje vrlo strogih i obuhvatnih mjera i uvjeta za otklanjanje mogućih negativnih učinaka koncentracije na tržišnu konkurenciju na tržištu pružanja usluga fiksna telefonija, internet te pružanje usluga audiovizualnog sadržaja u Bosni i Hercegovini.

Konkurencijsko vijeće je kao mjerodavno tržište u zemljopisnom smislu odredilo tržište Bosne i Hercegovine imajući u vidu da se ovo tržište u pravno ekonomskom smislu može posmatrati integralno. U prilog tome je činjenica da RAK kao agencija koja djeluje na državnoj razini, između ostalog, izdaje dozvola za obavljanje djelatnosti davatelja pristupa internetu, za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija kao i dozvole za obavljanje djelatnosti

davatelja fiksnih javnih telefonskih usluga. Međutim, u prilog odluci odobrenja koncentracije kao uvjetne i sa mjerama je i činjenica da provođenjem predmetne koncentracije BH Telekom dodatno ojačava svoj vladajući položaj u Federaciji Bosne i Hercegovine, obzirom da je njegovo pretežito djelovanje i pružanja usluga na ovom području, gdje akvizicija dovodi do smanjenja postojeće razine tržišne konkurencije sa učinkom povećanja asimetrije tržišta u zemljopisnom smislu kroz povećanje tržišne moći sudionika koncentracije.

Prilikom ocjene koncentracije kao uvjetno dopuštene Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir postojanje stvarne tržišne konkurencije (Tablica 2 - 13) ali i potencijalne konkurencije, što je bilo potrebno kako bi se utvrdilo pod kojim uvjetima novi tržišni sudionici mogu ući na mjerodavno tržište, u smislu pravnih, ekonomskih i drugih barijera pristupa tržištu.

Za ulazak na tržište fiksne telefonije nema zakonskih prepreka. Pravna osoba koja želi ući na tržište fiksne telefonije treba da pribavi dozvolu RAK-a za obavljanje djelatnosti davatelja fiksnih javnih telefonskih usluga. Pravilom 68/2013 o obavljanju djelatnosti davatelja fiksnih javnih telefonskih usluga propisani su uvjeti za stjecanje prava i osnovna pravila za obavljanje djelatnosti komercijalnog davatelja fiksnih javnih telefonskih usluga.

Ipak, ulazak na tržište fiksne telefonije nije moguć odmah jer se radi o tehnički komplikovanoj usluzi i potrebno je posjedovanje raširene pristupne mreže. Gospodarska osoba koja želi ući na tržište, prije početka pružanja usluge, ima značajnije investicije prije svega u razvoju mrežne infrastrukture (izgradnja vlastite pristupne mreže do krajnjeg korisnika zahtjeva velika fiksna ulaganja za čije provođenje je potreban duži period). Glavni pokretač za investicije u vlastitu pristupnu infrastrukturu je dovoljan broj korisnika i gustoća korisnika (grupisanje korisnika na određenoj lokaciji kako bi se ostvarila ekonomija opsega) i kako bi troškovi izgradnje mreže po korisnika bili manji).

Člankom 18. Zakona o komunikacijama, definirano je da operator sa značajnom tržišnom snagom omogućava drugim korisnicima pristup svojoj javnoj telekomunikacijskoj mreži ili razvezanim dijelovima takve mreže. Ulazak na tržište širokopojasnog pristupa internetu, kao i u slučaju tržišta fiksne telefonije zahtjeva značajnije investicije u razvoj mrežne infrastrukture.

Za ulazak na tržište širokopojasnog pristupa Internetu putem fiksnih mreža, pravna osoba je obvezna pribaviti dozvolu RAK-a za obavljanje djelatnosti davatelja pristupa Interneta. S obzirom da se radi o sustavu opće dozvole RAK je stava da njeno dobijanje ne predstavlja barijeru ulaska na tržište.

Sukladno sa člankom 3. stavak (3) Zakona o komunikacijama, RAK je nadležan za reguliranje emitterskih i javnih telekomunikacionih mreža i usluga, uključujući izdavanje dozvola i utvrđivanje cijena.

Na temelju navedenog člana, RAK je donio pravilo 79/2016 o dozvolama za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija. Pravilom su definirani kriteriji za pružanje usluge, kao i prava i obveze pružatelja usluga distribucije audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija u Bosni i Hercegovini.

Za pružanje usluga, pravni subjekt je obavezan pribaviti od RAK-a dozvolu za distribuciju audiovizualnih medijskih usluga i medijskih usluga radija. S obzirom da se Dozvola dodjeljuje na neekskluzivnoj osnovi RAK smatra da njeno dobijanje ne

predstavlja barijeru ulaska na tržište. Također, posjedovanje dozvole za obavljanje djelatnosti operatora javnih elektronskih komunikacijskih mreža nije uvjet za dobijanje dozvole za distribuciju. Operatori koji ne posjeduju vlastitu mrežu treba da sklope ugovor o iznajmljivanju javne elektronske komunikacijske mreže sa licenciranim operatorom.

Slijedom navednog, sa aspekta potencijalne konkurencije, ne postoje pravne prepreke pristupu mjerodavnom tržištu predmetne koncentracije što je faktor koji je išao u korist uvjetnog odobrenja predmetne koncentracije ali pristup traži značajnije investicije prije svega u razvoju mrežne infrastrukture za čije provođenje je potrebno određeno vremensko razdoblje.

Međutim, obzirom na okolnosti ovdje je potrebno da se vratimo na stvarnu činjeničnu konkurenciju obzirom da se nameće potreba definiranja samog postojanja ali i procjene zamjenjivosti proizvoda/usluge.

Prema članku 8. stavak (3) Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta procjena da li se neka usluga/proizvod može smatrati zamjenskim (supstitutom) donosi se sa gledišta kupca, odnosno potrošača.

Iako na tržištu Bosne i Hercegovine postoje još dva incumbent operatora - Mtel i HT Eronet, te određeni broj alternativnih operatora, kao stvarne konkurencije, prema veličini tržišnog udjela i tržišnoj snazi operatora učesnika koncentracije, prilikom procjene predmetne koncentracije postojala je osnovana sumnja da li korisnici usluge ovih gospodarskih subjekta faktički mogu, a onda i cjenovno i vremenski prihvatljivo, uzeti kao supstitut u slučaju mogućih negativnih učinaka provođenja koncentracije.

Svjestan te činjenice, BH Telekom je na poziv Konkurencijskog vijeća dana 04.08.2025. godine dostavio svoj prijedlog mjera, uvjeta i rokova zaprimljen pod brojem UP-01-26-1-003-68/25 koje se tiču organizacionog, tržišnog i tehnološkog aspekta predmetne kupoprodaje te je tijekom postupka intenzivno surađivao sa Konkurencijskim vijećem i mijenjao prvobitni prijedlog mjera uvažavajući primjedbe Konkurencijskog vijeća te je konačna verzija mjera i uslova najvećim dijelom rezultat približavanja stavova Podnositelja prijave sa jedne strane i Konkurencijskog vijeća sa druge, što je i predstavljeno kroz rješenje.

Ocjenjujući konačni prijedlog mjera i rokova za njihovo ispunjenje realnim i dovoljnim za uklanjanje svih potencijalnih negativnih učinaka predmetne koncentracije, Konkurencijsko vijeće je izreklo set Mjera 1-6 te donijelo odluku kao u točki 2. izreke ovoga Rješenja.

Kako je to već naprijed rečeno, Konkurencijsko vijeće je pri ocjeni prihvatljivosti konačnih mjera i rokova za njihovo ispunjenje uzelo u obzir prijedloge i mišljenja trećih osoba koje su svoje mišljenja i reakcije na predmetnu koncentraciju dostavili Konkurencijskom vijeću kroz očitovanje na objavljenu Obavijest o Prijavi koncentracije broj 01-26-1-003-24/25. Neka od tih mišljenja su se odnosili na prethodnu regulaciju mjerodavnog tržišta koji su u bitnome u nadležnosti sektorskog regulatora. Stoga je Konkurencijsko vijeće u ocjeni prihvatljivosti mjera za otklanjanje negativnih učinaka predmetne koncentracije naročito uzelo u obzir suradnju sa RAK-om te u tom smislu uspostavilo vrlo intenzivnu međuagencijsku suradnju.

U svakom slučaju, treba uzeti u obzir da je Zakon predvidio mogućnost da Konkurencijsko vijeće, po službenoj dužnosti i na zahtjev stranke, može izmijeniti rješenje kada

stranke ne mogu ispuniti neke od uvjeta ili krše neku od mjera određenu rješenjem Konkurencijskog vijeća, zbog okolnosti koje se nisu mogle predvidjeti i izbjeći i koje ne zavise od volje stranaka (članak 18. stavak (8) Zakona).

Podnositelj prijave BH Telecom je, sukladno sa zaključcima sa održanog sastanka, dužan u roku od 30 dana od dana potpisivanja kupoprodajnog ugovora dostaviti prijedlog tri povjerenika/neovisnog revizora, koji će pratiti ispunjenje mjera naloženih ovim rješenjem. Ovo pitanje nije riješeno predmetnim rješenjem obzirom da Podnositelj prijave, kao javno poduzeće, mora provesti postupak javne nabave, kako bi po jasno preciziranim kriterijima odabrao 3 (tri) revizora, dodatno uz uvjet da to ne bude niti jedna pravna osoba koja je sada ili je bila angažirana kod Podnositelja prijave.

Konkurencijsko vijeće je stoga odlučilo kao u točki 3. izreke ovog Rješenja.

S obzirom da do donošenja ovog rješenja još uvijek nije bio dostavljen potpisan ugovor o kupoprodaji te je pravni temelj predmetne koncentracije temeljen na potpisanom Pismu namjere, gospodarski subjekt BH Telecom obavezan je da odmah a najkasnije u roku od 8 dana od potpisivanja ugovora o kupoprodaji gospodarskog subjekta Telemach, isti dostavi Konkurencijskom vijeću u originalu ili u ovjerenoj kopiji na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini.

Konkurencijsko vijeće ne donosi odluku o kupoprodaji, odnosno akviziciji, nego vrši procjenu namjeravane koncentracije te analizira učinke koji za posljedicu mogu značajno narušavati tržišnu konkurenciju, a prema kriterijima propisanim člankom 17. Zakona.

Konkurencijsko vijeće je stoga odlučilo kao u točki 4. izreke ovog Rješenja.

24. Administrativna pristojba

Podnositelj prijave na ovo Rješenje, sukladno sa člankom 2. stavak (1) tarifni broj 107. stavak (1) točka d) podtočka (2) Odluke o visini administrativnih pristojbi u svezi s procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH", broj 30/06, 18/11 i 75/18), je dužan platiti administrativnu pristojbu u ukupnom iznosu od 50.000,00 KM u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.

Na temelju gore navedenog Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 5. izreke ovoga Rješenja.

25. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objavljivanja ovog Rješenja.

Broj UP-01-26-1-003-77/25

15. listopada 2025. godine

Sarajevo

Predsjednica

Ninela Salihbašić, v. r.

345

Konkurencijski savjet Bosne i Hercegovine, na osnovu člana 25. stav (1) tачка е) и члана 42. став (2), у вези са чланом 12. Закона о конкуренцији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), рјешавајући по заједничкој Пријави концентрације привредних субјеката ЦИАК Ауто БХ д.о.о., ул. Ивана Горана Ковачића бб, 78000 Бања Лука, Босна и Херцеговина и SIM IMPEX д.о.о. Бања Лука, Пословна зона Рамићи бб, Рамићи, 78000 Бања Лука, Босна и Херцеговина запримљеној дана 03.10.2025. године, под бројем УП-02-26-1-032-1/25, на 38.

(тридесетосмој) сједници одржаној дана 29.12.2025. године, донио је

ЗАКЉУЧАК

- 1) Одбацује се заједничка Пријава концентрације привредних субјеката ЦИАК Ауто БХ д.о.о. и SIM IMPEX д.о.о. Бања Лука, ради непостојања концентрације у смислу члана 12. став (1) Закона о конкуренцији.
- 2) Обавезују се привредни субјекти ЦИАК Ауто БХ д.о.о. и SIM IMPEX д.о.о. Бања Лука да уплате административну таксу у износу од 1000,00 KM (хиљаду конвертибилних марака) у корист Буџета институција Босне и Херцеговине.
- 3) Овај Закључак бит ће објављен у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласницима ентитета и Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

Конкurreнциски савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкurreнциски савјет) запримио је дана 03.10.2025. године, под бројем: УП-02-26-1-032-1/25, пријаву концентрације коју је поднио привредни субјекат ЦИАК Ауто БХ д.о.о., ул. Ивана Горана Ковачића бб, 78000 Бања Лука, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: ЦИАК), којом се Конкurreнциски савјет обавјештава о намјери реализације концентрације у облику припајања између привредног субјекта ЦИАК и привредног субјекта SIM IMPEX д.о.о. Бања Лука, Пословна зона Рамићи бб, Рамићи, 78000 Бања Лука, Босна и Херцеговина (у даљем тексту: SIM IMPEX).

Наведеном трансакцијом привредни субјекат SIM IMPEX би се припојио привредном субјекту ЦИАК, при чему би привредни субјекат ЦИАК као преузималац ступио у сва права и обавезе привредног субјекта SIM IMPEX на основу универзалне правне сукцесије. То подразумјева пренос целокупне имовине, уговорних права и обавеза, запослених, пословних односа, као и свих постојећих правних и фактичких послова привредног субјекта SIM IMPEX на привредни субјект ЦИАК, док би SIM IMPEX, као привредни субјекат који се припаја, престао постојати као самостално правно лице.

Увидом у предметну пријаву и документацију која је уз њу достављена утврђено је да иста није потпуна и комплетна у смислу члана 30. став (1) Закона о конкуренцији (у даљем тексту: Закон), јер не садржи све обавезне елементе и додатке, прописане чланом 9. и 11. Оdlуке о начину подношења пријаве и критеријумима за оцјену концентрација привредних субјеката ("Службени гласник БиХ", бр. 34/10), због чега је Конкurreнциски савјет дана 15.10.2025. године, актом број УП-02-26-1-032-2/25, затражио допуну пријаве.

Конкurreнциски савјет је дана 30.10.2025. године, под бројем УП-02-26-1-032-3/25, запримио поднесак којим је достављена тражена допуна и којим је прецизирано да се ради о заједничкој пријави (у даљем тексту Пријава) коју подносе привредни субјекти ЦИАК и SIM IMPEX (у даљем тексту заједнички наведени: Подносиоци пријаве), које ће у поступку пред Конкurreнциским савјетом, по достављеној пуномоћи заступати адвокат др Предраг Барош, ул. Николе Пашића бр. 16, 78000 Бања Лука.

У Пријави се као битна чињеница наводи да је привредни субјекат Ц.И.А.К. АУТО д.о.о., Горњоступничка 96, 10255 Горњи Ступник, Ступник,

Република Хрватска, приликом преузимања 100% учешћа у привредном субјекту ЦИАК, које је у тренутку преузимања пословало под именом АУТО-МИЛОВАНОВИЋ д.о.о. Бања Лука, поднијело Конкурентијском савјету пријаву концентрације, након чега је Конкурентијски савјет издао обавјештење број: УП-01-26-1-027-9/21 од 04.11.2021. године, којим је подносилац пријаве обавијештен да се концентрација има сматрати допуштеном. Након те трансакције привредни субјекат Ц.И.А.К. АУТО д.о.о. је преузео 100% учешћа и у привредном субјекту SIM IMPEX, а наведена трансакција је као концентрација, такође пријављена Конкурентијском савјету, који је наконведеног поступка донио Рјешење број УП-06-26-1-011-16/24 од 12.09.2024. године, којим је концентрација оцијењена допуштеном.

Након комплетирања Пријаве, Конкурентијски савјет је дана 29.12.2025. године под бројем: УП-02-26-1-032-4/25, издао Потврду о пријему комплетне и уредне пријаве, у смислу члана 30. став (3) Закона.

Подносиоци пријаве су навели да неће подносити захтјев за оцјену концентрације другим органима изван Босне и Херцеговине.

Конкурентијски савјет је у поступку оцјене предметне трансакције утврдио сљедеће чињенице:

1. Учесници предметне трансакције

Учесници предметне трансакције су привредни субјекти: ЦИАК Ауто БХ д.о.о., ул. Ивана Горана Ковачића бб, 78000 Бања Лука, Босна и Херцеговина и *SIM IMPEX* д.о.о. Бања Лука, Пословна зона Рамићи бб, Рабићи, 78000 Бања Лука, Босна и Херцеговина.

1.1. Привредни субјекат ЦИАК

Привредни субјекат ЦИАК, пуним називом ЦИАК Ауто БХ д.о.о., са сједиштем на адреси ул. Ивана Горана Ковачића бб, 78000 Бања Лука, Босна и Херцеговина, према Рјешењу о регистрацији Окружног привредног суда у Бањој Луци број: 057-0-Рег-25-002036 од 30.09.2025. године, уписан је у регистар под МБС: 1-11211-00, МБ: 01923161 и ЛИБ: 4400790760002, са претежном регистрованом дјелатности трговине на мало и велико дијеловима и прибором за моторна возила.

Једини члан и власник привредног субјекта ЦИАК са 100% учешћа је привредни субјекат Ц.И.А.К. АУТО д.о.о., са сједиштем на адреси ул. Горњоступничка 96, 10255 Горњи Ступник, Ступник, Република Хрватска, МБС 080121896.

Привредни субјекат ЦИАК нема зависних друштава у Босни и Херцеговини.

1.2 Привредни субјекат SIM IMPEX

Привредни субјекат SIM IMPEX, пуним називом SIM IMPEX друштво са ограниченом одговорношћу за трговину Бања Лука, са сједиштем на адреси Пословна зона Рамићи бб, Рамићи, 78000 Бања Лука, Босна и Херцеговина, према Рјешењу о регистрацији Окружног привредног суда у Бањој Луци број: 057-0-Рег-25-002046 од 30.09.2025. године, уписан је под МБС: 1-9456-00, МБ: 01880390 и ЛИБ: 4400874190007, са претежном регистрованом дјелатности трговине на мало и велико дијеловима и прибором за моторна возила.

Једини члан и власник привредног субјекта SIM IMPEX са 100% учешћа је привредни субјекат Ц.И.А.К. АУТО д.о.о., са сједиштем на адреси ул. Горњоступничка

96, 10255 Горњи Ступник, Ступник, Република Хрватска, МБС 080121896.

Привредни субјекат SIM IMPEX нема зависних друштава у Босни и Херцеговини.

2. Правни оквир оцјене предметне трансакције

Конкурентијски савјет је у провођењу поступка оцјене допуштености предметне концентрације примијенио одредбе Закона и Одлуке о начину подношења пријаве и критеријумима за оцјену концентрација привредних субјекта.

3. Правни основ и циљ предметне трансакције

Подносиоци пријаве су као правни основ предметне трансакције доставили Одлуке о спајању уз припајање од 23.10.2025. године, које је донио привредни субјекат Ц.И.А.К. АУТО д.о.о. у својству скупштина привредних субјеката ЦИАК и SIM IMPEX, Извјештај директора привредних субјеката ЦИАК и *SIM IMPEX* у циљу провођења статусне промјене спајања уз припајање од 23.10.2025. године и Нацрт уговора о спајању уз припајање привредних субјеката ЦИАК и SIM IMPEX објављен у дневним новинама Глас Српске дана 24.10.2025. године.

У тачки I Одлуке о спајању уз припајање наведен је циљ трансакције, који се односи на то да је привредни субјекат Ц.И.А.К. АУТО д.о.о. једини власник привредних субјеката ЦИАК и SIM IMPEX који обављају исту дјелатност и да постоји потреба за рационализацијом пословања смањењем трошкова проузрокованих вођењем пословних евиденција за оба привредна субјекта и ангажовањем радника, те смањењем пореских и других административних обавеза, а све у циљу остваривања економичности и рентабилности. Како би био испуњен наведени циљ привредни субјекат Ц.И.А.К. АУТО д.о.о. донио је одлуку о спајању уз припајање привредних субјеката ЦИАК и SIM IMPEX, на начин што се привредни субјекат SIM IMPEX, као субјекат који престаје припајањем, припаја привредном субјекту ЦИАК, као привредном субјекту стицаоцу.

4. Оцјена предметне трансакције

Чланом 12. Закона прописано је шта се све сматра концентрацијом, док су чланом 14. Закона прописани услови под којим су учесници у концентрацији обавезни поднијети пријаву концентрације Конкурентијском савјету.

Анализом поднесене Пријаве, Конкурентијски савјет је утврдио да предметна трансакција по свом облику не представља концентрацију у смислу члана 12. став (1) Закона, јер се не ради о припајању независних привредних субјеката, с обзиром да су привредни субјекти ЦИАК и SIM IMPEX зависна друштва под контролом привредног субјекта Ц.И.А.К. АУТО д.о.о. који је 100% власник оба привредна субјекта.

На основу наведеног, привредни субјекти ЦИАК и SIM IMPEX нису били у обавези поднијети Пријаву, те је Конкурентијски савјет одлучио као у диспозитиву овог Закључка.

5. Административна такса

Подносиоци пријаве на овај Закључак, у складу са чланом 2. Тарифни број 108. тачка д) Одлуке о висини административних такси у вези са процесним радњама пред Конкурентијским савјетом ("Службени гласник БиХ", бр. 30/06, 18/11 и 75/18) дужни су платити административну таксу у укупном износу од 1.000,00 КМ у корист Буџета институција Босне и Херцеговине.

6. Поука о правном лијеку

Против овог Закључка није дозвољена жалба.

Незадовољна странка може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема, односно објаве овога Закључка.

Број УП-02-26-1-032-6/25

29. децембра 2025. године

Сарајево

Предсједница

Нинела Салихбашић, с. р.

Конкуренијско вјеће Босне и Херцеговине, на основу члана 25. став (1) тачка е) и члана 42. став (2), у вези са чланом 12. Закона о конкуренији ("Службени гласник БиХ", бр. 48/05, 76/07 и 80/09), рјешавајући по заједничкој Пријави концентрације привредних субјеката CIAK Auto BH d.o.o., ул. Ivana Gorana Kovačića bb, 78000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina i SIM IMPEX d.o.o. Banja Luka, Poslovna zona Ramići bb, Ramići, 78000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina zaprimljenoj дана 03.10.2025. године, под бројем: UP-02-26-1-032-1/25, на 38. (tridesetosmoj) sjednici održanoj дана 29.12.2025. године, donijelo је

ZAKLJUČAK

- 1) Odbacuje се заједничка Пријава концентрације привредних субјеката CIAK Auto BH d.o.o. i SIM IMPEX d.o.o. Banja Luka, ради непостојања концентрације у смислу члана 12. став (1) Закона о конкуренији.
- 2) Obavezuju се привредни субјекти CIAK Auto BH d.o.o. i SIM IMPEX d.o.o. Banja Luka да уплате административну таксу у износу од 1000,00 KM (hiljadу конвертибилних maraka) у корист Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.
- 3) Ovaj Zaključak bit će objavljen у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима entiteta i Брчко distrikta Bosne i Hercegovine.

Образложење

Конкуренијско вјеће Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Конкуренијско вјеће) заприлило је дана 03.10.2025. године, под бројем: UP-02-26-1-032-1/25, пријаву концентрације коју је поднио привредни субјект CIAK Auto BH d.o.o., ул. Ivana Gorana Kovačića bb, 78000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina (у даљем тексту: CIAK), којом се Конкуренијско вјеће обавјештава о намјери реализације концентрације у облику припајања између привредног субјекта CIAK i привредног субјекта SIM IMPEX d.o.o. Banja Luka, Poslovna zona Ramići bb, Ramići, 78000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina (у даљем тексту: SIM IMPEX).

Navedenom transakcijom привредни субјект SIM IMPEX би се припојио привредном субјекту CIAK, при чему би привредни субјект CIAK као преузималац ступио у сва права i обавезе привредног субјекта SIM IMPEX на основу универзалне правне sukcesije. То подразумева пренос cjelokupне имовине, ugovornih права i обавеза, zaposlenih, poslovnih odnosa, као i свих postojećih правних i фактичких послова привредног субјекта SIM IMPEX на привредни субјект CIAK, док би SIM IMPEX, као привредни субјект који се припаја, престао постојати као самостално правно лице.

Uvidом у предметну пријаву i документацију која је уз њу достављена utvrđeno је да иста није потпуна i комплетна у смислу члана 30. став (1) Закона о конкуренији (у даљем тексту: Закон), јер не садржи све обавезне елементе i додатке, propisane чланом 9. i 11. Одлуке о начину подношења пријаве i критеријима за оцјену концентрација привредних субјеката ("Службени гласник БиХ", бр. 34/10), због чега је

Конкуренијско вјеће дана 15.10.2025. године, актом број UP-02-26-1-032-2/25, zatražilo dopunu пријаве.

Конкуренијско вјеће је дана 30.10.2025. године, под бројем UP-02-26-1-032-3/25, заприлило поднесак којим је достављена tražena dopuna i којим је precizirano да се ради о заједничкој пријави (у даљем тексту Пријава) коју подnose привредни субјекти CIAK i SIM IMPEX (у даљем тексту заједнички наведени: Podnosioci пријаве), које ће у поступку пред Конкуренијским вјећем, по достављеној punomoћи zastupati адвокат dr Predrag Baroš, ул. Nikole Pašića br. 16, 78000 Banja Luka.

У Пријави се као bitna чињеница navodi да је привредни субјект C.I.A.K. AUTO d.o.o., Gornjostupnička 96, 10255 Gornji Stupnik, Stupnik, Republika Hrvatska, prilikom preuzimanja 100% udjela у привредном субјекту CIAK, које је у trenutku preuzimanja poslovalo под именом AUTO-MILOVANOVIĆ d.o.o. Banja Luka, podnijelo Конкуренијском вјећу пријаву концентрације, након чега је Конкуренијско вјеће издало обавјештење број UP-01-26-1-027-9/21 од 04.11.2021. године, којим је подносилац пријаве обавијештен да се концентрација има smatrati допуштенom. Након те трансакције привредни субјект C.I.A.K. AUTO d.o.o. је preuzeo 100% udjela i у привредном субјекту SIM IMPEX, а наведена трансакција је као концентрација, такође пријављена Конкуренијском вјећу, које је након provedenog postupka donijelo Rješenje број: UP-06-26-1-011-16/24 од 12.09.2024. године, којим је концентрација ocijenjena допуштенom.

Након kompletiranja Пријаве, Конкуренијско вјеће је дана 29.12.2025. године под бројем: UP-02-26-1-032-4/25, издало Potvrду о пријему комплетне i уредне пријаве, у смислу члана 30. став (3) Закона.

Podnosioci пријаве су навели да неће подносити захтев за оцјену концентрације другим organima изван Bosne i Hercegovine.

Конкуренијско вјеће је у поступку оцјене предметне трансакције utvrdilo sljedeće чињенице:

1. Учесници предметне трансакције

Учесници предметне трансакције су привредни субјекти: CIAK Auto BH d.o.o., ул. Ivana Gorana Kovačića bb, 78000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina i SIM IMPEX d.o.o. Banja Luka, Poslovna zona Ramići bb, Ramići, 78000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina.

1.1. Привредни субјект CIAK

Привредни субјект CIAK, punim nazivом CIAK Auto BH d.o.o., са сједиштем на адреси ул. Ivana Gorana Kovačića bb, 78000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina, према Rješenju о регистрацији Okružnog привредног суда у Banjoj Luci број: 057-0-Reg-25-002036 од 30.09.2025. године, upisan је у регистар под MBS: 1-11211-00, MB: 01923161 i JIB: 4400790760002, са pretežnom registrovanom djelatnošћu трговине на мало i велико дијеловима i прибором за motorna vozila.

Jedini члан i власник привредног субјекта CIAK са 100% udjela је привредни субјект C.I.A.K. AUTO d.o.o., са сједиштем на адреси ул. Gornjostupnička 96, 10255 Gornji Stupnik, Stupnik, Republika Hrvatska, MBS 080121896.

Привредни субјект CIAK нема зависних друштава у Bosni i Hercegovini.

1.2. Привредни субјект SIM IMPEX

Привредни субјект SIM IMPEX, punim nazivом SIM IMPEX друштво са ограниченом одговорношћу за трговину Banja Luka, са сједиштем на адреси Poslovna zona Ramići bb, Ramići, 78000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina, према

Rješenju o registraciji Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci broj: 057-0-Reg-25-002046 od 30.09.2025. godine, upisan je pod MBS: 1-9456-00, MB: 01880390 i JIB: 4400874190007, sa pretežnom registrovanom djelatnosti trgovine na malo i veliko dijelovima i priborom za motorna vozila.

Jedini član i vlasnik privrednog subjekta SIM IMPEX sa 100% udijela je privredni subjekt C.I.A.K. AUTO d.o.o., sa sjedištem na adresi ul. Gornjostupnička 96, 10255 Gornji Stupnik, Stupnik, Republika Hrvatska, MBS 080121896.

Privredni subjekt SIM IMPEX nema zavisnih društava u Bosni i Hercegovini.

2. Pravni okvir ocjene predmetne transakcije

Konkurencijsko vijeće je u provođenju postupka ocjene dopuštenosti predmetne koncentracije primijenilo odredbe Zakona i Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija privrednih subjekata.

3. Pravni osnov i cilj predmetne transakcije

Podnosioci prijave su kao pravni osnov predmetne transakcije dostavili Odluke o spajanju uz pripajanje od 23.10.2025. godine, koje je donio privredni subjekt C.I.A.K. AUTO d.o.o. u svojstvu skupština privrednih subjekata CIAK i SIM IMPEX, Izvještaj direktora privrednih subjekata CIAK i SIM IMPEX u cilju provođenja statusne promjene spajanja uz pripajanje od 23.10.2025. godine i Nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje privrednih subjekata CIAK i SIM IMPEX objavljen u dnevnim novinama Glas Srpske dana 24.10.2025. godine.

U tački I Odluke o spajanju uz pripajanje naveden je cilj transakcije, koji se odnosi na to da je privredni subjekt C.I.A.K. AUTO d.o.o. jedini vlasnik privrednih subjekata CIAK i SIM IMPEX koji obavljaju istu djelatnost i da postoji potreba za racionalizacijom poslovanja smanjenjem troškova prouzrokovanih vođenjem poslovnih evidencija za oba privredna subjekta i angažovanjem radnika, te smanjenjem poreskih i drugih administrativnih obaveza, a sve u cilju ostvarivanja ekonomičnosti i rentabilnosti. Kako bi bio ispunjen navedeni cilj privredni subjekt C.I.A.K. AUTO d.o.o. donio je odluku o spajanju uz pripajanje privrednih subjekata CIAK i SIM IMPEX, na način što se privredni subjekt SIM IMPEX, kao subjekt koji prestaje pripajanjem, pripaja privrednom subjektu CIAK, kao privrednom subjektu sticaocu.

4. Ocjena predmetne transakcije

Članom 12. Zakona propisano je šta se sve smatra koncentracijom, dok su članom 14. Zakona propisani uslovi pod kojim su učesnici u koncentraciji obavezni podnijeti prijavu koncentracije Konkurencijskom vijeću.

Analizom podnesene Prijave, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da predmetna transakcija po svom obliku ne predstavlja koncentraciju u smislu člana 12. stav (1) Zakona, jer se ne radi o pripajanju nezavisnih privrednih subjekata, s obzirom da su privredni subjekti CIAK i SIM IMPEX zavisna društva pod kontrolom privrednog subjekta C.I.A.K. AUTO d.o.o. koji je 100% vlasnik oba privredna subjekta.

Na osnovu navedenog, privredni subjekti CIAK i SIM IMPEX nisu bili u obavezi podnijeti Prijavu, te je Konkurencijsko vijeće odlučilo kao u dispozitivu ovog Zaključka.

5. Administrativna taksa

Podnosioci prijave na ovaj Zaključak, u skladu sa članom 2. Tarifni broj 108. tačka d) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH", br. 30/06, 18/11 i 75/18)

dužni su platiti administrativnu taksu u ukupnom iznosu od 1.000,00 KM u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.

6. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Zaključka nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objave ovoga Zaključka.

Broj UP-02-26-1-032-6/25

29. decembra 2025. godine

Sarajevo

Predsjednica

Ninela Salihbašić, s. r.

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na temelju članka 25. stavak (1) točka e) i članka 42. stavak (2), u svezi sa člankom 12. Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), rješavajući po zajedničkoj Prijavi koncentracije gospodarskih subjekata CIAK Auto BH d.o.o., ul. Ivana Gorana Kovačića bb, 78000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina i SIM IMPEX d.o.o. Banja Luka, Poslovna zona Ramići bb, Ramići, 78000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina zaprimljenoj dana 03.10.2025. godine, pod brojem UP-02-26-1-032-1/25, na 38. (tridesetosmoj) sjednici održanoj dana 29.12.2025. godine, donijelo je

ZAKLJUČAK

- 1) Odbacuje se zajednička Prijava koncentracije gospodarskih subjekata CIAK Auto BH d.o.o. i SIM IMPEX d.o.o. Banja Luka, radi nepostojanja koncentracije u smislu članka 12. stavak (1) Zakona o konkurenciji.
- 2) Obvezuju se gospodarski subjekti CIAK Auto BH d.o.o. i SIM IMPEX d.o.o. Banja Luka da uplate administrativnu pristojbu u iznosu od 1000,00 KM (tisuću konvertibilnih maraka) u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.
- 3) Ovaj Zaključak bit će objavljen u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Konkurencijsko vijeće) zaprimilo je dana 03.10.2025. godine, pod brojem: UP-02-26-1-032-1/25, prijavu koncentracije koju je podnio gospodarski subjekt CIAK Auto BH d.o.o., ul. Ivana Gorana Kovačića bb, 78000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu: CIAK), kojom se Konkurencijsko vijeće obavještava o namjeri realizacije koncentracije u obliku pripajanja između gospodarskog subjekta CIAK i gospodarskog subjekta SIM IMPEX d.o.o. Banja Luka, Poslovna zona Ramići bb, Ramići, 78000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina (u daljnjem tekstu: SIM IMPEX).

Navedenom transakcijom gospodarski subjekt SIM IMPEX bi se pripojio gospodarskom subjektu CIAK, pri čemu bi gospodarski subjekt CIAK kao preuzimatelj stupio u sva prava i obveze gospodarskog subjekta SIM IMPEX na temelju univerzalne pravne sukcesije. To podrazumjeva prijenos cjelokupne imovine, ugovornih prava i obveza, uposlenih, poslovnih odnosa, kao i svih postojećih pravnih i faktičkih poslova gospodarskog subjekta SIM IMPEX na gospodarski subjekt CIAK, dok bi SIM IMPEX, kao gospodarski subjekt koji se pripaja, prestao postojati kao samostalna pravna osoba.

Uvidom u predmetnu prijavu i dokumentaciju koja je uz nju dostavljena utvrđeno je da ista nije potpuna i kompletna u smislu članka 30. stavak (1) Zakona o konkurenciji (u daljnjem

tekstu: Zakon), jer ne sadrži sve obvezne elemente i dodatke, propisane člankom 9. i 11. Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija gospodarskih subjekata ("Službeni glasnik BiH", br. 34/10), zbog čega je Konkurencijsko vijeće dana 15.10.2025. godine, aktom broj: UP-02-26-1-032-2/25, zatražilo dopunu prijave.

Konkurencijsko vijeće je dana 30.10.2025. godine, pod brojem: UP-02-26-1-032-3/25, zaprimilo podnesak kojim je dostavljena tražena dopuna i kojim je precizirano da se radi o zajedničkoj prijavi (u daljnjem tekstu: Prijava) koju podnose gospodarski subjekti CIAK i SIM IMPEX (u daljnjem tekstu: zajednički navedeni: Podnositelji prijave), koje će u postupku pred Konkurencijskim vijećem, po dostavljenoj punomoći zastupati odvjetnik dr Predrag Baroš, ul. Nikole Pašića br. 16, 78000 Banja Luka.

U Prijavi se kao bitna činjenica navodi da je gospodarski subjekt C.I.A.K. AUTO d.o.o., Gornjostupnička 96, 10255 Gornji Stupnik, Stupnik, Republika Hrvatska, prilikom preuzimanja 100% udjela u gospodarskom subjektu CIAK, koje je u trenutku preuzimanja poslovalo pod imenom AUTO-MILOVANOVIĆ d.o.o. Banja Luka, podnijelo Konkurencijskom vijeću prijavu koncentracije, nakon čega je Konkurencijsko vijeće izdalo obavijest broj: UP-01-26-1-027-9/21 od 04.11.2021. godine, kojim je podnositelj prijave obaviješten da se koncentracija ima smatrati dopuštenom. Nakon te transakcije gospodarski subjekt C.I.A.K. AUTO d.o.o. je preuzeo 100% udjela i u gospodarskom subjektu SIM IMPEX, a navedena transakcija je kao koncentracija, također prijavljena Konkurencijskom vijeću, koje je nakon provedenog postupka donijelo Rješenje broj: UP-06-26-1-011-16/24 od 12.09.2024. godine, kojim je koncentracija ocijenjena dopuštenom.

Nakon kompletiranja Prijave, Konkurencijsko vijeće je dana 29.12.2025. godine pod brojem: UP-02-26-1-032-4/25, izdalo Potvrdu o primitku kompletne i uredne prijave, u smislu članka 30. stavak (3) Zakona.

Podnositelji prijave su naveli da neće podnositi zahtjev za ocjenu koncentracije drugim organima izvan Bosne i Hercegovine.

Konkurencijsko vijeće je u postupku ocjene predmetne transakcije utvrdilo sljedeće činjenice:

1. Sudionici predmetne transakcije

Sudionici predmetne transakcije su gospodarski subjekti: CIAK Auto BH d.o.o., ul. Ivana Gorana Kovačića bb, 78000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina i SIM IMPEX d.o.o. Banja Luka, Poslovna zona Ramići bb, Rabići, 78000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina.

1.1. Gospodarski subjekt CIAK

Gospodarski subjekt CIAK, punim nazivom CIAK Auto BH d.o.o., sa sjedištem na adresi ul. Ivana Gorana Kovačića bb, 78000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina, prema Rješenju o registraciji Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci broj: 057-0-Reg-25-002036 od 30.09.2025. godine, upisan je u registar pod MBS: 1-11211-00, MB: 01923161 i JIB: 4400790760002, sa pretežitom registriranom djelatnosti trgovine na malo i veliko dijelovima i priborom za motorna vozila.

Jedini član i vlasnik gospodarskog subjekta CIAK sa 100% udjela je gospodarski subjekt C.I.A.K. AUTO d.o.o., sa sjedištem na adresi ul. Gornjostupnička 96, 10255 Gornji Stupnik, Stupnik, Republika Hrvatska, MBS 080121896.

Gospodarski subjekt CIAK nema ovisnih društava u Bosni i Hercegovini.

1.2. Gospodarski subjekt SIM IMPEX

Gospodarski subjekt SIM IMPEX, punim nazivom SIM IMPEX društvo sa ograničenom odgovornošću za trgovinu Banja Luka, sa sjedištem na adresi Poslovna zona Ramići bb, Ramići, 78000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina, prema Rješenju o registraciji Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci broj: 057-0-Reg-25-002046 od 30.09.2025. godine, upisan je pod MBS: 1-9456-00, MB: 01880390 i JIB: 4400874190007, sa pretežitom registriranom djelatnosti trgovine na malo i veliko dijelovima i priborom za motorna vozila.

Jedini član i vlasnik gospodarskog subjekta SIM IMPEX sa 100% udijela je gospodarski subjekt C.I.A.K. AUTO d.o.o., sa sjedištem na adresi ul. Gornjostupnička 96, 10255 Gornji Stupnik, Stupnik, Republika Hrvatska, MBS 080121896.

Gospodarski subjekt SIM IMPEX nema ovisnih društava u Bosni i Hercegovini.

2. Pravni okvir ocjene predmetne transakcije

Konkurencijsko vijeće je u provođenju postupka ocjene dopuštenosti predmetne koncentracije primijenilo odredbe Zakona i Odluke o načinu podnošenja prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija gospodarskih subjekata.

3. Pravni temelj i cilj predmetne transakcije

Podnositelj prijave su kao pravni temelj predmetne transakcije dostavili Odluke o spajanju uz pripajanje od 23.10.2025. godine, koje je donio gospodarski subjekt C.I.A.K. AUTO d.o.o. u svojstvu skupština gospodarskih subjekata CIAK i SIM IMPEX, Izvješće direktora gospodarskih subjekata CIAK i SIM IMPEX u cilju provođenja statusne promjene spajanja uz pripajanje od 23.10.2025. godine i Nacrt ugovora o spajanju uz pripajanje gospodarskih subjekata CIAK i SIM IMPEX objavljen u dnevnim novinama Glas Srpske dana 24.10.2025. godine.

U točki I Odluke o spajanju uz pripajanje naveden je cilj transakcije, koji se odnosi na to da je gospodarski subjekt C.I.A.K. AUTO d.o.o. jedini vlasnik gospodarskih subjekata CIAK i SIM IMPEX koji obavljaju istu djelatnost i da postoji potreba za racionalizacijom poslovanja smanjenjem troškova prouzrokovanih vođenjem poslovnih evidencija za oba gospodarska subjekta i angažiranjem radnika, te smanjenjem poreskih i drugih administrativnih obveza, a sve u cilju ostvarivanja ekonomičnosti i rentabilnosti. Kako bi bio ispunjen navedeni cilj gospodarski subjekt C.I.A.K. AUTO d.o.o. donio je odluku o spajanju uz pripajanje gospodarskih subjekata CIAK i SIM IMPEX, na način što se gospodarski subjekt SIM IMPEX, kao subjekt koji prestaje pripajanjem, pripaja gospodarskom subjektu CIAK, kao gospodarskom subjektu sticatelju.

4. Ocjena predmetne transakcije

Člankom 12. Zakona propisano je šta se sve smatra koncentracijom, dok su člankom 14. Zakona propisani uvjeti pod kojim su sudionici u koncentraciji obvezni podnijeti prijavu koncentracije Konkurencijskom vijeću.

Analizom podnesene Prijave, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da predmetna transakcija po svom obliku ne predstavlja koncentraciju u smislu članka 12. stavak (1) Zakona, jer se ne radi o pripajanju neovisnih gospodarskih subjekata, s obzirom da su gospodarski subjekti CIAK i SIM IMPEX ovisna društva pod kontrolom gospodarskog subjekta C.I.A.K. AUTO d.o.o. koji je 100% vlasnik oba gospodarska subjekta.

Na temelju navedenog, gospodarski subjekti CIAK i SIM IMPEX nisu bili u obvezi podnijeti Prijavu, te je Konkurencijsko vijeće odlučilo kao u izreci ovog Zaključka.

5. Administrativna pristojba

Podnositelji prijave na ovaj Zaključak, sukladno sa člankom 2. Tarifni broj 108. točka d) Odluke o visini administrativnih pristojbi u svezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem ("Službeni glasnik BiH", br. 30/06, 18/11 i 75/18) dužni su platiti administrativnu pristojbu u ukupnom iznosu od 1.000,00 KM u korist Proračuna institucija Bosne i Hercegovine.

6. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Zaključka nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objave ovoga Zaključka.

Broj UP-02-26-1-032-6/25

29. prosinca 2025. godine

Sarajevo

Predsjednica

Ninela Salihbašić, v. r.

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

346

Na основу члана 2. став (3) тачка ц), члана 7. став (1) тачка б) и члана 70. Закона о Централној банци Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 и 32/07), Управни одбор Централне банке Босне и Херцеговине, на 13. сједници одржаној дана 20.12.2025. године, доноси

ОДЛУКУ

О ИЗМЈЕНИ И ДОПУНАМА ОДЛУКЕ О УТВРЂИВАЊУ ОПЕРАТИВНИХ ПРАВИЛА ЗА БРУТО ПОРАВНАЊЕ У РЕАЛНОМ ВРЕМЕНУ

Члан 1.

- (1) У Одлуци о утврђивању оперативних правила за бруто поравнање у реалном времену ("Службени гласник БиХ", бр. 31/16 и 37/19) у члану 12. ставу (2) бришу се посљедње двије реченице.
- (2) Иза става (2) додају се ставови (3) и (4) који гласе:
- "(3) До дана преласка на употребу новог SWIFT MX формата порука, врсте порука плаћања су: MT102, MT103, MT202 и MT205. Обавезно је попуњавање поља 103 у заглављу поруке сервисним кодом BAP.
- (4) Употреба MX формата порука и коришћење порука плаћања: pacs.008 и pacs.009 ће започети по завршетку техничке и оперативне припреме свих учесника и усклађивања са стандардом ISO 20022. Гувернер Централне банке ће одредити тачан датум преласка на употребу MX формата порука и о томе обавијестити све учеснике писменим путем најмање 15 дана прије истог."

Члан 2.

У члану 16. иза става (4) додаје се став (5) који гласи:

- "(5) У изузетним случајевима, када то захтијевају потребе пословања, гувернер Централне банке може да одреди да један од дана који су у складу са ставом (2) овог члана одређени као нерадни дани буде радни дан. Централна банка ће у том случају обавијестити све учеснике писменим путем најмање осам дана прије дана одређеног за рад."

Члан 3.

- (1) Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".
- (2) Ова одлука објавиће се и у "Службеним новинама Федерације БиХ", "Службеном гласнику Републике Српске", и "Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ".

Предсједавајућа
Управног одбора
Централне банке
Босне и Херцеговине

Број
УВ-122-02-1-1903-4/25
20. децембра 2025. године
Сарајево

Гувернерка
Др Јасмина Селимовић, с. р.

Na основу члана 2. став (3) тачка ц), члана 7. став (1) тачка б) и члана 70. Закона о Централној банци Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 и 32/07), Управно вјеће Централне банке Босне и Херцеговине, на 13. сједници одржаној дана 20.12.2025. године, доноси

ОДЛУКУ

О ИЗМЈЕНИ И ДОПУНАМА ОДЛУКЕ О УТВРЂИВАЊУ ОПЕРАТИВНИХ ПРАВИЛА ЗА БРУТО ПОРАВНАЊЕ У РЕАЛНОМ ВРЕМЕНУ

Члан 1.

- (1) У Одлуци о утврђивању оперативних правила за бруто поравнање у реалном времену ("Службени гласник БиХ", бр. 31/16 и 37/19) у члану 12. ставу (2) бришу се посљедње двије реченице.
- (2) Иза става (2) додају се ставови (3) и (4) који гласе:
- "(3) До дана преласка на употребу новог SWIFT MX формата порука, врсте порука плаћања су: MT102, MT103, MT202 и MT205. Обавезно је попуњавање поља 103 у заглављу поруке сервисним кодом BAP.
- (4) Употреба MX формата порука и коришћење порука плаћања: pacs.008 и pacs.009 започет ће по завршетку техничке и оперативне припреме свих учесника и усклађивања са стандардом ISO 20022. Гувернер Централне банке ће одредити тачан датум преласка на употребу MX формата порука и о томе обавијестити све учеснике писменим путем најмање 15 дана прије истог."

Члан 2.

У члану 16. иза става (4) додаје се став (5) који гласи:

- "(5) У изузетним случајевима, када то захтијевају потребе пословања, гувернер Централне банке може одредити да један од дана који су у складу са ставом (2) овог члана одређени као нерадни дани буде радни дан. Централна банка ће у том случају обавијестити све учеснике писменим путем најмање осам дана прије дана одређеног за рад."

Члан 3.

- (1) Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".
- (2) Ова одлука објавит ће се и у "Службеним новинама Федерације БиХ", "Службеном гласнику Републике Српске" и "Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ".

Предсједавајућа
Управног вјећа
Централне банке

Број УВ-122-02-1-1903-4/25
20. децембра 2025. године
Сарајево

Босне и Херцеговине
Гувернерка
Др Јасмина Селимовић, с. р.

Na temelju članka 2. stavak (3) točka c), članka 7. stavak (1) točka b) i članka 70. Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07), Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine, na 13. sjednici održanoj dana 20.12.2025. godine, donosi

ODLUKU

O IZMJENI I DOPUNAMA ODLUKE O UTVRĐIVANJU OPERATIVNIH PRAVILA ZA BRUTO PORAVNANJE U REALNOM VREMENU

Članak 1.

- (1) U Odluci o utvrđivanju operativnih pravila za bruto poravnanje u realnom vremenu ("Službeni glasnik BiH", br. 31/16 i 37/19) u članku 12. stavku (2) brišu se posljednje dvije rečenice.
- (2) Iza stavka (2) dodaju se stavci (3) i (4) koji glase:
- "(3) Do dana prelaska na uporabu novog SWIFT MX formata poruka, vrste poruka plaćanja su: MT102, MT103, MT202 i MT205. Obvezno je popunjavanje polja 103 u zaglavlju poruke servisnim kodom BAP.
- (4) Uporaba MX formata poruka i korištenje poruka plaćanja: pacs.008 i pacs.009 započet će po završetku tehničke i operativne pripreme svih sudionika i usklađivanja sa standardom ISO 20022. Guverner Centralne banke odredit će točan datum prelaska na uporabu MX formata poruka i o tome obavijestiti sve sudionike pismenim putem najmanje 15 dana prije istog."

Članak 2.

- U članku 16. iza stavka (4) dodaje se stavak (5) koji glasi:
- "(5) U iznimnim slučajevima, kada to zahtijevaju potrebe poslovanja, guverner Centralne banke može odrediti da jedan od dana koji su u skladu sa stavkom (2) ovog članka određeni kao neradni dani bude radni dan. Centralna banka će u tom slučaju obavijestiti sve sudionike pismenim putem najmanje osam dana prije dana određenog za rad."

Članak 3.

- (1) Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".
- (2) Ova odluka objavit će se i u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku Republike Srpske", i "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH".

Predsjedateljica

Upravnog vijeća

Centralne banke

Broj UV-122-02-1-1903-4/25

20. prosinca 2025. godine

Sarajevo

Bosne i Hercegovine

Guvernerka

Dr. Jasmina Selimović, v. r.

347

Na osnovu člana 2. stav (3) tačka c), člana 7. stav (1) tačka b) i člana 70. Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07), Upravni odbor Centralne banke Bosne i Hercegovine, na 13. sjednici održanoj dana 20.12.2025. godine, donosi

ODLUKU

O DOPUNI ODLUKE O OPERATIVNIM PRAVILIMA ZA ŽIROKLIRING SISTEM

Član 1.

U Odluci o operativnim pravilima za žiroklirring sistem ("Službeni glasnik BiH", br. 37/19) u članu 4. iza stava (3) dodaje se stav (4) koji glasi:

- "(5) U izuzetnim slučajevima, kada to zahtijevaju potrebe poslovanja, guverner Centralne banke može da odredi da jedan od dana koji su u skladu sa stavom (2) ovog člana određeni kao neradni dani bude radni dan. Centralna banka će u tom slučaju obavijestiti sve učesnike pismenim putem najmanje osam dana prije dana određenog za rad."

Član 2.

- (1) Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".
- (2) Ova odluka objaviće se i u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku Republike Srpske", i "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH".

Predsjedavajuća

Upravnog odbora

Centralne banke

Bosne i Hercegovine

Guvernerka

Broj
UV-122-02-1-1903-5/25
20. decembra 2025. godine
Sarajevo

Dr. Jasmina Selimović, s. r.

Na osnovu člana 2. stav (3) tačka c), člana 7. stav (1) tačka b) i člana 70. Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07), Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine, na 13. sjednici održanoj dana 20.12.2025. godine, donosi

ODLUKU

O DOPUNI ODLUKE O OPERATIVNIM PRAVILIMA ZA ŽIROKLIRING SISTEM

Član 1.

U Odluci o operativnim pravilima za žiroklirring sistem ("Službeni glasnik BiH", br. 37/19) u članu 4. iza stava (3) dodaje se stav (4) koji glasi:

- "(5) U izuzetnim slučajevima, kada to zahtijevaju potrebe poslovanja, guverner Centralne banke može odrediti da jedan od dana koji su u skladu sa stavom (2) ovog člana određeni kao neradni dani bude radni dan. Centralna banka će u tom slučaju obavijestiti sve učesnike pismenim putem najmanje osam dana prije dana određenog za rad."

Član 2.

- (1) Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".
- (2) Ova odluka objavit će se i u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku Republike Srpske", i "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH".

Predsjedavajuća

Upravnog vijeća

Centralne banke

Bosne i Hercegovine

Guvernerka

Broj UV-122-02-1-1903-5/25
20. decembra 2025. godine
Sarajevo

Dr. Jasmina Selimović, s. r.

Na temelju članka 2. stavak (3) točka c), članka 7. stavak (1) točka b) i članka 70. Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 1/97, 29/02, 8/03, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07), Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine, na 13. sjednici održanoj dana 20.12.2025. godine, donosi

ODLUKU

O DOPUNI ODLUKE O OPERATIVNIM PRAVILIMA ZA ŽIROKLIRING SUSTAV

Članak 1.

U Odluci o operativnim pravilima za žirokliring sustav ("Službeni glasnik BiH", br. 37/19) u članku 4. iza stavka (3) dodaje se stavak (4) koji glasi:

"(5) U iznimnim slučajevima, kada to zahtijevaju potrebe poslovanja, guverner Centralne banke može odrediti da jedan od dana koji su u skladu sa stavkom (2) ovog članka određeni kao neradni dani bude radni dan. Centralna banka će u tom slučaju obavijestiti sve sudionike pismenim putem najmanje osam dana prije dana određenog za rad."

Članak 2.

- (1) Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".
- (2) Ova odluka objavit će se i u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku Republike Srpske", i "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH".

Predsjedateljica

Upravnog vijeća

Centralne banke

Broj UV-122-02-1-1903-5/25

20. prosinca 2025. godine

Sarajevo

Bosne i Hercegovine

Guvernerka

Dr. **Jasmina Selimović**, v. r.

ВИСОКИ СУДСКИ И ТУЖИЛАЧКИ САВЈЕТ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

348

На основу члана 88. став 1. тачка ф) Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/63, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 15 и 16.01.2026. године, донио је

ОДЛУКУ

О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА

Николић Славише, судији Основног суда у Сребреници, престаје мандат судије тог суда са даном 05.09.2025. године, због трајног губитка радне способности за вршење дужности судије.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

Дана 17.10.2025. године, Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТС, Савјет), је запримио допис председника Основног суда у Сребреници којим доставља Обавјештење Фонда за

пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске, филијала Бијељина, број: 9104/93-1.1-1820.0-12549/25 од 18.09.2025. године у којем се наводи да је Налазом, оцјеном и мишљењем Органа за вјештачење у првом степену број: ОРС-609/25 од 05.09.2025. године, утврђено да код Николић Славише постоји инвалидност - губитак радне способности због болести утицаја 100% почев од 05.09.2025. године.

Чланом 88. Закона о ВСТС-у БиХ, прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је и онај који је прописан ставом (1) тачком ф) наведеног члана, када се на основу медицинске документације докаже да је трајно изгубљена радна способност за вршење дужности судије или тужиоца. Даље у ставу (4) истог члана, предвиђено је како мандат судије или тужиоца из тачке (ф) истиче на дан који утврди Вијеће, у конкретном случају 05.09.2025. године.

У складу са напријед наведеним, а на основу члана 88. став 1. тачка ф) Закона о ВСТС-у БиХ, као и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине, донесена је одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-2-388-1/2026

16. јануара 2026. године

Председник

Санин Богунџић

На основу члана 88. став 1. тачка ф) Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/63, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Високо судско и тужилачко вјеће Босне и Херцеговине, на сједници одржаној 15 и 16.01.2026. године, донјело је

ОДЛУКУ

О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА

Николић Славише, судији Основног суда у Сребреници, престаје мандат судије тог суда са даном 05.09.2025. године, због трајног губитка радне способности за вршење дужности судије.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

Дана 17.10.2025. године, Високо судско и тужилачко вјеће Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТВ, Вјеће), је запримило допис председника Основног суда у Сребреници којим доставља Обавјештење Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске, филијала Бијељина, број: 9104/93-1.1-1820.0-12549/25 од 18.09.2025. године у којем се наводи да је Налазом, оцјеном и мишљењем Органа за вјештачење у првом степену број: ОРС-609/25 од 05.09.2025. године, утврђено да код Николић Славише постоји invalidnost - губитак радне способности због болести утицаја 100% почев од 05.09.2025. године. Чланом 88. Закона о ВСТВ-у БиХ, прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је и онај који је прописан ставом (1) тачком ф) наведеног члана, када се на основу медицинске документације докаже да је трајно изгубљена радна способност за вршење дужности судије или тужиоца. Далје у ставу (4) истог члана, предвиђено је како мандат судије или тужиоца из тачке (ф)

ističe na dan koji utvrdi Vijeće, u konkretnom slučaju 05.09.2025. godine.

U skladu sa naprijed navedenim, a na osnovu člana 88. stav 1. tačka f) Zakona o VSTV-u BiH, kao i člana 117. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, donesena je odluka kao u dispozitivu.

Broj 04-07-2-388-1/2026

16. januara 2026. godine

Predsjednik

Sanin Bogunić

Temeljem članka 88. stavak 1. točka f) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i članka 117. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/63, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj 15 i 16.01.2026. godine, donijelo je

ODLUKA

O PRESTANKU MANDATA

Nikolić Slaviši, sucu Osnovnog suda u Srebrenici, prestaje mandat suca tog suda sa danom 05.09.2025. godine, zbog trajnog gubitka radne sposobnosti za vršenje dužnosti suca.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Dana 17.10.2025. godine, Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: VSTV, Vijeće), je zaprimilo dopis predsjednika Osnovnog suda u Srebrenici kojim dostavlja Obavještenje Fonda za mirovinsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, filijala Bijeljina, broj: 9104/93-1.1-1820.0-12549/25 od 18.09.2025. godine u kojem se navodi da je Nalazom, ocjenom i mišljenjem Organa za vještačenje u prvom stepenu broj: ORS-609/25 od 05.09.2025. godine, utvrđeno da kod Nikolić Slaviše postoji invalidnost – gubitak radne sposobnosti zbog bolesti uticaja 100% počev od 05.09.2025. godine

Člankom 88. Zakona o VSTV-u BiH, propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat suca ili tužitelja, a jedan od razloga je i onaj koji je propisan stavkom (1) točkom f) navedenog članka, kada se na osnovu medicinske dokumentacije dokaže da je trajno izgubljena radna sposobnost za vršenje dužnosti suca ili tužitelja. Dalje u stavku (4) istog članka, predviđeno je kako mandat suca ili tužitelja iz točke (f) istiće na dan koji utvrdi Vijeće, u konkretnom slučaju 05.09.2025. godine.

U skladu sa naprijed navedenim, a na osnovu članka 88. stavak 1. točka f) Zakona o VSTV-u BiH, kao i članka 117. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine, donesena je odluka kao u dispozitivu.

Broj 04-07-2-388-1/2026

16. siječnja 2026. godine

Predsjednik

Sanin Bogunić

349

На основу члана 88. став 1. тачка а) Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине

("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 15. и 16.01.2026. године, донио

ОДЛУКА

О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА

Бегић Реџибу, судији Суда Босне и Херцеговине, престaje мандат судије тог суда, са даном 23.02.2026. године, ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТС БиХ), констатовано је да Бегић Реџибу, судија Суда Босне и Херцеговине дана 23.02.2026. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о ВСТС-у БиХ), прописани су разлози због којих престaje мандат судије или тужиоца, а један од разлога је и када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у пензију. Према члану 90. Закона о ВСТС-у БиХ, прописана старосна доб за обавезан одлазак у пензију је навршених седамдесет (70) година живота.

У складу са наведеним, утврђено је да су испуњени услови за престанак мандата ради обавезног одласка у пензију, а што је у конкретном случају 23.02.2026. године, те је на основу одредбе члана 88. став (1) тачка а) Закона о ВСТС-у БиХ, као и члана 117. Пословника ВСТС-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-2-388-2/2026

16. јануара 2026. године

Предсједник

Санин Богунџић

На основу члана 88. став 1. тачка а) Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Високо судско и тужилачко вјеће Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 15. и 16.01.2026. године, донјело

ОДЛУКУ

О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА

Бегић Редџибу, судији Суда Босне и Херцеговине, престaje мандат судије тог суда, са даном 23.02.2026. године, ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Вјеће), констатовано је да Бегић Редџибу, судија Суда Босне и Херцеговине дана 23.02.2026. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о ВСТВ-у

БиХ), прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у пензију. Према члану 90. Закона о VSTV-у БиХ, прописана старосна доб за обавезан одлазак у пензију је навршених седамдесет (70) година живота.

На основу наведеног, утврђено је да су испуњени услови за престанак мандата ради обавезног одласка у пензију, а што је у конкретном случају 23.02.2026. године, те је на основу одредбе члана 88. става (1) тачка а) Закона о VSTV-у БиХ, као и члана 117. Пословника VSTV-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-2-388-2/2026
16. јануара 2026. године

Предсједник
Sanin Bogunić

На основу чланка 88. ставак 1. тачка а) Закона о Visokом судбеном и туžителском вјећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и чланка 117. Пословника Visоког судбеног и туžителског вјећа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Visоко судбено и туžителско вјеће Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 15. и 16.01.2026. године, донјело

ODLUKU

O PRESTANKU MANDATA

Begić Redžibu, sucu Suda Bosne i Hercegovine, престаје мандат суца тог суда, са даном 23.02.2026. године, ради одласка у mirovinu.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Visоког судбеног и туžителског вјећа Босне и Херцеговине (у даљем тексту: VSTV БиХ), констатовано је да Begić Redžib, судac Suda Bosne i Hercegovine дана 23.02.2026. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланком 88. Закона о Visоком судбеном и туžителском вјећу Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о VSTV-у БиХ), прописани су разлози због којих престаје мандат суца или туžителја, а један од разлога је и када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у mirovinu. Према чланку 90. Закона о VSTV-у БиХ, прописана старосна доб за обавезан одлазак у mirovinu је навршених седамдесет (70) година живота.

Сукладно наведеном, утврђено је да су испуњени uvjeti за престанак мандата ради обавезног одласка у mirovinu, а што је у конкретном случају 23.02.2026. године, те је на основу одредбе чланка 88. ставак (1) тачка а) Закона о VSTV-у БиХ, као и чланка 117. Пословника VSTV-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-2-388-2/2026
16. сijeчња 2026. године

Предсједник
Sanin Bogunić

350

На основу члана 88. став 1. тачка а) Закона о Visоком судском и туžилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Visоког судског и туžилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14,

78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Visоки судски и туžилачки савјет Босне и Херцеговине је на сједници одржаној 15. и 16.01.2026. године, донио

ODLUKU

O PRESTANKU MANDATA

Jahjaefendić Jasminu, судији Vрховног суда Федерације Босне и Херцеговине, престаје мандат судије тог суда са даном 23.02.2026. године, ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Visоког судског и туžилачког савјета Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТС БиХ), констатовано је да Јахјаефендић Јасмин, судија Vрховног суда Босне и Херцеговине, дана 23.02.2026. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланом 88. Закона о Visоком судском и туžилачком савјету Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о ВСТС-у БиХ), прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је и када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у пензију. Према члану 90. Закона о ВСТС-у БиХ, прописана старосна доб за обавезан одлазак у пензију је навршених седамдесет (70) година живота.

У складу са наведеним, утврђено је да су испуњени услови за престанак мандата ради обавезног одласка у пензију, а што је у конкретном случају 23.02.2026. године, те је на основу одредбе члана 88. став (1) тачка а) Закона о ВСТС-у БиХ, као и члана 117. Пословника ВСТС-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-2-388-3/2026
16. јануара 2026. године

Предсједник
Санин Богунјић

На основу члана 88. став 1. тачка а) Закона о Visоком судском и туžилачком вјећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Visоког судског и туžилачког вјећа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Visоко судско и туžилачко вјеће Босне и Херцеговине је на сједници одржаној 15. и 16.01.2026. године, донјело

ODLUKU

O PRESTANKU MANDATA

Jahjaefendić Jasminu, судији Vрховног суда Федерације Босне и Херцеговине, престаје мандат судије тог суда, са даном 23.02.2026. године, ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Visоког судског и туžилачког вјећа Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Вјеће), констатовано је да Јахјаефендић Јасмин, судија Vрховног суда Федерације Босне и Херцеговине, дана 23.02.2026. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Dana 03.12.2025. godine, Vesna Sarajlić, sudija Okružnog suda u Prijedoru, dostavila je dopis Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: VSTV BiH) kojim je podnijela ostavku na navedenu dužnost, radi odlaska u penziju, a koja ostavka treba da stupi na snagu 31.03.2026. godine.

Članom 88. Zakona o VSTV BiH, propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat sudije ili tužioca, a jedan od razloga je u slučaju podnošenja ostavke. Prilikom podnošenja ostavke, mandat sudije ili tužioca ističe na dan kada VSTV BiH primi njegovu pismenu ostavku ili na dan kada ostavka treba da stupi na snagu, koje od navedenog nastupa kasnije, a što je u konkretnom slučaju 31.03.2026. godine.

U skladu s naprijed navedenim, a na osnovu člana 88. stav 1. tačka d) Zakona o VSTV-u BiH, kao i člana 117. Poslovnika VSTV-a BiH, donesena je odluka kao u dispozitivu.

Broj 04-07-2-388-4/2026
16. januara 2026. godine

Predsjednik
Sanin Bogunić

Na temelju članka 88. stavak 1. točka d) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i članka 117. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 15. i 16.01.2026. godine, donijelo

ODLUKU

O PRESTANKU MANDATA

Sarajlić Vesni, sucu Okružnog suda u Prijedoru, prestaje mandat suca tog suda, sa danom 31.03.2026. godine, zbog podnošenja ostavke, radi odlaska u mirovinu.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Dana 03.12.2025. godine, Vesna Sarajlić, sudac Okružnog suda u Prijedoru, dostavila je dopis Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: VSTV BiH) kojim je podnijela ostavku na navedenu dužnost, radi odlaska u mirovinu, a koja ostavka treba da stupi na snagu 31.03.2026. godine.

Članom 88. Zakona o VSTV BiH, propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat suca ili tužitelja, a jedan od razloga je u slučaju podnošenja ostavke. Prilikom podnošenja ostavke, mandat suca ili tužitelja ističe na dan kada VSTV BiH primi njegovu pismenu ostavku ili na dan kada ostavka treba da stupi na snagu, koje od navedenog nastupa kasnije, a što je u konkretnom slučaju 31.03.2026. godine.

Sukladno naprijed navedenom, a na temelju članka 88. stavak 1. točka d) Zakona o VSTV-u BiH, kao i članka 117. Poslovnika VSTV-a BiH, donesena je odluka kao u dispozitivu.

Broj 04-07-2-388-4/2026
16. siječnja 2026. godine

Predsjednik
Sanin Bogunić

352

На основу члана 88. став 1. тачка а) Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Високи судски и тужилачки савјет Босне и

Херцеговине је, на сједници одржаној 15. и 16.01.2026. године, донио

ОДЛУКУ

О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА

Зорић Милени, судији Округног суда у Бијељини, престаје мандат судије тог суда, са даном 28.02.2026. године, ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ВСТС БиХ), констатовано је да Зорић Милена, судија Округног суда у Бијељини дана 28.02.2026. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о ВСТС-у БиХ), прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тужиоца, а један од разлога је и када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у пензију. Према члану 90. Закона о ВСТС-у БиХ, прописана старосна доб за обавезан одлазак у пензију је навршених седамдесет (70) година живота.

У складу са наведеним, утврђено је да су испуњени услови за престанак мандата ради обавезног одласка у пензију, а што је у конкретном случају 28.02.2026. године, те је на основу одредбе члана 88. став (1) тачка а) Закона о ВСТС-у БиХ, као и члана 117. Пословника ВСТС-а БиХ, донесена одлука као у диспозитиву.

Број 04-07-2-388-5/2026
16. јануара 2026. године

Председник
Санин Богунџић

На основу члана 88. став 1. тачка а) Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 117. Пословника Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 79/25), Високо судско и тужилачко вјеће Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 15. и 16.01.2026. године, донијело

ОДЛУКУ

О ПРЕСТАНКУ МАНДАТА

Zorić Mileni, судији Округног суда у Бијелјини, престаје мандат судије тог суда, са даном 28.02.2026. године, ради одласка у пензију.

Ова одлука ће бити објављена у "Службеном гласнику БиХ".

Образложење

На основу података из службене евиденције Високог судског и тужилачког вјећа Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Вјеће), констатовано је да Зорић Милена, судија Округног суда у Бијелјини, дана 28.02.2026. године, навршава старосну доб од седамдесет (70) година живота.

Чланом 88. Закона о Високом судском и тужилачком вјећу Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон о VSTV-u BiH), прописани су разлози због којих престаје мандат судије или тузиоца, а један од разлога је када наврше старосну доб прописану за обавезан одлазак у пензију. Према члану 90.

Zakona o VSTV-u BiH, propisana starosna dob za obavezan odlazak u penziju je navršenih sedamdeset (70) godina života.

Na osnovu navedenog, utvrđeno je da su ispunjeni uslovi za prestanak mandata radi obaveznog odlaska u penziju, a što je u konkretnom slučaju 28.02.2026. godine, te je na osnovu odredbe člana 88. stava (1) tačka a) Zakona o VSTV-u BiH, kao i člana 117. Poslovnika VSTV-a BiH, donesena odluka kao u dispozitivu.

Број 04-07-2-388-5/2026
16. јануара 2026. године

Предсједник
Sanin Bogunić

Na temelju članka 88. stavak 1. točka a) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i članka 117. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 79/25), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 15. i 16.01.2026. godine, donijelo

ODLUKU

O PRESTANKU MANDATA

Zorić Mileni, sucu Okružnog suda u Bijeljini, prestaje mandat suca tog suda, sa danom 28.02.2026. godine, radi odlaska u mirovinu.

Ova odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH".

Образложење

Na temelju podataka iz službene evidencije Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: VSTV BiH), konstatovano je da Zorić Milena, sudac Okružnog suda u Bijeljini, dana 28.02.2026. godine, navršava starosnu dob od sedamdeset (70) godina života.

Člankom 88. Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon o VSTV-u BiH), propisani su razlozi zbog kojih prestaje mandat suca ili tužitelja, a jedan od razloga je i kada navrše starosnu dob propisanu za obavezan odlazak u mirovinu. Prema članku 90. Zakona o VSTV-u BiH, propisana starosna dob za obavezan odlazak u mirovinu je navršenih sedamdeset (70) godina života.

Sukladno navedenom, utvrđeno je da su ispunjeni uvjeti za prestanak mandata radi obaveznog odlaska u mirovinu, a što je u konkretnom slučaju 28.02.2026. godine, te je na osnovu odredbe članka 88. stavak (1) točka a) Zakona o VSTV-u BiH, kao i članka 117. Poslovnika VSTV-a BiH, donesena odluka kao u dispozitivu.

Број 04-07-2-388-5/2026
16. сiječnja 2026. године

Предсједник
Sanin Bogunić

353

На основу члана 17. став (1) и члана 44. став (1) Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 61. и 62. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 75/25), Високи судски и тужилачки савјет

Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 19. и 20.03.2025. године, донио

РЈЕШЕЊЕ

O ИМЕНОВАЊУ ПРЕДСЈЕДНИКА ОПШТИНСКОГ СУДА У БУГОЈНУ

I

За предсједника Општинског суда у Бугојну именује се **Хаџибеговић - Харачић Ранџана**.

II

Датум ступања на дужност именоване је 02.02.2026. године, у складу са одлуком Савјета са сједнице одржане 15. и 16.01.2026. године.

III

Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

IV

Рјешење о именовању са образложењем објављено је на интернет страници Савјета.

Број 04-07-2-380-11/2026
16. јануара 2026. године

Предсједник
Sanin Bogunić, с. р.

Na osnovu člana 17. stav (1) i člana 44. stav (1) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 61. i 62. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 75/25), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 19. i 20.03.2025. godine, donijelo

RJEŠENJE

O IMENOVANJU PREDSJEDNIKA OPĆINSKOG SUDA U BUGOJNU

I

За предсједника Опćинског суда у Бугојну именује се **Хаџибеговић - Харачић Ранџана**.

II

Датум ступања на дужност именоване је 02.02.2026. године, у складу са одлуком Вјећа са сједнице одржане 15. и 16.01.2026. године.

III

Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

IV

Рјешење о именовању са образложењем објављено је на интернет страници Вјећа.

Број 04-07-2-380-11/2026
16. јануара 2026. године

Предсједник
Sanin Bogunić, с. р.

Temeljem članka 17. stavak (1) i članka 44. stavak (1) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i članka 61. i 62. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 75/25), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 19. i 20.03.2025. godine, donijelo

РЈЕШЕЊЕ**О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ КАНТОНАЛНОГ СУДА У МОСТАРУ****I**

За судију Кантоналног суда у Мостару именује се **Брчић Рожајац Елма**.

II

Датум ступања на дужност именоване је 02.02.2026. године, у складу са одлуком Савјета са сједнице одржане 15. и 16.01.2026. године.

III

Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

IV

Рјешење о именовању са образложењем објављено је на интернет страници Савјета.

Број 04-07-2-380-13/2026

Предсједник

16. јануара 2026. године

Санин Богунџић, с. р.

Na osnovu člana 17. stav (1) i člana 44. stav (1) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 61. i 62. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, /41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 75/25), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 03. i 04.09.2025. godine, donijelo

РЈЕШЕЊЕ**О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ КАНТОНАЛНОГ СУДА У МОСТАРУ****I**

За судију Кантоналног суда у Мостару именује се **Брчић Рожајац Елма**.

II

Датум ступања на дужност именоване је 02.02.2026. године, у складу са одлуком Вјећа са сједнице одржане 15. и 16.01.2026. године.

III

Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

IV

Рјешење о именовању са образложењем објављено је на интернет страници Вјећа.

Број 04-07-2-380-13/2026

Предсједник

16. јануара 2026. године

Санин Богунџић, с. р.

Temeljem članka 17. stavak (1) i članka 44. stavak (1) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i članka 61. i 62. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 75/25), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 03. i 04.09.2025. godine, donijelo

РЈЕШЕЊЕ**О ИМЕНОВАЊУ СУДА КАНТОНАЛНОГ СУДА У МОСТАРУ****I**

За суца Кантоналног суда у Мостару именује се **Брчић Рожајац Елма**.

II

Datum stupanja na dužnost imenovane je 02.02.2026. godine, sukladno odluci Vijeća sa sjednice održane 15. i 16.01.2026. godine.

III

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

IV

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Vijeća.

Број 04-07-2-380-13/2026

16. сiječnja 2026. године

Предсједник

Санин Богунџић, в. р.

356

Na osnovu člana 17. stav (1) i člana 44. stav (1) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom savjetu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 61. i 62. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 75/25), Visoki sudski i tužilački savjet Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 24. i 25.09.2025. године, донио

РЈЕШЕЊЕ**О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ ОКРУЖНОГ ПРИВРЕДНОГ СУДА У БАЊА ЛУЦИ****I**

За судију Округног привредног суда у Бања Луци именује се **Шарић Вера**.

II

Датум ступања на дужност именоване је 02.02.2026. године, у складу са одлуком Савјета са сједнице одржане 15. и 16.01.2026. године.

III

Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

IV

Рјешење о именовању са образложењем објављено је на интернет страници Савјета.

Број 04-07-2-380-15/2026

16. јануара 2026. године

Предсједник

Санин Богунџић, с. р.

Na osnovu člana 17. stav (1) i člana 44. stav (1) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 61. i 62. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, /41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 75/25), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 24. i 25.09.2025. године, donijelo

РЈЕШЕЊЕ**О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ ОКРУЖНОГ ПРИВРЕДНОГ СУДА У BANJA LUCI****I**

Za судију Okружног привредног суда у Banja Luci именује се **Šarić Vera**.

II

Datum stupanja na dužnost imenovane je 02.02.2026. godine, u skladu sa odlukom Vijeća sa sjednice održane 15. i 16.01.2026. godine.

III

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

IV

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Vijeća.

Broj 04-07-2-380-15/2026

16. januara 2026. godine

Predsjednik

Sanin Bogunić, s. r.

Temeljem članka 17. stavak (1) i članka 44. stavak (1) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i članka 61. i 62. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 75/25), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 24. i 25.09.2025. godine, donijelo

РЈЕШЕЊЕ**О ИМЕНОВАЊУ СУКА ОКРУЖНОГ ПРИВРЕДНОГ СУДА У BANJA LUCI****I**

Za suca Okружног привредног суда у Banja Luci именује се **Šarić Vera**.

II

Datum stupanja na dužnost imenovane je 02.02.2026. godine, sukladno odluci Vijeća sa sjednice održane 15. i 16.01.2026. godine.

III

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

IV

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Vijeća.

Broj 04-07-2-380-15/2026

16. siječnja 2026. godine

Predsjednik

Sanin Bogunić, v. r.

357

На основу члана 17. став (1) и члана 44. став (1) Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 61. и 62. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 75/25), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је на сједници одржаној 18. и 19.06.2025. године, донио

РЈЕШЕЊЕ**О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ КАНТОНАЛНОГ СУДА У САРАЈЕВУ****I**

Za судију Кантоналног суда у Сарајеву именује се **Čano - Sejfović Belma**.

II

Datum stupanja na dužnost imenovane je 02.02.2026. godine, u skladu sa odlukom Savjeta sa sjednice održane 15. i 16.01.2026. godine.

III

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

IV

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Savjeta.

Broj 04-07-2-380-14/2026

16. januara 2026. godine

Predsjednik

Sanin Bogunić, s. r.

Na osnovu člana 17. stav (1) i člana 44. stav (1) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 61. i 62. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 75/25), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 18. i 19.06.2025. godine, donijelo

РЈЕШЕЊЕ**О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ КАНТОНАЛНОГ СУДА У САРАЈЕВУ****I**

Za судију Кантоналног суда у Сарајеву именује се **Čano - Sejfović Belma**.

II

Datum stupanja na dužnost imenovane je 02.02.2026. godine, u skladu sa odlukom Vijeća sa sjednice održane 15. i 16.01.2026. godine.

III

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

IV

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Vijeća.

Broj 04-07-2-380-14/2026

16. januara 2026. godine

Predsjednik

Sanin Bogunić, s. r.

Temeljem članka 17. stavak (1) i članka 44. stavak (1) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i članka 61. i 62. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 75/25), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 18. i 19.06.2025. godine, donijelo

RJEŠENJE**O IMENOVANJU SUCA KANTONALNOG SUDA U SARAJEVU****I**

Za suca Kantonalnog suda u Sarajevu imenuje se **Čano - Sejfović Belma**.

II

Datum stupanja na dužnost imenovane je 02.02.2026. godine, sukladno odluci Vijeća sa sjednice održane 15. i 16.01.2026. godine.

III

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

IV

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Vijeća.

Broj 04-07-2-380-14/2026

16. siječnja 2026. godine

Predsjednik

Sanin Bogunić, v. r.

358

На основу члана 17. став (1) и члана 44. став (1) Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 61. и 62. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 75/25), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 09. и 10.07.2025. године, донио

RJEŠEЊE**O IMENOVANJU SUDIJE OKRUŽNOG SUDA U BAŃA LUCI****I**

Za sudiju Okružnog suda u BaŃa Luci imenuje se **Ђукић Десанка**.

II

Datum stupanja na dužnost imenovane je 02.02.2026. godine, u skladu sa odlukom Savjeta sa sjednice održane 15. i 16.01.2026. godine.

III

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

IV

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Savjeta.

Broj 04-07-2-380-16/2026

16. januara 2026. godine

Predsjednik

Санин Богунџић, с. р.

Na osnovu člana 17. stav (1) i člana 44. stav (1) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 61. i 62. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 75/25), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 09. i 10.07.2025. godine, donijelo

RJEŠENJE**O IMENOVANJU SUDIJE OKRUŽNOG SUDA U BANJA LUCI****I**

Za sudiju Okružnog suda u Banja Luci imenuje se **Ђукић Десанка**.

II

Datum stupanja na dužnost imenovane je 02.02.2026. godine, u skladu sa odlukom Vijeća sa sjednice održane 15. i 16.01.2026. godine.

III

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

IV

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Vijeća.

Broj 04-07-2-380-16/2026

16. januara 2026. godine

Predsjednik

Санин Богунџић, с. р.

Темелјем члана 17. ставак (1) и члана 44. ставак (1) Закона о Високом судском и тужителском вјећу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 61. и 62. Пословника Високог судског и тужителског вјећа Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 75/25), Високо судбено и тужителско вјеће Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 09. и 10.07.2025. године, донијело

RJEŠENJE**O IMENOVANJU SUCA OKRUŽNOG SUDA U BANJA LUCI****I**

Za suca Okružnog suda u Banja Luci imenuje se **Ђукић Десанка**.

II

Datum stupanja na dužnost imenovane je 02.02.2026. godine, sukladno odluci Vijeća sa sjednice održane 15. i 16.01.2026. godine.

III

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

IV

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Vijeća.

Broj 04-07-2-380-16/2026

16. siječnja 2026. godine

Predsjednik

Санин Богунџић, в. р.

359

На основу члана 17. став (1) и члана 44. став (1) Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 61. и 62. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 75/25), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 24. и 25.09.2025. године, донио

РЈЕШЕЊЕ**О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ ОПШТИНСКОГ СУДА У
САРАЈЕВУ**

I

За судију Општинског суда у Сарајеву именује се **Беширевић - Нурковић Селма**.

II

Датум ступања на дужност именоване је 02.02.2026. године, у складу са одлуком Савјета са сједнице одржане 15. и 16.01.2026. године.

III

Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

IV

Рјешење о именовању са образложењем објављено је на интернет страници Савјета.

Број 04-07-2-380-17/2026

Предсједник

16. јануара 2026. године

Санин Богунјић, с.р.

Na osnovu člana 17. stav (1) i člana 44. stav (1) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 61. i 62. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, /41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 75/25), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 24. i 25.09.2025. године, donijelo

РЈЕШЕЊЕ**О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ ОПЋИНСКОГ СУДА У
САРАЈЕВУ**

I

За судију Опћинског суда у Сарајеву именује се **Беширевић - Нурковић Селма**.

II

Датум ступања на дужност именоване је 02.02.2026. године, у складу са одлуком Вјећа са сједнице одржане 15. и 16.01.2026. године.

III

Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

IV

Рјешење о именовању са образложењем објављено је на интернет страници Вјећа.

Број 04-07-2-380-17/2026

Предсједник

16. јануара 2026. године

Санин Богунјић, с.р.

Temeljem članka 17. stavak (1) i članka 44. stavak (1) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i članka 61. i 62. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 75/25), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 24. i 25.09.2025. године, donijelo

РЈЕШЕЊЕ**О ИМЕНОВАЊУ СУЧА ОПЋИНСКОГ СУДА У
САРАЈЕВУ**

I

За суца Опћинског суда у Сарајеву именује се **Беширевић - Нурковић Селма**.

II

Datum stupanja na dužnost imenovane je 02.02.2026. godine, sukladno odluci Vijeća sa sjednice održane 15. i 16.01.2026. године.

III

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

IV

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Vijeća.

Број 04-07-2-380-17/2026

Предсједник

16. сiječnja 2026. године

Sanin Bogunić, v. r.

360

Na osnovu člana 17. stav (1) i člana 44. stav (1) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom savjetu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 61. i 62. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog savjeta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 75/25), Visoki sudski i tužilački savjet Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 18. i 19.06.2025. године, donio

РЈЕШЕЊЕ**О ИМЕНОВАЊУ СУДИЈЕ ВИШЕГ ПРИВРЕДНОГ
СУДА У БАЊА ЛУЦИ**

I

За судију Вишег привредног суда у Бања Луци именује се **Томић - Игњатић Ана**.

II

Датум ступања на дужност именоване је 02.02.2026. године, у складу са одлуком Савјета са сједнице одржане 15. и 16.01.2026. године.

III

Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

IV

Рјешење о именовању са образложењем објављено је на интернет страници Савјета.

Број 04-07-2-380-18/2026

Предсједник

16. јануара 2026. године

Санин Богунјић, с.р.

Na osnovu člana 17. stav (1) i člana 44. stav (1) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 61. i 62. Poslovnika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, /41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 75/25), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 18. i 19.06.2025. године, donijelo

RJEŠENJE
O IMENOVANJU TUŽITELJA KANTONALNOG
TUŽITELJSTVA TUZLANSKOG KANTONA

Za tužitelja Kantonalnog tužiteljstva Tuzlanskog kantona
imenuje se **Karić Sanja**.

Datum stupanja na dužnost imenovane je 02.02.2026.. godine, sukladno odluci Vijeća sa sjednice održane 15. i 16.01.2026. godine.

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Vijeća.

Broj 04-07-2-380-19/2026
16. siječnja 2026. godine

Predsjednik
Sanin Bogunić, v. r.

362

На основу члана 17. став (2) и члана 44. став (1) Закона о Високом судском и тужилачком савјету Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 и 50/24) и члана 61. и 62. Пословника Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 и 75/25), Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцеговине је, на сједници одржаној 03. и 04.09.2025. године, донио

РЈЕШЕЊЕ
О ИМЕНОВАЊУ ЗАМЈЕНИКА ГЛАВНОГ ТУЖИОЦА
КАНТОНАЛНОГ ТУЖИЛАШТВА
СРЕДЊОБОСАНСКОГ КАНТОНА

За замјеника главног тужиоца Кантоналног тужилаштва Средњобосанског кантона именује се **Хаџић Шахир**.

Датум ступања на дужност именованог је 02.02.2026. године, у складу са одлуком Савјета са сједнице одржане 15. и 16.01.2026. године.

III

Ово рјешење објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

IV

Рјешење о именовању са образложењем објављено је на интернет страници Савјета.

Број 04-07-2-380-20/2026
16. јануара 2026. године

Предсједник
Санин Богунџић, с. р.

Na osnovu člana 17. stav (2) i člana 44. stav (1) Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i člana 61. i 62. Poslovnika Visokog sudskog i

tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 75/25), Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 03. i 04.09.2025. godine, donijelo

RJEŠENJE
O IMENOVANJU ZAMJENIKA GLAVNOG TUŽIOCA
KANTONALNOG TUŽILAŠTVA
SREDNJOBOSANSKOG KANTONA

Za zamjenika glavnog tužioca Kantonalnog tužilaštva Srednjobosanskog kantona imenuje se **Hadžić Šaćir**.

Datum stupanja na dužnost imenovanog je 02.02.2026. godine, u skladu sa odlukom Vijeća sa sjednice održane 15. i 16.01.2026. godine.

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Vijeća.

Broj 04-07-2-380-20/2026
16. januara 2026. godine

Predsjednik
Sanin Bogunić, s. r.

Temeljem članka 17. stavak (2) i članka 44. stavak (1) Zakona o Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 93/05, 48/07, 15/08, 63/23, 9/24 i 50/24) i članka 61. i 62. Poslovnika Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 55/13, 96/13, 46/14, 61/14, 78/14, 27/15, 46/15, 93/16, 48/17, 88/17, 41/18, 64/18, 12/21, 26/21, 35/21, 68/21, 1/22, 26/23, 83/23, 9/24, 27/24, 72/24 i 75/25), Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće Bosne i Hercegovine je, na sjednici održanoj 03. i 04.09.2025. godine, donijelo

RJEŠENJE
O IMENOVANJU ZAMJENIKA GLAVNOG TUŽITELJA
KANTONALNOG TUŽITELJSTVA
SREDNJOBOSANSKOG KANTONA

Za zamjenika glavnog tužitelja Kantonalnog tužiteljstva Srednjobosanskog kantona imenuje se **Hadžić Šaćir**.

Datum stupanja na dužnost imenovanog je 02.02.2026. godine, sukladno odluci Vijeća sa sjednice održane 15. i 16.01.2026. godine.

Ovo rješenje objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Rješenje o imenovanju sa obrazloženjem objavljeno je na internet stranici Vijeća.

Broj 04-07-2-380-20/2026
16. siječnja 2026. godine

Predsjednik
Sanin Bogunić, v. r.

САДРЖАЈ

ПРЕДСЈЕДНИШТВО

БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

- 335 Одлука о кориштењу средстава интервентне текуће резерве (српски језик) 1
 Одлука о кориштењу средстава интервентне текуће резерве (bosanski jezik) 1
 Одлука о кориштењу средстава интервентне текуће причуве (hrvatski jezik) 2
 336 Закључак број 01-50-1-236-3/26 (српски језик) 2
 Закључак број 01-50-1-236-3/26 (bosanski jezik) 2
 Закључак број 01-50-1-236-3/26 (hrvatski jezik) 3

САВЈЕТ МИНИСТРА

БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

- 337 Одлука о измјени и допуни Одлуке о вишегодишњем пројекту набавке хеликоптера за Министарство одбране и Оружане снаге Босне и Херцеговине (српски језик) 3
 Одлука о измјени и допуни Одлуке о вишегодишњем пројекту набавке хеликоптера за Министарство одбране и Оружане снаге Босне и Херцеговине (bosanski jezik) 3
 Одлука о измјени и допуни Одлуке о вишегодишњем пројекту набавке хеликоптера за Министарство одбране и Оружане снаге Босне и Херцеговине (hrvatski jezik) 4
 338 Одлука о одобравању вишегодишњег пројекта Обезбјеђење набавке нове теренске униформе Оружаних снага Босне и Херцеговине (српски језик) 4
 Одлука о одобравању Вишегодишњег пројекта Осигурање набавке нове теренске униформе Оружаних снага Босне и Херцеговине (bosanski jezik) 5
 Одлука о одобравању вишегодишњег пројекта Осигурање набавке нове теренске одоре Оружаних снага Босне и Херцеговине (hrvatski jezik) 6
 339 Одлука о продужењу рока провођења стратешког циља 1.2.а Ревидиране државне стратегије за рад на предметима ратних злочина (српски језик) 6
 Одлука о продужењу рока провођења стратешког циља 1.2.а Ревидиране државне стратегије за рад на предметима ратних злочина (bosanski jezik) 7
 Одлука о продужењу рока provedbe стратешког циља 1.2.а Ревидиране државне стратегије за рад на предметима ратних злочина (hrvatski jezik) 7
 340 Одлука о додјели Државне награде за спорт Босне и Херцеговине за 2025. годину (српски језик) 7
 Одлука о додјели државне награде за спорт Босне и Херцеговине за 2025. годину (bosanski jezik) 8
 Одлука о додјели државне награде за спорт Босне и Херцеговине за 2025. годину (hrvatski jezik) 8
 341 Одлука о давању сагласности на продужење примјене Меморандума о разумијевању између Савјета министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Словеније (српски језик) 9

- Одлука о давању сагласности на продужење примјене Меморандума о разумијевању између Вјјећа министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Словеније (bosanski jezik) 9
 Одлука о давању сагласности на продужење примјене Меморандума о разумијевању између Вјјећа министара Босне и Херцеговине и Владе Републике Словеније (hrvatski jezik) 10
 342 Одлука о висини једнократне новчане награде за заслужног спортисту Босне и Херцеговине и врхунског спортисту међународног разреда за 2025. годину (српски језик) 10
 Одлука о висини једнократне новчане награде за заслужног спортисту Босне и Херцеговине и врхунског спортисту међународног разреда за 2025. годину (bosanski jezik) 11
 Одлука о висини једнократне новчане награде за заслужног спортисту Босне и Херцеговине и врхунског спортисту међународног разреда за 2025. годину (hrvatski jezik) 12

МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА ПРАВА И ИЗБЈЕГЛИЦЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

- 343 Одлука о усвајању ревидираног Етичког кодекса истраживања са дјецом и о дјечи у Босни и Херцеговини (српски језик) 13
 Одлука о усвајању ревидираног Етичког кодекса истраживања са дјецом и о дјечи у Босни и Херцеговини (bosanski jezik) 20
 Одлука о усвајању ревидираног Етичког кодекса истраживања са дјецом и о дјечи у Босни и Херцеговини (hrvatski jezik) 27

КОНКУРЕНЦИЈСКИ САВЈЕТ

БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

- 344 Рјешење број УП-01-26-1-003-77/25 (српски језик) 34
 Рјешење број УП-01-26-1-003-77/25 (bosanski jezik) 53
 Рјешење број УП-01-26-1-003-77/25 (hrvatski jezik) 70
 345 Закључак број УП-02-26-1-032-6/25 (српски језик) 88
 Закључак број УП-02-26-1-032-6/25 (bosanski jezik) 89
 Закључак број УП-02-26-1-032-6/25 (hrvatski jezik) 90

ЦЕНТРАЛНА БАНКА

БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

- 346 Одлука о измјени и допунама Одлуке о утврђивању оперативних правила за бруто поравнање у реалном времену (српски језик) 92
 Одлука о измјени и допунама Одлуке о утврђивању оперативних правила за бруто поравнање у реалном времену (bosanski jezik) 92
 Одлука о измјени и допунама Одлуке о утврђивању оперативних правила за бруто поравнање у реалном времену (hrvatski jezik) 93
 347 Одлука о допуни Одлуке о оперативним правилима за жирокиринг систем (српски језик) 93

	Odluka o dopuni Odluke o operativnim pravilima za žirokliring sistem (bosanski jezik)	93	Rješenje o imenovanju suca Okružnog privrednog suda u Banja Luci (hrvatski jezik)	102
	Odluka o dopuni Odluke o operativnim pravilima za žirokliring sustav (hrvatski jezik)	94	Rješenje o imenovanju sudije Kantonalnog suda u Sarajevu (srpski jezik)	102
ВИСОКИ СУДСКИ И ТУЖИЛАЧКИ САВЈЕТ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ				
348	Odluka o prestanku mandata (srpski jezik)	94	Rješenje o imenovanju suca Kantonalnog suda u Sarajevu (bosanski jezik)	102
	Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik)	94	Rješenje o imenovanju suca Kantonalnog suda u Sarajevu (hrvatski jezik)	102
	Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik)	95	Rješenje o imenovanju sudije Okružnog suda u Banja Luci (srpski jezik)	103
349	Odluka o prestanku mandata (srpski jezik)	95	Rješenje o imenovanju sudije Okružnog suda u Banja Luci (bosanski jezik)	103
	Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik)	95	Rješenje o imenovanju suca Okružnog suda u Banja Luci (hrvatski jezik)	103
	Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik)	96	Rješenje o imenovanju sudije Općinskog suda u Sarajevu (srpski jezik)	103
350	Odluka o prestanku mandata (srpski jezik)	96	Rješenje o imenovanju sudije Općinskog suda u Sarajevu (bosanski jezik)	104
	Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik)	96	Rješenje o imenovanju suca Općinskog suda u Sarajevu (hrvatski jezik)	104
	Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik)	97	Rješenje o imenovanju sudije Вишег привредног суда у Бања Луци (srpski jezik)	104
351	Odluka o prestanku mandata (srpski jezik)	97	Rješenje o imenovanju sudije Вишег привредног суда u Banja Luci (bosanski jezik)	104
	Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik)	97	Rješenje o imenovanju suca Вишег привредног суда u Banja Luci (hrvatski jezik)	105
	Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik)	98	Rješenje o imenovanju тужиоца Кантоналног тужилаштва Тузланског кантона (srpski jezik)	105
352	Odluka o prestanku mandata (srpski jezik)	98	Rješenje o imenovanju тужиоца Kantonalnog тужилаштва Tuzlanskog kantona (bosanski jezik)	105
	Odluka o prestanku mandata (bosanski jezik)	98	Rješenje o imenovanju тужитеља Kantonalnog тужитељства Tuzlanskog kantona (hrvatski jezik)	105
	Odluka o prestanku mandata (hrvatski jezik)	99	Rješenje o imenovanju замјеника главног тужиоца Кантоналног тужилаштва Средњобосанског кантона (srpski jezik)	106
353	Rješenje o imenovanju predsjednika Općinskog suda u Bugojnu (srpski jezik)	99	Rješenje o imenovanju замјеника главног тужитеља Kantonalnog тужитељства Srednjobosanskog kantona (bosanski jezik)	106
	Rješenje o imenovanju predsjednika Općinskog suda u Bugojnu (bosanski jezik)	99	Rješenje o imenovanju замјеника главног тужитеља Kantonalnog тужитељства Srednjobosanskog kantona (hrvatski jezik)	106
	Rješenje o imenovanju predsjednika Općinskog suda u Bugojnu (hrvatski jezik)	99		
354	Rješenje o imenovanju predsjednika Općinskog suda u Žepču (srpski jezik)	100		
	Rješenje o imenovanju predsjednika Općinskog suda u Žepču (bosanski jezik)	100		
	Rješenje o imenovanju predsjednika Općinskog suda u Žepču (hrvatski jezik)	100		
355	Rješenje o imenovanju sudije Kantonalnog suda u Mostaru (srpski jezik)	100		
	Rješenje o imenovanju sudije Kantonalnog suda u Mostaru (bosanski jezik)	101		
	Rješenje o imenovanju suca Kantonalnog suda u Mostaru (hrvatski jezik)	101		
356	Rješenje o imenovanju sudije Okružnog privrednog suda u Banja Luci (srpski jezik)	101		
	Rješenje o imenovanju sudije Okružnog privrednog suda u Banja Luci (bosanski jezik)	101		

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК

БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Издавач: ЈП НИО Службени лист БиХ
Ц. Биједића 39/III, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина
Директор и одговорни уредник: Драган Прушина
Техничка припрема:
Уредништво ЈП НИО Службени лист БиХ
Штампа: УНИОНИНВЕСТПЛАСТИКА д. д. Сарајево
За штампању: Мухамед Мирвић
Телефони:
Централа: 033 72 20 30
Директор: 033 72 20 61
Уредништво: 033 72 20 38
Рачуноводство: 033 72 20 48
Служба за правне и опште послове: 033 72 20 51
Претплата: 033 72 20 54
Огласни одјел: 033 72 20 49 и 72 20 50
Комерцијала са пословицом и продајом: 033 72 20 43
Претплата се утврђује полугодишње, а уплата се врши УНАПРИЈЕД у корист рачуна:

UNICREDIT BANK ДД 338-320-22000052-11
ASA BANKA ДД Сарајево 134-470-10067655-09
ADDIKO BANK АД Бања Лука, филијала Брчко 552-000-00000017-12
RAIFFEISEN BANK ДД БИН Сарајево 161-000-00071700-57
Рекламације за непримљене бројеве примају се 20 дана од изласка листа.
Идентификациони број 4200226120002
Порески број 01071019
ПДВ број 200226120002
Претплата за I полугодитте 2026. године на "Службени гласник Босне и Херцеговине", 120,00 КМ.
Web издање: <http://www.sluzbenilist.ba>
Годишња претплата 240,00 КМ по кориснику
e-mail: redakcija@sllist.ba - oglasilist@sllist.ba - pretplata@sllist.ba - racunovodstvo@sllist.ba - jnb.komercijala@sllist.ba